

សុត្តន្តបិដក
អង្គធួនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ
បញ្ចមោ ភាគោ

ឧមោ ឧស្ស កកវតោ អមោតោ សំម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាលកោ

សេត្តនិទានិកោ បឋមោ

[១] ឯកេ ឬ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ សា-
ត្តិយំ វិហរតិ ជេតវេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារមេ ។
ឥត្រិ ទោ កកវំ ភិក្ខុ ខមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។
កនន្តេតិ ភេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សេសុំ ។ កកវំ
ឯកនេវេ បញ្ចមាទិ ភិក្ខុវេ សេត្តនិទានិកំ ។
កកមាទិ បញ្ច ។ សទ្ធាតលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បតលំ
វិយពលំ បញ្ញាតលំ ។ នំមាទិ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច សេត្តនិទានិកំ ។ ឥស្សាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ
សំកុំតកុំ សទ្ធាតលេ ឯ - សមញ្ញតតា ភិវិស្សម

សុត្តន្តបិដក
អង្គធួនិកាយ បញ្ចកនិបាត
បញ្ចមភាគ

សូត្រយថវំ ព្រះជំរានព្រះភាគ ជំអរោធិសម្មាសម្ពុទ្ធ អន្តរោ ។

បឋមបណ្ណាលក

សេត្តនិទានិកំ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះជំរាន
ព្រះភាគទ្រង់និទានៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិត
គ្រងសាវ្វិ ។ ក្នុងវិះនោះឯង ព្រះជំរានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះ
កុដ្ឋដីតា របស់ព្រះជំរានព្រះភាគថា ព្រះកុដ្ឋព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះ
ជំរានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថ្លែងថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់
សេត្តបុគ្គលនេះមាន ៨ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៨ យ៉ាងអ្វីខ្លះ ។ ធិកម្លាំង
សព្វា ១ កម្លាំងហិរិ ១ កម្លាំងឧត្តប្ប ១ កម្លាំងវិយេ ១ កម្លាំង
បញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេត្តបុគ្គលមាន ៨ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងគួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងសព្វ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី បញ្ចកថា

សេត្តនាលោ ហិរិវាលោ សមន្ទាគតា ភវិស្សនម
 សេត្តនាលោ ឱត្តប្បនាលោ សមន្ទាគតា ភវិស្សនម
 សេត្តនាលោ រិយនាលោ សមន្ទាគតា ភវិស្សនម
 សេត្តនាលោ បញ្ញានាលោ សមន្ទាគតា ភវិស្សនម
 សេត្តនាលោធាតិ ។ វុវំ ហិ វេ ភិក្ខុវេ
 សំក្ខំតព្វន្តិ ។ (៦)

(៦) បញ្ចមាតិ ភិក្ខុវេ សេត្តនាលោ ។ កត-
 ហតិ បញ្ច ។ សទ្ធាតលំ ហិរិវាលំ ឱត្តប្បនាលំ រិយ-
 ណលំ បញ្ញាណលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សទ្ធាតលំ ។
 វេ ភិក្ខុវេ អរិយសាវកោ សទ្ធា មោតិ
 សព្វហតិ តថាភតស្ស ភោជិ វតិបិ សោ កតា
 អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សុតតោ
 លោកវិទូ អនុគ្គរោ បុរិសនឌុសារជិ សត្តា ទេវម-
 នុស្សានំ តុទ្ធា កតាតិ វេ វុវំ ភិក្ខុវេ សទ្ធាតលំ ។

៦ ឆ. ពោ ប្រ ៥១២១០ ភគវ អន្តមតា ព វិញ កតវោ កាលិវំ អភិវឌ្ឍន្តិ ។ បឋមំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី បញ្ចកថា

ដែលជាតម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងហិរិ ដែល
 ជាតម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងឱត្តប្បៈដែលជា
 តម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងរិយៈ ដែលជា
 តម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងបញ្ញា ដែលជា
 តម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ អ្នកចំណុះ
 គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(៦) ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ តម្លៃរបស់សេត្តបុគ្គលនេះមាន
 ៥ យ៉ាង ។ តម្លៃ ៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ តម្លៃ ៥ យ៉ាង ១ តម្លៃ ហិរិ ១
 តម្លៃ ឱត្តប្បៈ ១ តម្លៃ រិយៈ ១ តម្លៃ បញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំណុះ ចុះតម្លៃ ៥ យ៉ាងនីមួយៗ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ
 អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសព្វ ជឿ ពោធិញ្ញាលារបស់
 ព្រះកថាភគវ ព្រះជំរានព្រះកាតអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទ្រង់បិប្ផណិ ដោយវិជ្ជាជីវចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ប្រាប
 ច្បាស់ខ្សែត្រឡោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិកុណ កេតុគ្គលកា
 ស្មើគ្នា ជាសាលីខ្លាចខ្លាចបុរស ដែលគួរខ្លាច ជាគ្រូខ្មែរកាតិក
 មនុស្សចំណុះ ទ្រង់ត្រាស់ជីវិតខ្សែចុករយៈសព្វ ទ្រង់លែងត្រឡប់
 មកកាន់កតប្តីទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ នេះហៅថា តម្លៃ ៥ យ៉ាង ។

កាតមត្ត កិច្ចាវ ហិរិវាល ។ ឥឡ កិច្ចាវ អវិយ-
 សារកោ ហិរិវា ហោតិ ហិរិយតិ កាយទុច្ចរិតេន
 វិចិទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន ហិរិយតិ ចាបកាន់
 អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបន្តិយា ឥនំ វុច្ចតិ កិច្ចាវ
 ហិរិវាល ។ កាតមត្ត កិច្ចាវ ទិច្ចឃ្យាល ។ ឥឡ
 កិច្ចាវ អវិយសារកោ ទិច្ចឃ្យី ហោតិ ទិច្ចឃ្យតិ
 កាយទុច្ចរិតេន វិចិទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន ទិច្ចឃ្យតិ
 ចាបកាន់ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបន្តិយា ឥនំ
 វុច្ចតិ កិច្ចាវ ទិច្ចឃ្យាល ។ កាតមត្ត កិច្ចាវ
 វិរិយាល ។ ឥឡ កិច្ចាវ អវិយសារកោ អារទ្ធ-
 វិរិយោ វិហរិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
 កុសលានំ ធម្មានំ ទបសឃ្យនាយ ជាមក ទទ្ធិប-
 ក្កោហោ អនិក្ខត្តទុកោ កុសលេសុ ទទ្ធិសុ ឥនំ
 វុច្ចតិ កិច្ចាវ វិរិយាល ។ កាតមត្ត កិច្ចាវ
 បញ្ញាល ។ ឥឡ កិច្ចាវ អវិយសារកោ បញ្ញា
 ហោតិ ទទយត្តកាមិជិយា បញ្ញាយ សមដ្ឋានតោ
 អវិយាយ ជិច្ចេនិកាយ សម្មាទុត្តកុយកាមិជិយា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងហិរិ ភើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អវិយសារក កុសិសាសនាខេ ជាអ្នកមានហិរិអៀនធាន ចំពោះកាយ-
 ទុច្ចរិត វិចិទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត អៀនធានចំពោះការចំពាល់នូវអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងហិរិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងទុក្ខប្បៈ ភើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អវិយសារក កុសិសាសនាខេ ជាអ្នកមានទុក្ខប្បៈ គក់ស្តុតចំពោះកាយ-
 ទុច្ចរិត វិចិទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត គក់ស្តុតចំពោះការចំពាល់នូវអកុសលធម៌
 ដ៏លាមក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងទុក្ខប្បៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះកម្លាំងវិរិយៈ ភើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយសារក
 កុសិសាសនាខេ ជាអ្នកត្រឡាញ់យោម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌
 ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកម្លាំងចិត្ត មានសេចក្តី
 ខ្ជិយាភីមាំ មិនដាក់ចុះរលោ កុសិកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងវិរិយៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំង
 ចញ្ញា ភើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយសារក កុសិសាសនា
 ខេ ជាអ្នកមានចញ្ញា បរិបូណ៌ដោយចញ្ញា ដែលអាចកំណត់ដឹងនូវការ
 កើតនឹងការលត់ (ឲ្យទទ្ធិ) ជាចញ្ញាដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ទំលុចំលាយ
 (ឲ្យកំនត់លេស) ជាចញ្ញាអាចញ៉ាំងវដ្តទុក្ខ ឲ្យអស់ទៅដោយប្រៃស

ឥធិ វុច្ចនិ កិក្ខុវេ បញ្ញាណសំ ។ ឥមាធិ ខោ កិក្ខុវេ
 បញ្ញា សេត្តនណនិ ។ តស្មានិមា កិក្ខុវេ វវ
 សំគូតិកុំ សច្ចាណលេន សមធម្មតតា ភវិស្សម សេត្ត-
 ណលេន ហិរិណលេន... ទិក្ខុប្បណលេន... វិរិយណលេន...
 បញ្ញាណលេន សមធម្មតតា ភវិស្សម សេត្តនណនិ ។
 វវ ហិ ពោ កិក្ខុវេ សិក្ខុតត្វន្តិ ។

(ក) បញ្ញាហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមធម្មតតោ
 កិក្ខុ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហារិ សវិយាតំ សទ-
 តាយាសំ សមវិទ្យាហំ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 ទុក្ខតិ ចាជិកត្តា ។ កតមេហិ បញ្ញាហិ ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អស្សនោ ហោតិ អហិរិកោ
 ហោតិ អនោត្តប្បិ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ
 ទុប្បញ្ញា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ កិក្ខុវេ បញ្ញាហិ
 ធម្មេហិ សមធម្មតតោ កិក្ខុ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ
 វិហារិ សវិយាតំ សទតាយាសំ សមវិទ្យាហំ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា ទុក្ខតិ ចាជិកត្តា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខេរហៅថា កម្លាំងបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កម្លាំងរបស់ សេត្តបុគ្គលមាន ៥ យ៉ាងខេរងងឹត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រែងហេតុនោះ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើង
 គួរជាអ្នកប្រកប ដោយកម្លាំងសព្វ ដែលជាកម្លាំងរបស់សេត្តបុគ្គល
 ដោយកម្លាំងហិ... ដោយកម្លាំងទុក្ខប្បៈ... ដោយកម្លាំងវិរិយៈ...
 គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងបញ្ញា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេត្តបុគ្គល ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងខេរងងឹត ។

(គ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តែង
 នៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីតានតឹង ចង្អៀតចង្អៀល ក្រវល់ក្រវាយ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះវេលាក្លាយក្នុងកាយស្លាប់វេ ទុក្ខតិច្ចិមានប្រាកដ ។
 ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តែងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាកម្លាំងមានសព្វ ១ មិនមានហិ ១ មិន
 មានទុក្ខប្បៈ ១ ជាកម្លាំងល ១ អ័ប្បវេសបញ្ញា ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងខេរងងឹត តែងនៅជា
 ទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីតានតឹង ចង្អៀតចង្អៀល ក្រវល់ក្រវាយក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន លុះវេលាក្លាយក្នុងកាយស្លាប់វេ ទុក្ខតិច្ចិមានប្រាកដ ។

បញ្ចប់ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ ជំរុវ
 ធម្មេ សុចំ វិហារតិ អវិយាតំ អនុចាយាសំ អបរិឡាហំ
 កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុគតិ ចានិក្ខតំ ។
 កតមេហិ បញ្ចប់ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វ
 ហោតិ ហិវិហា ហោតិ ឱត្តប្បិ ហោតិ អាវុទ្ធវិយោ
 ហោតិ បញ្ញា ហោតិ ។ ៧៩ មេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចប់ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ ជំរុវ ធម្មេ
 សុចំ វិហារតិ អវិយាតំ អនុចាយាសំ អបរិឡាហំ
 កាយស្ស ភេតា បាឡាណា សុគតិ ចានិក្ខតំ ។

[២] បញ្ចប់ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ
 យេតាភតំ ធិត្តិក្កោ មិវំ ធិរយេ ។ កតមេហិ
 បញ្ចប់ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អស្សនោ ហោតិ
 អហិវិគោ ហោតិ អនោត្តប្បិ ហោតិ កុសិកោ
 ហោតិ ធុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ៧៩ មេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចប់ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុ ពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង តែងនៅជាសុខ
 មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនចង្អៀតចង្អល់ មិនក្រលំក្រាយក្នុង
 បច្ចុប្បន្នឡើយ លុះបែកព្រាយក៏កាយស្លាប់ទៅ សុគតិមិនមាន
 ប្រាស ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសព្វា ១ មានហិរិ ១
 មានឧត្តប្បៈ ១ មានវិយៈប្រាភោ ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះ តែងនៅជាសុខ
 មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនចង្អៀតចង្អល់ មិនក្រលំក្រាយ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នឡើយ លុះបែកព្រាយក៏កាយស្លាប់ទៅ សុគតិមិនមាន
 ប្រាស ។

[២] ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង មិនពាក់
 ទៅក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅចំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង គឺ
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមាន
 សព្វា ១ មិនមានហិរិ ១ មិនមានឧត្តប្បៈ ១ ជាអ្នកខ្ជិល ១ អំប្បុរស
 បញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះ តែងនៅជាសុខ

យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិវំ វិទិយេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិវំ
 សក្កេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សន្តោ ហោតិ ហិវិមា ហោតិ ឱត្តប្បិ ហោតិ
 រាត្រិយោ ហោតិ បញ្ចហិ ហោតិ ។ វេទហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ
 យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិវំ សក្កេតិ ។

[៤] យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុដំ វា
 សិក្ខុំ បច្ចត្តាយ ឃីនាយាវត្តតំ តស្ស ធិត្តេ ធម្មេ
 បញ្ច សហធម្មិកា វនានុបាតា កាវុយ្ហំ ហឯ(១)
 រាត្រច្ឆិ ។ កាតមេ បញ្ច ។ សន្តាមិ ជាម តេ នាហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិវិមិ ជាម តេ នាហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បិ ជាម តេ នាហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ វិយមិ ជាម តេ នាហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ បញ្ចាមិ ជាម តេ នាហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុវេ

១ ខ. ម. វិញ្ញាណ កាម្មា ហិ ធា ។

ធិនិព្វានំ វេក្កុនិទេក ដូនេតនំ យតេ វេក្កុនិ ។ ខ្នាលភិក្ខុចំនិ ខ្យាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ធិនិវេក្កុនិ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូនេតនំ
 យតេ វេក្កុនិ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ខ្នាលភិក្ខុចំនិ ខ្យាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសច្ចា ១ មាន
 ហិរិ ១ មានឧត្តប្ប ១ មានវិរិយៈប្រាណ ១ មានបញ្ញា ១ ។
 ខ្នាលភិក្ខុចំនិ ខ្យាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ធិនិវេក្កុនិ
 ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូនេតនំ យតេ វេក្កុនិ ។

[៥] ខ្នាលភិក្ខុចំនិ ខ្យាយ បុគ្គលណាមួយ ជាភិក្ខុភិក្ខុនិ លាសិក្ខា
 ត្រូវបំបែកកាន់កាប់ដំណែកចប់ ពាក្យក្នុងពាក្យធំ សមតាមហេតុ
 ៥ យ៉ាង រមែងបែកកាន់កាប់ ដែលគួររិះដៀសចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ។ ពាក្យក្នុងពាក្យធំ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ធិសូម្បីតែសទ្ធាក្នុង
 កុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីហិរិក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នក ក៏មិន
 មាន ១ សូម្បីឧត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីសច្ចៈ
 ឃ្មាតក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីបញ្ញា (ការចេះដឹង) ក្នុង
 កុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុចំនិ ខ្យាយ បុគ្គលណាមួយ

កិក្ខុ ភ កិក្ខុដំ ភ សិក្ខុ បច្ចុក្ខាយ ហំនាយាវត្ថុតិ
 តស្ស ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមេ បញ្ច សហធម្មតិកា
 វនានុចាតា តាវ្យំ ហំនំ អាគច្ឆន្តិ ។ យោ ហិ
 កោចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ភ កិក្ខុដំ ភ សហាមិ
 ពុក្ខានុ សហាមិ តោមនស្សនុ អស្សុឡុទោមិ រុទ្ធានោ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ តស្ស ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ បញ្ច សហធម្មតិកា ចាសំសំ ហំនំ^(១) អាគច្ឆន្តិ ។
 កតមេ បញ្ច ។ សន្ធាមិ ធាម តេ អហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិមិ ធាម តេ អហោសិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ទិក្ខុប្បិមិ ធាម តេ
 អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ រិយិមិ ធាម តេ
 អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ មញ្ញាមិ ធាម
 តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យោ ហិ
 កោចំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ភ កិក្ខុដំ ភ សហាមិ
 ពុក្ខានុ សហាមិ តោមនស្សនុ អស្សុឡុទោមិ
 រុទ្ធានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ

១ ឧ.ម.ពាសំសា វិចិត ។

កិក្ខុកិក្ខុ លាសិកាត្រឡប់មកកាន់ភេទដ៏ថោកទាប ពាក្យក្នុងពាក្យ
 សមតាមហេតុថយ៉ាងនេះ វេទនិមកកាន់ស្ថាន ដែលគួរគំរាជ្យល
 ចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ បុគ្គលណា
 មួយ ជាកិក្ខុ ឬកិក្ខុនី មានមុខដោក ដោយទឹកភ្នែក យំយែក ទំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ឱ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ វាំងឡុកវាំងរោមនស្ស ពាក្យ
 (សរសើរ) សមតាមហេតុថយ៉ាងនេះ វេទនិមកកាន់ស្ថាន ដែលគួរ
 សរសើរចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ពាក្យ (សរសើរ) សមតាម
 ហេតុថយ៉ាងនេះ តើអ្វីខ្លះ ។ គិស្កាក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកកំមាន ១ ហិ
 ក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកកំមាន ១ ឧត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកកំមាន ១
 សេចក្តីខ្ចីឃ្នកក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកកំមាន ១ បញ្ញា (ការចេះដឹង) ក្នុង
 កុសលធម៌របស់អ្នកកំមាន ១ ។ ម្នាលកិក្ខុវាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ
 ជាកិក្ខុឬកិក្ខុនី មានមុខដោក ដោយទឹកភ្នែក យំយែក ទំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ឱ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ វាំងឡុកវាំងរោមនស្ស

តស្ស ធិន្ទវ ធិន្ទ ឥមេ បញ្ច សហទ្ធិត្តិកា
ចាសំសំ ហំនំ វាគច្ឆដ្ឋិតិ ។

(៦) ធិ តាវ ភិក្ខុវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ
ហោតិ យាវ សទ្ធា បច្ចុប្បដ្ឋិតា ហោតិ កុសលស្ស
ធិន្ទសុ យតោ ច ទោ ភិក្ខុវេ សទ្ធា អន្តរហិតា
ហោតិ អស្សន្តិយំ បរិយុទ្ធាយ (១) តិដ្ឋតិ អថ
អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។ ធិ តាវ ភិក្ខុវេ
អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ ហិវិ បច្ចុប្បដ្ឋិតា
ហោតិ កុសលស្ស ធិន្ទសុ យតោ ច ទោ ភិក្ខុវេ
ហិវិ អន្តរហិតា ហោតិ អហិវិតំ បរិយុទ្ធាយ តិដ្ឋតិ
អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។ ធិ តាវ
ភិក្ខុវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ ឱត្តប្ប្ប
បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ កុសលស្ស ធិន្ទសុ យតោ ច ទោ
ភិក្ខុវេ ឱត្តប្ប្ប អន្តរហិតំ ហោតិ អនោត្តប្ប្ប បរិយុទ្ធា-
យ តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។

១ ធិ. ច. បរិយុទ្ធាយ ។ ក្នុងនេះ ពេលក អហិវិ ចរិយុទ្ធាយ វិស្សតិ ។

ពាក្យ (សរសើរ) សមតាមហេតុ ៧ យ៉ាងនេះឯង រឺ មនីបកកាន់
ស្ថានដែលគួរសរសើរ ចំពោះមុខបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។

(៦) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ សទ្ធាដែលបុគ្គលដ៏គល់សិប្ប ក្នុង
កុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការបំរើរាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិនមានត្រឹម
ណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ លុះសទ្ធាសាបសូន្យទៅ អស្សន្តិយៈ
(ការមិនជឿ) រូបតែក្នុងកាលណា ការបំរើរាល់នូវអកុសលធម៌ មាន
ក្នុងកាលណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ហិវិដែលបុគ្គលដ៏គល់សិប្ប
ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការបំរើរាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិន
មានត្រឹមណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ លុះហិវិ សាបសូន្យទៅ
អហិវិកៈ (សេចក្តីមិនជឿនាស) រូបតែក្នុងកាលណា ការបំរើរាល់
នូវអកុសលធម៌ ក៏មានក្នុងកាលណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ
ឧត្តប្ប្បៈ ដែលបុគ្គលដ៏គល់សិប្ប ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការ
បំរើរាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិនមានត្រឹមណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ
លុះឧត្តប្ប្បៈសាបសូន្យទៅ អនោត្តប្ប្បៈ (សេចក្តីមិនគង់ស្លុត) រូបតែ
ក្នុងកាលណា ការបំរើរាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មានក្នុងកាលណោះ ។

ន ភាវ ភិក្ខុវេ អត្តសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ
យោវ វិរិយំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ តត្ថសលស្ស ទម្មេសុ
យតោ ច ទោ ភិក្ខុវេ វិរិយំ អន្តរហិតំ ហោតិ
កោសដ្ឋំ បរិយុទ្ធាយ តិដ្ឋតំ អថ អត្តសលស្ស
សមាបត្តិ ហោតិ ។ ន ភាវ ភិក្ខុវេ អត្តសលស្ស
សមាបត្តិ ហោតិ យោវ បញ្ញា បច្ចុប្បដ្ឋិតា ហោតិ
តត្ថសលស្ស ទម្មេសុ យតោ ច ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ញា
អន្តរហិតា ហោតិ ទុប្បញ្ញា វេសុទ្ធាយ តិដ្ឋតំ អថ
អត្តសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។

(៧) យេកុយ្យេន ភិក្ខុវេ សត្តា តាមេសុ
លធឿនា(១) អសំតត្យាភត្តិំ ភិក្ខុវេ តត្ថលបុត្តា
ទិហាយ អតារស្មា អនតារិយំ បទ្ធិដិសោ ហោតិ
សន្ទោ បទ្ធិដិសោ តត្ថលបុត្តោតិ អលំ វចនាយ ។ តំ
កំស្ស ហេតុ ។ លត្តា ហិ ភិក្ខុវេ យោទ្ធានន
កាមា តេ ច ទោ យាធិសា វា តាធិសា វា ។

១ ១. បាណ្យា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរិយៈ ដែលបុគ្គលដ៏ម្តងស្រីបំប៉ន ក្នុងកុសលធម៌
មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់ខ្លះអកុសល ក៏មិនមានត្រឹមនោះ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លុះវិរិយៈ សាបសូន្យទៅ តោសដ្ឋៈប្រឹក ក្នុងកាលណា
ការប៉ះពាល់ខ្លះអកុសល ក៏មាន ក្នុងកាលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បញ្ញាដែលបុគ្គលដ៏ម្តងស្រីបំប៉ន ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់
ខ្លះអកុសល ក៏មិនមានត្រឹមនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះបញ្ញា
សាបសូន្យទៅ ទុប្បញ្ញា (ការដ៏ប្បបញ្ញា) ប្រឹក ក្នុងកាលណា ការ
ប៉ះពាល់ខ្លះអកុសល ក៏មាន ក្នុងកាលនោះ ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ(ច្រើន) ជាប់ចិត្ត
ក្នុងកាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកុលបុគ្គលបេតិកភ្នំ(១)នឹងអម្រែក
ចេញពាក្យៈ ចូលទៅកាន់ផ្លូវស គួរហៅថា កុលបុគ្គលមានសន្តាចេញ
បួស ។ អំណើនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
កុលបុគ្គលមានវ័យ គួរទាន់ខ្លះកាមទាំងឡាយ តាមតែវិបសណា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស បញ្ចវគ្គិយ

យេ ច ភិក្ខុវេ ហីនា កាមា យេ ច មជ្ឈិមា
 កាមា យេ ច មណីតា កាមា សុត្វេ
 កាមាត្រេវ សង្កំ កច្ឆន្តិ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 ទហារេ កុអារេ មន្តោ ទុក្ខានសេយ្យុភា ជាតិយា
 បហានមន្ទាយ កង្កំ វា កថលំ វា មុខេ
 រេហវេយ្យ ។ ភមេធំ ជាតិ សីយំ សីយំ មនសិ-
 កាវេយ្យ សីយំ សីយំ មនសិកវិត្វា សីយំ
 សីយំ អាហវេយ្យ ខោ ចេ សុត្តន្តោយ្យ
 សីយំ សីយំ អាហវិត្តំ វាមេធំ ហាន្តេធំ សីយំ(១)
 ហិត្តិយេត្វា ទត្តិណោធំ ហាន្តេធំ វត្តង្គលំ ភវិត្វា
 សលោហិតិមិ អាហវេយ្យ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 អន្តេសា ភិក្ខុវេ កុណាស្ស វិហាសា ទេសា ទត្តិភិ
 រោមិ ។ កាលាយេត្វ ថោ ឃិវំ ភិក្ខុវេ ជាតិយា
 អត្តកាមាយ ហិវេសិទិយា អនុកាស្សិកាយ
 អនុកម្យំ ទុច្ចាទាយ ។ យតោ ច ចោ ភិក្ខុវេ
 សោ កុណារេ វុឡោ ហោតិ អលំបញ្ញា

។ ១. ១. សីលំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ បញ្ចវគ្គិយ

ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ គោតមវាំងឡាយណា ថេតវបក្កិ កាមវាំង
 ឡាយណា កណ្ណវបក្កិ កាមវាំងឡាយណា ទុត្តវបក្កិ កាមវាំងអស់
 នោះ កំលប់ជាតាបដូចគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ដូចកុមារក្នុង
 ទង្គិដេកជុំវ ប្រៀបកំណត់ឈើ ឬក៏បែកក្នុងសាត់ ព្រោះពេស្រីយ
 សេចក្តីព្រៃហសបេស្រីមេដោះ (ខោលុយើញាហើយ) ក៏យក
 ចិត្តទុកដាក់ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ លុយេកចិត្តទុកដាក់ ដោយ
 ប្រញាប់ប្រញាល់ហើយ ក៏នាំចេញទូកំណត់ឈើ ឬក៏បែកខោ
 ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ច្រសីខាប្រិទ្ធកាចទីនាំចេញ ដោយប្រញាប់
 ប្រញាល់ទានទេ ក៏យកដៃធ្វើឆ្អឹងឆ្អិនដោយហើស ហើយធ្វើម្រាមចង្កុល
 ដៃទានស្តាំឱ្យរួប ខ្លះយកចេញដោយចំណែកមកផង ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ព្រោះ (ខ្លាច) សេចក្តី
 លំបាកខ្លះទើបមានផលកុមារ គង់គម្ពិនរោលថា សេចក្តីលំបាកខ្លះ
 មិនមានផុច្ឆរទេ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ស្រីមេដោះដែលមាន
 ប្រាថ្នា សេចក្តីចំរើន ស្វែងរកប្រយោជន៍ ជាត្រកូលគុះគ្រោះ ពេស្រីយ
 គួរសេចក្តីគុះគ្រោះ គួរតែធ្វើយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 លុយេកាលណា កុមារនោះ ចំរើនធំរឿង មានបញ្ហាសមគួរហើយ

អនុបេត្តា បទ(១) ភិក្ខុវេ ធាតិ តស្មី កុមារស្មី ហោតិ
 អន្តកុត្តោធានិ កុមារោ ទាលំ បមាណយាតិ វិវាទេ ទោ
 ភិក្ខុវេ យាវក្សំត្វ ភិក្ខុវោ សទ្ធាយ អគតំ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិយា អគតំ ហោតិ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ទុត្តប្បេន អគតំ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ វិរិយេន អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បញ្ញាយ អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អនុត្តន្តោ ភាវ មេ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ ។
 យតោ ច ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ សទ្ធាយ គតំ
 ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិយា គតំ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ទុត្តប្បេន គតំ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ វិរិយេន គតំ ហោតិ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ បញ្ញាយ គតំ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ អនុបេត្តោ បទាហំ(២) ភិក្ខុវេ តស្មី(៣)
 ហោមិ អន្តកុត្តោធានិ ភិក្ខុ ទាលំ បមាណយាតិ ។

១ ១. ២. អនុបេត្តា ១ ២ ១. ២. ពាហំ ១ ៣ ១. ២ តស្មី ភិក្ខុស្មី ។

ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ វេបស្រីមេដាវ កំមិទស្សុវិគយគនំមិល ចំរោះ
 កុមារោវេ ដោយវិគសន្ធិមិថា វស្សុវេន កុមារោចេវស្សុវេន លែង
 មានសេចក្តីប្រែវាសឆ្ងោសហើយ សេចក្តីនេះ មានសេចក្តីប្រែចម្រើន
 ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ មានសេចក្តីប្រែចម្រើន មិនធ្វើដោយសត្វ ក្នុង
 កុសលធម៌ មិនធ្វើដោយហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ មិនធ្វើដោយឧត្តប្បៈ ក្នុង
 កុសលធម៌ មិនធ្វើដោយវិរិយៈ ក្នុងកុសលធម៌ មិនធ្វើដោយបញ្ញា ក្នុង
 កុសលធម៌ ដល់ណា ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ គតិគត្រិវិគតាវិវេស្សុ
 ភិក្ខុវោ ដល់ណាដៃ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ លុតោលណា ភិក្ខុ
 ធ្វើដោយសត្វ ក្នុងកុសលធម៌ ធ្វើដោយហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ ធ្វើ
 ដោយឧត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌ ធ្វើដោយបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ហើយ
 ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ វេបតថាគត កំមិទស្សុវិគយគនំមិល ចំរោះភិក្ខុ
 កុមារោវេ ដោយវិគសន្ធិមិថា វស្សុវេន ភិក្ខុវោ ចេវស្សុវេន
 លែងមានសេចក្តីប្រែវាសឆ្ងោសហើយ ។

[៨] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ
 ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។ កាតមេហំ
 បញ្ចហំ ។ អស្សនោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ
 សទ្ធម្មេ អហិកតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ
 សទ្ធម្មេ អនោត្តប្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ
 សទ្ធម្មេ កុសីនោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ
 សទ្ធម្មេ ទុប្បន្នោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ
 សទ្ធម្មេ ។ វមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ
 សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ ចវតិ ធម្មតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។
 បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ ធម្ម
 ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។ កាតមេហំ បញ្ចហំ ។
 សនោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្ម ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ
 ហិកោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្ម ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ
 ទុត្តប្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្ម ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ

[៨] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេទនិ
 យោគ មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម (សាសនធម៌) ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានសទ្ធា
 វេទនិយោគ មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនមានហិរិ វេទនិយោគ មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានទុក្ខប្បៈ វេទនិយោគ មិនតាំងនៅសិបំ
 ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុគួរខ្ជិលច្រអូស វេទនិយោគ
 មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកស៊ីប្ប
 ភគបញ្ញា វេទនិយោគ មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង វេទនិយោគ
 មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្មបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ទើបមិនយោគ វេទនិយោគតាំងនៅសិបំ
 ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា វេទនិយោគ តាំងនៅសិបំ
 ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានហិរិ វេទនិយោ
 គ តាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អ្នកមានទុក្ខប្បៈ វេទនិយោគ តាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១

អារន្ទរិយោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ ចវតិ បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេ
 បញ្ញាវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧ ចវតិ បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេ ។
 ឥមេហិ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ញាហិ សន្ទុឡេហិ សមញ្ញ-
 កតោ ភិក្ខុ ឧ ចវតិ បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេតិ ។

(៨) បញ្ញាហិ ភិក្ខុវេ ឧឡេហិ សមញ្ញកតោ
 ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ ចវតិ ឧប្បតិដ្ឋានិ
 សន្ទុឡេ ។ ឥតមេហិ បញ្ញាហិ ។ អស្សនោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ ចវតិ ឧប្បតិដ្ឋានិ
 សន្ទុឡេ អហិកោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ
 អប្បតិស្សោ ចវតិ ឧប្បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេ អនោត្ថប្បិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ ចវតិ
 ឧប្បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេ កុសីនោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អតារវេ អប្បតិស្សោ ចវតិ ឧប្បតិដ្ឋានិ សន្ទុឡេ

ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រាសាទភិក្ខុយាម វេមនិមិទយោក
 តាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា
 វេមនិមិទយោក តាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ វេមនិមិទយោក តាំងនៅសិបំ
 ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ជាអ្នក
 មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំង
 នៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានស្វា មិនមានសេចក្តីគោរព មិន
 មានសេចក្តីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានហិ មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមាន
 សេចក្តីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ម្នាល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានឧត្តប្ប មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមាន
 សេចក្តីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ម្នាល
 ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានវិប្រិយស មិនមានសេចក្តីគោរព មិន
 មានសេចក្តីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅសិបំ ក្នុងព្រះសន្ទុឡេ ។

ទុប្បត្តោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ ចវតិ
 ឧប្បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។ នមេយំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ
 ធម្មេយំ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ
 ចវតិ ឧប្បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។ បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេយំ សមដ្ឋានតោ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ ឧ
 ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ។ តតមេយំ បញ្ចហំ ។
 សទ្ធា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ ឧ
 ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ ហិវិហា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតារវេ សប្បតិស្សោ ឧ ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ
 ទុក្ខប្បំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ ឧ
 ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ អារទ្ធកិយោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតារវេ សប្បតិស្សោ ឧ ចវតិ បតិដ្ឋានំ សទ្ធម្មេ
 បញ្ចកំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ

មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ ភិក្ខុអកល្យាណបញ្ញា មិនមានសេចក្តីគោរព មិន
 មានសេចក្តីគោរពក្រែង តែងយោគ មិនកាន់នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។
 មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិន
 មានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីគោរពក្រែង តែងយោគ មិនកាន់នៅ
 សិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីគោរពក្រែង តែងមិនយោគ កាន់
 នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តី
 គោរពក្រែង តែងមិនយោគ កាន់នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ មាលភិក្ខុ
 ចំនំ ឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសិវិ មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីគោរពក្រែង
 តែងមិនយោគ កាន់នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកមានទុក្ខប្បៈ មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីគោរពក្រែង តែង
 មិនយោគ កាន់នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ ភិក្ខុអ្នក
 ប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាម មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីគោរពក្រែង
 តែងមិនយោគ កាន់នៅសិបំ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ មាលភិក្ខុចំនំ ឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីគោរពក្រែង

១ ចៅតំ បត់ដំបៅ សម្បត្តិ ។ ឥតហ៍ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ សតារវេ
សប្បតិស្សោ ១ ចៅតំ បត់ដំបៅ សម្បត្តិ ។

(១១) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ
អតារវេ អប្បតិស្សោ អគតោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ អាបដិកំ ។ ឥតមេហិ បញ្ចហិ ។
អស្សតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ
អកម្មា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ
អាបដិកំ អហិកោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ... អនោត្តម្មី
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ... តុសីតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ...
ធម្មវុឌ្ឍោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ អគតោ
ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ អាបដិកំ ។
ឥតមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ
ភិក្ខុ អតារវេ អប្បតិស្សោ អគតោ ឥមស្មី
ធម្មវិទយេ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ អាបដិកំ ។ បញ្ចហិ
ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ភិក្ខុ សតារវេ

វេយ្យាមិយោក កាំងទៅសិបំ ក្នុងព្រះសេដ្ឋកិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មាន
សេចក្តីកោតក្រែង វេយ្យាមិយោក កាំងទៅសិបំ ក្នុងព្រះសេដ្ឋកិច្ច ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង មិន
មានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់ខ្ញុំសេចក្តី
ចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះទេ ។ ប្រកបដោយធម៌
៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានសព្វ
មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់ខ្ញុំ
សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះទេ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានហិ...ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមាន
ធុក្ស័យ...ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកខ្ជិលច្រអូស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុអ្នកអំប្រុវឥបញ្ញា មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង
មិនគួរនឹងដល់ខ្ញុំសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យ
នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះឯង
មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់ខ្ញុំ
សេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះទេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយស្ស បញ្ចកនិដកា

សឃ្យតំស្សោ ភាត្វា ឥមស្មី ធម្មវិទេយេ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ
 វេយ្យល្លំ អាចន្ទិកុំ ។ តាតមេហិ បញ្ចហិ ។ សន្តោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារោ សឃ្យតំស្សោ ភាត្វា
 ឥមស្មី ធម្មវិទេយេ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ វេយ្យល្លំ អាចន្ទិកុំ
 ហិវេមា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ... ទិក្ខុប្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ...
 អាទ្ធវិវិយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ... បញ្ញាវា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សតារោ សឃ្យតំស្សោ ភាត្វា ឥមស្មី ធម្មវិទេយេ
 វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ វេយ្យល្លំ អាចន្ទិកុំ ។ ឥមេហិ ចោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគរោ ភិក្ខុ សតារោ
 សឃ្យតំស្សោ ភាត្វា ឥមស្មី ធម្មវិទេយេ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ
 វេយ្យល្លំ អាចន្ទិកុំ ។

សេត្តលវិញ្ញោ បរិវា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយ បញ្ចកនិដកា

មានសេចក្តីភោគវិក្រឹត គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អភលាស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាទ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
 កើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសម្មា មាន
 សេចក្តីគោរព មានសេចក្តីភោគវិក្រឹត គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 ល្អភលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អ្នកមានហិវិ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានទុក្ខប្បវ... ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីភោគវិក្រឹត
 គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អភលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង
 មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីភោគវិក្រឹត គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 ល្អភលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាទ ។

ចប់ សេត្តលវិញ្ញោ ទី ១ ។

បរិមចង្កាសក ពសវន្តោ

តស្សប្បក្ខន្ធំ

សន្តិភ្នំ វិត្តតំ ទុក្ខំ
កតំ សិក្ខាយ បញ្ចមំ
សនាបន្តិ ច ការមសុ
ចវនា ទ្វេ មការពតិ ។

បរិមចង្កាសក សេព្វពលវន្ត

ឧទ្ទាននៃសេព្វពលវិត្តនោះ គឺ:

និយាយអំពីកម្លាំងរបស់សេតុប្បន្តលយ៉ាងសន្តិប ១ កម្លាំង
របស់សេតុប្បន្តលយ៉ាងពិស្តារ ១ ភិក្ខុមានធម៌៥ យ៉ាង តែង
នៅជាខ្លួន ១ ភិក្ខុមានធម៌៥ យ៉ាង នឹងច្នាក់ចៅក្នុងនរក ១
ភិក្ខុឬភិក្ខុនិរាសន្តា ១ ជាគំរូ៥ ការបំរើរាល់អកុសល ១
សត្វតែងជាប់ចិត្តក្នុងកាម ១ ភិក្ខុឃ្លាតចាកព្រះសង្ឃ ១ ភិក្ខុ
មិនមានរបបត្តិការណ៍ ៦ លើក ។

ពលវិគ្គ

[១៦] បុត្តាហំ ភិក្ខុវេ អនន្តស្សុតស្ស ធម្មេសុ
អភិញ្ញាវេសោនារមិប្បុត្តា មជ្ជិជាធាមិ បញ្ចិមាធិ
ភិក្ខុវេ ឧបាសកស្ស ឧបាសកតណាធិ យេហំ គលេហំ
សមញ្ញតតោ ឧបាសកោ អាសកណ្ណានំ មជ្ជិជាធាតិ
បរិសាសុ សីហនាធិ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តតតិ ។
កតមាធិ បញ្ច ។ សទ្ធាតលំ ហិរិពលំ ទិក្ខុប្បតលំ
វិយតលំ បញ្ញាតលំ ។ ឥមាធិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
កតាសកស្ស ឧបាសកតណាធិ យេហំ គលេហំ
សមញ្ញតតោ ឧបាសកោ អាសកណ្ណានំ មជ្ជិជាធាតិ
បរិសាសុ សីហនាធិ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តតតិ ។

បឋមបណ្ណាលក ពលវិគ្គ

[១១] ខ្មែរភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រកបដោយអ្នកដល់ខ្លួនអរហន្ត
ជាវិចជុតវេទអភិញ្ញានិវត្តិយោធនភិញ្ញា ក្នុងដល់ដែលមិនទប់ទល់បុក ក្នុង
កាលមុន ខ្មែរភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រកបដោយកម្លាំងទាំងឡាយ
ណា ទើបចេញខ្លួនវែរណាងដ៏ប្រសើរ បទ្ធិសីហនាទ ក្នុងកណ្ណាលបរិសេស្ស
ញ៉ាំងចក្រដ៏ប្រសើរឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ កម្លាំងគឺជាគតរបស់គតតនោះ មាន
៤ យ៉ាងនេះ ។ កម្លាំង៥ យ៉ាង ភិក្ខុវេ ។ ភិក្ខុវេសទ្ធា ១ កម្លាំង
ហិរិ ១ កម្លាំងឧត្តប្បៈ ១ កម្លាំងវិវិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ខ្មែរ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគឺជាគតប្រកបដោយកម្លាំងទាំងឡាយណា ទើប
ចេញខ្លួនវែរណាងដ៏ប្រសើរ បទ្ធិសីហនាទ ក្នុងកណ្ណាលបរិសេស្ស ញ៉ាំង
ចក្រដ៏ប្រសើរឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ កម្លាំងគឺជាគតរបស់គតតនោះ មាន
៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១២) បញ្ចមាណំ កិក្ខុវេ សេត្តពលានំ ។ កកមាណំ
 បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱក្កប្បពលំ វិយពលំ
 បញ្ញាពលំ ។ នមាណំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច សេត្ត-
 ពលានំ ។ នមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចុំ សេត្តពលានំ
 ឯតំ អត្តំ ឯតំ សង្កាហិតំ ឯតំ សង្កាតនិយំ យនិទំ
 បញ្ញាពលំ ។ សេយ្យនាមំ កិក្ខុវេ ត្វជាតាស្ស
 ឯតំ អត្តំ ឯតំ សង្កាហិតំ ឯតំ សង្កាតនិយំ
 យនិទំ ក្លនំ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ នមេសំ បញ្ចុំ
 សេត្តពលានំ ឯតំ អត្តំ ឯតំ សង្កាហិតំ ឯតំ
 សង្កាតនិយំ យនិទំ បញ្ញាពលំ ។ តណ្ហានិហា កិក្ខុវេ
 ឯវំ សិក្ខិត្យំ សទ្ធាពលេន សមធម្មតតា កវិស្សម
 សេត្តពលេន ហិរិពលេន... ឱក្កប្បពលេន... វិយ-
 ពលេន... បញ្ញាពលេន សមធម្មតតា កវិស្សម
 សេត្តពលេនានំ ។ ឯវំ ហិ វេ កិក្ខុវេ សិក្ខិត្យំ ។

(១២) ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ កម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កលនេះ មាន
 ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង កើតឡើង ។ កម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងហិរិ ១
 កម្លាំងឱក្កប្បៈ ១ កម្លាំងវិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ
 កម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កលមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ
 បណ្តាកម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កលចាំង ៥ នេះ កម្លាំងបញ្ញា ជាកុណជា
 កង្កែប ជាវិប្រជុំព្រម ជាវិអបស្ថប (វិនិកម្លាំងចាំងពួង) ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំវិទ្យាយ ដូចផ្លូវកំពូលមានកំពូលដោយសំប្រសើរ ជាវិប្រជុំព្រម ជាវិ
 អបស្ថប (វិនិព្វសម្ភារៈចាំងពួង) មានបេរមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុ
 ចាំវិទ្យាយ បណ្តាកម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កលចាំង ៥ យ៉ាងនេះ កម្លាំងបញ្ញា
 ជាកុណជាកង្កែប ជាវិប្រជុំព្រម ជាវិអបស្ថប (វិនិកម្លាំងចាំងពួង)
 ក៏មានបេរយ្យដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ ព្រោះហេតុនោះ
 កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងគួរជាអ្នកប្រកបដោយ
 កម្លាំងសទ្ធា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កល គួរជាអ្នកប្រកបដោយ
 កម្លាំងហិរិ... កម្លាំងឱក្កប្បៈ... កម្លាំងវិយៈ... កម្លាំងបញ្ញា ដែល
 ជាកម្លាំងរបស់សេតុប្បក្កល ។ ម្នាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ អ្នកចាំវិទ្យាយ
 គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ ពលាធិ ។ កតតមាធិ បញ្ច ។ សន្ទាតលំ វិរិយតលំ សតិតលំ សមាធិ- តលំ បញ្ញាតលំ ។ ឥមាធិ ចោ កិក្ខុវេ បញ្ច ពលាធិតិ ។

[១៤] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ ពលាធិ ។ កតតមាធិ បញ្ច ។ សន្ទាតលំ វិរិយតលំ សតិតលំ សមាធិ- តលំ បញ្ញាតលំ ។ កតតមញ្ច កិក្ខុវេ សន្ទា- តលំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ អរិយសារិកោ សន្ទា- ហោតិ សន្ទមាតិ តថាគតស្ស ពោធិ វេតិបិ សេន- ភគវ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្មាស្នា សុកតោ លោកវិន្ទ អនុត្តរោ ឫសិសន្តសារមិ សទ្ធា ធម៌មនុស្សាធិ ព្យាទ្ធា កតតតិ ឥធិ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ សន្ទាតលំ ។ កតតមញ្ច កិក្ខុវេ វិរិយតលំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ អរិយសារិកោ អារទ្ធុរិយោ វិហារតិ

[១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសព្វា ១ កម្លាំងវិរិយៈ ១ កម្លាំងសភិ ១ កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសព្វា ១ កម្លាំងវិរិយៈ ១ កម្លាំងសភិ ១ កម្លាំង សមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសព្វា តើដូច ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសារិក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក មានសព្វ ជឿរោជិញ្ញាណរបស់ព្រះកថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គ គោរពអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ច្រើនជាងណាដោយវិជ្ជានិវិចារណៈ ច្រើនមាន ដំណើរល្អ ច្រើនជ្រាបច្បាស់នូវគ្រិលោក ច្រើនប្រសើរដោយសីលាចំ- គុណគបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ជាសារថ្មីខ្លះខ្លះបុរសដែលគួរខ្លួន ជាគ្រិលោកទៅកាន់និមន្តស្សទាំងឡាយ ច្រើនគ្រាន់ដឹងនូវចក្កវិយសទ្ធ ច្រើន លែងត្រឡប់មកកាន់កតថ្មីទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសព្វា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងវិរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អរិយសារិក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាសចក្កវិយសាម

អកុសលាចំ ធម្មាចំ បរាណាយ កុសលាចំ ធម្មាចំ
 ឧបសម្បាយ ថាមវ ឧទ្ធុមក្កមោ អធិក្កិក្កុក្ក
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ឥនំ វុច្ឆតិ កិក្កុវេ វិយាលំ ។
 កាតមញ្ញ កិក្កុវេ សតិពលំ ។ ឥន កិក្កុវេ
 អវិយសាវកា សតិមា ហោតិ មាមេន សតិខេ-
 បក្កេន សមធម្មតោ ចិក្កតិបិ ចិវាសិតិបិ សវិតា
 អនុស្សវិតា ឥនំ វុច្ឆតិ កិក្កុវេ សតិពលំ ។
 កាតមញ្ញ កិក្កុវេ សមាធិពលំ ។ ឥន កិក្កុវេ
 អវិយសាវកា វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុសលេហិ
 ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិតាវ វិវេកេនិ បិតិសុទ្ធំ បឋម
 ឈានំ ឧបសម្បទ្ធិ វិហារតិ វិតក្កុវិចារាចំ វុបសមា
 អជ្ឈត្តំ សម្បសាទធំ ខេតសោ ឯកោទិកាវំ អវិតក្កំ
 អវិចារំ សមាធិធំ បិតិសុទ្ធំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បទ្ធិ
 វិហារតិ បិតិយា ច វិវិតា ឧបត្ថុតោ ច វិហារតិ សកោ
 ធ សម្បដាថោ សុទញ្ច កាយេទុ បដិសំវេនេតិ

ដើម្បីលះបង់ខ្ញុំអកុសលធម៌ ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នក
 មានកម្លាំងចិត្ត មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មុតមាំ មិនងាកមុះចោល ក្នុង
 កុសលធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងវិរិយៈ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសតិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អវិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសតិប្រកបដោយបញ្ញា ដែល
 មានសតិ ជាដំឡើងប្រសើរ ជាអ្នកលើកខ្ពស់ឃើញជាក់លាក់អំពីដែល
 ធ្វើរួចយូរហើយខ្លះ ខ្ញុំសំដីដែលពោលរួចយូរហើយខ្លះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសតិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំង
 សមាធិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយសាវក ក្នុងសាសនា
 នេះ ស្ងាត់ចាកកាម ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ បានផលបឋមជ្ឈានដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបិតិទិនិសុទ្ធៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ព្រោះអង្វបវិតក្កៈ វិចារៈ បានផលទុតិយជ្ឈាន ជាគុណជាត
 មានក្នុងសន្តានវិទ្ធជួន មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំនិស្សា មានសភាព ជា
 ចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបិតិទិនិសុទ្ធៈ ដែល
 កើតអំពីសមាធិ គឺបឋមជ្ឈាន ព្រោះលះបង់បិតិផង ជាអ្នកព្រឺងយ
 កន្លើយផង មានសតិសម្បជញ្ញៈផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី បញ្ចកថាគម្ពីរ

យុទ្ធិ អរិយា អាចិត្តិយ្យំ ទុបេត្តិកោ សតិមា
 សុទិហរិវតិ ឆតិយំ ឈានំ ទុបសម្បជ្ជ វិហរតិ
 សុទស្ស ច បហាថា ទុត្តស្ស ច បហាថា បុត្តោ
 សោមនស្សនោ មនស្សំ អនុត្តមា អនុត្តមសុខំ
 ទុបេត្តា សតិចារិសុត្តិ ចនុត្តំ ឈានំ ទុបសម្បជ្ជ
 វិហរតិ ឥនំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ សមាធិគលំ ។ កតមត្តា
 ភិក្ខុវេ បញ្ញាគលំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ អរិយសារិកោ
 បញ្ញា ហោតិ ទុទយន្តតាមិធិយា បញ្ញាយ
 សមញ្ញតោ អរិយាយ ធិត្តេនិកាយ សម្មាទុត្តត្ត
 យកាមិធិយា ឥនំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ បញ្ញាគលំ ។
 ឥនេនិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ញា គលានិចិ ។

(១៥) បញ្ញាមាធិ ភិក្ខុវេ គលានិចិ ។ កតមាធិ
 បញ្ញា ។ សន្តាគលំ វិយគលំ សតិគលំ
 សមាធិគលំ បញ្ញាគលំ ។ កតុ ច ភិក្ខុវេ
 សន្តាគលំ ធម្មតំ ។ ចតុស្ស សោតាមត្តិយត្តេស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី បញ្ចកថាគម្ពីរ

កំបុនដល់តតិយជ្ជាន ដែលព្រះអរិយតាំងឡាយ កែងសរសើរថា
 បុគ្គលដែលបានដល់តតិយជ្ជាន វែងជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ មាន
 សតិទៅជាសុខ ព្រោះលរបដិសុខផង ព្រោះលរបដិទុក្ខផង ព្រោះ
 អស់សោមនស្សនឹងរាមនស្ស ក្នុងកាលមុនផង កំបុនដល់ចក្ខុជ្ជាន
 ដែលឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធជាដោយទេពតា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ចុះកម្លាំងបញ្ញា ភើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អរិយសារិក
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកនាឧបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលគាត់
 កំណត់ដឹងឡើយកាតើគន្ធិនិកាលេតំ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ទំលុះ
 ទំលាយ (ឡើងនៃកិលេស) ជាបញ្ញាគាត់បញ្ជាក់ដ៏ដ្ឋុក្ខ ឲ្យអស់ទៅ
 ដោយប្រពៃ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងបញ្ញា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 កម្លាំង ៥ យ៉ាង ភើក្តីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសព្វា ១ កម្លាំងវិរិយៈ ១ កម្លាំងសតិ ១
 កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះកម្លាំង
 សព្វា គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងអង្គនៃសោតាមត្តិ ២ ។

ឯកុ សន្តាគលំ ធម្មតំ ។ កក្ក ច កិក្កុវេ វិយេគលំ
 ធម្មតំ ។ ចត្វសុ សឌ្ឍប្បដានេសុ ។ ឯកុ វិយេគលំ
 ធម្មតំ ។ កក្ក ច កិក្កុវេ សតិគលំ ធម្មតំ ។ ចត្វសុ
 សតិប្បដានេសុ ។ ឯកុ សតិគលំ ធម្មតំ ។
 កក្ក ច កិក្កុវេ សមាធិគលំ ធម្មតំ ។ ចត្វសុ
 ឈានេសុ ។ ឯកុ សមាធិគលំ ធម្មតំ ។ កក្ក ច
 កិក្កុវេ បញ្ញាគលំ ធម្មតំ ។ ចត្វសុ អវិយេសច្ចេសុ ។
 ឯកុ បញ្ញាគលំ ធម្មតំ ។ ឥមាធិ ទោ កិក្កុវេ បញ្ញា
 គលានិកំ ។

[១៦] បញ្ញាមានិ កិក្កុវេ គលានិ ។ កក្កមានិ
 បញ្ញា ។ សន្តាគលំ វិយេគលំ សតិគលំ សមាធិគលំ
 បញ្ញាគលំ ។ ឥមាធិ ទោ កិក្កុវេ បញ្ញា គលានិ ។
 ឥមេសំ ទោ កិក្កុវេ បញ្ញា គលានំ ឯកំ អក្កំ
 ឯកំ សង្កាហិតំ ឯកំ សង្កាតនិយំ យទិធំ បញ្ញាគលំ ។
 សេយ្យជាថិ កិក្កុវេ ក្សជាតាវស្ស ឯកំ អក្កំ ឯកំ
 សង្កាហិតំ ឯកំ សង្កាតនិយំ យទិធំ ក្សដំ

កម្លាំងសព្វគុវេយ្យក្កនិធម៌នេះ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ ចុះកម្លាំង
 វិយេ គុវេយ្យក្កនិធម៌ណា ។ គុវេយ្យក្កនិសឌ្ឍប្បដានេស ។
 កម្លាំងវិយេគុវេយ្យក្កនិធម៌នេះ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ ចុះកម្លាំង
 សតិ គុវេយ្យក្កនិធម៌ណា ។ គុវេយ្យក្កនិសតិប្បដានេស ។
 កម្លាំងសតិ គុវេយ្យក្កនិធម៌នេះ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ ចុះកម្លាំង
 សមាធិ គុវេយ្យក្កនិធម៌ណា ។ គុវេយ្យក្កនិឈានេស ។ កម្លាំង
 សមាធិ គុវេយ្យក្កនិធម៌នេះ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ ចុះកម្លាំង
 បញ្ញា គុវេយ្យក្កនិធម៌ណា ។ គុវេយ្យក្កនិអវិយេសច្ចេស ។
 កម្លាំងបញ្ញា គុវេយ្យក្កនិធម៌នេះ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ កម្លាំង
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥
 យ៉ាង កើតឡើង ។ កម្លាំងសព្វ ១ កម្លាំងវិយេ ១ កម្លាំងសតិ ១ កម្លាំង
 សមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ បណ្តាកម្លាំង ៥ យ៉ាងនេះ កម្លាំងបញ្ញាជា
 គុណជាគន្លងខ្ពស់ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបសុប (ខែកម្លាំងចំណិត) ។
 ខ្នាលកិក្កុវេច្ចេសុ ដូចដូរកំពូល មានកំពូលជាលេសប្រសើរ ជាទីប្រជុំ
 ព្រម ជាទីអបសុប (ខែចតុសម្ភារៈចំណិត) មានបុណ្យយ៉ាងណាមិញ

ឯមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេសវំ បញ្ចន្តំ ពលានំ ឯតំ
អក្កំ ឯតំ សង្កាហិតំ ឯតំ សង្ការនិយំ យនិទំ
បញ្ញាពលន្តំ ។

[១៧] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ
ភិក្ខុ អត្តហំតាយ បដិបទ្កោ ហោតិ ទោ បរហំ-
កាយ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អត្តនា សីលសម្មាញោ ហោតិ ទោ បរំ សីល-
សម្មនាយ សមាធមេតិ អត្តនា សមាធិសម្មាញោ
ហោតិ ទោ បរំ សមាធិសម្មនាយ សមាធមេតិ
អត្តនា បញ្ញាសម្មាញោ ហោតិ ទោ បរំ បញ្ញា-
សម្មនាយ សមាធមេតិ អត្តនា វិមុត្តិសម្មាញោ
ហោតិ ទោ បរំ វិមុត្តិសម្មនាយ សមាធមេតិ
អត្តនា វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្មាញោ ហោតិ ទោ
បរំ វិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទសម្មនាយ សមាធមេតិ ។
ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ
ភិក្ខុ អត្តហំតាយ បដិបទ្កោ ហោតិ ទោ
បរហំកាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ ភ័យខ្លាច បណ្តាកម្លាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង កម្លាំងបញ្ញា
ជាគុណជាគង្គន៍ខ្ពស់ ជាវិប្រជុំព្រៃ ជាទីអបស្សប (ខែកម្លាំងភ័យខ្លាច)
ក៏មានទុបមេយ្យយ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុ ភ័យខ្លាច ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុ ភ័យខ្លាច ភិក្ខុគង្គន៍សាសនានេះ ជាអ្នកបំពេញសីល
ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ ជាអ្នក
បំពេញសមាធិដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិ ១
ជាអ្នកបំពេញបញ្ញាដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញ
បញ្ញា ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
ការបំពេញក្នុងវិមុត្តិដ៏ ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទដោយខ្លួន
ឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណនិស្សន្ទ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុ ភ័យខ្លាច ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នក
ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។

[១៨] បញ្ចហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តកតោ
 កំក្កុ បរហំតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ទោ អក្កហិ-
 តាយ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ឥឡ កំក្កុវេ
 កំក្កុ អក្កតា ធន សីលសម្បទោ ហោតិ បរំ
 សីលសម្បទាយ សមាទមេតិ អក្កតា ធន សមាទិ-
 សម្បទោ ហោតិ បរំ សមាទិសម្បទាយ សមាទមេតិ
 អក្កតា ធន បញ្ញាសម្បទោ ហោតិ បរំ បញ្ញាសម្ប-
 ទាយ សមាទមេតិ អក្កតា ធន វិមុត្តិសម្បទោ ហោតិ
 បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទមេតិ អក្កតា ធន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទោ ហោតិ បរំ វិមុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនសម្បទាយ សមាទមេតិ ។ ឥមេហំ ទោ
 កំក្កុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ សមន្តកតោ កិក្កុ បរហំតាយ
 បដិបន្នោ ហោតិ ទោ អក្កហិតាយាតិ ។

[១៩] បញ្ចហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តកតោ
 កំក្កុ ទេវំ អក្កហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ទោ
 បរហំតាយ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ឥឡ
 កំក្កុវេ កិក្កុ អក្កតា ធន សីលសម្បទោ ហោតិ

[១៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំន៍ឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំន៍ឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនបំពេញសីល ដោយខ្លួន
 ឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ ជាអ្នកមិនបំពេញសមាធិ
 ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិ ១ ជាអ្នកមិន
 បំពេញមត្តា ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញមត្តា ១
 ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិធម៌ ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 បំពេញវិមុត្តិធម៌ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង
 តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ចាំន៍ឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ។

[១៩] ម្ចាស់កិក្ខុចាំន៍ឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍អ្នកដទៃ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ចាំន៍ឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនបំពេញសីល ដោយខ្លួនឯង

នោ វេ វិសីលសម្បទាយ សមាទមេតិ អន្តនា ន
 សមាទសម្បទោ ហោតិ នោ វេ វិសីលសម្បទាយ
 សមាទមេតិ អន្តនា ន បញ្ញាសម្បទោ ហោតិ
 នោ វេ វិសីលសម្បទាយ សមាទមេតិ អន្តនា
 ន វិមុត្តិសម្បទោ ហោតិ នោ វេ វិមុត្តិសម្បទាយ
 សមាទមេតិ អន្តនា ន វិមុត្តិញ្ញាណនស្សនសម្បទោ
 ហោតិ នោ វេ វិមុត្តិញ្ញាណនស្សនសម្បទាយ
 សមាទមេតិ ។ នទេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ
 នធម្មេហំ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ នេវ អន្តហិតាយ
 បដិបន្តោ ហោតិ នោ បរហិតាយាតិ ។

[២០] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ នធម្មេហំ សមញ្ញតតោ វិក្ខុ
 អន្តហិតាយ ន បដិបន្តោ ហោតិ បរហិតាយ ន ។
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អន្តនា ន សីល
 សម្បទោ ហោតិ បញ្ច សីលសម្បទាយ សមាទមេតិ

មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ ។ ជាអ្នកមិនបំពេញសមាទ
 ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាទ ១ ជាអ្នកមិន
 បំពេញបញ្ញា ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញបញ្ញា ១
 ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិធម៌ ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 បំពេញវិមុត្តិធម៌ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណនស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង
 មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណនស្សនៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកមិន
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។

[២០] ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
 ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបំពេញសីល ដោយខ្លួន
 ឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីលផង ១ ជាអ្នកបំពេញ
 សមាទ ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាទផង ១

អន្តរា ច សមាធិសម្បទន្តោ ហោតិ បរាស្ថ សមា-
 ធិសម្បទាយ សមាធិមេតិ អន្តរា ច បញ្ញាសម្បទន្តោ
 ហោតិ បរាស្ថ បញ្ញាសម្បទាយ សមាធិមេតិ អន្តរា
 ច វិមុត្តិសម្បទន្តោ ហោតិ បរាស្ថ វិមុត្តិសម្បទាយ
 សមាធិមេតិ អន្តរា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទន្តោ
 ហោតិ បរាស្ថ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទាយ សមា-
 ធិមេតិ ។ ឥមេហិ ចោ ភិក្ខុវេ បក្ខហិ ទះដ្ឋហិ
 សមណ្ឌគតោ ភិក្ខុ អន្តរាវាយ ច បដិមេត្តោ
 ហោតិ បរាស្ថាយ ពាតិ ។

ពលវគ្គ ទ្រឹយោ ។

តិស្ស្យទានំ

អនន្តស្សតក្សដញ្ច
 សន្តិក្កំ វិគ្គកេន ច
 ទដ្ឋត្វត្វ ធុនក្សដំ
 ចត្តារាមិ ហិកេន ពាតិ ។

ជាអ្នកបំពេញបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង បច្ចុប្បន្នអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញ
 បញ្ញាផង ។ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិមិ ដោយខ្លួនឯងផង បច្ចុប្បន្នអ្នកដទៃ
 ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិមិផង ។ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយ
 ខ្លួនឯងផង បច្ចុប្បន្នអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង ។ ។
 មាលភិក្ខុភានិ ហាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ពេញដោយ
 ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នក
 ដទៃផង ។

ចប់ ពលវគ្គ ទី ២ ។

ទទ្ទាននៃពលវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ដឹងសច្ចៈ ៤
 ដែលមិនធ្លាប់ឮមក ។ អំពីកម្លាំងបញ្ញាប្រៀបដូចកំពូលផ្នូរ ។
 អំពីកម្លាំង ៥ យ៉ាងដោយសន្តិប ។ ដោយពិស្តារ ។ អំពី
 កម្លាំង ៥ ឧប្បិយេញក្នុងវិមុត្តិមុត ។ អំពីកម្លាំងបញ្ញាប្រៀប
 ដូចកំពូលផ្នូរម្ខាងទៀត ។ អំពីភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្ត ដើម្បី
 ប្រយោជន៍មាន ៤ លើក ។

បញ្ជីករិត្យ

[២០] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ អប្ប-
តិស្សោ អសភាគវត្តិកោ សត្រិហ្មចារិសុ អាភិសមា-
ចារិកំ ធម្មំ បរិច្ចេស្សតិកំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ
អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ អបរិច្ចេត្វា សេត្តំ ធម្មំ
បរិច្ចេស្សតិកំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ សេត្តំ ធម្មំ អបរិ-
ច្ចេត្វា សីលានំ បរិច្ចេស្សតិកំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ
សីលានំ អបរិច្ចេត្វា សម្មាទិដ្ឋិ បរិច្ចេស្សតិកំ ទេតំ
ហំ វិជ្ជតិ សម្មាទិដ្ឋិ អបរិច្ចេត្វា សម្មាសមាទិ
បរិច្ចេស្សតិកំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ សភាគវត្តិកោ
សត្រិហ្មចារិសុ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិច្ចេស្សតិកំ
ហំ ទេតំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិច្ចេត្វា
សេត្តំ ធម្មំ បរិច្ចេស្សតិកំ ហំ ទេតំ វិជ្ជតិ

បញ្ជីករិត្យ

[២១] ខ្លាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគោរព
មិនមានសេចក្តីគោរពគ្រឿង ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើគ្នាសត្រិហ្មចារិសុសោរ
នឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ គឺបញ្ញត្តិសីលបាន ហេតុខ្លះ វេទនិមន
មានទេ បើមិនបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេត្តនិ
បាន ហេតុខ្លះ វេទនិមនមានទេ បើមិនបំពេញសេត្តនិហើយ នឹងបំពេញ
សីលបាន ហេតុខ្លះ វេទនិមនមានទេ បើមិនបានបំពេញសីលហើយ
នឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិបាន ហេតុខ្លះ វេទនិមនមានទេ បើមិនបាន
បំពេញសម្មាទិដ្ឋិហើយ នឹងបំពេញសម្មាសមាទិបាន ហេតុខ្លះ វេទន
មិនមានទេ ។ ខ្លាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព
មានសេចក្តីគោរពគ្រឿង ប្រព្រឹត្តិស្មើគ្នាសត្រិហ្មចារិសុសោរ នឹង
បំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុខ្លះទើបមាន បើភិក្ខុបានបំពេញ
អភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេត្តនិបាន ហេតុខ្លះទើបមាន

សេត្តំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា សីលានិ បរិបូរេស្សតីតិ
ហនមេតំ វិជ្ជតិ សីលានិ បរិបូរេត្វា សង្ខានិឌ្ឍិ
បរិបូរេស្សតីតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ សង្ខានិឌ្ឍិ បរិបូរេត្វា
សង្ខាសមាធិ បរិបូរេស្សតីតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ ។

(២២) សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អតារវេ
អប្បតិស្សោ អសកាតវុត្តិកោ សុត្រិហ្មចារីសុ អាភិ-
សមាចារីកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ ទេតំ ហនំ វិជ្ជតិ
អាភិសមាចារីកំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សេត្តំ ធម្មំ
បរិបូរេស្សតីតិ ទេតំ ហនំ វិជ្ជតិ សេត្តំ ធម្មំ អបរិ-
បូរេត្វា សីលត្តន្ធិ បរិបូរេស្សតីតិ ទេតំ ហនំ វិជ្ជតិ
សីលត្តន្ធិ អបរិបូរេត្វា សមាធិត្តន្ធិ បរិបូរេស្សតីតិ
ទេតំ ហនំ វិជ្ជតិ សមាធិត្តន្ធិ អបរិបូរេត្វា
មច្ឆាទន្ធិ បរិបូរេស្សតីតិ ទេតំ ហនំ វិជ្ជតិ ។
សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារវេ សប្បតិស្សោ
សកាតវុត្តិកោ សុត្រិហ្មចារីសុ អាភិសមាចារីកំ ធម្មំ
បរិបូរេស្សតីតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារីកំ
ធម្មំ បរិបូរេត្វា សេត្តំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ

បើបានបំពេញសេត្តមិហើយ នឹងបំពេញសីលបាន ហេតុនេះទើបមាន
បើបានបំពេញសីលហើយ នឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិបាន ហេតុនេះទើបមាន
ទើបបានបំពេញសម្មាទិដ្ឋិហើយ នឹងបំពេញសម្មាសមាធិបាន ហេតុនេះ
ទើបមាន ។

(២២) ខ្លាសក្កុចាំទ្បាយ ភិក្ខុខារជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
គោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តិមិនស្ម័គ្រស្ម័គ្រសុត្រិហ្មចារី-
បុគ្គលសោះ នឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុនេះ វេមនិមិន
មានទេ បើមិនបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេត្តមិ
បាន ហេតុនេះ វេមនិមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសេត្តមិហើយ នឹង
បំពេញសីលក្នុងបាន ហេតុនេះ វេមនិមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញ
សីលក្នុងហើយ នឹងបំពេញសមាធិក្នុងបាន ហេតុនេះ វេមនិមិនមានទេ
បើមិនបានបំពេញសមាធិក្នុងហើយ នឹងបំពេញបញ្ញាទន្ធាន ហេតុនេះ
វេមនិមិនមានទេ ។ ខ្លាសក្កុចាំទ្បាយ ភិក្ខុខារ ជាអ្នកមាន
សេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តិស្ម័គ្រស្ម័គ្រសុត្រិហ្មចារី-
បុគ្គលហើយ នឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុនេះទើបមាន
បើបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេត្តមិបាន

ហ្នំនមេតំ វិជ្ជតិ សេក្កំ ចម្ពំ បរិបូរេត្វា សីលក្កុដ្ឋំ
 បរិបូរេស្សតីតិ ហ្នំនមេតំ វិជ្ជតិ សីលក្កុដ្ឋំ បរិបូរេត្វា
 សមាធិក្កុដ្ឋំ បរិបូរេស្សតីតិ ហ្នំនមេតំ វិជ្ជតិ
 សមាធិក្កុដ្ឋំ បរិបូរេត្វា បញ្ញាទុដ្ឋំ បរិបូរេស្សតីតិ
 ហ្នំនមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

(២៧) បក្កុមេ ភិក្កុវេ ជាត្របស្ស ទុបក្កិលេសា
 យេហំ ទុបក្កិលេសេហំ ទុបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្របំ ធន
 ចេវ មុទុ ហោតិ ធន ច កម្មជ័យំ ធន ច បកស្សំ
 បក្កុ ច ធន ច សម្មាទុវេតិ កម្មាយ ។ កតមេ
 បញ្ច ។ អយោ លោហំ តិទុ សីសំ សជ្ឈំ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្កុវេ បញ្ច ជាត្របស្ស ទុបក្កិលេសា
 យេហំ ទុបក្កិលេសេហំ ទុបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្របំ ធន ចេវ
 មុទុ ហោតិ ធន ច កម្មជ័យំ ធន ច បកស្សំ បក្កុ
 ច ធន ច សម្មាទុវេតិ កម្មាយ ។ យតោ
 ច ទោ ភិក្កុវេ ជាត្របំ ឥមេហិ បញ្ចហិ
 ទុបក្កិលេសេហំ វិមុត្តំ ហោតិ តំ ហោតិ ជាត្របំ
 មុទុ ច កម្មជ័យំ ច បកស្សំ ច ធន ច បក្កុ

ហេតុនុវេទីបមាន បើបាទបំពេញសេក្កមហើយ ទីតំបំពេញសីលក្កុ
 បាទ ហេតុនុវេទីបមាន បើបាទបំពេញសីលក្កុហើយ ទីតំបំពេញ
 សមាធិក្កុបាទ ហេតុនុវេទីបមាន បើបាទបំពេញសមាធិក្កុហើយ
 ទីតំបំពេញបញ្ញាទុបាទ ហេតុនុវេទីបមាន ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាសវេលសេហ្មតិ ដោយឧបក្កិលេសា
 ណា ជាបេសំខំខំផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានស្និផង
 ជាបេសំច្រៃទាផង មិននាំយទីតិប្រកបការដោយស្រួលផង ឯឧបក្កិលេស
 ខែមាសមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេសខែមាស ៥ យ៉ាង កើត្តិះ ។
 គីវេក ១ ស្នាទំ ១ សំណក់ ១ សំណាបំហំ ១ ប្រាក់ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាសវេលសេហ្មតិ ដោយឧបក្កិលេសណា
 ជាបេសំខំខំផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានស្និផង ជា
 បេសំច្រៃទាផង មិននាំយទីតិប្រកបការដោយស្រួលផង ឧបក្កិលេស
 ខែមាសមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា
 បើមាសមុតិស្រឡះចាកឧបក្កិលេសទាំង ៥ យ៉ាងនេះហើយ មាសនោះ
 ទើបជាបេសំខំខំផង គួរដល់ការងារផង មានស្និផង មិនច្រៃទាផង

បរិមត្តសាសន ចក្ខុវិស័យ

សម្មាទមេតិ កាមាឃ យស្ស កស្សចំ ចិលទ្ធនំ-
 កតិយា រណកដ្ឋតិ យនំ មុនិកាយ យនំ កុណ្ណា-
 លាយ យនំ តិវយ្យកេន យនំ សុវណ្ណាមាលាយ
 ឥត្តស្ស អត្ថំ អនុកោតិ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចមេ
 ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ
 ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន លេវ មុនុ ហោតិ ន ច
 កាម្មនិយំ ន ច បកស្សំ បកដ្ឋំ ន ន ច សម្មាស-
 មាជិយតិ អាសវំនំ ទយាយ ។ កាមមេ បក្ខ ។
 កាមច្ចន្ទោ ព្យាបាទោ ពីនមិទ្ធិំ ឧទ្ធចក្កក្កុំ វិចិ-
 វាវិទ្ធា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
 លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ
 ន លេវ មុនុ ហោតិ ន ច កាម្មនិយំ ន ច បកស្សំ
 បកដ្ឋំ ន ន ច សម្មាសមាជិយតិ អាសវំនំ ទយាយ ។
 យតោ ច ទោ កិក្ខុវេ ចិត្តំ ឥមេហិ បញ្ចហិ
 ឧបក្កិលេសេហិ វិមុត្តំ ហោតិ តំ ហោតិ ចិត្តំ មុនុ ច
 កាម្មនិយំ ច បកស្សំ ច ន ច បកដ្ឋំ សម្មាសមាជិយតិ

បរិមត្តសាសន ចក្ខុវិស័យ

សិយនិទិប្រកបការងាយស្រួលផង បុគ្គលណាមួយ ប្រាថ្នាត្រឡប់
 ប្រដាប់ប្លែក ទោះបីចិត្តនៃ ទោះបីកុណ្ណាល ទោះបីខ្សែក ឬសត្វរ
 មាស ក៏ត្រឡប់ប្រដាប់ប្លែក ។ ទោះ តែងសម្រេចប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល
 ទោះ (សេចក្តីនេះទោះទេបាដូចម្តេចប៉ុន្មាន) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 មហាយ្យដូចចិត្តដែលសៅហ្មង ដោយមហិក្ខុលេសណា ជាធម្មជាតិ
 មិនទង់ផង មិនក្នុងកាលភាពម្តង មិនមានស្មើផង ជាចិត្តប្រទោ
 ផង មិននិយន្តិដកលំហំ ដើម្បីអស់ភាសវៈផង ឯមហិក្ខុលេស
 នៃចិត្តនេះមាន ៩ យ៉ាង ។ មហិក្ខុលេសនៃចិត្ត ៥ យ៉ាង តើម្តង ។ គឺ
 កាមច្ចន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ បីឧបទ្ធាៈ ១ ឧទ្ធចក្កក្កុំ ១ វិចិក្ខុ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលសៅហ្មង ដោយមហិក្ខុលេសណា ជាចិត្ត
 មិនទង់ផង មិនក្នុងកាលភាពម្តង មិនមានស្មើផង ជាចិត្តប្រទោ
 មិននិយន្តិដកលំហំដើម្បីអស់ភាសវៈផង មហិក្ខុលេសនៃចិត្តមាន ៩ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើចិត្ត ផុតស្រឡះចាកមហិក្ខុ-
 លេសទាំង ៩ យ៉ាងនេះហើយ ទើបចិត្តនោះ ជាធម្មជាតិទង់ផង ក្នុងរូប
 ភាវនាម្តង មានស្មើផង ជាចិត្តមិនប្រទោផង សិយន្តិដកលំហំ

អាសវាណំ ទយាយ យស្ស យស្ស ច អភិញ្ញា-
 សច្ចិកាណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិធិត្តាមេតិ
 អភិញ្ញាសច្ចិកាណីយាយ តត្រិ តត្រិវេ សត្តិកត្តតំ
 ចាបុណានិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ
 សថ អាត្មដ្ឋតិ អនេកវិចិតំ វិជ្ជាវិជ្ជំ មច្ចុទ្ធកវេយ្យំ
 ឯកោមិ ហុត្វា តហុតា អស្សំ តហុតាមិ ហុត្វា
 ឯកោ អស្សំ អាវិការំ វិហោការំ វិហោត្តុំ
 វិហោតាភារំ វិហោតត្តំ អសដ្ឋមាថោ តច្ឆេយ្យំ
 សេយ្យជាមិ អាតាសេ បវវិយាមិ ឧត្តដ្ឋចិមុដ្ឋិ
 កាវេយ្យំ សេយ្យជាមិ ឧនេតេ ឧនេតេមិ អភិដ្ឋមាថោ
 តច្ឆេយ្យំ សេយ្យជាមិ បវវិយា អាតាសេមិ
 បល្លង្កេន កាវេយ្យំ សេយ្យជាមិ ចត្តិ សត្តុណោ
 វេមិ ធម្មិមសុវិយេ វិវិមហំដ្ឋិតេ វិវិមហានុកាវេ
 កាលិតា បរមសេយ្យំ មិមដ្ឋេយ្យំ យាវត្រាញ្ច-
 លោកាមិ កាយេន វសំ វត្តយ្យន្តិ តត្រិ តត្រិវេ
 សត្តិកត្តតំ ចាបុណានិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

ដើម្បីអស់រាល់ផង មួយទៀត បុគ្គលបង្កើនចិត្តទៅកេងមិលការ
 ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញាបាន កាលបើ មានហេតុ
 មានទំនង បុគ្គលនោះ គឺដល់ខ្លួនសេចក្តីដាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នោះ ។ ដោយ
 ការធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយអភិញ្ញា ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុនប៉ងថា អាត្ម
 អញ ចង់បានខ្លួនវិជ្ជាញ្ញាណ ច្រើនប្រការ គឺអាត្មាអញវិញ្ញាណក្នុង
 បដិធិមុខខ្លួន ឲ្យបានទៅជាមនុស្សច្រើននាក់ក៏បាន មាននូវច្រើននាក់
 ចង់ធិមុខទៀតទៅជាមនុស្សខ្លាំងក៏បាន អាត្មាអញដើរទៅមិនដាច់បំណក់
 មិនទិស ទិសនិក្រៃ ទិសនិក្រៃដណ្តឹង ទិសនិក្រៃកំពែង ទិស
 ទិក្រៃកំ ដូចជាដើរទៅក្នុងភាពសក់បាន អាត្មាអញចង់ដើរទៅទិសដីមុជ
 ក្នុងវិជ្ជាដី ដូចជាដើរមុជក្នុងទឹកក៏បាន អាត្មាអញចង់ដើរទៅលើទឹក
 ក៏មិនបែកឆ្ងាយទឹក ដូចជាដើរលើផែនដីក៏បាន អាត្មាអញចង់ទៅក្នុងភាពស
 ទាំងក្រៃ ដូចជាសត្វស្លាបក៏បាន អាត្មាអញចង់យកដៃទៅស្តាប់អង្រែល
 ចាប់កាល់គ្រែច្រូនដីគ្រែកាច់ឲ្យទាំងនេះ ដែលមានច្រូចច្រើនយ៉ាងនេះ
 មានកាន់កាប់ច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន អាត្មាអញចង់ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅដោយកាយ ដកចង្កល់ព្រហ្មលោកក៏បាន កាលបើមានហេតុ មាន
 ទំនង បុគ្គលនោះគឺដល់ខ្លួនសេចក្តីដាក់ច្បាស់ ក្នុងវិជ្ជាញ្ញាណនោះ ។

បឋមច្បាប់សក បញ្ជីបរិវេណ

សោ សោ អាណម្ពតិ ទិញាយ សោគណគុយា
 វិសុញាយ អតិក្កន្តនាទុសំកាយ ទតោ សន្តេ
 សុណោយ្យំ ទិញេ ច មាទុសេ ច យេ ទ្វារ
 សន្តិកោ ចាតិ គត្រិ គត្រិ សក្កិកទ្ធាតំ មាប្ប-
 ណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សោ
 អាណម្ពតិ បាសន្តានំ បាប្បន្តហានំ យេសា យេតា
 បរិទ្ធ បដានេយ្យំ សរាតំ វា ចិត្តំ សរាតំ ចិត្តន្តិ
 មជានេយ្យំ វីតរាតំ វា ចិត្តំ វីតរាតំ ចិត្តន្តិ
 មជានេយ្យំ សនោសំ វា ចិត្តំ សនោសំ ចិត្តន្តិ
 មជានេយ្យំ វីតនោសំ វា ចិត្តំ វីតនោសំ ចិត្តន្តិ
 មជានេយ្យំ សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ
 ចិត្តន្តិ មជានេយ្យំ វីតមោហំ វា ចិត្តំ វីតមោហំ
 ចិត្តន្តិ មជានេយ្យំ សម្ពិក្កំ វា ចិត្តំ សម្ពិក្កំ
 ចិត្តន្តិ មជានេយ្យំ វិក្កិក្កំ វា ចិត្តំ វិក្កិក្កំ
 ចិត្តន្តិ មជានេយ្យំ មហក្កតំ វា ចិត្តំ
 មហក្កតំ ចិត្តន្តិ មជានេយ្យំ អមហក្កតំ វា ចិត្តំ

បឋមច្បាប់សក បញ្ជីបរិវេណ

បើបុគ្គលនោះ ចុំបដិសំ អាត្មាអញ (ចន្តិវិទ្យ) មានសោភណគុ
 ជាទិញបរិសុទ្ធ កន្លងហួសខ្លះសោភណគុ របស់មនុស្សមួយ ពួក
 សំឡេងពីប្រការ គឺសំឡេងទិញ ១ សំឡេងរបស់មនុស្ស ១ ដែលជា
 សំឡេងធូយកំប្រាម ចិត្តកំប្រាម កាលបើមានហេតុ មានទំនង
 បុគ្គលនោះ ក៏ដល់ខ្លះសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងសោភណគុនោះ ។
 បើបុគ្គលនោះចុំបដិសំ អាត្មាអញ ចន្តិកំណត់ដីចិត្ត របស់សក្កិវិទ
 បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន គឺចិត្តប្រកបដោយភក្តី អាត្មា
 អញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយភក្តី ចិត្តប្រាសចាក
 ភក្តី គឺអាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកភក្តី ចិត្តប្រកប
 ដោយវោសៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយ
 វោសៈ ចិត្តប្រាសចាកវោសៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្ត
 ប្រាសចាកវោសៈ ចិត្តប្រកបដោយមោហៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី អាត្មាអញ
 គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកមោហៈ ចិត្តញ្ញវេយក្តី អាត្មាអញ
 គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តញ្ញវេយ ចិត្តរាយមាយក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តរាយមាយ ចិត្តជាមហក្កតៈ គឺប្រាចារៈនឹងអូប្រាចារក្តី
 អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាមហក្កតៈ ចិត្តមិនមែនជាមហក្កតៈក្តី

សុត្តន្តបិដក អង្គការីកាយស្ស បញ្ចវគ្គិយោ

អមហត្ថតំ ចិត្តន្តំ បដានេយ្យំ សទ្ធក្កំ វា ចិត្តំ
 សទ្ធក្កំ ចិត្តន្តំ បដានេយ្យំ អទ្ធក្កំ វា ចិត្តំ អទ្ធក្កំ
 ចិត្តន្តំ បដានេយ្យំ សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ
 ចិត្តន្តំ បដានេយ្យំ អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ
 ចិត្តន្តំ បដានេយ្យំ វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តំ
 បដានេយ្យំ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តំ
 បដានេយ្យន្តំ តត្រិ តត្រេវ សត្តិកត្តតំ មាបុណានិ
 សតំ សតិ អាយតនេ ។ សោ សច អាគត្តតំ
 អនេកាវហិតំ ធុត្វេ ចិវិសំ អទុស្សនេយ្យំ សេយ្យមិមំ
 ឯកំបិ ជាតិ ទ្កេបិ ជាតិយោ តិស្សេបិ ជាតិយោ
 ធកស្សេបិ ជាតិយោ មក្ខេបិ ជាតិយោ ឧសបិ
 ជាតិយោ វិសំបិ ជាតិយោ ភិសំបិ ជាតិយោ ចត្តា-
 ជ្ឈិសំបិ ជាតិយោ មញ្ញាសំបិ ជាតិយោ ជាតិសតំបិ
 ជាតិសហស្សំបិ ជាតិសតសហស្សំបិ អនេកេបិ
 សំវដ្តកាប្បេ អនេកេបិ វិវដ្តកាប្បេ អនេកេបិ
 សំវដ្តវិវដ្តកាប្បេ អម្មត្រាសិ ឯវំធាមោ ឯវំ-
 កោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុទ្ធស្សន្តិសំវេនី

សុត្តន្តបិដក អង្គការីកាយ បញ្ចវគ្គិយោ

ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនមែនជាមហាគ្គតៈ ចិត្តជាសុត្តរៈ
 គិលោតិយចិត្តក្តី ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាសុត្តរៈ ចិត្តជា
 អន្តរៈ គិលោក្កត្តចិត្តក្តី ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាអន្តរៈ
 ចិត្តតាំងម៉ត្តិ ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តតាំងម៉ត្តិ ចិត្តមិន
 តាំងម៉ត្តិ ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនតាំងម៉ត្តិ ចិត្តរូបទា
 តិលេសក្តី ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរូបទាតិលេស ចិត្តមិន
 ចារ៉ូបទាតិលេសក្តី ភាគាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនចារ៉ូប
 ទាតិលេស កាលបើមានហេតុ មានខ័ន បុគ្គលនោះក៏ដល់ទៅ
 សេចក្តីជាតិច្បាស់ក៏បរិច្ចរិដ្ឋានោះ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុនបីដំបូង ភាគា
 អញ ចតិលីកនូវបុព្វុទិវស (ជាតិដែលច្បាប់ភស្ត្រីយោនាគុណិកលបុទ)
 ច្រើនប្រការ តិលីកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ
 ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ
 ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០០០០ ជាតិខ្លះ សំវដ្តកប្បដិ
 ច្រើនខ្លះ វិវដ្តកប្បដិច្រើនខ្លះ សំវដ្តវិវដ្តកប្បដិច្រើនខ្លះ ថា ភាគាអញ
 កើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានភាគីយ៉ាងនេះ
 មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានភាហាយ៉ាងនេះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ

វិវាហយុបរិយន្តោ សោ កតោ ចុតោ អមុត្រិ ឧទទាដិ
 កត្រាទាសិ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ
 វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ វិវាហោ
 ចុតោ ឥទុបបន្ទាតិ ឥតិ សាភាវ សទុទ្ទេសំ អន-
 កាវិហានំ បុត្រេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យន្តិ តត្រិ តត្រិ
 សក្កិកទ្ធិតំ ចាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ
 សចេ អាកត្តិ ធិត្រេ ចក្កេន វិស្សេន អតិក្កន្តិ
 ធិត្រេ សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវិហានេ ឧបបដ្ឋមាទេ
 យំនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ឧទ្ធិណ្ណេ សុភតេ ឧត្តតេ
 យថាភម្មតេ សត្តេ បដានេយ្យំ ឥមេ រត ភោត្តោ
 សក្កា កាយទុច្ចរិតេន សមន្ទាតតា វិច្ឆិទុច្ចរិតេន
 សមន្ទាតតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្ទាតតា អរិយាទំ
 ធុមរាទតា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា

មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះកត្តាអញ ចូរកតាមអក្កតាពារហើយ
 ទៅកើតក្នុងជីវិតនោះ ពត្តាអញៈពៈកើតក្នុងជីវិតនោះ មានឈ្មោះយ៉ាង
 នេះ មានភាគយ៉ាងនេះ មានសម្បត្តិយ៉ាងនេះ មានភាពយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះកត្តាអញ ចូរ
 កតាមអក្កតាពារហើយ ទើបបទបករក្នុងជីវិតនោះ ពត្តាអញៈប្រើប្រាស់
 ខ្លួនបុត្រេនិវាសនាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាពា ព្រមទាំងទទួលដោយ
 ប្រការផ្សេងៗ កាលបើមានហេតុ មានវិនិច្ឆ័យ បុគ្គលនោះ ក៏ដល់ទៅ
 សេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងបុត្រេនិវាសនាណាមួយ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុន
 ប៉ងថា កត្តាអញ ចង់ឲ្យមានវិបាកក្នុងជីវិតសុខ ក្នុងហួសចក្ខុរបស់
 បុគ្គលនោះ ឃើញខ្លួនស្រឡាត់ខ្លាញ់ ដែលច្បុក ដែលកើត
 ជាសក្ខីភាពរបស់ខ្លួន មានសម្បត្តិ មានសម្បត្តិ មាន
 ភក្តិ មានភក្តិ ចង់ដឹងច្បាស់ខ្លួនស្រឡាត់ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើយ្យំ សក្ខីភាពនេះ ប្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច្ឆិទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាសក្ខី
 ភាពនៃវិបាកក្នុងជីវិតនោះ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់ខ្ជាប់ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ

តេ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អថាយំ ទុក្ខតិ
 វិនិច្ឆ័យំ វិជយំ ទុបបញ្ញា នមេ វ ចន កោន្តោ សត្តា
 កាយសុចរិតន ធម្មតា វិចិត្តចរិតន ធម្មតា
 ភតា មនោសុចរិតន ធម្មតា អរិយាធំ អនុប-
 វនតា សម្មាសម្ពុទ្ធិកា សម្មាសម្ពុទ្ធិកម្មសមាធាន តេ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុត្តិ សត្តំ លោកំ
 ទុបបញ្ញតិ និវិ ធិត្រោ ចត្តុតា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 ពានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចរិតានេ ទុបបញ្ញមាទេ
 ហំនេ បណំតេ សុវណ្ណោ ទុក្ខណ្ណោ សុត្តនេ ទុក្ខតេ
 យថាកម្មចកេ សត្តេ ចជានេយ្យន្តំ តត្រ តត្រៃវ
 សត្តិកត្តនំ ចាបុណានិ សតិ សតិ អាយតនេ ។
 សោ សច អាតម្ព័តិ អាសុវាធំ ទយា អថាសវំ
 ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ អតិញ្ញា
 សច្ចិកក្ខា ទុបសម្មជ្ជ វិចារយ្យន្តំ តត្រ តត្រៃវ
 សត្តិកត្តនំ ចាបុណានិ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

សត្តនិវាទោ លុវិបកត្តាយកនិកាយស្តាប់ទៅ កំទៅកាន់កំលើក
 កំលើក ប្រែក អសុភាយ ខាង អើប្តី ចំណែកនាវសត្តនិវាទោ
 ប្រែកដោយកាយសុចរិត ប្រែកដោយវិចិត្តចរិត ប្រែកដោយមាតា-
 សុចរិត ជាសត្តនិវាទោ លុវិបកត្តាយកនិកាយស្តាប់ទៅ កំទៅកាន់
 សុត្តិសុតិ វេវលោក ភាគាមញ្ញ ចន្ទិយ្យនិវាទោ កុដ្ឋនិ
 ហូសចក្ក បេសមុសុធម្មតា ឃើញខ្ញុំសត្តនិវាទោ ដែលច្បុក
 ដែលភើត ថែកពាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរស្ត មានសម្បុរស្តក្រីក្រ
 មានភិក្ខុ មានភិក្ខុក្រីក្រ អាត្មាអញ្ញ ចន្ទិយ្យនិវាទោ សត្តនិវាទោ
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅកាលបុរសខ្លួន ដោយប្រការដូច្នោះ កាលបើមានហេតុ
 មានខំនិ បុគ្គលនោះ ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តីដាក់ច្បាប់ ក្នុងចិត្តចក្កណា
 នោះ ។ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុន្មានជា អាត្មាអញ្ញ ចន្ទិយ្យនិវាទោ
 សម្រេចខ្ញុំចេតាវិមុត្តិ ចិន្ទិយ្យនិវាទោ ដែលជាធម៌មានកាលៈ
 ព្រៃអស់កាលៈ វិនិវាទោ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រុម ដោយច្នៃចងក្នុង
 ចុប្បន្ត សម្រាន្តទៅ កាលបើមានហេតុ មានខំនិ បុគ្គលនោះ
 ដល់ខ្ញុំសេចក្តីដាក់ច្បាប់ ក្នុងកាលវិញ្ញាណនោះ ។ ។

(២២) ធុស្សីលស្ស គិក្ខុវេ សីលវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនំ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ ធិត្តិធាវិរតោ ធិត្តិធាវិរតេ អសតិ ធិត្តិធា-
 វិរតវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ
 សេយ្យដាមំ គិក្ខុវេ កុត្តោ សាខាបលាសវិបទ្ធា តស្ស
 បប្បដិកាមិ ទ ចារិប្បិ កច្ឆតិ តចោមិ ទ ចារិប្បិ
 កច្ឆតិ ដេត្តមំ ទ ចារិប្បិ កច្ឆតិ សារោមិ ទ ចារិប្បិ
 កច្ឆតិ ឯវិមេ ទោ គិក្ខុវេ ធុស្សីលស្ស សីលវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ភ្នកញ្ញាណទស្សនំ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនេ អសតិ

(២២) ធុស្សីលស្ស គិក្ខុវេ សីលវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនំ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ ធិត្តិធាវិរតោ ធិត្តិធាវិរតេ អសតិ ធិត្តិធា-
 វិរតវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ
 សេយ្យដាមំ គិក្ខុវេ កុត្តោ សាខាបលាសវិបទ្ធា តស្ស
 បប្បដិកាមិ ទ ចារិប្បិ កច្ឆតិ តចោមិ ទ ចារិប្បិ
 កច្ឆតិ ដេត្តមំ ទ ចារិប្បិ កច្ឆតិ សារោមិ ទ ចារិប្បិ
 កច្ឆតិ ឯវិមេ ទោ គិក្ខុវេ ធុស្សីលស្ស សីលវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ភ្នកញ្ញាណទស្សនំ យថាភ្នកញ្ញាណទស្សនេ អសតិ

១ សំដៅយកសីលដែលជាហេតុឲ្យកើតសមាធិ ២ គឺហេតុឲ្យកើតយថាភ្នកញ្ញាណទស្សនៈ ៣ គឺហេតុឲ្យកើតធិត្តិធាវិរតៈ ៤ គឺហេតុឲ្យកើតវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស ហតុបដិសោ ហោតិ
 ធិត្តំនារិកោ ធិត្តំនារិកោ អសតិ ធិត្តំនារិកវិបទ្ធស្ស
 ហតុបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សីលវោ
 កំក្កវេ សីលសម្មទ្ធស្ស ឧបទំស្សយសម្មន្ទោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិក្កំ សតិ សម្មា-
 សមាធិសម្មទ្ធស្ស ឧបទំស្សយសម្មទ្ធិ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ
 សតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មទ្ធស្ស ឧបទំស្សយ-
 សម្មន្ទោ ហោតិ ធិត្តំនារិកោ ធិត្តំនារិកោ សតិ
 ធិត្តំនារិកសម្មទ្ធស្ស ឧបទំស្សយសម្មទ្ធិ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ សេយ្យថាមំ កំក្កវេ កុក្កោ
 សាទាបលាសសម្មន្ទោ តស្ស បប្បដិកាមិ
 ចារិម្ហិ កទ្ធតិ តថោមំ ចារិម្ហិ កទ្ធតិ
 ដេក្កមំ ចារិម្ហិ កទ្ធតិ សារោមិ ចារិម្ហិ កទ្ធតិ

កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន ធិត្តំនារិកៈរបស់បុគ្គលដែល
 វិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា ធិត្តំនារិកៈមានឧបទំស្សយ
 ស្លាប់ កាលបើធិត្តំនារិកៈមិនមាន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលដែល
 វិបត្តិចាកធិត្តំនារិកៈ ឈ្មោះថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ មានឧបទំស្សយ
 ស្លាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលមានសីល ពេញ
 លេញដោយសីល ឈ្មោះថា សមាធិបរិបូណ៌ដោយឧបទំស្សយ កាល
 បើសម្មាសមាធិមាន យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញ
 លេញដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌
 ដោយឧបទំស្សយ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមាន ធិត្តំនារិកៈ
 របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះ
 ថា ធិត្តំនារិកៈ បរិបូណ៌ដោយឧបទំស្សយ កាលបើធិត្តំនារិកៈមាន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយធិត្តំនារិកៈ
 ឈ្មោះថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌ដោយឧបទំស្សយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដើមឈើដែលមានមែកទឹកស្អិតបរិបូណ៌ (គ្រមព័ទ្ធឈើខាត្តិ
 ក៏បរិបូណ៌ សម្បកក្តិ ក៏បរិបូណ៌ ស្រាយក្តិ ក៏បរិបូណ៌ ទ្វីមក្តិ ក៏បរិបូណ៌

ឯវិមេវ ទេវ ភិក្ខុវេ សីលវតោ សីលសម្មទ្ធស្ស
 ទមនំស្សយសម្មន្ទោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមា-
 ធិដ្ឋិ សតិ សម្មាសមាធិសម្មទ្ធស្ស ទមនំស្សយសម្មន្ទំ
 ហោតិ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណ-
 ទស្សនេ សតិ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនសម្មទ្ធស្ស
 ទមនំស្សយសម្មន្ទោ ហោតិ និព្វិទាវិវាទោ និព្វិទា-
 វិវាទេ សតិ និព្វិទាវិវាទសម្មទ្ធស្ស ទមនំស្សយ-
 សម្មន្ទំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

[២៥] មញ្ញហិ ភិក្ខុវេ អន្ត្រីហិ អនុត្តហិតា
 សម្មានិដ្ឋិ ទេវោវិមុត្តិវេសា ច ហោតិ ទេវោវិមុត្តិវេសា-
 ធិសំសា ច មញ្ញាវិមុត្តិវេសា ច ហោតិ មញ្ញាវិមុត្តិ-
 វេសាធិសំសា ច ។ កតមេហិ មញ្ញហិ ។ ឥឯ ភិក្ខុវេ
 សម្មានិដ្ឋិ សីលានុត្តហិតា ច ហោតិ សុតានុត្តហិតា
 ច ហោតិ សាគត្វានុត្តហិតា ច ហោតិ សមដា-
 ទុក្ខហិតា ច ហោតិ វិបស្សនានុត្តហិតា ច ហោតិ ។

មានមហាដូចម្តេចមិញ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ មានមហេយ្យដូច
 សម្មាសមាធិ ចេសំបុគ្គលមានសីល ពេញលេញដោយសីល ឈ្មោះ
 ថា សម្មាសមាធិ ចរិបូណិដោយមនិស្សិយ កាលបើសម្មាសមាធិមាន
 យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ ចេសំបុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយសម្មា-
 សមាធិ ឈ្មោះថា យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ ចរិបូណិដោយមនិស្សិយ
 កាលបើយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈមាន និព្វិទាវិវាទេចេសំបុគ្គលដែល
 ពេញលេញ ដោយយថាក្ខតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា និព្វិទាវិវាទៈ
 ចរិបូណិដោយមនិស្សិយ កាលបើនិព្វិទាវិវាទៈមាន វិមុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ចេសំបុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយនិព្វិទាវិវាទៈ ឈ្មោះថា
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ចរិបូណិដោយមនិស្សិយ ។

[២៥] ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មានិដ្ឋិដែលមានអង្គ៧ដូចខ្ពង់ខ្ពស់
 បំរុងហើយ វិមនិមានចេវោវិមុត្តិ ជាវេលាផង មានចេវោវិមុត្តិវេសា ជា
 ភានិសិទ្ធិផង មានមញ្ញាវិមុត្តិ ជាវេលាផង មានមញ្ញាវិមុត្តិវេសា ជាភានិ-
 សិទ្ធិផង ។ អង្គ៧ កើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិនិយ
 នេះ សម្មានិដ្ឋិដែលសីលដូចខ្ពង់ខ្ពស់ ១ សុតៈដូចខ្ពង់ខ្ពស់ ១ សាគត្វា
 ដូចខ្ពង់ខ្ពស់ ១ សមដាដូចខ្ពង់ខ្ពស់ ១ វិបស្សនាដូចខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។

ឥមេហិ ចោ កិក្ខុវេ បញ្ចហិ អភ្នំហិ អនុក្ខហិ តា
សម្មាទិដ្ឋិ ចេតោវិមុត្តិដលា ច ហោតិ ចេតោវិមុត្តិ-
ដលាទិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិដលា ច ហោតិ បញ្ញា-
វិមុត្តិដលាទិសំសា ចាតិ ។

[២៦] បញ្ចហនំ កិក្ខុវេ វិមុត្តយេតទានំ យេត្ត
កិក្ខុវេ អប្បមត្តស្ស អាតាមិចោ បហិតត្តស្ស
វិហារោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តតិ អបរិក្ខតិណា អាសវា
វេត្តយំ កច្ឆន្តិ អនុប្បត្តំ វា អនុក្ខវិ យោកត្តេមិ
អនុប្បមុណាតំ ។ កតហនំ បញ្ច ។ ឥច កិក្ខុវេ
កិក្ខុវេ សន្តា ចម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា កុដ្ឋា-
មិយោ សត្រិហ្មចារិ យថា យថា កិក្ខុវេ តស្ស
កិក្ខុវេ សន្តា ចម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា កុដ្ឋា-
មិយោ សត្រិហ្មចារិ តថា តថា សោ តស្សី ចម្ម
អត្ថប្បជិសំវេទិ ច ហោតិ ចម្មប្បជិសំវេទិ ច តស្ស
អត្ថប្បជិសំវេទិ ច ចម្មប្បជិសំវេទិ ចាមុត្តំ ជាយតិ

ខ្លាលភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ សម្មាទិដ្ឋិវេសន្តិ ថ នេនឯនី ជ្រុយទំគុប្បនិហោយ
វេមនិមានៈចារាវិមុត្តិ ជាផលផល មានចារាវិមុត្តិផល ជាភានិសិទ្ធិផល
មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផល មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាភានិសិទ្ធិផល ។

[២៦] ខ្លាលភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ វិមុត្តាយគនៈ (ហេតុជាគ្រឿងចេញពី
កិលេស) នេនមានៈយ៉ាង ដែលជាគុណជាតសម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រហារ
មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តស្ងួតវេ (កាន់ព្រៃ
និក្ខាន) ចិត្តដែលមិនចង់ច្រឡំ ក៏វែងច្រឡំផង ហសវិដែល
មិនគាន់អស់ ក៏វែងដល់ខ្លាអស់ទៅផង ចិត្តដែលមិនខាន់ដល់ខ្លាដល់
ជាគ្រឿងក្រុមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក៏វែងដល់ផង ។ វិមុត្តាយគនៈ
ថយ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្លាលភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ ព្រះសាស្ត ចូរកុំ
សព្វហោរិណាមួយ ក្នុងសាសនានេះ ជាគុដ្ឋាននិយមុត្តល (បុគ្គល
គួរគោរព) សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ ខ្លាលភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ ព្រះសាស្ត ចូរកុំ
ជាសព្វហោរិណាមួយ ដែលជាគុដ្ឋាននិយមុត្តល សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ
នោះយ៉ាងណា ។ ភិក្ខុនោះ វែងដឹងច្បាស់ខ្លាអង្កាជាផង ដឹងច្បាស់ខ្លា
បាលីផង ក្នុងធម៌នោះយ៉ាងនោះ កាលបើភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ខ្លាអង្កា
ដឹងច្បាស់ខ្លាបាលី បាមាដ្ឋៈ (សេចក្តីកាយ) វែងដឹងច្បាស់

បម្មនិក្ខេបស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ
 បស្សម្ពតិ បស្សន្តកាយោ សុទ្ធំ វេទនតិ សុទ្ធិចោ
 ចិត្តំ សមាធិយតិ វេទនំ កិក្ខុវេ បឋមំ វិមុត្តាយតនំ
 យត្ត កិក្ខុវេ អប្បមត្តស្ស អាតមំចោ បឋមត្តស្ស
 វិហារោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តិកំ អបរិក្ខិណា វា អាសវា
 បរិក្ខាយំ គច្ឆន្តិ អនុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគក្កេមំ
 អនុប្បប្បណាតិ ។ បុន ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ធម្មោ
 ចោ សត្តា ធម្មំ ធម្មោ អញ្ញាតរា វា កុដ្ឋាធិយោ
 សត្រិញ្ញាតិ អមិច ចោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ
 ធម្មំ វិគ្គារោ បរេសំ ធម្មោ យថា យថា កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គារោ បរេសំ
 ធម្មោ គថា គថា សោ គស្មី ធម្មោ អត្តប្បដិ-
 សំវេទិ ច យោតំ ធម្មប្បដិសំវេទិ ច កស្ស អត្ត-
 ប្បដិសំវេទិ ធម្មប្បដិសំវេទិ ច ចាម្បុដ្ឋំ ជាយតិ

កាលបើមានបុគ្គលមួយ បំភ័យភ័យភ័យ កាលបើមានចិត្តប្រកប
 ដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រង្ស៊ី កាលបើមាននាមកាយស្ងប់
 រង្ស៊ីហើយ វេទន៍ទទួលរសចក្ខុសុទ្ធ ចិត្តរបស់កិក្ខុវេដែលប្រកបដោយ
 រសចក្ខុសុទ្ធ តែងដឹងដល់ម៉ា ម្ចាស់កិក្ខុវេខ្យល ទេវតាវិមុត្តាយក៏ទ
 ដែលជាគុណជាត សម្រាប់កិក្ខុវេប្រមាទ មានព្យាយាមជាត្រឡប់វិវាទ
 កំដៅកិលេស មានចិត្តស្ងួតវា (កាន់ព្រះទីក្រុង) ចិត្តដែលមិនទាន់រួច
 ស្រប្បៈ កំដៅចិត្តស្ងួតវា ពាសៈដែលមិនទាន់អស់កំដៅរួចការ
 អស់ទៅផង ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់រួចផង ជាត្រឡប់វិវាទយោគៈ
 ដីប្រសើរ កំដៅដល់ផង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេខ្យល មួយទៀត ព្រះ
 សាស្ត្រ ឬកិក្ខុវេសត្រឡប់វិវាទមួយ ដែលជាត្រឡប់វិវាទមួយ ម៉ែ
 សំដឹងផងដល់កិក្ខុ តែជាសំដឹងផងដល់បុគ្គលផង នាមសមគួរដល់ការ
 ចេះដឹង នាមសមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារ ម្ចាស់កិក្ខុវេខ្យល
 កិក្ខុវេដឹងផងដល់បុគ្គលផង នាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរ
 ដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារយ៉ាងណា ។ កិក្ខុវេនោះគឺដឹងច្បាស់រួចអង្គកថា
 ផង ដឹងច្បាស់រួចបាលីផង ក្នុងធម៌នោះយ៉ាងនោះ កាលកិក្ខុវេ
 ដឹងច្បាស់រួចអង្គកថា ដឹងច្បាស់រួចបាលី បុគ្គលៈ កំដៅភ័យភ័យ

មមុទិតស្ស មីតិ ជាយតិ មីតិមទិតស្ស កាយោ
 បស្សន្តតិ បស្សន្តិ កាយោ សុចិ វេទនតិ សុចិចោ
 ចិត្តំ សមាធិយតិ វេទនំ ភិក្ខុវេ ទុតិយំ វិមុត្តាយតនំ
 យត្ត ភិក្ខុវោ អប្បមត្តស្ស ។ បេ ។ យោគត្រូមិ
 អនុប្បបុណាតិ ។ បុន ចបវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
 ឧហោ ទោ សត្តា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញាតោ វ
 ក្សត្រាមីយោ សត្រញ្ញោវ ឧបិ យថាសុតំ យថា
 វរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គារោ បវេសំ ទេសេតិ អបិច ទោ
 យថាសុតំ យថាវរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គារោ សជ្ឈាយំ
 ករោតិ យថា យថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ
 យថាវរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គារោ សជ្ឈាយំ ករោតិ តថា
 កថា សោ តស្មី ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទិ ច ហោតិ
 ធម្មប្បដិសំវេទិ ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិចា ធម្មប្បដិ
 សំវេទិចោ ចាមុដ្ឋំ ជាយតិ មមុទិតស្ស មីតិ ជាយតិ

កាលបើមានបាវចនាហើយ បិតភីកេតទៀន កាលបើមានចិត្តប្រកប
 ដោយបិតហើយ តាមកាយកិស្សប្រមាណ កាលបើមានតាមកាយ
 ស្របម្រាប់ហើយ ក៏វិមនិទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែល
 មានសេចក្តីសុខ តែងដកលំមាំ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យយ ។ ទេវជា
 វិមុត្តាយករៈទី២ ដែលជាគុណជាតិ សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាណ ។ បេ ។
 ចិត្តដែលមិនបានដល់ខ្ពស់មិ ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ គឺ
 វេទនដល់វេទន ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យយ មួយទៀត ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុ
 ជាសព្វហ្មតវិណមួយ ជាគ្រឿងមួយបុគ្គល មិនបានសំដែងធម៌ដល់
 ភិក្ខុទេ ព័ន្ធមិនបានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមត្ថភាពដល់ការ
 ចេដើន តាមសមត្ថភាពដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារទេ ត្រាន់តែធ្វើការ
 ស្វាធាយធម៌ តាមសមត្ថភាពដល់ការចេដើន សមត្ថភាពដល់ការសិក្សាដោយ
 ពិស្តារ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យយ ភិក្ខុធ្វើការស្វាធាយធម៌ តាមសមត្ថ
 ភាពដល់ការចេដើន សមត្ថភាពដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារយ៉ាងណា ។
 ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ខ្លួនអង្កេតថាដឹង ដឹងច្បាស់ខ្លួនចាល់ដឹង ភ្នក្តិធម៌នោះ
 យ៉ាងនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ខ្លួនអង្កេតថា ដឹងច្បាស់ខ្លួនចាល់
 បាវចនាភិក្ខុវេកេតទៀន កាលបើមានបាវចនាហើយ បិតភីកេតទៀន

រិត្តមនស្ស កាយោ បស្សម្ពុតិ បស្សន្តកាយោ
 សុចំ វេទេតំ សុចំលោ ចិត្តំ សមាធិយតិ វេទំ
 កិក្ខុវេ តតិយំ វិសុត្តាយតធំ យត្ត កិក្ខុលោ
 អប្បមត្តស្ស ។ យេ ។ យោកក្ខមិ អនុប្បមុណាតិ ។
 មុន ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុលោ ឧហោវ ទោ សត្តា ធម្មំ
 លោសតិ អញ្ញតរោ វិ កុដ្ឋាធិយោ សត្រិញ្ញចារិ
 ធមិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិក្ការោ បរេសំ
 យេសេតិ ធមិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ
 វិក្ការោ សដ្ឋ្យាយំ ត្រហេតិ អបិច ទោ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ទេតសា អនុវិគត្តោតិ អនុវិចារតិ
 អនុវិចារតិ មនសាទុបេក្ខតិ យថា យថា កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ទេតសា អនុវិគត្តោតិ
 អនុវិចារតិ មនសាទុបេក្ខតិ តថា តថា សោ
 កស្សិ ធម្ម អត្ថប្បដិសំវេទំ ១ លោតិ ធម្មប្បដិ-
 សំវេទំ ២ តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិលោ ធម្មប្បដិ-
 សំវេទិលោ ហធម្មដ្ឋំ ជាយតិ បមុទិតស្ស មិគិ ជាយតិ

កាលបើមានចិត្ត ច្រកចេញដោយចិត្តហើយ តាមកាយក៏ស្របរម្ងាប់ កាល
 បើមានតាមកាយ ស្របរម្ងាប់ហើយ ក៏វែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្ត
 ចេញចិត្ត ដែលច្រកចេញដោយសេចក្តីសុខ តែងដកដល់ចាំ ម្ចាស់កិច្ច
 ទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តយកខ្លះទី ៣ ដែលជាគុណជាតិ សម្រាប់ចិត្ត
 មិនច្របាច ។ ថេរ ចិត្តដែលមិនខានដល់ខ្លួនមិថោត្រៀងស្រមោតាយាតៈ
 ក៏វែងដល់ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះសាស្ត្រ
 ប្រក្ខត្តជាសម្រេចហោរិណមួយ ដែលជាគុណនិយមុត្តល មិនសំដែង
 ធម៌ដល់កិច្ច ទាំងមិនបានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរ
 ដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ដោយធិស្ឋានៈ ទាំងមិន
 ធ្វើទូករស្មាច្យាយមិ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការ
 សិក្សាដោយធិស្ឋានវិសោ ត្រាចត្រៃវិចិត្រចារណាវិចិត្តក្នុងចិត្ត ដោយ
 ចិត្តចំពោះធម៌ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា
 ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ក៏ត្រូវវិចិត្រចារណាវិចិត្តក្នុងចិត្ត ដោយចិត្តចំពោះ
 ធម៌ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាយ៉ាងណា កិច្ច
 រោងកំដីច្បាស់ទូករស្មាច្យាយមិ ដឹងច្បាស់ទូករស្មាច្យាយមិ ក្នុងធម៌នោះ
 យ៉ាងនោះ កាលកិច្ចនោះ ដឹងច្បាស់ទូករស្មាច្យាយមិ ដឹងច្បាស់ទូករស្មាច្យាយមិ
 បុរោហិត្តៈ វែងកើតឡើង កាលបើមានបុរោហិត្តៈ បិគិក៏កើតឡើង

ពិតមនស្ស កាយោ មស្សម្ពុតិ មស្សនុកាយោ សុខំ
 វេទតិ សុខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតំ វេទំ កំត្វេវ ចតុត្ថំ
 វិមុត្តាយតនំ យត្ថ កំត្តុនោ អប្បមត្តស្ស ។ យេ ។
 យោគក្ខេមំ អនុប្បមុណាតិ ។ មុន ចេវំ កំត្វេវ
 កំត្តុនោ នយោ ចោ សត្តា ធម្មំ នេសេតំ អញ្ញាតក
 ក កុដ្ឋាជីយោ សត្រិហ្មណី នមំ យថាសុតំ យថា-
 វារិយត្ថំ ធម្មំ វិន្ទាមន បរសំ នេសេតិ នមំ យថាសុតំ
 យថាវារិយត្ថំ ធម្មំ វិន្ទាមន សដ្ឋាយំ តតោតិ នមំ
 យថាសុតំ យថាវារិយត្ថំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិគត្តោតិ
 អនុវិចារតិ មនសាមុបេត្តតិ អចិច ទូស្ស អញ្ញាតរំ
 សមាធិធម៌ត្ថំ សុត្តហិតំ យោតិ សុមនសំតាតំ
 សុបដារិតំ សុប្បដិវុទ្ធំ បញ្ញាយ យថា យថា
 កំត្វេវ កំត្តុនោ អញ្ញាតរំ សមាធិធម៌ត្ថំ សុត្តហិតំ
 យោតិ សុមនសំតាតំ សុបដារិតំ សុប្បដិវុទ្ធំ បញ្ញាយ

កាលបើមានចិត្តប្រកបដោយប័កិ ខាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ភិក្ខុដែល
 មានខាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ ក៏រមែងវិទូលរសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
 ដែលមានសេចក្តីសុខ ក៏រមែងដកលំទាំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅ
 ជាវិមុត្តាយតន ចំ ៤ ដែលជាគុណជាតិ សម្រាប់ភិក្ខុប៉ុនប្រមាទ ។ យេ
 ចិត្តដែលមិនបានដល់នូវធម៌ជាត្រៀមក្សេមចាកយោគៈ ក៏រមែងដល់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាទៀត គ្រៃលាស្តា ឬភិក្ខុជាសត្រិហ្ម-
 ណីណាមួយ ដែលជាគុដ្ឋាជីយចុត្តល មិនបានដល់ធម៌ដល់
 ភិក្ខុទេ ពំនឹងមិនបានដល់ធម៌ដល់ចុត្តលទេ ។ ភាមសមគួរដល់ការ
 ចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារទេ ពំនឹងមិនបានធ្វើនូវការ
 ស្វាដ្ឋិក្សយធម៌ ភាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាដោយ
 ពិស្តារទេ ពំនឹងមិនបានគ្រិះរិះពិចារណាពំនឹងក្នុងចិត្ត ដោយចិត្តចំពោះ
 ធម៌ ភាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាទេ គ្រៃលាត
 រៀនយកដោយល្អនូវសមាធិធម៌ក្នុងណាមួយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចង
 ចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អដោយប្រាជ្ញា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុរៀនយកដោយល្អនូវសមាធិធម៌ក្នុងណាមួយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ
 ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អ ដោយបញ្ញា យ៉ាងណា ។

តថា តថា សោ តស្មី ធម្ម អនុប្បដិសំវេនិ
 ៨ ហោតំ ធម្មប្បដិសំវេនិ ៦ តស្ស អនុប្បដិ-
 សំវេនិ ២ ធម្មប្បដិសំវេនិ ១ ចាមុជ្ជំ ជាយតិ
 បមុជិតស្ស មិតិ ជាយតិ មិតិមនស្ស កាយោ
 បស្សម្ពុតិ បស្សន្តកាយោ សុខំ វេនេតិ សុខំនោ
 ចិត្តំ សមាធិយតិ វេនិ ភិក្ខុវេ បក្ខមំ វិមុត្តាយតន្តំ
 យត្ត ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស ។ បេ ។ យោគក្ខេមំ
 អនុប្បដិសំវេនិ ។ វេនិ ១ ភិក្ខុវេ បក្ខ វិមុត្តា-
 យតនាធិ យត្ត ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិ ១
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
 អបរិក្ខេណា វា អាសវា បរិក្ខេយំ តច្ឆន្តិ អនុប្បដិ-
 វា អនុម្ពំ យោគក្ខេមំ អនុប្បដិសំវេនិ ។

ភិក្ខុនោភិក្ខុវេនិ បឋមចន្ទកាលក បឋមចន្ទកាលក ក្នុងចម
 នោះ យ៉ាងនោះ កាលភិក្ខុនោ ដឹងច្បាស់នូវអង្គកថា ដឹងច្បាស់
 នូវបាសិ បាមាជ្ជៈកិក្ខេវទ្រឹតិ កាលបើមានបាមាជ្ជៈហើយ បិតិ
 កិក្ខេវទ្រឹតិ កាលបើមានចិត្តច្រកបដោយបិតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់
 រម្ងាប់ កាលបើមាននាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ វេនិច្ចលសេចក្តីសុខ
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលច្រកបដោយសេចក្តីសុខ តែងដកសំម៉ា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ព័ន្ធជាមួយ នេះជាវិមុត្តាយនេះ ៥ ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុ
 មិនច្រឡោង ។ បេ ។ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវចម្រើនគ្រឿងក្សេម
 ចាកយោគៈ ក៏វេនិដល់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធជាមួយ វិមុត្តាយនេះ ព័ន្ធជាមួយ យ៉ាងនេះ
 ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនច្រឡោង មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុត
 កំដៅកិលេស មានចិត្តស្មើ ៧ (កន្លែងច្រឡោង) ចិត្តដែលមិនទាន់ច្រ
 ស្រឡះចាកកិលេស ក៏ច្រស្រឡះផង កាលវេនិមិនទាន់ដល់ ៧
 ក៏ដល់នូវការអស់ ៧ ផង ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវចម្រើនគ្រឿងក្សេម
 ចាកយោគៈដ៏ច្រសើរ ក៏វេនិដល់ផង ។

[២៧] សមាធិ កិច្ចាវេ កាវេយ អប្បមាណំ ធិបតា
 បតិស្សតា សមាធិ កិច្ចាវេ កាវេយតំ អប្បមាណំ
 ធិបតានំ បតិស្សតានំ បញ្ច ញាណានំ បច្ចុក្កញ្ញាវ
 ឧប្បជ្ឈន្តំ ។ តតមាធិ បញ្ច ។ អយំ សមាធិ បច្ចុប្ប-
 ទ្ធសុខា ថេវ អាយតី ច សុខវិចារកាតំ បច្ចុក្កញ្ញាវ
 ញាណំ ឧប្បជ្ឈតិ អយំ សមាធិ អវិយោ ធិរាមិសោតិ
 បច្ចុក្កញ្ញាវ ញាណំ ឧប្បជ្ឈតិ អយំ សមាធិ អកា-
 បុរិសសេវិតោតិ^(១) បច្ចុក្កញ្ញាវ ញាណំ ឧប្បជ្ឈតិ
 អយំ សមាធិ សន្តោ បណិសោ បដិប្បស្សន្តិលទ្ធោ

១ ម. មហាប៊ុសសេវិតោតិ

[២៧] ម្ចាស់កិច្ចាវេយ អប្បមាណំ ធិបតា
 ដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្នុងនិស្សិតខ្លាចខ្លួន ចំរើនខ្លួនសមាធិប្រមាណមិនបាន
 (លោកុត្តរៈ) ម្ចាស់កិច្ចាវេយ កាលបើអ្នកចាំនិស្សិតប្រមាណដោយ
 ប្រាជ្ញាចាស់ក្នុងនិស្សិតខ្លាចខ្លួន ចំរើនខ្លួនសមាធិប្រមាណមិនបាន ញាណ
 (ការជឿ) ៥ យ៉ាង ក៏រើមន៍កើតឡើង ចំពោះខ្លួនមិនទាន់ ។ ញាណ
 ៥ យ៉ាង កើតដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺញាណ រើមន៍កើតឡើងចំពោះខ្លួនថា
 សមាធិនេះ^(១) ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹង មានវេលាជាសុខនាពេលវេលា^(២)
 ញាណ រើមន៍កើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ ប្រាសចាកអាបិសៈ^(៣)
 ដ៏ប្រសើរទេ ញាណ រើមន៍កើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ បុរស
 ល្អវគ្គនិសេនភប់ទេ ញាណ រើមន៍កើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ
 ស្ត្រីភម្មីដូចកំ ជាគុណខ្លាំងឱ្យបុគ្គលបានខ្ពស់ដ៏ប្រសើរ^(៤) (សេចក្តីស្តាប់)

១ មហាប៊ុសនិសេនភប់ ឬខ្លួនសមាធិ ។ សមាធិនោះជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ព្រោះបាន
 សេចក្តីសុខក្នុងវេលាដែលដឹកឱ្យក្របរាម្មណ៍ ។ ២ សមាធិដែលមានមុខហើយ ឱ្យវេលាជា
 សុខក្នុងខាងមុខទៅ ព្រោះសមាធិចុះនោះ ជាប្រយោជន៍សមាធិសុខក្នុងក្រោយ ។
 ៣ អាចិនៈមាន៣យ៉ាង គឺ កាមាមិមៈ ឧបេតិកាមិមៈ វិជ្ជាមិមៈ ធុរយន៍វិជ្ជា ។ លោកមិមៈ
 ធុរយន៍លោក ។ អង្គបិណ្ឌិយ ។

ឯគោតិកាវិញ្ញាណ ១ ១ សសង្ការនិក្ខយ្យវិញ្ញាណ
 តំ(១) បច្ចុត្តញ្ញាណ ញាណំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ ទោ បធាហំ
 វមំ សមាជំ សកោ វ សមាបជ្ឈាមំ សកោ រុដ្ឋហមិតិ
 បច្ចុត្តញ្ញាណ ញាណំ ឧប្បជ្ឈតំ ។ សមាជំ ភិក្ខុវេ ភាវថ
 អប្បមាណំ ធិបកា បតិស្សតា សមាជំ ភិក្ខុវេ
 ការយតំ អប្បមាណំ ធិបកា បតិស្សតា វមាជិ
 បញ្ច ញាណាជំ បច្ចុត្តញ្ញាណ ឧប្បជ្ឈតំ ។

(៤៧) អរិយស្ស ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មា-
 សមាជំស្ស ភាវំ ធិបកា បតិស្សតា វមាជិ ។ បេ ។
 កាតមា ១ ភិក្ខុវេ អរិយស្ស បញ្ចង្គិកស្ស
 សម្មាសមាជំស្ស ភាវថា ។ វម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 វិវេទ្រេ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ ។ សោ វមមេវ កាយំ
 វិវេកាជេន បិតិសុខេន អភិសន្តេតិ បរិសន្តេតិ
 បរិព្វេតិ បរិម្ពេតិ ធាស្ស កតិញ្ចិ សញ្ញាតោ
 កាយស្ស វិវេកាជេន បិតិសុខេន អប្បជំ ហោតិ

• ១. សសង្ការនិក្ខយ្យវិញ្ញាណំ ។ ២. សសង្ការនិក្ខយ្យវិញ្ញាណំ ។

បានខ្លាំងក្លាការម្មណ៍ តែមិនបានផលខ្លាំងក្លាការសង្កត់សង្កិនយាក់ហាម
 កិលេសដោយសេចក្តីព្យាយាមទេ ញាណ វេមនិភេតវឿនចំពោះខ្លួន
 ថា ភាគអញនោះសោតនឹករលឹករួចសឹមចូលពាន់សមាជិនៈ នឹករលឹក
 រួចសឹមចេញចាកសមាជិនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គួរជាអ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លានិសិត្តប៉ុន្មាន ចំរើនខ្លួនសមាជិ
 ប្រមាណមិនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លា និសិត្តប៉ុន្មាន ចំរើនសមាជិប្រមាណមិនបាន
 ញាណទាំង៨ ប្រការនេះឯង វេមនិភេតវឿនចំពោះខ្លួនឯងមិនខាន ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតនិសិដ្ឋវិធីចំរើនសម្មា-
 សមាជិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ៨ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រតិស្តាប់សម្មា-
 សមាជិនោះចុះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិធីចំរើនសម្មាសមាជិ
 ដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ភើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងួតចាកកាម ។ បេ ។ បានផលបឋមជ្ឈាន ។
 ភិក្ខុនោះក៏ញ៉ាំងការជកាយនេះ ឲ្យផ្អែកជ្រាប វៃធុកស្តប់ស្តល់ បរិច្ចេក
 ឲ្យព្រះពុទ្ធដោយបិតិវិនិសុទ្ធ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្តប់ស្តាត់ ប្រទេស
 បន្តិចបន្តួច ខែកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនឲ្យព្រះពុទ្ធ
 ដោយបិតិវិនិសុទ្ធ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្តប់ស្តាត់ មិនមានឡើយ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស ចញ្ចកនិបាត

សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ធនតោ នហាមតោ វា
 នហាមតន្តោភសិ វា តំសះជាលេ នហាធិយចុណ្ណាធិ
 អាតិវិញ ឧធនេន បរិច្ឆោសតំ បរិច្ឆោសតំ
 សន្នេយ្យ សាយំ នហាធិយមិស្គា សិទេហានុគតា
 សិទេហាបរតា សមន្តរតាហិក ឌុជា សិទេហេន ន
 ច បស្សតិ វិវេកេន ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមមេវ
 កាយំ វិវេកេនេន បិតិសុទេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ
 បរិបូរេតិ បរិបូរេតិ ធាស្ស តិញ្ចិ សញ្ញាតោ
 កាយស្ស វិវេកេនេន បិតិសុទេន អប្បដំ ហោតិ ។
 អាយស្ស ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស
 អយំ បរិមា ភាវនា ។ បូជ ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 វិកត្តវិចារនំ វុបសមា ។ បេ ។ ធុតិយំ ណាមំ
 ឧបសម្បទ្ធវិ វិហាតិ ។ សោ សមមេវ កាយំ
 សមាធិនេន បិតិសុទេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ
 បរិបូរេតិ បរិបូរេតិ ធាស្ស តិញ្ចិ សញ្ញាតោ
 កាយស្ស សមាធិនេន បិតិសុទេន អប្បដំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ ចញ្ចកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចអ្នកផ្គូផ្គងក្តី បុគ្គលអ្នកជំនួយការវៃអ្នក
 ផ្គូផ្គងក្តី ដែលឈ្លាសវៃ ពេយលំអិតសម្រាប់ផ្គូផ្គង ក្នុងកាជនៈសម្រិច្ច
 ហើយច្រោះព្រំដោយទឹក ចេហើយក៏ស្ងួតជាដុំ លុះដល់វេលាល្ងាច
 ដុំលំអិតសម្រាប់ផ្គូផ្គង (នោះ) ក៏ស្លឹកចាប់ចូលគ្នាស្លឹកល្អិត ទាំងទាន
 ក្នុងទានក្រែ មិនបានកក់រាយខ្លាយចេញឡើយ យំនិរណាមិញ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលញ៉ាំងកដេកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប
 ផ្អែកស្តាប់ស្តល់ បរិច្ចណិ ផ្សព្វផ្សាយដោយបិកិទិនិសុទ ដែលកើត
 អំពីសេចក្តីស្រប់ស្ងួត ប្រទេសបន្តិចបន្តួច ខែកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុ
 នោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយបិកិទិនិសុទ ដែលកើតអំពី
 សេចក្តីស្រប់ស្ងួត មិនមានឡើយ គឺយំនិរណាឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុប្រោះម្លប់រឹកក្តុះទិនិវិចារេ ។ បេ ។
 បានផល់ទុកិយផ្សាន ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ញ៉ាំងកដេកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប
 ផ្អែកស្តាប់ស្តល់ បរិច្ចណិ ផ្សព្វផ្សាយដោយបិកិទិនិសុទ ដែលកើតអំពី
 សមាធិប្រទេសបន្តិចបន្តួចខែកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិន
 បានផ្សព្វផ្សាយដោយបិកិទិនិសុទ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានឡើយ

សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ ទុទកាហោ ទុត្តិកាធាតា
 កស្ស ទេវស្ស បុត្តិមាយ ទិសាយ ទុទកស្ស
 វាយមុទំ ន បដិមាយ ទិសាយ ទុទកស្ស
 វាយមុទំ ន ទុត្តវាយ ទិសាយ ទុទកស្ស
 វាយមុទំ ន ទុត្តិណាយ ទិសាយ ទុទកស្ស
 វាយមុទំ ទេវេ ន កាលេន កាលំ សន្តាធាវ
 ធានុប្បវេន្ទេយ្យ អដទោ ឥត្តា ច ទុទកាហោ
 សីតា ភវិណា ទុត្តិវិញ្ញា ធមេវ ទុទកាហោ
 សីតេន ភវិណា អភិសន្តេយ្យ បរិសន្តេយ្យ
 បរិប្បវេយ្យ បរិប្បវេយ្យ ធាស្ស តិក្ខុ សទ្ធាវតោ
 ទុទកាហោធាស្ស សីតេន ភវិណា អប្បដំ អស្ស
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ នមមេវ កាយំ
 សមាធិជេន បិតិសុទេន អភិសន្តេតិ បរិសន្តេតិ
 បរិប្បវេតិ បរិប្បវេតិ ធាស្ស តិក្ខុ សទ្ធាវតោ
 កាយស្ស សមាធិជេន បិតិសុទេន អប្បដំ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាអន្ទង់ទឹកដី(ដី) មានទឹកជារឿង ប្រឡាយ
 ជាចិញ្ចមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងកើតនៃអន្ទង់ទឹកនោះ ក៏មិនមាន ប្រឡាយ
 ជាចិញ្ចមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងលិច ក៏មិនមាន ប្រឡាយជាចិញ្ចមកនៃ
 ទឹក ក្នុងទិសខាងលើ ក៏មិនមាន ប្រឡាយជាចិញ្ចមកនៃទឹក ក្នុងទិស
 ខាងត្បូង ក៏មិនមាន ចាំនិទ្យាដែលមិនបានបង្កើតចុះឡើងវិញ ដោយស្រួល
 ក្នុងអន្ទង់ទឹកនោះ តាមកាលវេលារឿយ ឯធារទឹកដីត្រជាក់ ក៏ស្រាប់
 តែជារឿង អំពីអន្ទង់ទឹកនោះប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ញ៉ាំងអន្ទង់ទឹកនោះ
 ឲ្យជ្រួតជ្រាបត្រួតដីហិប្បណិ ផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកដីត្រជាក់ ប្រទេស
 បន្តិចបន្តួច នៃអន្ទង់ទឹកវាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយ
 ដោយទឹកត្រជាក់ មិនមានរឿយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ភិក្ខុញ៉ាំងករណីនោះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ត្រួតស្តប់ស្តល់ ហិប្បណិ ផ្សព្វ
 ផ្សាយដោយបិក្ខិនិសុទ្ធ ដែលកើតអំពីសមាធិ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច
 នៃកាយចាំនិទ្យាសីតិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយ
 បិក្ខិនិសុទ្ធ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានរឿយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

អរិយស្ស កំត្តុវេ បញ្ចុក្កំកាស្សុ សម្មាសមាធិស្ស
 អយំ ទុតិយា ភាវនា ។ បុន ធម៌វំ កំត្តុវេ កំត្តុ
 បិមិយា ច វិភតា ។ មេ ។ តតិយំ ឈានំ ទុបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ ធិប្ប្រតិកោន
 សុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិប្បវេតិ បរិប្បវេតិ
 ធាស្ស តិក្ខុំ សញ្ញាវតំ កាយស្ស ធិប្ប្រតិកោន
 សុខេន អប្បដំ យោតិ សេយ្យដាមិ កំត្តុវេ ទុប្បលំធិយំ
 វា បទុមំធិយំ វា បុណ្ណារិកំធិយំ វា អប្បេកាប្បាធំ
 ទុប្បលានំ វា បទុមានំ វា បុណ្ណារិកានំ វា ទុទតោ
 ជាតានំ ទុទតោ សំវឌ្ឍានំ ទុទតោទុត្តតានំ អន្តោ
 ធិមុត្តោសិធិ តានំ យាវ ចត្តា យាវ ច មូលា
 សីតេន វាវនា អភិសន្នាធិ បរិសន្នាធិ បរិប្បវាធិ
 បរិប្បវាធិ ធាស្ស តិក្ខុំ សញ្ញាវតំ ទុប្បលានំ វា
 បទុមានំ វា បុណ្ណារិកានំ វា សីតេន វាវនា អប្បដំ អស្ស
 បរិមេវ ទោ កំត្តុវេ កំត្តុ ឥមមេវ កាយំ ធិប្ប្រតិ
 កោន សុខេន អភិសន្នេតិ បរិសន្នេតិ បរិប្បវេតិ បរិប្បវេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិ ធំប្រសើរ ប្រកប
 ដោយគន្លង៧៦ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្រា
 ឡើយណាយចាកបីតិ ៗ មេ ៗ បានដល់ភតិយជ្ជាន ។ ភិក្ខុនោះ
 កំញ៉ាធិការដកាយនេះ ឲ្យផ្អិតជ្រាប វត្ថុតស្តប់ស្តល់ បរិបូណ៌
 ផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ ឥតមានបីតិ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច ខែកាយ
 វាធិអស់ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ
 ដែលគ្មានបីតិ មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទីដែល
 ដុះព្រលិតភ្នំ ឈូកក្រហមភ្នំ ឈូកសភ្នំ មានព្រលិត ឬឈូកក្រហម
 ឬឈូកស ពួកគ្នា ដែលដុះក្នុងទឹក ចំរើនក្នុងទឹក មិនបានឈូក
 ឡើងផុតអំពីទឹក លិចនៅក្នុងទឹក សេរីនៅក្រសែយទឹក បទុមជាតទាំង
 នោះ វែងផ្អិតជ្រាប វត្ថុតស្តប់ស្តល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយ
 ទឹកដ៏ត្រជាក់ តាំងអំពីឫស មើម រហូតដល់ចុង ប្រទេសបន្តិចបន្តួច
 ខែកាយជាតទាំងអស់ ដែលជាព្រលិតភ្នំ ឈូកក្រហមភ្នំ ឈូកសភ្នំ
 ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយទឹកត្រជាក់ មិនមានឡើយ
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុញ៉ាធិការដកាយនេះ ឲ្យ
 ផ្អិតជ្រាប វត្ថុតស្តប់ស្តល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយសុខឥតមានបីតិ

នាស្ស តិវ្ហិ សព្វាវតោ កាយស្ស និប្បិកិកេន
 សុទ្ធេន អប្បដំ ហោតិ ។ អរិយស្ស កិក្ខុវេ
 បញ្ចន្តិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ គតិយា
 ការា ។ បុន ចមរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុទ្ធស្ស ច
 បហាជា ធុត្តស្ស ច បហាជា ។ មេ ។ ចតុត្ថ
 ណាចំ ឧបសម្មជ្ជ វិហារតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ
 បរិសុទ្ធន ចេតសា បរិយោទាតេន ឆរិត្វា និសំប្លោ
 ហោតិ នាស្ស តិវ្ហិ សព្វាវតោ កាយស្ស បរិ
 សុទ្ធន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្បដំ ហោតិ
 សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ បុរិសោ ឱទាតេន វត្ថេន
 សសំសំ ចារុមិត្វា និសំប្លោ អស្ស នាស្ស តិវ្ហិ
 សព្វាវតោ កាយស្ស ឱទាតេន វត្ថេន អប្បដំ
 អស្ស ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធន
 ចេតសា បរិយោទាតេន ឆរិត្វា និសំប្លោ ហោតិ
 នាស្ស តិវ្ហិ សព្វាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធន ចេតសា
 បរិយោទាតេន អប្បដំ ហោតិ ។ អរិយស្ស កិក្ខុវេ
 បញ្ចន្តិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ ចតុត្វា ការា ។

ប្រទេសបន្តិចបន្តួច ខែកាយចាំនិអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិន
 បានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ ដែលគ្មានបីតិ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាង
 ពោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏
 ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ៨ ទី៣ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ក្រែករលេងសុទ្ធផង លរបង្កីក្នុងផង ។ បេ ។ ក៏បានដល់
 ពក្កដ្ឋក្ខន ។ ភិក្ខុនេះអង្គុយផ្សាយទៅកាន់កាយនេះឯង ដោយ
 ចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផ្លូវផង ប្រទេសបន្តិចបន្តួចខែកាយចាំនិអស់ របស់
 ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សាយដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផង មិនមានឡើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ ដូចជាបុរសយកសំពត់សស្ត្រាមកអង្គុយទទួរអស់
 ចាំនិឡាយ ប្រទេសបន្តិចបន្តួចខែកាយចាំនិអស់របស់បុរសនោះ ឈ្មោះ
 ថា មិនផ្សាយដោយសំពត់សស្ត្រា មិនមានឡើយ យ៉ាងណា
 មិញ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ ភិក្ខុដែលអង្គុយផ្សាយទៅកាន់កាយ
 នេះឯង ដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផ្លូវផង ប្រទេសបន្តិចបន្តួច ខែ
 កាយចាំនិអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សាយដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ
 ផ្លូវផង មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងពោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិឡាយ
 នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ៨ ទី៤ ។

បុព្វ ចមរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ បច្ចុវេត្តណាធិមិត្តំ
 សុត្តហិតំ ហោតិ សុមនសិកាតំ សុបដារិតំ សុប្ប-
 ដិវិទ្ធិំ បញ្ញាយ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ អក្ខោ វា
 អញ្ញំ បច្ចុវេត្តេយ្យ បិគោ វា ធិសិទ្ធិំ បច្ចុវេត្តេយ្យ
 ធិសិទ្ធិ វា ធិបទ្ធិំ បច្ចុវេត្តេយ្យ វិវេរេ ខោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុវេ បច្ចុវេត្តណាធិមិត្តំ សុត្តហិតំ ហោតិ
 សុមនសិកាតំ សុបដារិតំ សុប្បដិវិទ្ធិំ បញ្ញាយ ។
 អរិយស្ស កិក្ខុវេ បញ្ចុទ្ធិកាស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ
 បញ្ចមា ការវា ។ វិវេ ការវេ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អរិយេ បញ្ចុទ្ធិកេ សម្មាសមាធិមិត្តំ វិវេ ពហុលីកាតេ
 យស្ស យស្ស អកិញ្ញាសច្ចិកាណិយស្ស ធម្មស្ស
 ចិត្តំ អភិចិញ្ញាមេតំ អកិញ្ញាសច្ចិកាវិយាយ តត្រិ
 តត្រិ សត្តិកទ្ធាតំ ចាប្បណាតិ សតិ សតិ
 អយតនេ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ ទទកាមណិកោ
 អយមេ មិគោ ចូរោ ទទកាស្ស សមនិត្តិកោ
 កាការមេយ្យ តមេធិ ពលវា មុរិសោ យតោ
 យតោ អាវុដ្ឋេយ្យ^(១) អាវុដ្ឋេយ្យ ទទកត្តិ ។

១ ។ ម. វិវេដ្ឋេយ្យ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បច្ចុវេត្តណាធិមិត្ត កិក្ខុបុរោ
 យកដោយល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់
 ដោយល្អដោយបញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាមនុស្សដទៃ សំឡឹក
 រើសម្បុលដទៃ ឬអ្នកឈរសំឡឹករើសអ្នកអង្គុយ ឬក៏អ្នកអង្គុយសំឡឹក
 រើសអ្នកដេក ហោតិណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ចុវេត្តណាធិមិត្ត
 កិក្ខុបុរោយកដោយល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ
 យល់ច្បាស់ដោយល្អ ដោយបញ្ញា ក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះវាវិ ចំរើនសម្ភាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ១១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសម្ភាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយ
 អង្គ១ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ
 ភិក្ខុបុរោធិក្នុងវេរកមិណា ដែលគួរធ្វើឱ្យដាច់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា
 កាលបើមានហេតុមានទំនង វាមិនដែលឱ្យសច្ច័យដាច់ច្បាស់ក្នុងធមិទាន ។
 ដោយការធ្វើឱ្យដាច់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូច
 ជាភានិទិត្តដែលពេញដោយទឹក ពេញស្មើ (ទឹកទាត់) ល្មមស្រវៃក្នុង
 ទទជិតទាន ដែលគេដកល់ទុកលើដីដ៏ទ្រី ឬសដែលមានកម្លាំងលើក
 កើលពានិទិត្តនោះនៅក្នុងទំណា ។ តើទឹកតប្បដោយតាមមកបានដែរឬ ។

របស់ព្រះបាទ បញ្ចវិន័យ

ឯវំ កន្លៃ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ ភារិវេ
 អរិយេ បញ្ចវិន័យេ សម្មាសមាធិម្ហំ ឯវំ ពហុលីកាតេ
 យស្ស យស្ស អភិញ្ញា សច្ច្ចិកាណីយស្ស ចុដ្ឋស្ស ចំត្តំ
 អភិវិជ្ជាមេតំ អភិញ្ញាសច្ច្ចិករិយាយ តត្រិ តត្រិ
 សក្កំកព្វតំ ទាបុណាតិ សុតិ សុតិ អាយតនេ ។
 ដេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ សមេ ក្ខមិកាតេ ចោត្តាណី
 ទន្តស្ស អាណិទន្តា ម្មា ទទតស្ស សមតំត្តិកា
 កាតយេយ្យ តមេចំ តលកំ បុរិសា យតោ
 យតោ អាណិ មុត្តេយ្យ អាករុយ្យ ទទតត្តំ ។
 ឯវំ កន្លៃ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ ភារិវេ
 អរិយេ បញ្ចវិន័យេ សម្មាសមាធិម្ហំ ឯវំ ពហុលីកាតេ
 យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសច្ច្ចិកាណីយស្ស ចុដ្ឋស្ស
 ចំត្តំ អភិវិជ្ជាមេតំ អភិញ្ញាសច្ច្ចិករិយាយ តត្រិ តត្រិ
 សក្កំកព្វតំ ទាបុណាតិ សុតិ សុតិ អាយតនេ ។

របស់ព្រះបាទ បញ្ចវិន័យ

បពិត្រព្រះអង្គជំចំរើន ឧប្បិដោយកាមមកបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 សេចក្តីនេះ ក៏ដូច្នោះដែរ កាលបើសម្មាសមាធិជីវ្រសារ ប្រកប
 ដោយអង្គ៥ ភិក្ខុបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ
 ភិក្ខុបង្កើនចំក្តៅភេតមិណា។ ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយអភិញ្ញា
 កាលបើមានហេតុ មានទំនង រឺមិនដល់ខ្លួនសេចក្តីដាក់ច្បាប់ ក្នុងចម
 នោះ ។ ដោយការធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយអភិញ្ញា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្ធាយ ឬយទៀត ដូចជាស្រីបោកស្រី ក្នុងក្រុងកាសិស្ថីមាន
 ជ្រុង៤ មានភិក្ខុ ជុំវិញ ជាស្រីរាពញាដោយទឹក ពេញស្មើ
 (នឹងមាត់) ល្មមសព្វភ្នែកទុនជីកបាន បុរសអ្នកមានកម្លាំង នឹងបើក
 ក្បួននោះចេញត្រង់កន្លែកណា ។ គេទឹកឧប្បិហូរចេញទៅបានឃើញ ។
 បពិត្រព្រះអង្គជំចំរើន នឹងហូរចេញទៅបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 សេចក្តីនេះ ក៏ដូច្នោះដែរ កាលបើសម្មាសមាធិជីវ្រសារ ប្រកប
 ដោយអង្គ៥ ភិក្ខុបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយយ៉ាង
 នេះ ភិក្ខុបង្កើនចំក្តៅភេតមិណា។ ដែលគួរធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ដោយ
 អភិញ្ញា កាលបើមានហេតុ មានទំនង រឺមិនដល់ខ្លួនសេចក្តីដាក់
 ច្បាប់ ក្នុងចមនោះ ។ ដោយការធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយអភិញ្ញា ។

សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ សុត្តិមិយំ តាកុម្មរាមាមេ
 រាជញ្ញាមា យុក្កោ អស្ស វិកោ ទិសតប្បតោលោ^(១)
 តមេនំ នក្ខោ យោតាចរិយោ អស្សនម្មសារមិ អភិក្ក-
 ហិត្វា វាមេន ហេតុន វស្សិយោ តាហិត្វា នត្តិលោន
 ហេតុន បតោនំ កហេត្វា យេនិច្ឆតំ យេនិច្ឆតំ
 សារយ្យមិ បទ្ហាសារយ្យមិ ឯវិមេ ចោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ឯវំ កានិក អរិយេ បក្ខន្តិកេ សម្មាសមាធិន្តិ
 ឯវំ តហុលីកតេ យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសន្តិកា-
 ណិយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិធិន្តាមតំ អភិញ្ញា-
 សត្តិកិរិយាយ តត្រិ តត្រិ សត្តិកត្វតំ ចាប្ប-
 ណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សាច
 រាត្រតំ អនេកវិហិតំ វត្តិវំ បត្តនុកវយ្យំ ឯកោមិ
 ហិត្វា តហុតា អស្សំ ។ មេ ។ យាវ ត្រឡ-
 លោកាមិ កាយេន វសំ វត្តយ្យន្តំ តត្រិ តត្រិ
 សត្តិកត្វតំ ចាប្បណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

១ ឧ. ឧទ្ធច្ចរោ ។ ឧ. ឧទ្ធច្ចរោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ដូចរថ្ងៃសេះភាវនេយ្យ ដែល
 ភេទិមបញ្ញាទុក ក្នុងដូរំ ៦ មានផែនដីកបស្មី តែងមានពេញដុត
 នាយសារថីអក្ខន្តានសេះ ជាអាចារ្យអ្នកបង្ហាត់សេះ ស្តាប់វិនិវ
 ចៀនកាន់រថនោះ យកវែងទ្រនកាន់ខ្សែ ដែលក្រាបិវាតត់ហើយ
 បរទៅមុខក្តី បរទៅមកក្រោយក្តី តាមដូរំ ណាៗ ដែលគេប្រាថ្នា
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ
 ច្រកបដោយអត្តថ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុបង្ហាន់ចំក្រៅគេធម៌ណាៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់
 ដោយអភិញ្ញា កាលបើមានហេតុ មានទំនង វែងដល់ខ្ញុំវាសចក្តី
 ជាក់ច្បាប់ ក្នុងធម៌នោះៗ ដោយការធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ដោយអភិញ្ញា
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នា សូមឲ្យពេញអញ បាន
 សម្រេចអង្គវិញ្ញាណច្រើនប្រការក៏ពេញម្នាក់ដែរ ខ្ញុំប៉ុន្មានឲ្យបាន
 ច្រើននាក់ក៏បាន ។ មេ ។ ពេញអញអញធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយ
 កាយ ដកបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន កាលបើមានហេតុ មានទំនង
 ភិក្ខុនោះវែងបានដល់ខ្ញុំវាសចក្តីជាក់ច្បាប់ ក្នុងអង្គវិញ្ញាណនោះ ។

សោ សុច អាគន្ធនិ ទំត្វាយ សោគនាគុយា
 វិសុត្តាយ ។ បេ ។ យេ ធូរ សន្តិកោ ចាតំ
 តត្រិ តត្រិវ សត្តិកត្វតំ ចាបុណានិ សតិ
 សតិ អាយតនេ ។ សោ សុច អាគន្ធនិ
 បរសន្តាធំ បរមុត្តលាធំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 បជាធម្មយំ សរាតំ វា ចិត្តំ សរាតំ ចិត្តន្តំ បដា-
 ធម្មយំ ។ បេ ។ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តំ
 បជាធម្មយំ តត្រិ តត្រិវ សត្តិកត្វតំ ចាបុណានិ
 សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សុច អាគន្ធនិ
 អនេកវិហិតំ បុត្រេវិវាសំ អនុស្សវេយ្យំ សេយ្យដីធំ
 ឯតំ ឯ ធម៌ ធម៌ ជាតិយោ ។ បេ ។ ភតិ សាគារំ
 សនុទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុត្រេវិវាសំ អនុស្សវេយ្យន្តិ
 តត្រិ តត្រិវ សត្តិកត្វតំ ចាបុណានិ សតិ សតិ
 អាយតនេ ។ សោ សុច អាគន្ធនិ ទិព្វេន
 ចក្ខុចា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ធមានុសកេន ។ បេ ។
 យថាកម្មបតេ សត្តេ បជាធម្មយំ តត្រិ តត្រិវ
 សត្តិកត្វតំ ចាបុណានិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

បើក្នុងនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានសោភ័ណភាពជាដំបូង ។ បេ ។
 ពុសំ ឲ្យឆ្លើយក៏បាន ចំណេះបាន កាលបើមានហេតុ មានទំនង
 ក៏ក្នុងនោះវេទនាដល់ខ្លួនសច្ចៈក៏ដាក់ច្បាស់ ក្នុងសោភ័ណភាពនោះ ។ បើក្នុង
 នោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ កំណត់ដឹងចិត្តរបស់សត្វដទៃ ឬខ្លួន
 ដទៃ ដោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) ដឹងចិត្តប្រកបដោយពរក្តី ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយពរក្តី ។ បេ ។ ចិត្តដទៃទាំងឡាយស្រឡះចាក
 កាលសក្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តដទៃទាំងឡាយស្រឡះចាកកាលសេ កាលបើ
 មានហេតុ មានទំនង ក៏ក្នុងនោះវេទនាដល់ខ្លួនសច្ចៈក៏ដាក់ច្បាស់ក្នុងបរិច្ច-
 វិជ្ជានោះ ។ បើក្នុងនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ ត្រូវឃើញ
 ទូរុបុរោហិតសច្ចៈប្រការ គឺត្រូវបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។
 កម្មត្រូវឃើញទូរុបុរោហិតសច្ចៈប្រការ ត្រូវបានអាណា ត្រូវបាន
 ទទួល ដោយប្រការដូច្នោះ កាលបើមានហេតុ មានទំនង ក៏ក្នុងនោះ
 វេទនាដល់ខ្លួនសច្ចៈក៏ដាក់ច្បាស់ ក្នុងបុរោហិតសញ្ញាណនោះ ។ ។
 បើក្នុងនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានវិញ្ញាណដ៏បរិសុទ្ធ កន្លង
 ចូលចក្ខុរបស់អនុស្សវេយ្យា ។ បេ ។ កម្មដឹងច្បាស់ទូរុបុរោហិតសញ្ញា
 ដែលអនុស្សវេយ្យា កាលបើមានហេតុ មានទំនង ក៏ក្នុងនោះ
 វេទនាដល់ខ្លួនសច្ចៈក៏ដាក់ច្បាស់ ក្នុងវិញ្ញាណនោះ ។ ។

ណេ សេ អាត្មត្ថំ អាសវំ ឧយា អនាសវំ
ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ ធិន្ទវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
សច្ចំ ឧបសម្មន្តំ វិហារយ្យន្តំ តត្រិ តត្រេវ
សត្វិកព្វតំ ចាមុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេតំ ។

[២៧] ចក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចន្តមេ អាទិសំសា ។

នាតមេ បញ្ច ។ អន្តាទត្តមោ ហោតិ បដា-
ទត្តមោ ហោតិ អប្បកាដោ ហោតិ អសំតំ បិដ
មាយំតំ សាយំតំ សន្តាបរិណាមំ កច្ចតិ ចន្តមាទិកតោ
សមាទិ ចំរដ្ឋិតំតោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច ចន្តមេ អាទិសំសាតិ ។

[៣០] ឯតំ សមយំ កកវំ តោសលេស្ម
ចារំតំ ចរមាដោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សន្តិ យេន ឥន្ទាទត្តលំ តាម តោសលាទំ
ព្រាហ្មណក្កមោ គនរសវំ ។ តត្រិ ស្មទំ កកវំ
ឥន្ទាទត្តលេ វិហារតិ ឥន្ទាទត្តលវេនសល្លោ

បើក្នុងនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឱ្យភាគអញ បានធ្វើឲ្យជាន់ច្បាស់សម្រេច
ឲ្យចោកវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាដំបូងមានអាសវៈ ព្រោះអស់
ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្រុម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះវេទន៍បានដល់នូវសច្ច័
ជាន់ច្បាស់ក្នុងភាសាសុយញ្ញាណនោះ ។ ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិ ក្នុងការចង្រើមនេះ មាន
៥យ៉ាង ។ កាន់សិទ្ធិ៥យ៉ាង គឺអ្វីខុស ។ គឺជាអ្នកអង្គទំនុក
ដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ អត់ទំនុកការព្យាយាម ១ មិនមានជម្ងឺ ១ ភោជន
ដែលបរិភោគ ដឹក ទំពាស៊ី ល្អិតល្អន់ហើយ វេទន៍ល្អដោយស្រួល ១
សមាទិដែលកើតអំពីការចង្រើម វេទន៍តាំងទៅអស់កាលយូរ ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិ ក្នុងការចង្រើម មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
ទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ជាមួយនឹងភិក្ខុសិទ្ធិច្រើនរន្ទ
ភិក្ខុនោះស្តាប់ទៅដល់ព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឥន្ទានន្ទិលៈ បេសំអ្នកវេទន
កោសល ។ តាមដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេច
អរិយាបថ ក្នុងជនីព្រាហ្មណន្ទិលៈ ដឹកស្រុកឈ្មោះឥន្ទានន្ទិលៈនោះ ។

អស្សោសុំ ទោ ឥច្ឆានន្តលកា ព្រាហ្មណាភហមតិកា
 សមណោ ទលុ កោ គោតមោ សក្សបុត្តោ
 សក្សកុណា បត្តដិវោ ឥច្ឆានន្តលំ អនុប្បត្តោ
 ឥច្ឆានន្តលេ វិហារតិ ឥច្ឆានន្តលវំទសណ្ណោ ។
 តំ ទោ បទ កវន្តំ កោតមំ ឃិវំ កល្យាណោ
 កវិត្តិសន្តោ អត្តត្ថនោ ឥតិមំ សោ ភគវា អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បទ្ធោ សុតនោ លោក-
 វិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារដិ សន្តា ទេវមនុស្សាធំ
 ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ
 សហាកំ សព្វិញ្ញកំ សស្សមណព្រាហ្មណំ រដំ
 សទេវមនុស្សំ សយំ អតិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេក-
 ល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាម្មំ សក្សញ្ញំ
 កោវលបរិមុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រាហ្មចរិយំ មកាសេតិ

ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគោបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានន្តលៈបានភ្ជាប់លំដាប់ ព្រះ
 សមណគោតម ជាសក្សបុត្រចេញទៅសក្សត្រៃគុល ទៅទ្រង់ព្រះដួស
 អន្លូតនេះ ស្តេចមកដល់ស្រុកឥច្ឆានន្តលៈ គង់នៅក្នុងដងវិញ្ញាណន្តលៈ
 ដិតស្រុកឥច្ឆានន្តលៈ ។ ក៏ខ្ញុំសិក្សាដំណឹងរដ្ឋប្បវេណយសុខសាយ ចំពោះព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាវអង្គិះនោះ ជាអហោម្ម
 ទ្រង់ត្រាស់ដឹងខ្ញុំវាញយូរមិច្ឆាចង់ដោយប្រែវាចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់
 បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាខ្ពង់ចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរស្នេ ទ្រង់ត្រាបច្បាស់ខ្ញុំ
 វិគ្រលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាវិគុណកម្មគ្រួសារស្មើគ្នា ទ្រង់
 ខ្លាចខ្ញុំបុរសវែលខ្លាចខ្លាច ទ្រង់ជាក្រិចខ្ញុំវាតាខ្ញុំធម្មស្សវាធិការ
 ទ្រង់ត្រាស់ដឹងខ្ញុំអរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់លែងវិលត្រឡប់មកកាន់កងខ្មែរៀក
 ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ (ខ្ញុំព្រះឱព្វាធម៌) ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខដោយ
 ព្រះអង្គ ហើយញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្ម-
 លោក ញ៉ាំងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សជំនែសេស ឱ្យបានត្រាស់ដឹង ព្រះអង្គសំដែងធម៌
 មានលំអបទដ៏ម បទកណ្តាល ទ័រិបទុតិ ព្រមទាំងអង្គនឹងក្សត្តនៈ
 ទ្រង់ចកាសខ្ញុំព្រាហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ពេញលេញទាំងអស់

សាធុ ។ មន ភព្វាចារិ អរហតំ ធម្មនំ ។ ហោតិ ។
 អថ ទោ ឥន្ទ្រាធិសីកា ព្រាហ្មណ៍ភយាបតិកា កស្ស
 វត្តិយា អច្ចុយេន បហុតំ ទាននិយំ កោដិយំ
 អាតាយ យេន ឥន្ទ្រាធិសីកា កេតុប-
 សន្តិមីសុ ឧបសន្តិមិត្វា តហិត្វាកោដ្ឋកេ អដ្ឋុសុ
 ឧបាសន្តា មហាសន្តា ។ តេន ទោ មន សម-
 យេន អាយស្មា នាតិកោ កកវតោ ឧបដ្ឋាកោ
 ហោតិ ។ អថ ទោ កកវា អាយស្មន្តំ នាតិកំ
 អាធិសីកេ មន តេ នាតិក ឧបាសន្តា
 មហាសន្តា កោវដ្ឋា មញ្ញោ មច្ឆេ វិលាមេន្តិកំ ។ ឯត
 កន្តេ ឥន្ទ្រាធិសីកា ព្រាហ្មណ៍ភយាបតិកា បហុតំ
 ទាននិយំ កោដិយំ អាតាយ តហិត្វាកោដ្ឋកេ
 បិតា កកវតោ ឧដ្ឋុសុ កិក្ខុសន្និប្បាតិ ។

គិដំណើរ ដែលបានចូលប្រទះ នឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាព
 យ៉ាងនោះ ជាការប្រើពលករណ៍ ។ គ្រាគាលកន្លងគ្រឹះនោះទៅ
 ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី អ្នកស្រុកវត្តានុល្លៈ នាំយកទាននិយ-
 ភោជនិយាហារ ជីត្រាស័ក្រល ចូលសំដៅទៅនឹងព្រះវត្តានុល្លៈ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរស្រែកហោងិយាយទូរំផង ទៅទាត់
 គ្រែក្បាលទូរ ។ គាប់ចូលសម័យនោះ ព្រះនាគិកៈដ៏មានអាយុ
 លោកនៅជាឧបដ្ឋាកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ ព្រះនាគិកៈ ដ៏មានអាយុថា ហ្នាលនាគិកៈចុះ
 ពួកណាស្រែកហោងិយាយទូរទាំងម៉្លេះ ហាក់ដូចជាគ្រាន់ត្រឹមណ្ហើយ
 ត្រឹមត្រូវ ។ ព្រះនាគិកៈដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
 អង្គជីវិត ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី អ្នកស្រុកវត្តានុល្លៈនាំ
 នាំយកទាននិយាហារ ជីត្រាស័ក្រល មកទូលចំពោះ
 ព្រះអង្គផង ចំពោះកិក្ខុសន្និប្បាតិ ឈរចាំទាត់គ្រែក្បាលទូរ ។

ហោ ធាតិក យសេន សមាគមំ នា ច មំយា
 យសោ យោ ចោ ធាតិក ធម៌មស្ស ទេក្ខុឌ្ឍសុទ្ធស្ស
 បរិវេកសុទ្ធស្ស ឧបសមសុទ្ធស្ស សម្ពោទសុទ្ធស្ស
 វិកាមលាភី អស្ស អតិច្ឆលាភី អគសិរលាភី
 យស្សហំ ទេក្ខុឌ្ឍសុទ្ធស្ស បរិវេកសុទ្ធស្ស ឧបសម-
 សុទ្ធស្ស សម្ពោទសុទ្ធស្ស វិកាមលាភី អតិច្ឆលាភី
 អគសិរលាភី សេ(១) មិទ្ធស្មំ មិទ្ធស្មំ លាភសក្ការ-
 សិលោកស្មំ សាទិយេយ្យតិ ។ អធិវសេតុនាទិ
 កន្តេ កតវា អធិវសេតុ សុតតោ អធិវសន-
 កាលោនាទិ កន្តេ កតវតោ យេន យេនេវនាទិ
 កន្តេ កតវា កមិស្សតិ កន្តិញ្ញវ កវិស្សន្តិ ព្រាហ្ម-
 ណាគហបតិកា ទេតមា ទេវ ជាទមនា ច
 សេយ្យនាមិ កន្តេ ជុល្លុជុស្សិតតេ ទេវ ស្សន្តេ

១. សេតំ ។ ម. សេតំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្រាស់ថា ម្ចាស់នាគិកៈ ភថាភក សូមកុំឱ្យចូល
 ប្រសព្វនឹងយសបរិវារ វាំងយសបរិវារ ក៏សូមកុំឱ្យចូលប្រសព្វនឹងភថាភក
 ម្ចាស់នាគិកៈ បុគ្គលណា មិនបានដូចប្រាថ្នា មិនបានដោយសិរិយ
 មិនបានដោយស្រួល ទូរទេក្ខុឌ្ឍសុទ្ធ (សុទ្ធក្នុងដួស) បរិវេកសុទ្ធ
 (សុទ្ធក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់) ឧបសមសុទ្ធ (សុទ្ធក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់)
 សម្ពោទសុទ្ធ (សុទ្ធក្នុងការត្រាស់ដឹង) ដូចជាទេក្ខុឌ្ឍសុទ្ធ បរិវេកសុទ្ធ
 ឧបសមសុទ្ធ សម្ពោទសុទ្ធ ដែលភថាភកប្រាប់បានដូចប្រាថ្នា បានដោយ
 សិរិយ បានដោយស្រួល បុគ្គលនោះឯង វិមនិក្រិកអរ ចំពោះ
 សេចក្តីសុខក្នុង សុទ្ធក្នុងការដកលក់ សុទ្ធក្នុងលាភសក្ការៈ ខ្លឹមសេចក្តី
 សរសើរ ។ ព្រះនាគិកៈ ក្រាបបង្គំទូលទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលទិមន្ត សូមព្រះសុភម
 ទទួលទិមន្តចុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះ ជាកាលអ្នកព្រះអង្គខឹង
 ទទួលហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បើព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងស្តេចទៅ
 ក្នុងទិពពារ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏នឹងពួកព្រាហ្មណ៍នឹងហេតុ ទៅក្នុង
 ទិមន្ត ទៅក្នុងជនបទក្តី ខឹងនាំគ្នាពារទៅក្នុងទិពពារ មិនខាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចជាក្រៀមមានដំណាក់ទំកងដ៏ថ្លោស កាលបង្កើតចុះមក

សុត្តន្តបិដក អង្គនៃវិញ្ញាណស្ស ចក្ខុវិញ្ញាណ

យថា ខំដំ ឧបកាមិ បវត្តន្តិ ឃ្រះមេវ ទោ កន្តេ
 យេន យេវេវនាចិ កកវា កមិស្សតិ តន្តិញ្ញាវ
 កវិស្សន្តិ ព្រាហ្មណកមាបតិកា ទេតមា ទេវ
 ជាឧបតា ច ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថា
 ហិ កន្តេ កកវតោ សីលប្បញ្ញាណន្តិ ។ មាហំ
 ជាតិក យសេន សមាគមំ មា ច មយា យសោ
 យោ ទោ ជាតិក ធម៌មស្ស ទេត្តម្មសុទ្ធស្ស
 បរិវេកសុទ្ធស្ស ឧបសមសុទ្ធស្ស សម្ពោធសុទ្ធស្ស
 ចិកាមណី អស្ស អកំច្ចលាភី អគសិរណាភី
 យស្សាហំ ទេត្តម្មសុទ្ធស្ស បរិវេកសុទ្ធស្ស ឧប-
 សមសុទ្ធស្ស សម្ពោធសុទ្ធស្ស ចិកាមណី
 អកំច្ចលាភី អគសិរណាភី សោ មិទ្ធស្សន្តំ
 មិទ្ធស្សន្តំ លាភសក្ការសិលោកស្សន្តំ សានិយេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនៃវិញ្ញាណស្ស ចក្ខុវិញ្ញាណ

ទឹកទាំងឡាយ តែងហូរចាក់ទៅក្នុងទំនាប យ៉ាងណាមិញ បត់គ្រឹ
 ព្រះអង្គដឹងហើយ ចើព្រះដំមានព្រះភាគ នឹងស្តេចទៅក្នុងទំនាប ។ ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ ក៏គង់ពួកព្រាហ្មណ៍ នឹងសហបតី នៅក្នុងនិមម្ពក្តី នៅក្នុង
 ជនបទក្តី នឹងនាំគ្នាកាមទៅក្នុងទំនោះ មិនខាន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បត់គ្រឹព្រះអង្គដឹងហើយ ព្រោះ
 ព្រះអង្គមានសីលនឹងប្រាថ្នា ។ ព្រះដំមានព្រះភាគ ច្រើនត្រាស់
 ប្រៀនថា ម្ចាស់នាគិកៈ គថាគត សូមកុំឱ្យចូលប្រសព្វនឹងយស-
 បរិវារ ទាំងយសបរិវារ ក៏សូមកុំឱ្យចូលប្រសព្វនឹងគថាគត ម្ចាស់
 នាគិកៈ បុគ្គលណា មិនបានដូចប្រាថ្នា មិនបានដោយងាយ
 មិនបានដោយស្រួល ខ្លាំងទុក្ខសុខ បរិវេកសុខ ឧបសមសុខ
 សម្ពោធសុខ ដូចជាទេត្តម្មសុខ បរិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ
 សុខ ដែលគថាគតព្រមបានដូចប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយ
 ស្រួល បុគ្គលនោះឯង រមែងត្រេកអរ ចំពោះសេចក្តីសុខពន្ធកំ
 សុខក្នុងការដេកលក់ សុខក្នុងលាភសក្ការ នឹងសេចក្តីសរសើរ ។

អស្មតមិទ្ធិតាយិកសាយិកស្ស ទោ ធាតិក ឧច្ចា-
 រឃ្យស្សាវេ ឋសោ តស្ស ធិស្សន្ទោ ចិយោធំ ទោ
 ធាតិក វិបវណមញ្ញជាតាវ ឧប្បជ្ឈន្តិ សោកម-
 រោទុក្ខនោមនស្សនាយាសា ឋសោ តស្ស ធិស្សន្ទោ
 អសុគធិមិទ្ធិតាយិក អនុយុក្ខស្ស ទោ ធាតិក
 អសុគធិមិទ្ធិ ចាដិក្ខុល្យតា សណ្ឋាតិ ឋសោ
 តស្ស ធិស្សន្ទោ ទស្ស ទោ ធាតិក ធម្មស្ស-
 យតទេសុ អនិច្ចាទុបស្សនោ វិហារតោ ធម្មស្ស
 ចាដិក្ខុល្យតា សណ្ឋាតិ ឋសោ តស្ស ធិស្សន្ទោ
 បក្ខុស្ស ទោ ធាតិក ឧចាទានុក្ខន្ធសុ ឧទយេត្វ-
 យោទុបស្សនោ វិហារតោ ឧចាទានុ ចាដិក្ខុល្យតា
 សណ្ឋាតិ ឋសោ តស្ស ធិស្សន្ទោតិ ។

ម្ចាស់នាគិកៈ បុគ្គលដែលស៊ី ផឹក ចំពាស៊ី លឺឧក្ខន្ធរ វែមនិទាន
 ឧច្ចារៈបស្សាវៈ ទេវតាអាទិសិទ្ធិនៃការជ្រាបជ្រាបនោះ ម្ចាស់
 នាគិកៈ សេចក្តីសោក ឡើងឡើយ ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្កៀងចង្កៀង
 ចំក្តីតែងតែឡើង ព្រោះវិប្រប្រល ព្រាត់ប្រាស ចិត្តសចកសក្ខសង្ខារ
 ជាវិស្រឡាញ់ ទេវតាអាទិសិទ្ធិនៃសេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ម្ចាស់
 នាគិកៈ ការខ្ពង់ខ្ពស់អស្មតមិទ្ធិ តែងតែឡើង ដល់បុគ្គលអ្នក
 ប្រព្រឹត្ត ព្យាយាម ក្នុងអស្មតមិទ្ធិ ទេវតាអាទិសិទ្ធិនៃសេចក្តីព្យាយាម
 នោះ ម្ចាស់នាគិកៈ ការខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងជស្សៈ តែងតែឡើងដល់បុគ្គល
 អ្នកពិចារណារឿយ ៗ ថា មិនទៀង ក្នុងជស្សៈយកខៈទាំង៦ ទេវតា
 អាទិសិទ្ធិនៃការពិចារណាថា មិនទៀងនោះ ម្ចាស់នាគិកៈ ការខ្ពង់
 រអើម ក្នុងទោទានក្នុង តែងតែឡើងដល់បុគ្គលអ្នកពិចារណា ក្នុងការ
 កើតឡើង នឹងការវិចារណា ក្នុងទោទានក្នុងទាំង៧ ទេវតាអាទិសិទ្ធិ
 នៃការពិចារណាទោទានក្នុងនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយស្ស បញ្ចវគ្គិយានិ

តស្សប្បទានំ

ទ្វេការវុបក្កិលេសា

ធុស្សីលាទុក្ខហេន ច

វិមុត្តិ សមាធន្តិកា

ចន្ទ្រោ បាតិភេន បាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគយស្ស បញ្ចវគ្គិយានិ

ទុទាននៃបញ្ញត្តិកិច្ចនោះ គឺ

និយាយអំពីសចក្កិយិទ្ធិគោរព មាន ២ លើក អំពី៖

បក្កិលេស ១ អំពីសម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ១

អំពីធម៌សម្រាប់ជ្រាបវិជ្ជនិសម្បទិដ្ឋិ ១ អំពីបុគ្គាយគនៈ ១

អំពីបុគ្គលអ្នកចំរើនសមាធិ ១ អំពីការចំរើននូវសម្មាសមាធិ

ប្រកបដោយអង្គប្រាំ ១ អំពីអាទិសិទ្ធិ ក្នុងការចង្រើម ១

អំពីនាគិកេសុ ១ ។

សុមនវិគ្គោ

[៣០] អដទោ សុមនោ រាជកុមារី បញ្ចហិ
រថ បតេហិ បញ្ចហិ ច រាជកុមារីសតេហិ បរិកា
យេន កតវា នេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កតវន្តំ
អភិវិនេត្តា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិ ទោ
សុមនោ រាជកុមារី កតវន្តំ ឯតទេវេច ឥទស្ស
កន្តេ កតវតោ ទ្វេ សាវតោ សមស្សត្តា សម-
សីលា សមស្សត្តា ឯកោ នាយកោ ឯកោ
អនាយកោ តេ កាយស្ស កេតា បរាគ្គរណា
សុតតិ សក្កំ លោកំ ឧបបន្លេយ្យំ នេវត្តតាចំ បទ
នេសំ កន្តេ សិយា វិសេសោ សិយា នាណករ-
ណន្តំ ។ សិយា សុមនេតិ កតវា អវេច យោ
សោ សុមនេ នាយកោ សោ អម្មំ អនាយកំ
នេវត្តតោ សមាណោ បញ្ចហិ ហិទេហិ អធិក្កណ្ណតិ
ទិព្វេន ភាយុតា ទិព្វេន វណ្ណេន ទិព្វេន សុខេន
ពិព្វេន យសេន ទិព្វេន អាទិបាតយ្យេន ។

សុមនវិគ្គ

(៣១) គ្រាពោរ នាទីសុមនាភជកុមារី មាន៥៥០០ នីវិ
រាជកុមារី៥០០អង្គ ហោហមចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយប្រាប់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
នាទីសុមនាភជកុមារី ប្រាប់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានចូលសួរព្រះដីមាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវតរិយ្យរបស់ព្រះដីមាន
ព្រះភាគ ក្នុងសាសនានេះ មានសង្ខារស្មើគ្នា មានសីលស្មើគ្នា មានបញ្ញា
ស្មើគ្នា ប៉ុន្តែមួយអង្គជាតាយក មួយអង្គមិនមែនជាតាយក សាវតរិយ្យ
នោះ ដល់បែកព្រាយពន្លាយស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌រវៃ-
លោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវតរិយ្យដ៏វែងវែងជាទៅនោះ តើ
មានសេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគ
គ្រាស់ថា ម្ចាស់នាទីសុមនា មានវិជ្ជា ម្ចាស់នាទីសុមនា សាវតរិយ្យ
ជាតាយក សាវតរិយ្យ ដល់កើតជាទៅតា វិមន្តិត្របសន្តិករទៅតា
ឯរណោះ ដែលមិនមែនជាតាយក ដោយហេតុ៥យ៉ាង គឺតាយុចិត្ត ១
សម្បទចិត្ត ១ សុខចិត្ត ១ យសវិត្ត ១ អធិបតេយ្យចិត្ត ១ ។

យោ សោ សុមនេ នាយកោ សោ អម្ពំ
 អនាយកំ ទេវក្ខតោ សមាធា ឥមេហិ បញ្ចហិ
 ហិទេហិ អនិក្ខណ្ណាភីតិ ។ សាច បទ តេ
 កន្ត តតោ ទុតា ឥត្តត្តំ អាតច្ឆន្តំ មទុស្សក្ខតានំ
 បទ ទេសំ កន្ត សិយា វិសសោ សិយា
 ធានាករណន្តំ ។ សិយា សុមនេតិ កកា អរោទ
 យោ សោ សុមនេ នាយកោ សោ អម្ពំ អនា-
 យកំ មទុស្សក្ខតោ សមាធា បញ្ចហិ ហិទេហិ
 អនិក្ខណ្ណាភី មទុសកេន អាយុតា មទុសកេន
 វណ្ណទ មទុសកេន សុទេន មទុសកេន យសេន
 មទុសកេន អាទិបតយ្យេន ។ យោ សោ សុមនេ
 នាយកោ សោ អម្ពំ អនាយកំ មទុស្សក្ខតោ
 សមាធា ឥមេហិ បញ្ចហិ ហិទេហិ អនិក្ខណ្ណាភីតិ ។
 សាច បទ តេ កន្ត ឧកោ អតារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជន្តំ បព្វជិតានំ បទ ទេសំ កន្ត សិយា
 វិសសោ សិយា ធានាករណន្តំ ។ សិយា សុមនេតិ
 កកា អរោទ យោ សោ សុមនេ នាយកោ

ម្នាលនាងសុមនា សាវកណា ជាតាយក សាវកនោះ ផលវារឹកដា
 ទេវកា រមែងត្របសន្តិក្កំទេវកាឯណោះ ដែលមិនមែនជាតាយក
 ដោយហេតុ៥យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបើទេវកាទាំង
 ពីរនោះ ច្រកអំពីវេវលោកនោះ មកកើតក្នុងមនុស្សណាខាង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះគួរទាំងពីរនោះ ដែលកើតជាមនុស្សហើយ កើតខ
 សេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា ម្នាលនាងសុមនា មានដែរ ម្នាលនាងសុមនា ចុះគួរណា
 ជាតាយក ចុះគួរនោះ ផលមកកើតជាមនុស្ស រមែងត្របសន្តិក្កំចុះគួរ
 ឯណោះ ដែលមិនមែនជាតាយក ដោយហេតុ៥យ៉ាង នឹងឃុ
 ងជាបេសមនុស្ស ១ សម្បូរជាបេសមនុស្ស ១ សុខជាបេសមនុស្ស ១
 យសជាបេសមនុស្ស ១ អធិបតយ្យជាបេសមនុស្ស ១ ។ ម្នាលនាង
 សុមនា ចុះគួរណា ជាតាយក ចុះគួរនោះ ផលមកកើតជាមនុស្ស
 រមែងត្របសន្តិក្កំចុះគួរឯណោះ ដែលមិនមែនជាតាយក ដោយហេតុ
 ៥យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបើគួរទាំងពីរនោះ ចេញ
 ចាកផ្ទះចូល បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បព្វជិតទាំងពីរនោះ កើតខាងសេចក្តី
 វិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា
 ម្នាលនាងសុមនា មានដែរ ម្នាលនាងសុមនា ចុះគួរណា ជាតាយក

សោ អម្ពុ អនាយតំ បព្វជិតោ សមាទោ បព្វហំ
 ហិទេហំ អធិត្តណ្ណាតិ យោចិតោ ។ ពហុលំ ចីវំ
 បរិកុញ្ញតិ អប្បំ អយោចិតោ យោចិតោ ។ ពហុលំ
 បិណ្ណនាតំ បរិកុញ្ញតិ អប្បំ អយោចិតោ យោចិតោ ។
 ពហុលំ សេនាសងំ បរិកុញ្ញតិ អប្បំ អយោចិតោ
 យោចិតោ ។ ពហុលំ គំលានប្បន្ទយកេសន្នបរិក្ការំ
 បរិកុញ្ញតិ អប្បំ អយោចិតោ យេហំ ចោ បទ
 សត្រិញ្ញចារីហំ សន្តិ វិហារតំ ឡស្ស មនាបេទេ
 ពហុលំ កាយកម្មេន សុគុណចរន្តិ អប្បំ អមនា-
 បេន មនាបេន ពហុលំ វចីកម្មេន សុគុណចរន្តិ
 អប្បំ អមនាបេន មនាបេន ពហុលំ មនោក-
 ម្មេន សុគុណចរន្តិ អប្បំ អមនាបេន មនាបញ្ញា(១)
 ឧបហារំ ឧបហារន្តិ អប្បំ អមនាបំ ។ យោ សោ
 សុមនេ នាយកោ សោ អម្ពុ អនាយតំ បព្វជិតោ
 សមាទោ ឥមេហំ បព្វហំ ហិទេហំ អធិត្តណ្ណាតិ ។
 សចេ បទ តេ កន្តេ ឧកោ អរហន្តំ នាមុណាន្តិ

១ ខ. មនាបញ្ញា ពហុលំ ។

បុគ្គលនោះ កុះដល់បានបូសហើយ វេនឆ្របសន្តិកំបក្សដឹកឯណោះ
 ដែលមិនមែនជាតាយក ដោយហេតុថយ៉ាង គឺចើអេត្តិ វេន
 ប្រើប្រាស់ចីវរច្រើន បើអេមិនអត្តិ ប្រើប្រាស់ចីវរតិច បើអេត្តិ
 វេនដំបៅកោសបិណ្ណបាតច្រើន បើអេមិនអត្តិ កំបៅកោសបិណ្ណបាតតិច ឧ
 បើអេត្តិ វេនប្រើប្រាស់សេនាសងច្រើន បើអេមិនអត្តិ កំប្រើ
 ប្រាស់សេនាសងតិច បើអេត្តិ វេនប្រើប្រាស់គិលានប្បន្ទយ-
 កេសន្នបរិក្ការច្រើន បើអេមិនអត្តិ កំប្រើប្រាស់គិលានប្បន្ទយកេសន្ន-
 បរិក្ការតិច បើប្រសិនដទៃ ជាមួយពួកសត្រហ្មចារីណា ពួក
 សត្រហ្មចារីនោះ វេនកប់កាតកុំកុំនោះ ដោយកាយកម្ម ជាទីគាប់ចិត្ត
 ច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច កប់កាតដោយចិត្ត ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់
 ចិត្តតិច កប់កាតដោយមនោកម្ម ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច ទូលំ
 ទូយប់រើ ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច ។ ម្ចាស់នាសិសុមនា បុគ្គល
 ណាជាតាយក បុគ្គលនោះដល់បានបូសហើយ វេនឆ្របសន្តិកំបក្សដឹក
 ឯណោះ ដែលមិនមែនជាតាយកដោយហេតុថយ៉ាងនេះ ។ បតិក្រិ
 ត្រអន្តិជំពំរើន ចុះបើបក្សដឹកទាំងនិរុបនោះ បានសម្រេចក្រែកហេតុ

អរហត្តប្បត្តានំ មន ទេសំ កន្ត ឥយា វិសេសា
 សិយា ធានាគារណនំ ។ ឯតុ ទោ មនេសាហំ
 សុមនេ ន តតិញ្ចំ ធានាគារណំ វនាមំ យនិទំ
 វិមុត្តិយា វិមុត្តនំ ។ អច្ឆរិយំ កន្ត វត្តតំ កន្ត
 យាវត្ថំ កន្ត អលមេវ ធានាមិ ធាតុំ អលំ
 បុញ្ញានិ កាតុំ យត្រិ ហិ ធាម ទេវភូតស្សបិ
 ឧបការានិ បុញ្ញានិ មនុស្សភូតស្សបិ ឧបការានិ
 បុញ្ញានិ មច្ឆនិកស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ តិ ។
 ឯវមេតំ សុមនេ ឯវមេតំ សុមនេ អលំ ហិ
 សុមនេ ធានាមិ ធាតុំ អលំ បុញ្ញានិ កាតុំ
 ទេវភូតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ មនុស្សភូ-
 តស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ មច្ឆនិកស្សបិ
 ឧបការានិ បុញ្ញានិ តិ ។ ឥនមវោច កកវា ឥទំ
 វត្ថាច សុកតោ អថាបរំ ឯតនភោច សត្វា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាបព្វជនទាំងឡាយ ដែលទានសម្រេចព្រះ
 អរហត្តហើយខ្ញុំ តើមានសេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។
 ម្ចាស់នាងសុមនា ត្រង់ឡើងខ្ញុំ គឺជាគត មិនសំដែងហេតុផ្សេងគ្នា
 ត្រង់ចំក្នុងវេលាស្រឡះ ដោយវិមុត្តិនេះទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 វេស្សារណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំរៀងណាស់ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន បុគ្គលគួរឱ្យទានទាំងឡាយមែន គួរធ្វើបុណ្យទាំងឡាយមែន
 ព្រោះថាបុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាទេវតាផង
 បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើតជាមនុស្សផង បុណ្យទាំង
 ឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកបួស (ទានទៅឃ្លាន) ផង ។ ម្ចាស់នាងសុមនា
 ហេតុអ្វីយ៉ាងនេះហើយ ម្ចាស់នាងសុមនា ហេតុអ្វីយ៉ាងនេះហើយ
 ម្ចាស់នាងសុមនា បុគ្គលគួរឱ្យទានទាំងឡាយ គួរធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 (ព្រោះ) បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាទេវតាផង
 បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាមនុស្សផង បុណ្យ
 ទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកបួសផង ។ ព្រងើយនៃព្រះភាគ ទាន
 ក្រាស់ពាក្យនេះ លុះព្រះសុភក្តទានក្រាស់ពាក្យនេះហើយ ព្រះសាស្ត
 ទានក្រាស់ពាក្យជាភាពនេះទៅទៀតថា

បឋមចន្ទវិសោក សុខនិទ្ទេ

យថាមំ ចន្ទោ វិមលោ កង្ខំ អាណាសតាគុយា
 សទ្ធវេ ការាគលោ លោកេ អាគាយ អតិរោចតិ
 តថេវ សីលសម្មា បុត្រោ ធុរិសបុត្តលោ
 សទ្ធវេ មច្ឆរិយោ លោកេ ចារេន អតិរោចតិ ។
 យថាមំ មេយោ ឋនយំ វិជ្ជាហសី សត្តញ្ញកុ
 ឋនំ និទ្ទញ្ច បូរេតិ អតិរស្សំ វស្សុរិ
 ឋរិ នស្សនសម្មា បុត្រោ សម្មាសម្មុត្តស្សុរិកោ
 មច្ឆរិ អនិក្កណ្ណតិ បញ្ចដ្ឋានេហិ បណ្ឌិតោ
 អាយុតា យសសា ទេវ វិណ្ណេន ច សុទេន ច
 ស វេ កោតបរិព្យុដ្ឋោ បេច្ច សក្កេ បមោនតិ ។
 (៣២) ឋតំ សមយំ ភគវា រាជគមោ វិហរតិ

វេណ្ណវេន កលទ្ធកតិវិមេ ។ អថេវា ធុរិ រាជកុមារិ
 បញ្ចហំ វេសុតេហិ បញ្ចហំ ច កុមារិសតេហិ
 បរិវុតា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្កា
 កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឋកមន្តំ និសិទិ ។

បឋមចន្ទវិសោក សុខនិទ្ទេ

ព្រះព្រឹទ្ធមិនមានមន្ទិល កាលបរាជាកមិតាស វេមនិវុតិ
 រឿនលើសជាធិក្ខតក្កាយទាំងអស់លើអាសាស ដោយគន្ធិ
 (របស់ខ្លួន) យ៉ាងណាមិញ បុរសបុគ្គលមានសក្ខបរិបូណ៌
 ដោយសីល វេមនិវុតិរឿនជាធិក្ខតបុគ្គលកំណាញ់ទាំងអស់ក្នុង
 រោកដោយចាតៈគឺយ៉ាងឆោរវេរ ។ កាលភ្ញៀវប្រកបដោយ
 ផ្លែកបទ្វារជំរឿនទ្វារបរិបូណ៌ ដោយភ្នំទឹកដីច្រើន បង្ក
 ចុះមកបំពេញផែនដី ដែលទ្រុស់ទាបច្បុរពោរពេញ ហ៊ុនណា
 មិញ សារករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិសេសបរិបូណ៌ ដោយ
 ទស្សនៈជាបណ្ឌិត វេមនិវុតិរបស់ក្នុងបុគ្គល អ្នកមានសេចក្តី
 កំណាញ់ដោយហេតុថយ៉ាងគឺ អាយុ យស សម្បូរ សុខ
 និវេនធិបតិ បណ្ឌិតនារាងនិ បរិបូណ៌ដោយភោគៈផល់ទៅ
 លោកខាងមុខ វេមនិវុតិកាយ ក្នុងឋានសួគ៌ គឺយ៉ាងឆោរវេរ ។

(៣២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភោគ គង់នៅក្នុងវត្តវេណ្ណវេន
 ជាភលទ្ធកតិវិមេ ទៀបត្រីកជគិរិ ។ ព្រះនោះ មានចម្លងកុមារិ
 មាន៧៥០០ និក្កហិ ៥០០ ហែហេមចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភោគ
 លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភោគ ហើយប្រាប់ក្នុងទ័សមគួរ ។

ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ ទុត្តំ រាជកុមារី ភកវន្តំ
 ឯកទរោច អត្តាភំ កន្ត កាតា ទុន្ទោ ធាម រាជកុ-
 មារោ សោ ឯវាហា យទេវ សោ ហោតិ ឥត្តិ វា
 បុរិសោ វា ទុន្តំ សាលំ គោតា ធម្មំ សាលំ គោតា
 សង្ឃំ សាលំ គោតា ចាណាតិទានា បដិវរោ អនិទ្ធា-
 ណា បដិវរោ គោតេសុ មិន្ទាចារា បដិវរោ មុសា-
 វាហ បដិវរោ សុវារមយមន្តប្បមាធខ្លាតា បដិវរោ
 សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុគតិញ្ញាវ
 ទុបបន្តតំ ទោ ទុត្តតំ ។ សាហំ កន្ត ភកវន្តំ
 មុត្តាមិ កាដ្ឋរេ ទុ ទោ កន្ត សុតិ បសន្តោ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុគតិញ្ញាវ ទុបបន្តតំ
 ទោ ទុត្តតំ កាដ្ឋរេ ទន្ត បសន្តោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មរណា សុគតិញ្ញាវ ទុបបន្តតំ ទោ ទុត្តតំ
 កាដ្ឋរេ សង្ឃ បសន្តោ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មរណា សុគតិញ្ញាវ ទុបបន្តតំ ទោ ទុត្តតំ
 កាដ្ឋរេសុ សិលេសុ បរិម្មាភារី កាយស្ស ភេតា
 បរម្មរណា សុគតិញ្ញាវ ទុបបន្តតំ ទោ ទុត្តតំ ។

លុះនាងពុទ្ធកិដកុមារី ប្រាប់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានគ្រាបទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រាជកុមារឈ្មោះពុទ្ធៈ
 ជាបងខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ខំយាយយ៉ាងនេះថា តាមវេទបុគ្គលណាគំដោយ
 ចោរស្រ្តី បុរសក្តី ដល់ទូរព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់ទូរព្រះមិថោទីពឹង
 ដល់ទូរព្រះសង្ឃជាទីពឹងហើយ វៀរចាកបាលាភិបាត វៀរចាក
 អនុត្តរាន វៀរចាកការមេសុប្បាចារ វៀរចាកមុសាវិទ វៀរចាក
 សុវារមយមន្តប្បមាធខ្លាត បុគ្គលនោះ លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ
 ទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសូត្រដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលដ៏ថ្លៃ ក្នុងព្រះសាស្តា
 មានសភាពដូចម្តេច លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ បានទៅ
 កើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ដ្រើថ្លៃក្នុងព្រះអរិយ មានសភាព
 ដូចម្តេច លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ
 មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ដ្រើថ្លៃក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាពដូចម្តេច លុះ
 បែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុង
 ទុគ្គតិ ចំពេញក្នុងសីល មានសភាពដូចម្តេច លុះបែកព្រាយកង
 កាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិទេ ។

បឋមចក្ខុសាសនា សុចរិត្ត

យាវតា ចុដ្ឋិ សត្តា អបដា វា ត្ថិបដា វា
 បតុប្បដា វា តហុប្បដា វា វុច្ឆិយា វា អរូបិយោ
 វា សត្តិយោ វា អសត្តិយោ វា វេសត្តិយោសត្តិយោ
 វា តថាគតោ តេសំ អក្កមត្តាយតិ អរហំ សម្មា-
 សម្មា ។ យេ ទោ ចុដ្ឋិ តុម្ភេ បសញ្ញ អក្កេ តេ
 បសញ្ញ អក្កេ ទោ បទ បសញ្ញចំ អក្កោ វិហាកោ
 ហោតិ ។ យាវតា ចុដ្ឋិ ចម្មា សត្តិកា វា
 អសត្តិកា វា វិហាកោ តេសំ អក្កមត្តាយតិ យទំទំ
 មននិម្មទាតា បិចាសវិធមោ អាសយសមុត្តរតោ
 វដ្ឋបច្ឆោតោ ឥណ្ឌក្ខយោ វិហាកោ ឯកោតោ ឯត្វាចំ ។
 យេ ទោ ចុដ្ឋិ វិហាកេ ចម្មេ បសញ្ញ អក្កេ តេ
 បសញ្ញ អក្កេ ទោ បទ បសញ្ញចំ អក្កោ វិហាកោ
 ហោតិ ។ យាវតា ចុដ្ឋិ សត្តិ វា តណា វា
 តថាគតស្សាវកសាដ្ឋោ តេសំ អក្កមត្តាយតិ
 យទំទំ ចត្តាវិ បុរិសយុតាចំ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា

បឋមចក្ខុសាសនា សុចរិត្ត

ម្ចាស់នាងចុដ្ឋិ រាប់តាំងពីពួកសត្វវារ្យជើងក្តី មានជើង ៤ ក្តី ជើង ៦ ក្តី
 ជើង ៧ ក្តី មានប្រក្តី អន្ធរប្រក្តី មានសញ្ញាភ្នំ អន្ធរសញ្ញាភ្នំ មិន
 រមែងជាមិនមានសញ្ញាភ្នំ ព្រៃកថាគត ជាអហោស្តសម្មាសមុទ្រ ប្រាកដ
 ជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្ចាស់នាងចុដ្ឋិ ពួកបុគ្គលណា
 ជ្រេថ្លា ក្នុងព្រៃពុទ្ធ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ជ្រេថ្លា ក្នុងបុគ្គល
 ដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានផលពួកបុគ្គលអ្នកជ្រេថ្លា ក្នុងបុគ្គល
 ដ៏ប្រសើរ ។ ម្ចាស់នាងចុដ្ឋិ ពួកសត្វក្នុងមីក្តី អសត្វក្នុងមីក្តី ទាំងប៉ុន្មាន
 វិភក្តមិ គឺមីក្នុងសេចក្តីស្រីវិទ្យុទ្រុទ្រាចម ទាំងប៉ុន្មានសេចក្តី
 ស្រែកឃ្លាន គាស់រលើនិទ្ធារសេចក្តីតាសីយ ក្តាប់បន្តិទ្ធារដ្ឋុះ អស់
 កណ្តា ប្រាសចាកកម្រែក លេងទុក្ខ មិនមានត្រូវនិចាត់ជាត ប្រាកដ
 ជាប្រសើរ ជាងពួកមីទាំងនោះ ។ ម្ចាស់នាងចុដ្ឋិ ពួកបុគ្គលណា
 ជ្រេថ្លា ក្នុងវិភក្តមិ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជ្រេថ្លា ក្នុងមីដ៏ប្រសើរ
 ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានផលពួកបុគ្គលអ្នកជ្រេថ្លា ក្នុងមីដ៏ប្រសើរ ។
 ម្ចាស់នាងចុដ្ឋិ សត្វក្តី កណៈក្តី ទាំងប៉ុន្មាន សត្វសាវតារចល
 កថាគត បើរាប់ជាត្រូវបុរសមាន ៤ ក្តី បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨

ឯស កតវិភា សាវកសង្ឃោ គាហ្មុនោយ្យោ ចាហ្មុ-
 នោយ្យោ ធន្តិលោវោយ្យោ អញ្ញលំភារណីយោ អនុត្តរំ
 បុត្តាភ្នេត្តំ លោកស្ស ។ យេ ទោ ទុទ្ធំ សង្ឃ
 បសង្ខា អក្កេ តេ បសង្ខា អក្កេ ទោ បទ បសង្ខាមំ
 អក្កោ វិចារោ យោតិ ។ យាវតា ទុទ្ធំ សីលាធិ
 អរិយកង្ខាធិ តេសំ អក្កមក្កាយទ្ធំ យទំទំ អទន្ទាធិ
 អង្គិទ្ធាធិ អសតលាធិ អតាម្មាសាធិ កុដិស្សាធិ
 វិញ្ញាណសង្ខាធិ អបរាមដ្ឋាធិ សមាធិសំវត្តធិកាធិ ។
 យេ ទោ ទុទ្ធំ អរិយកង្ខេស្ម សីលេស្ម បរិប្បាភារិយោ
 អក្កេ តេ បរិប្បាភារិយោ អក្កេ ទោ បទ បរិប្បាភារិយោ
 អក្កោ វិចារោ យោតិ ។

សង្ឃតំទិទ្ធំ ជាសង្ឃសាវក្មែរព្រះធម៌ព្រះគោត ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ចក្ខុប្បិដ្ឋិយ ដែលបុគ្គលទុក្ខសង្ខារ ហើយនាំមកបូជា គួរឲ្យ
 ភាគទុកតាម គួរឲ្យសូត្រ ដែលបុគ្គលៈជឿទុកចិត្តដល់វិទ្យា
 ហើយបូជា គួរដល់អញ្ញលំភារ ដែលសុទ្ធសារព្រះប្រិយ្យ ជាបុត្តាភ្នេត្ត
 ជំប្រសើរបស់សុទ្ធសារព្រះប្រិយ្យ ជាសិស្សបុគ្គលៈទាំង
 នោះ ។ ម្ចាស់នាងចុត្តិ ពួកបុគ្គលណាជ្រើស ក្នុងព្រះសង្ឃ ពួក
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជ្រើស ក្នុងព្រះសង្ឃជំប្រសើរ ផលជំប្រសើរ
 វេទនាធាតុពួកបុគ្គលអ្នកជ្រើស ក្នុងព្រះសង្ឃជំប្រសើរ ។ ម្ចាស់
 នាងចុត្តិ សីលវិជ្ជាព្រះអរិយសារព្រះប្រិយ្យទាំងអង្គលម៉ែន ជាសីលម៉ែន
 ដាច់ ម៉ែនចុះ ម៉ែនកាល ម៉ែនព្រិស ជាសីលអ្នកជា ដែលវិញ្ញាណ
 សរសើរហើយ មិនបំពេល ដោយកង្ខាធិទំនង ច្រើត្រូវទៅដើម្បី
 សមាធំ នេះត្រូវដាច់ប្រសើរ ជាសីលទាំងនោះ ។ ម្ចាស់នាងចុត្តិ
 ពួកបុគ្គលណា ជាអ្នកបំពេញក្នុងពួកសីល ដែលព្រះអរិយសារព្រះ
 ហើយ ពួកបុគ្គលទាំងនោះ ឈ្មោះថាបំពេញ ក្នុងសីលជំប្រសើរ
 ផលជំប្រសើរ វេទនាធាតុពួកបុគ្គលអ្នកបំពេញ ក្នុងសីលជំប្រសើរ ។

បឋមបណ្ណាល័យ សុមេរុត្ត

អត្តតោ វេ បសន្នាធំ អត្តំ ធម្មំ វិជានតំ
អត្តេ ពុទ្ធ បសន្នាធំ ធម្មតិណាយេ អនុត្តរេ
អត្តេ ធាតុ បសន្នាធំ វិភត្តបសមេ សុខេ
អត្តេ សង្ខេ បសន្នាធំ បុត្តានុត្តេ អនុត្តប
អត្តស្មី ធានំ ធម្មតំ អត្តំ បុត្តំ បរិវេទនំ
អត្តំ អាយុ ច វណ្ណា ច យសោ តិក្ខុ សុខំ គលំ
អត្តស្ស ធានា មេធាវី អត្តធម្មសមាហិតោ
ធរត្តតោ មនុស្សា វា អត្តប្បវត្តា បមោធម្មតំ ។
(៣៣) ឯតំ សម័យំ ភគវា កត្តិយេ
វិហារតំ ជាតិយាវេ ។ អបទោ ឧត្តយោ
មេណ្ឌកត្តា យេន ភគវា តេនុបសន្តិមិ ឧប-
សន្តិមិ ភគវត្តំ អតិវាធាតុ ឯតមត្តំ ចំសំធិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ សុមេរុត្ត

បុណ្យគី កាយុដីប្រសើរផង យសសិក្ខដីប្រសើរផង
កេរ្តិ៍ឈ្មោះដីប្រសើរផង សុខដីប្រសើរផង កម្លាំងដីប្រ-
សើរផង វាមនិចំរើមដល់ពួកបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លាទីដីប្រសើរ
ដីនិច្ចាសន្យាធម៌ដីប្រសើរ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះក្នុងដីប្រសើរ
ជាទុក្ខិណាយ្យបុគ្គល កេបុគ្គលដ៏វិក្រលែងជាងគ្នា ជ្រះ
ថ្លា ក្នុងព្រះធម៌ដីប្រសើរ ជាធម៌ប្រាសចាកកត្តៈ ជាធម៌ស្ងប់
រម្ងាប់ ជាមកទូរសុខ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃដីប្រសើរ ជា
បុត្តានុត្ត រកទេក្នុងដ៏វិក្រលែងជាងគ្នា ជាអ្នកទ្រទ្រង់
ចំពោះបុគ្គលដីប្រសើរ បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា មានចិត្ត
ដ៏គល់ ក្នុងធម៌ដីប្រសើរ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចំពោះបុគ្គល ដី
ប្រសើរ តែងបានទៅរកគឺជាទេវតាបុមនុស្ស ដល់នូវសេចក្តី
ប្រសើរ វាមនិវិភកយ ។
(៣៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុង
ជាតិយាវេ ទៀបក្រុងកន្ទុយៈ ។ គ្រានោះ ឧត្តហមេណ្ឌកត្តា
(ជាទេវមេណ្ឌកសេដ្ឋី) ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សុច្ចល
ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ ជំសំច្ឆោ ទោ ទុក្ខហោ មេណ្ឌានិទត្តា
 ភកវន្តំ ឯតទរោច អនិវាសេតុ មេ ករុណ ភកវ
 ស្វាតនាយ អន្តចតុត្តោ កត្តន្តិ ។ អនិវាសេសិ ភកវ
 តុណ្ណិការិយ ។ អថទោ ទុក្ខហោ មេណ្ឌានិទត្តា
 ភកវហោ អនិវាសនំ វិនិច្ឆា ទុដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្តា បទក្កិលំ ភក្កា បញ្ញាមិ ។ អថទោ
 ភកវ ភក្កា វត្ថុយា អត្ថយេន មុទ្ធយ្ហាសមយំ
 និវាសេត្តា បញ្ញាមិវាទនាយ យេន ទុក្ខហស្ស
 មេណ្ឌានិទត្តោ និវេសនំ តេជុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិ
 បញ្ញាត្តេ អាសនេ ជំសំទិ ។ អថទោ ទុក្ខហោ
 មេណ្ឌានិទត្តា ភកវន្តំ បណ្ឌិតេន ទាននិយេន
 កោននិយេន សហត្តា សន្តយ្យេសិ សម្មវាវេសិ ។
 អថទោ ទុក្ខហោ មេណ្ឌានិទត្តា ភកវន្តំ កុត្តារំ
 ទិច្ចបត្តចាលី ឯកមន្តំ ជំសំទិ ។ ឯកមន្តំ ជំសំច្ឆោ
 ទោ ទុក្ខហោ មេណ្ឌានិទត្តា ភកវន្តំ ឯតទរោច
 វេទា មេ ករុណ កុមារិយោ មតិកុណាជំ កម៌ស្សន្តិ

លុះទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តា អន្តិយក្កនិវិសមគ្គវហើយ បានក្រាបចូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ មានភិក្ខុជាតំប៉ង ទីនិព្វានន្តិ ទទួលភក្កន្តិព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃ
 វស្សា ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលដោយកុណ្ណិភាព ។ ត្រៃវិទ្យា
 ទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តាដ៏ច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលនិប្ពានហើយ
 ក៏ក្រាបចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្យលាបេញ
 ទៅ ។ ដល់វាលាភិក្ខុនិវេហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្សន្តិ
 ប្រថាប់បុត្រនិវិវិវ ក្នុងបុព្វហស្សម័យ ស្តេចចូលទៅឯលំនៅរបស់
 ទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់និវេសកសនៈវិសេស
 ក្រាលថ្វាយ ។ លំដាប់នោះ ទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តា អង្គុសព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ឲ្យវត្តកស្តបំស្តុលំ ដោយទាននិយមយាហានដើម្បីថ្វា ដោយ
 វិជ្ជាធម៌ ក្រាបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាត់ ។ លុះទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តា
 (យើញ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានរួចវិសេសក្រាបព្រះហស្តក្នុងបាត្រហើយ
 ក៏អន្តិយក្កនិវិសមគ្គវ ។ លុះទុក្ខហមេណ្ឌានិទត្តា អន្តិយក្កនិវិសមគ្គវហើយ
 ទើបក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពួកកុមារិយសំប្រុងព្រះអង្គចាំអម្បាលនេះ មុខជាទីនិព្វានក្រុមប្រឹក្សា

ធិរនត្ថ តាសំ កន្តេ កកវំ អនុសាសត្ថ តាសំ
 កន្តេ កកវំ យំ តាសំ អស្ស ធិយវត្ថំ ហិតាយ
 សុទាយតំ ។ អថទោ កកវំ តា កុមារិយោ
 វគទេពេច តស្មាតំហ កុមារិយោ វវំ សិក្ខិតត្ថំ
 យេស្ស ទោ មាតាបិតារោ កត្តុនោ នស្សន្តំ អត្តកាមា
 ហិតេសំនោ អនុកម្មតា អនុកម្មំ ទុទាទាយ
 តស្ស ករិស្សន្តម មុត្តដ្ឋា យំនិយោ មច្ឆានិចា-
 និចិយោ កីតារម្មនិស្សានិចិយោ មទាមទារិចិយោ
 បិយវនិចិយោតំ វវំ ហិ វេ កុមារិយោ សិក្ខិតត្ថំ ។
 តស្មាតំហ កុមារិយោ វវំ សិក្ខិតត្ថំ យេ តេ កត្ត
 កុនោ ករិស្សន្តំ មាតាតំ វំ បិតាតំ វំ សមណ-
 ព្រាហ្មណាតិ វំ តេ សក្ការិស្សន្តម កុកុរិស្សន្ត
 មាទេស្សន្តម មូទេស្សន្តម អញ្ញកតេ ច អាសយោធកោ
 បដិមូទេស្សន្តមាតិ វវំ ហិ វេ កុមារិយោ សិក្ខិតត្ថំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្លួនពួកកុមារិចារិទោ
 ឲ្យបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រៀបប្រដៅ
 ពួកកុមារិចារិទោ ដោយឡែកខុសគ្នាសាខា ដែលចាំឲ្យបាន
 ប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ អស់កាលដ៏វែងដល់កុមារិចារិទោ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកកុមារិចារិទោ យ៉ាងរមថា
 ម្ចាស់កុមារិចារិទុយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារិ ក្នុងរណកនេះ ត្រូវ
 សិក្សា យ៉ាងនេះថា មាតានឹងបិតា ជាអ្នកត្រូវថ្វាយសេចក្តីចម្រើន ជាអ្នក
 វិស្វករច្រើនយោជន៍ ជាអ្នកដុះដោះ ជាស្រីយសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ
 ឲ្យដល់បុរសជាស្វាមីណា យើងចាំឲ្យយ ជាស្រីគ្រប់ឲ្យឲ្យដុះ
 ដេកក្រោយគេ ប្រុងខ្លួននឹងខ្លួនកិច្ចការអ្វីៗ ប្រតិក្កត្តាច់ផុន និយាយ
 ពាក្យផ្អែមល្អដល់ស្វាមីនោះ ម្ចាស់កុមារិចារិទុយ ឲ្យបានត្រូវ
 សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ម្ចាស់កុមារិចារិទុយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារិ
 ក្នុងរណកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាជាទីគោរពខ្ពស់
 ចោះជាមាតាភ្នំ បិតាភ្នំ សមណព្រាហ្មណភ្នំ យើងចាំឲ្យយនឹងធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ចូរដល់បុគ្គលចារិទោ ចាំឲ្យខ្លួនគ្រូសម
 រៀបចំដោយភាសនៈនឹងទឹកលាងជើង ចំពោះជនចាំឲ្យយ ដែលមក
 ដល់ហើយ ម្ចាស់កុមារិចារិទុយ ពួកនាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។

កស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតត្បំ យេ តេ កុត្ត
 អត្តន្តរា កម្មត្តា ទុណ្ណាតិ វា កម្មសាតិ វា តត្ត
 ទត្តា ករិស្សាម អនលសា តត្រិចាយាយ វិមិសាយ
 សមញ្ញកតា អលំ កាតុំ អលំ សិវិទានុទ្ធំ ឯវំ ហិ
 វោ កុមារិយោ សិក្ខិតត្បំ ។ កស្មាតិហ កុមារិយោ
 ឯវំ សិក្ខិតត្បំ យោ សោ កុត្ត អត្តន្តរោ អន្តោជិចោ
 ធាសាតិ វា យេស្សាតិ វា កម្មត្តាតិ វា តេសំ
 កតតព្វ កតតោ ជាទិស្សាម អតតព្វ អតតោ
 ជាទិស្សាម តិលាទតាទព្វ ធានាសំ ជាទិស្សាម
 ទាននិយំ គោននិយំ ទស្ស បច្ចយំសេន វិកទិស្សា-
 ពាតិ(១) ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតត្បំ ។
 កស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតត្បំ យំ កត្តា
 អាហរិស្សតិ ទទំ វា ទត្តំ វា រតតំ វា
 ជាអរ្យំ វា តំ អាវត្តេន កុត្តិយា សម្មាទេស្សាម

១ ១. បច្ចុសេន វិកទិស្សាមាតិ ។ ២. បច្ចុយំសេនាសនំ បច្ចុសេន សិវិកទិស្សាមាតិ ។

ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារី ក្នុងលោកនេះ ត្រូវ
 សិក្សាយ៉ាងនេះថា ការងារទាំងឡាយណា ខាងក្នុងផ្ទះរបស់ប្តី ចោរ
 រោមចៀមក្តី កប្បសក្តី ពួកយើងនឹងជាស្រឡាសវៃ ក្នុងការងារទាំង
 នោះ មិនខ្ជិលច្រអូស បរិបូណ៌ដោយរបាយនឹងការគ្រិះរិះ ក្នុងចិត្តការ
 ទាំងនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែង ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ពួកខាងត្រូវ
 សិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារី ក្នុង
 លោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ផលណាជាផលខាងក្នុងផ្ទះរបស់ស្រ្តី
 ចោរខ្ញុំក្តី អ្នកបម្រើក្តី អ្នកធ្វើការងារក្តី ពួកយើងនឹងការងារដែល
 ផលទាំងនោះធ្វើហើយ ព្រោះការងារដែលផលទាំងនោះ ធ្វើហើយផង
 នឹងការងារដែលផលទាំងនោះ មិនទាន់ធ្វើ ព្រោះការងារដែលផលទាំង
 នោះ មិនទាន់ធ្វើផង នឹងវាយធ្ងន់ ឈឺស្រាលផង ហើយចែកវិលក
 ខាងនិយោគនិយោហារ ជាចំណែក ។ ផលផលទាំងនោះផង ម្នាលកុមារី
 ទាំងឡាយ ពួកខាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ
 ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារី ក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ស្រ្តី
 នាំរបស់ណាមក ចោរច្រឡក្តី ស្រ្តីក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី យើង
 ទាំងឡាយនឹងធ្វើរបស់នោះ ឱ្យសម្រេចដោយការក្សានឹងការគ្រប់គ្រង

កត្ត ច កវិស្សនម អនុត្តិ អត្ថេនិ អសោណ្ណិ
 អវិហសិកាតិ ឃី ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិត្តំ ។
 វេមេហិ ទោ កុមារិយោ បក្ខហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ហេតុត្តាមោ កាយស្ស ភេតោ បរម្មណោ មនាមតា-
 យិកាមំ ទេវំ ធម៌ សហឡតំ ឧបបន្នតិ ។

យោ ធម៌ កាតិ សត្វនា ធិត្ថំ អាតាបិ ឧស្សុកោ
 សត្វកាមហំ ទោសំ កត្តាវំ ធាតិមញ្ញតិ
 ធម៌ ចាបិ សោត្តិ កត្តាវំ វិស្សនាវេន(១) កេសយេ
 កត្ត ច កុរោ សត្វេ បដិប្បជេតិ បណ្ឌិតា
 ឧដ្ឋាយិកា អនលសា សន្តិហិតបរិដ្ឋនា
 កត្ត មនាបំ ធរតិ សំភតំ អនុកត្តិ ។
 យោ ឃី វត្តតិ ធាវិ កត្ត ធន្តវិសាទុកា
 មនាចា ធាម តេ ទេវំ យត្ត សា ឧបបន្នតិ ។

១ វិស្សនិវេន ។

មិនជាស្រីអ្នកលេង មិនជាស្រីអ្នកលួច មិនជាស្រីអ្នកចំកស្កា មិន
 មែនជាស្រីអ្នកបំផ្លាញលេសទ្រព្យដែលខ្លួនគ្រប់គ្រងនោះ ម្ចាស់កុមារ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតែសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់នាងកុមារទាំងឡាយ
 មាតុត្រាម ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង លុះបែកព្រួយកង
 កាយស្លាប់ទៅ វេមេហិទេវតិ ក្នុងពួកទេវតាមានកាយជាវិសាបិច្ឆិ ។

(ស្វាមីណា ចិរិយិកិយានានេសត្វកាល មានព្យាយាមខ្ពស់
 ព្រួយជាទីខ្លាច ករិយាមិនត្រូវមើលងាយស្រួលអ្នកចិរិយិ អ្នក
 បំពេញសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួង (នោះ) ឡើយ ស្រ្តីល្អមិនត្រូវ
 គ្រោធទំនើនិស្វាមី ដោយកិរិយាប្រព្រឹត្តិបុស្សវេន ស្រ្តីម្នាក់
 ចេះដឹង វេមេហិសមនឹងពួកជនទាំងពួង អ្នកជាទីគោរព
 របស់ស្វាមីជន ករិយាជាស្រ្តីមានព្យាយាម មិនខ្ជិលច្រមុស
 សង្រ្គោះជនជាទាត់ក្នុងផ្ទះស្វាមី ប្រព្រឹត្តកិច្ចការជាទីគាប់
 ចិត្តរបស់ស្វាមី ក្សេមក្សាយសម្បត្តិដែលស្វាមីបានមកហើយ
 ដោយប្រវែក ។ ភារីណាបានប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ លុះកាម
 អំណាចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ស្វាមី ភារីនោះ វេមេហិទេវតិ
 ក្នុងពួកទេវតាទាំងនោះ ដែលមានកាយជាទីពេញចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស ចញ្ចវគ្គីយាន

(៣៤) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលំយំ វិហារតំ
 មហារាជេ ភូជាតារសាលាយំ ។ អថទោ សីហោ
 សេនាបតិ យេន ភគវា តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា
 ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសិទ្ធា ទោ សីហោ សេនាបតិ ភគវន្តំ ឯករាជេ
 សន្តា ទុ ទោ ភន្តេ សន្តិដ្ឋិតំ នាទដលំ ចក្ខុវេទន្តំ ។
 សន្តា សីហាតិ ភគវា អរាជេ នាយតោ សីហ
 នាទបតិ តហុទោ ជនស្ស ចិយោ ហោតិ មនាទោ
 យំមិ សីហ នាយតោ នាទបតិ តហុទោ ជនស្ស
 រិយោ ហោតិ មនាទោ ឥទំមិ សន្តិដ្ឋិតំ
 នាទដលំ ។ បុន ចមរំ សីហ នាយតំ នាទបតិ
 សន្តោ សប្បុរិសា ភន្តិ យំមិ សីហ នាយតំ
 នាទបតិ សន្តោ សប្បុរិសា ភន្តិ ឥទំមិ សន្តិដ្ឋិតំ
 នាទដលំ ។ បុន ចមរំ សីហ នាយតំស្ស
 នាទបតិទោ កល្យាណោ កត្តិសន្តោ អព្ពត្តច្នតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ ចញ្ចវគ្គីយាន

(៣៥) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងភូមិគោសាលា
 នា(ត្រមហារាជ ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រាគោះ សីហៈសនាបតិ
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសីហៈសនាបតិ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បតិគ្រិក្រិអង្គីដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គអាចនឹងបញ្ជាក់ផលបាន ដែលបុគ្គលឧប្ប
 រិយ័ញ្ញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងបានឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា
 ម្ចាស់សីហៈ អាចបញ្ជាក់បាន ម្ចាស់សីហៈ ទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ជាវិ
 ស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនច្រើន ម្ចាស់សីហៈ ទាយកអ្នកម្ចាស់
 ទាន ជាវិស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនច្រើន ដោយហេតុណា
 ហេតុនេះឯង ជាផលទានដែលបុគ្គលឧប្បរិយ័ញ្ញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។
 ម្ចាស់សីហៈ មួយទៀត ពួកសប្បុរស អ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ រើមន្តិក
 តេទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ម្ចាស់សីហៈ បើពួកសប្បុរស មានចិត្តស្ងប់
 រម្ងាប់ តែងរាប់តេទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ដោយហេតុណា ហេតុនេះជា
 ផលទាន ដែលបុគ្គលឧប្បរិយ័ញ្ញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់សីហៈ
 មួយទៀត កិត្តិស្តុដ៏ពិរោះរបស់ទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន រើមន្តិកមួយទៅ

យំបិ សីហា នាយកាស្សុ នានបតិវេនា កុស្យានា
 កំភ្នំសន្តោ អន្តរុទ្ធិ ឥន្ទិរិ សន្តិដ្ឋិតំ នានបលំ ។
 មុន ចបរិ សីហា នាយកោ នានបតិ យត្ត្រាទេវ បរិសំ
 ឧបសង្កមតិ យនិ ខត្តិយបរិសំ យនិ ព្រាហ្មណបរិសំ
 យនិ គហបតិបរិសំ យនិ សមណបរិសំ វិសារេនា ឧប-
 សង្កមតិ អមន្ត្រុកោ យំបិ សីហា នាយកោ នានបតិ
 យត្ត្រាទេវ បរិសំ ឧបសង្កមតិ យនិ ខត្តិយបរិសំ
 យនិ ព្រាហ្មណបរិសំ យនិ គហបតិបរិសំ យនិ
 សមណបរិសំ វិសារេនា ឧបសង្កមតិ អមន្ត្រុកោ
 ឥន្ទិរិ សន្តិដ្ឋិតំ នានបលំ ។ មុន ចបរិ សីហា
 នាយកោ នានបតិ កាយស្សុ កេនា បរាម្ពណា
 សុកតិ សន្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋិតិ យំបិ សីហា
 នាយកោ នានបតិ កាយស្សុ កេនា បរាម្ពណា
 សុកតិ សន្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋិតិ ឥន្ទិរិ សម្បរាយតិ
 នានបលំ ។ ឯវំ វុត្តំ សីហោ សេនាបតិ

ម្ចាស់សីហា: ឯកិត្តិសំពុដីពីរកេរបស់វាយកម្ចាស់ទាន វែមនិទ្ធក្រាយ
 ទៅដោយហេតុណា ហេតុនេះឯងផ្តល់ទាន ដែលបុគ្គលឃើញ
 ច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់សីហា: មួយទៀត វាយកម្ចាស់ទាន
 ចូលទៅកាន់បរិស្សទណា ទោះជាខត្តិយបរិស្សក្តី ព្រាហ្មណ-
 បរិស្សក្តី គហបតិបរិស្សក្តី សមណបរិស្សក្តី វែមនិទ្ធក្រាយ
 មិនមានសេចក្តីអៀនគ្នាស ម្ចាស់សីហា: បើវាយកម្ចាស់ទាន ចូល
 ទៅកាន់បរិស្សទណាដោយ ទោះជាខត្តិយបរិស្សក្តី ព្រាហ្មណ-
 បរិស្សក្តី គហបតិបរិស្សក្តី សមណបរិស្សក្តី ក៏ត្រូវតែ មិន
 មានសេចក្តីអៀនគ្នាស ដោយហេតុណា ហេតុនេះផ្តល់ទាន
 ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់សីហា: មួយ
 ទៀត វាយកម្ចាស់ទាន លុះបែកបាយក៏កាយស្លាប់ទៅ វែមនិទៅ
 កើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទៅលោក ម្ចាស់សីហា: បើវាយកម្ចាស់ទាន
 បែកបាយក៏កាយស្លាប់ទៅ វែមនិទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទៅលោក
 ដោយហេតុណា ហេតុនេះផ្តល់ទាន មានក្នុងលោកភាវីមុន ។
 កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ណែនាំនេះហើយ សីហាសេនាបតិ

កក្កដា ឯកទេវតា យោជីមាតិ កន្តេ កក្កដា ចន្ទាវ
 សន្និដ្ឋិកាតិ ធានេសាតិ អន្តាតាតិ ធាតា ឯតុ
 កក្កដា សន្ទាយ កក្កដា អហំមេតាតិ ជាតាមិ ។
 អហំ កន្តេ ធាយកោ ធានេសាតិ កហុចា ជនស្ស
 ចិយោ មតាតោ ។ អហំ កន្តេ ធាយកោ ធានេសាតិ
 មំ សន្តោ សម្មុសា កក្កដា ។ អហំ កន្តេ ធាយកោ
 ធានេសាតិ មយ្ហំ កល្យាណា កត្តិសន្តោ អន្តក្កោ
 សំយោ សេនាមតិ ធាយកោ កាវកោ សម្មុ-
 មដ្ឋាកោតិ ។ អហំ កន្តេ ធាយកោ ធានេសាតិ
 យញ្ញោ មរិសំ ធម្មសន្តមាមិ យនិ ទត្តិយមរិសំ
 យនិ ព្រាហ្មណមរិសំ យនិ កហមតិមរិសំ យនិ
 សមណមរិសំ វិសាវោ ធម្មសន្តមាមិ អមន្តក្កោ ។
 យោជីមាតិ កន្តេ កក្កដា ចន្ទាវ សន្និដ្ឋិកាតិ
 ធានេសាតិ អន្តាតាតិ ធាតា ឯតុ កក្កដា
 សន្ទាយ កក្កដា អហំមេតាតិ ជាតាមិ ។

បានគ្រាចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ផលបានចំនី ៤ ប្រការ ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងប្រាប់ហើយនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាច់ជឿ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រងផលបានចំនីទោរទេ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដឹងផល
 បានចំនីខ្លះដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាតាយក
 ម្ចាស់បាន រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ទេវត្រៃ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាតាយកម្ចាស់បាន ពួកសម្បុរសេដ្ឋក
 បានចិត្តស្ងប់ស្ងួត តែងរាប់គ្រូព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គជាតាយកម្ចាស់បាន គិតសំពះពិភពរបស់ខ្ញុំ គិតលាត់កូ
 ថា សីហសេនាបតី ជាអ្នកឲ្យបាន ជាអ្នកធ្វើបុណ្យ អ្នកបង្ហាញ
 សក្យ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាតាយកម្ចាស់បាន ចូល
 ទៅកាន់បរិសទ្យណា ទោរជាទត្តិយបរិសទ្យ ព្រាហ្មណបរិសទ្យ
 កហមតិបរិសទ្យ សមណបរិសទ្យ រមែងកៀវក្កា មិនហេះសេចក្តី
 ម្រៀមខ្មាស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផលបានចំនី ៤ ប្រការ
 ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាច់ជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រង
 ផលបានចំនីទោរទេ ដូចខ្ញុំព្រះអង្គដឹងខ្លះផលបានចំនីទោរដែរ ។

យត្វ ចោ មំ គន្ថេ ភគវំ វិវាហា ឆាយកោ សីហ
 ឆាឧបតំ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុតតិ សក្កំ
 លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។ វិគាហំ ឧ ជាតាមិ វត្ថុ
 ឧ បទាហំ ភគវតោ សន្តាយ កញ្ញាមិទិ ។ វិវាហំ
 សីហ វិវាហំ សីហ ឆាយកោ សីហ ឆាឧបតំ
 កាយស្ស ភេតា បរម្មណា សុតតិ សក្កំ លោកំ
 ឧបបដ្ឋតិ ។

ឧធំ ចំយោ យោតំ កដ្ឋន្តំ ធំ កហ្វ
 កំត្តំ ឧ បបដ្ឋតិ យសស្ស វដ្ឋតិ
 អមដ្ឋក្កោ បវិសំ វិគាហតិ
 វិសាវតា ហោតំ ឧពោ អមដ្ឋវិ
 តស្មា ហិ ជាតាធិ ឧធាន្តំ បណ្ឌិតា
 វិធម្យ អមដ្ឋាមសំ សុខេសំលោ
 ភេ ធីយវត្ថំ តិទិវេ បតិដ្ឋិតា

បពិត្រព្រះអង្គដំបំរើន ត្រង់វិសេព្រះដីមានព្រះភាគ បានព្រាស់ទឹក
 ខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះហូចហើយថា ម្ចាស់សីហាៈ ទាយកម្ចាស់ទាន លុប
 បែកត្រាយភក្តិកាយស្លាប់ទៅ វែមនិទៅកើតក្នុងសុតតិ ស្នូតិ ទៅលោក ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងហេតុខ្ញុំវែមន ក៏ប៉ុន្តែថា ខ្ញុំព្រះអង្គទៅកេរ្តិ៍ព្រះដីមាន
 ព្រះភាគក្នុងវេលាទាននោះ ។ ម្ចាស់សីហាៈ រឿងខ្ញុំពិតវែមន ម្ចាស់សីហាៈ
 រឿងខ្ញុំពិតវែមន ម្ចាស់សីហាៈ ទាយកម្ចាស់ទាន លុបបែកត្រាយភក្តិកាយ
 ស្លាប់ទៅ វែមនិទៅកើតក្នុងសុតតិ ស្នូតិ ទៅលោក ។

នរោ មិនមានសេចក្តីកំណាញ់ ជាអ្នកឱ្យទាន ជាទី
 ស្រឡាញ់ (បេសំជនធំច្រើន) ផង ក្នុងសម្បទេសជាច្រើន
 តែងរាប់រក ទាយកនោះផង (ទាយកនោះ) ដល់ទូ
 កិត្តិសិទ្ធផង យសវែមនិទំរើន ដល់ទាយកនោះផង
 ទាយកនោះ ចូលទៅកាន់បរិសទ្យ មិនមានសេចក្តីអៀន
 ខ្មាស មានតែសេចក្តីភ្លៀក្ខាផង ហេតុដូច្នោះ បណ្ឌិត
 ទាំងឡាយ អ្នកស្វែងរកសេចក្តីសុខ ត្រូវលេងទូរមន្តិល
 គឺសេចក្តីកំណាញ់ ហើយឱ្យទូរទានទាំងឡាយ បណ្ឌិត
 ទាំងនោះ ស្តិតនៅ ក្នុងស្ថានព្រៃត្រីក្រីក្រអស់កាលយូរអង្វែង

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយស្ស បញ្ចកនិទាយ

ធនេវំ សមាស្សតតា រមន្តិ តេ
 កាតាវកាសា កាតតុសលា ឥតោ ទុតា
 សយម្បកា អនុវិចរន្តិ ទទ្ធលោ
 តេ តតុ ទទ្ធន្តិ រមន្តិ មោធរេ
 សមញ្ញតា កាមនុណោហិ បញ្ចហិ ។
 កត្វាន វកក្សំ អសិទស្ស តាធិនា
 រមន្តិ សភ្នេ សុតតស្ស សាវកាតិ ។

[៣៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ នានេ អាទិសំសា ។
 កាតមេ បញ្ច ។ តហុនោ និទស្ស មិយោ មោតិ
 មតាចោ សភ្នេ សម្បុរិសា កន្តិ កល្យាណា
 កំត្តិសន្នោ អក្កន្តិច្ឆតិ តិហិទម្មា អនបកតោ^(១)
 មោតិ កាយស្ស តេនា បម្មរណា សុតតិ សក្កិ
 លោកំ ឧបបន្តតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច នានេ
 អាទិសំសាតិ ។

១ ឧ. តិហិទម្មា អនបេតោ ។ ម. តិហិទម្មមុបេតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយស្ស បញ្ចកនិទាយ

បណ្ឌិតចំរើននោះទៅក៏គ្រប់សហគ្រាមនៃពួកទេវតា កែរយ
 សប្បាយ បណ្ឌិតចំរើននោះមានឧកាសធ្វើហើយ មានកុសល
 ធ្វើហើយ ច្យុតអំពីលោកនេះ បានស្ម័គ្រចង្រៃ អន្ទោល
 ទៅក្នុងទីជាទីគ្រៃអាក្រក់ បណ្ឌិតចំរើននោះ ស្តាប់ស្តួលដោយ
 ការអុណចំរើនកែរយ សប្បាយក្នុងទីនោះ ។ ពួកសាវក
 ចំរើនអស់របស់ព្រះសុតត ធ្វើតាមពាក្យរបស់ព្រះគង្វារ
 ព្រះអង្គបំរុងដាច់ដោយអកុសលធម៌ ប្រកបដោយភាទិគុណ
 ហើយ វេទនាកែរយ ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនឡាយ កានិសិទ្ធក្នុងនាមនេះ មាន៥
 យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ពូជម្តង ។ គឺជាទីស្រឡាញ់ ជាទីជាប់ចិត្តផង
 ច្រើន ។ ពួកសប្បុរសអ្នកស្ងប់ វេទនាបំរុង មានភិក្ខុសំព្វដីពិលេ
 ខ្លាញ់ទៅ ។ មិនបានប្រាសចាកធម៌របស់ព្រះស្នេ ។ លុបចេញ
 កងកាយស្ងប់ទៅ វេទនាក៏គ្រប់សុតតិ ស្នេ ទៅលោក ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំរើនឡាយ នេះកានិសិទ្ធក្នុងនាមចំរើន ៥ យ៉ាង ។

ធនមានោ ចិយោ យោតិ សតំ ធម្មំ អនុញ្ញាមិ
 សុត្តោ នំ សនា កដន្តិ សញ្ញតា ត្រឡាតាយោ
 តេ តស្ស ធម្មំ នេសន្តិ សត្វទុក្ខាបន្តនំ
 យំ សោ ធម្មំ ឥន្ទញាយ បរិជំព្វាតតាសភេតំ ។

(៣៦) បញ្ចមាជំ កំក្កុវេ កាលនាជានំ ។

កាតមាជំ បញ្ច ។ អាតន្តុតស្ស នានំ នេតិ
 កមិតស្ស នានំ នេតិ តិលានស្ស នានំ នេតិ
 ទុត្តិកេ នានំ នេតិ យានំ តានំ នេសស្សនំ
 នវជលានំ តានំ បម្រមំ សិលវន្តេសុ បតិដ្ឋាបេតិ ។
 ឥមាជំ ចោ កំក្កុវេ បញ្ច កាលនាជានំតិ ។

កាលេ ធនន្តិ សប្បញ្ញា វន្តញ្ច វិធមច្ឆក
 កាលេន ធន្តិ អវិយេសុ ឧទុក្ខតេសុ តានិសុ
 វិប្បសន្តមនា តស្ស វិប្បលា យោតិ នក្កិលា ។

បុគ្គលកាលឱ្យបាន វេមនិជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកអនុគូលទៅ
 តាមធម៌របស់ពួកសប្បុរស ពួកសត្រឡាចារី អ្នកសង្រួម
 មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ វេមនិកប់រកបុគ្គលនោះសព្វកាល ពួក
 សត្រឡាចារីនោះ វេមនិសំដែនធម៌ ជាគ្រឿងបន្លាបន្លំឱ្យ
 ទុក្ខទាំងអស់ ដល់បុគ្គលនោះ ទាំងបុគ្គលនោះជឿនឱ្យធម៌
 ហើយជាអ្នកមិនមានភាសវៈ វេមនិបរិទិត្តោ ក្នុងវេលានោះ ។

(៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបាននេះមាន៥យ៉ាង ។ ៥យ៉ាង
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឱ្យបានដល់អ្នកមកដ៏ទៃ ឱ្យបានដល់អ្នកមានដំណើរទ
 ឱ្យបានដល់អ្នកមានជម្ងឺទ ឱ្យបានក្នុងវេលាអត់បាយទ បានដកល់ស្រវ
 ម្លី ថ្ងៃឈឺជម្ងឺដល់បុគ្គលមានសីលទាំងឡាយជាដំបូងទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះឯងជាភាសនា៥យ៉ាង ។

ពួកដទៃបានបញ្ជា ដឹងកាសិរបស់អ្នកប្រាជ្ញ មានសេចក្តី
 កំណាញ់ប្រាសចេញហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ វេមនិ
 ឱ្យបាន ក្នុងកាលគួរ បានដល់បុគ្គលឱ្យ តាមកាល
 គួរ ចំពោះព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជាបុគ្គលមាន
 កាយនឹងចិត្ត ប្រកបដោយភាវិកុណ ទុក្ខិលាភាន
 របស់បុគ្គលនោះ ជាបានមានផលបរិបូណ៌ ។

យេ ភត្ត អនុមោទន្តំ វេយ្យាវច្ឆំ កកោន្តំ វា
ន កេន ធម្មតិណា ធុតា ភេមិ បុញ្ញស្ស ភាគិយោ ។
កស្មា ននេ អប្បដិវាលាចិត្តោ យត្ត ទិដ្ឋំ មហាប្ញលំ
បុញ្ញានិ បរលោកស្ស បតិដ្ឋា ហោន្តំ ចាលិទន្តំ ។

(៣៧) ភោជនំ ភិក្ខុវេ ធនមាថោ នាយកោ
វេដិក្កាហកានំ បញ្ច វេនាទិ ទេតិ ។ កតមាទំ
បញ្ច ។ អាយុំ ទេតិ វណ្ណំ ទេតិ សុខំ ទេតិ វលំ ទេតិ
បដិកាលំ ទេតិ ។ អាយុំ ទោ មន ធនា អាយុស្ស
ភាគិ ហោតិ ទិព្វស្ស វា មាទុសស្ស វា វណ្ណំ ធនា
វណ្ណស្ស ភាគិ ហោតិ ទិព្វស្ស វា មាទុសស្ស វា
សុខំ ធនា សុខស្ស ភាគិ ហោតិ ទិព្វស្ស វា
មាទុសស្ស វា វលំ ធនា វលស្ស ភាគិ ហោតិ
ទិព្វស្ស វា មាទុសស្ស វា បដិកាលំ ធនា បដិកា-
លាស្ស ភាគិ ហោតិ ទិព្វស្ស វា មាទុសស្ស វា ។

ក្នុងផលនា អនុមោទនា ឬធ្វើសេចក្តីចូលរំលែក ក្នុងទុក្ខណា-
ហាននោះ ទុក្ខណា ទានរបស់អ្នកទាំងនោះ ទើបទានឈ្មោះថា
ជាទានវេយ្យាវចនំ ព្រោះវេយ្យាវចនាឬធ្វើការចូលរំលែកនោះ
ក៏ទេ ក្នុងផលនា ជាអ្នកបានចំណែកបុណ្យដែរ ។
ព្រោះហេតុនោះ ទានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ ចល់បុគ្គលណា
ជាភាគបរមផលរឿង បុគ្គលមានចំណុំនិព្វានរូប ឬប្ប
ឱ្យទាន ចំពោះបុគ្គលនោះ ព្រោះជាបុណ្យទាំងឡាយ វេយ្យ
ជាទីភ័ន្តៃក្នុងសក្ខ ក្នុងលោកភាគីមុន ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាយកកាលឱ្យភាវនាហារ
រេឃ្លាវោឱ្យស្ថាន ៥ យ៉ាងដល់បដិក្កាហកៈទាំងឡាយ ។ ស្ថាន ៥ យ៉ាង
ដូចម្តេចនូវ ។ ធិឱ្យអាយុ ១ ឱ្យពណិសម្បុរ ១ ឱ្យសុខ ១ ឱ្យកម្លាំង ១
ឱ្យបដិកាលាភិប្រាជ្ញាភវិវាទ ។ បុគ្គលដែលបានឱ្យអាយុហើយ
វេយ្យបានចំណែកអាយុទិព្វ ឬអាយុជាចល់មនុស្ស ឱ្យពណិសម្បុរ
វេយ្យបានចំណែកពណិសម្បុរទិព្វ ឬសម្បុរចល់មនុស្ស ឱ្យសុខ
វេយ្យបានចំណែកសុខទិព្វ ឬសុខជាចល់មនុស្ស ឱ្យកម្លាំង វេយ្យ
បានចំណែកកម្លាំងទិព្វ ឬកម្លាំងជាចល់មនុស្ស ឱ្យបដិកាលា
វេយ្យបានចំណែកបដិកាលាជាចល់ទិព្វ ឬបដិកាលាជាចល់មនុស្ស ។

ភោជនំ កិច្ចវេ ទិទខាចោ នាយកោ បដិគ្គាហកាចំ
វេហនិ បញ្ច ហនាជិ ទេតិភិ ។

អាឃុនោ តលនោ ចំរោ វណ្ណនោ បដិកាលានោ
សុខស្ស ឆាតា មេនាវី សុខំ សោ អនិកច្ចតិ ។
អាឃុំ ធាតុ គលំ វណ្ណំ សុខញ្ច បដិកាលានោ
ធិយាយុ យសវំ ហោតិ យត្ថ យត្ថបបដ្ឋតិភិ ។

(៣៨) បញ្ចមេ កិច្ចវេ សទ្ធេ កុលបុត្ត
រាជសំសា ។ កកៈម បញ្ច ។ យេ តេ កិច្ចវេ
លោកេ សន្តោ សប្បវិសា តេ សទ្ធាញ្ញាវ បឋមំ
អនុកម្មត្តា អនុកម្មត្តិ នោ តថា អស្សន្តំ
សទ្ធាញ្ញាវ បឋមំ ឧបសន្តមត្តា ឧបសន្ត-
មត្តិ នោ តថា អស្សន្តំ សទ្ធាស្សេវ បឋមំ
បដិគ្គណ្ណត្តា បដិគ្គណ្ណត្តិ នោ តថា អស្សន្តស្ស
សទ្ធាស្សេវ បឋមំ ធម្មំ ទេសេត្តា ទេសេត្តិ នោ
តថា អស្សន្តស្ស សទ្ធា កាយស្ស គេតា
បាឡាណា សុគតិ សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ

ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ បាយកកាលឱ្យភោជនាហារ រល្មោចឱ្យ
ស្ថាន ៥ យ៉ាងនេះ ដល់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ ។

ចិរេជនអ្នកមានប្រាជ្ញា ជាអ្នកឱ្យកាយ ឱ្យកម្លាំង ឱ្យពណ៌
សម្បុរ ឱ្យបដិកាល ឱ្យសុខ (ដល់គេ) ហើយ ចិរេជននោះ
រមែងបាត់សុខ ។ អ្នកប្រាជ្ញ ឱ្យកាយ ពណ៌សម្បុរ
សេចក្តីសុខ ទាំងបដិកាល ទៅកើតក្នុងជីវិត ។ រមែងមាន
កាយវែង មានយសហោរ ។

(៣៩) ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ រាជសិទ្ធិ ក្នុងកុលបុត្តអ្នកមាន
សព្វានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ រាជសិទ្ធិ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។
ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ពួកសប្បុរសដែលមានចិត្តស្ងប់ក្នុងលោក សប្បុរស
ទាំងនោះ កាលអនុគ្រោះ រមែងអនុគ្រោះតែបុគ្គលដែលមានសព្វាជា
ដំបូង មិនអនុគ្រោះបុគ្គល មិនមានសព្វាដូច្នោះទេ ។ កាលចូលទៅ
ជិត រមែងចូលទៅជិតតែបុគ្គលមានសព្វាជាដំបូង មិនចូលទៅជិត
បុគ្គលមិនមានសព្វាដូច្នោះទេ ។ កាលទទួល រមែងទទួលតែបុគ្គលមាន
សព្វាជាដំបូង មិនទទួលបុគ្គលមិនមានសព្វាដូច្នោះទេ ។ កាលសំដែង
ធម៌ ក៏សំដែងចំពោះបុគ្គលមានសព្វាជាដំបូង មិនសំដែងធម៌ចំពោះ
បុគ្គលមិនមានសព្វាដូច្នោះទេ ។ កុលបុត្រមានសព្វា ល្អថែកម្លាយ
រាជកាយស្ងប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សុគតិ ទៅលោក ។

ឥមេវេតា ភិក្ខុវេ បក្ខុ សន្តេ កុលបុត្តោ អាជិសំសា ។
 សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ សុភ្នមិយំ ចតុម្ពហាបថេ
 មហានិព្រានោ សមន្តា បក្ខុនំ បដិស្សរណំ ហោតិ
 ឯវិមេវ េតា ភិក្ខុវេ សំនោ កុលបុត្តោ ពហុនោ
 ជនស្ស បដិស្សរណំ ហោតិ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនិទំ
 ទុចាសកានំ ទុចាសិកាននិទំ ។

សាពាបត្តនស្សបេតា	ទទ្ធិមាវ មហេនុមា
មូលវា ជលសម្បត្តា	បដិដ្ឋា ហោតិ បក្ខុនំ
មហោរម អាយតនេ	សេវន្តិ នំ វិហាភ័មា
នាយំ នាយភ្នំកា យន្តិ	ជលត្តា ជលភោជិតោ
តថេវ សីលសម្បត្តំ	សន្តំ បុរិសបុត្តលំ
និវាតវុត្តំ អន្តន្តំ	សុវតំ សចិលំ មុន្តំ
វិគរកា វិគោសា	វិគោហា អនាសវា
បុញ្ញត្តោនិ លោកស្មី	សេវន្តិ តានិសំ នវំ
តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ	សទ្ធិក្កាបទ្ធិនំ
យំ សោ ធម្មំ ឥធម្មាយ	បរិនិព្វាតនាសវេកំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខេដាអាជិសន្សៗ ក្នុងកុលបុត្រអ្នកមានសម្មា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីជ្រើសរើសជនដ៏ជំនួញ ត្រង់ផ្លូវបែកជា ២
 វេទនីជាទីកូនសង្ស័យ ខែត្តបក្សីជុំវិញ យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុលបុត្រដែលមានសម្មា វេទនីជាទីពឹងពាក់អាស្រ័យខែដទៃទៀត
 គឺពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ទុចាសក ទុចាសិកា កំយ៉ាវិទោវដេវ ។

ដើម្បីដើម្បី បរិបូណ៌ដោយវេក ស្លឹក ថ្ងៃ ដើម ឬស បរិបូណ៌
 ដោយថ្ងៃ ដោយពឹងរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ពួកសត្វគេនិ
 អាស្រ័យនឹងដើមឈើទោះ ដែលនៅក្នុងវិច្ឆារលោក ជាទី
 រីករាយចិត្ត ពួកសត្វដែលត្រូវការម្ហូប កំពៅជ្រកម្ហូប
 ពួកសត្វដែលត្រូវការថ្ងៃ កំបរិភោគថ្ងៃ យ៉ាងណាមិញ
 ឬសេប្បុត្តលអ្នកមានសម្មា បរិបូណ៌ដោយសីល ប្រព្រឹត្ត
 ទុចលំចោត មិនវិជ្ជេស ស្លូតត្រង់ ទង់ភ្នំ ពួកព្រៃ
 សន្ស ដែលប្រាសចាកព្រះ ប្រាសចាកពោសៈ ប្រាស
 ចាកមោហៈ មិនមានកាសវៈ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត ក្នុងលោក
 វេទនីកំបរិភោគខែដទៃប្រាកដផ្សំឆ្នោះ ពួកព្រៃសេន្សទាំងនោះ
 វេទនីសំវេទនីជាគ្រឿងបន្លាបដ៏ខ្ពស់ទុក្ខទាំងអស់ ជល់នោះ
 ទោះ ទោះទោះដ៏ខ្ពស់បរិច្ចាសំហើយ ជាអ្នកមិនមានពោសវៈ
 វេទនីបរិនិព្វាន ក្នុងលោកទេវ ។

បឋមចល្លាសក សុចរិត្ត

[៣៤] បញ្ចមាធិ គិក្ខុវេ ហំនាធិ សម្មស្សន្តា
 មាតាបិតារោ បុត្តំ ឥន្ទ្រង្គំ កុលេ ជាយមាធិ ។
 កតមាធិ មញ្ច ។ កតោ វា នោ កវិស្សតិ កំច្ចំ
 វា នោ កវិស្សតិ កុលវិសោ ចិវំ វស្សតិ នាយដ្ឋំ
 បដិបន្តតិ អដ វា មទ មេតាធិ កាលកតាធិ
 ធកុំណំ អនុប្បនស្សតិ ។ ឥមាធិ នោ គិក្ខុវេ
 មញ្ច ហំនាធិ សម្មស្សន្តា មាតាបិតារោ បុត្តំ ឥន្ទ្រង្គំ
 កុលេ ជាយមាធិ ។

បញ្ចមាធិ	សម្មស្សន្តា	បុត្តំ	ឥន្ទ្រង្គំ	បណ្ឌិតា
កតោ	វា នោ	កវិស្សតិ	កំច្ចំ	វា នោ កវិស្សតិ
កុលវិសោ	ចិវំ	តិវ្រេ	នាយដ្ឋំ	បដិបន្តតិ
អដ	វា មទ	មេតាធិ	ធកុំណំ	អនុប្បនស្សតិ

បឋមចល្លាសក សុចរិត្ត

[៣៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាបិតា ព័ន្ធរណារយេញ
 ហេតុ៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍ធីបាទបុត្រិវេលេភិក្ខុនិក្ខត្តល ។ ហេតុ
 ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គិបុត្រិវេលេយេនិចិញ្ចិមហើយ និចិចិញ្ចិម
 យេនិវិញ្ញ ។ បុត្រិនិចិជ្ជយេធ្វើកិច្ចយេនិ ។ វេន្យត្រកូលនិចិស្ថិតេវេយ្យ ។
 បុត្រិប្រតិបត្តិទទួលយកមកិក ។ មួយទៀត បុត្រិនិចិទទួលទក្ខណភាទ
 ឲ្យដល់យេនិ វេលេធ្វើមរណកាលទៅកាន់លោកភាទិមុទ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាបិតា កាលព័ន្ធរណារយេញហេតុ៥ យ៉ាងនេះ
 វេទន៍ធីបាទបុត្រិវេលេភិក្ខុនិក្ខត្តល ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ កាលបើព័ន្ធរណារយេញហេតុទាំង
 ៥ យ៉ាង វេទន៍ធីបាទបុត្រិ គិបុត្រិវេលេយេនិចិញ្ចិមហើយ
 និចិចិញ្ចិមយេនិវិញ្ញ និចិធ្វើកិច្ចការដល់យេនិ វេន្យត្រកូលនិចិ
 ស្ថិតេវេយ្យ ប្រតិបត្តិទទួលយកមកិក មួយទៀត និចិ
 ទទួលទក្ខណភាទឲ្យដល់យេនិ វេលេទៅកាន់លោកភាទិមុទ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយសព្វ ចក្ខុវគ្គីយកំ

ហោរោភោគិ សម្មស្សំ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា
 តស្មា សន្តោ សម្មវិសា កតត្ថា កាតវេជិយោ
 ករុន្តិ មាតាមិត្តោ បុត្រោ កតមនុស្សំ
 ករុន្តិ ទេសំ គិច្ឆានិ យថាតំ បុត្រកាវចំ
 ឧកមការិ កតោសិ កុលវិសំ អមាមយំ
 សន្តោ សីលេន សម្មន្តោ បុត្តោ យោតិ បសំសិយោតិ។

[៤០] ហិមវន្តំ កិក្ខុវេ បព្វតវាជំ និស្សយ
 មហាសាលា បព្វហិ វន្តិហិ វន្តិនិ ។ កតមាហិ
 បព្វហិ ។ សាទាមត្តមណសេន វន្តិនិ តទេន
 វន្តិនិ បប្បដិកាយ វន្តិនិ ដេត្តនា វន្តិនិ សារេន
 វន្តិនិ ។ ហិមវន្តំ កិក្ខុវេ បព្វតវាជំ និស្សយ
 មហាសាលា ឥមាហិ បព្វហិ វន្តិហិ វន្តិនិ ។ ឯវមេវ
 មោ កិក្ខុវេ សន្តិ កុលមតិ និស្សយ អន្តោជនោ
 បព្វហិ វន្តិហិ វន្តិតិ ។ កតមាហិ បព្វហិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយ សព្វកន្តិយកំ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ កាលបើចំពោះការឃើញហេតុទាំង
 ៨ យ៉ាងនេះហើយ វេទន៍ចង់បានបុត្រ ហេតុដូច្នោះ គួរ
 សម្បុរសអ្នកស្អប់រង្សំ ដាក់កញ្ចក់ទៅចុក្កល កាលលើក
 ឃើញផ្លូវចេញទៅដល់លោកភ្នំហើយ ក្នុងកាលមុន
 វេទន៍ចង់ភ្នំមាតាចិត្ត វេទន៍ជួយធ្វើកិច្ចការរបស់បុត្រករិ
 ទាំងគ្នា កាមសម្បុរ បុត្រអ្នកធ្វើតាមទេវទ អ្នកចង់ភ្នំ
 មាតាចិត្ត ដែលលោកចង់ភ្នំហើយ ដឹងញុំកវិស្សត្រកូលឱ្យ
 សាមស្មុន្យជាអ្នកមានសព្វ បរិបូណ៌ដោយសីល ដែល
 អ្នកដឹងឱ្យសរសើរ ។

[៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំ ចំរើនឡើងដោយ
 សេចក្តីចំរើន ៨ យ៉ាង ព្រោះពាស្រីយស្តេចក្តីឈ្នះហើមវន្ត ។ ៨ យ៉ាង
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ដំរើនដោយលក ស្លឹក ក្រុយ ១ ចំរើនដោយសម្បក ១
 ចំរើនដោយក្រមរ ១ ចំរើនដោយស្រាយ ១ ចំរើនដោយភ្លឹម ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំ ចំរើនឡើងដោយសេចក្តីចំរើន ៨ យ៉ាង
 នេះ ព្រោះពាស្រីយស្តេចក្តីឈ្នះហើមវន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដទៃទៅវាឥត វេទន៍ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៨ យ៉ាង ព្រោះពាស្រីយ
 ជន ជាម្ចាស់ត្រកូលមានសព្វដូច្នោះដែរ ។ ៨ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។

បឋមបញ្ញាសាម សុចរេវរុដ្ឋ

សទ្ធាយ វឌ្ឍនំ សីលេន វឌ្ឍនំ សុតេន វឌ្ឍនំ
ចារកេន វឌ្ឍនំ បញ្ញាយ វឌ្ឍនំ ។ សន្តំ វិចិត្តេវ
កុលបតី និស្សយ អន្តោនិទេន វិហារិ បញ្ចហិ
វឌ្ឍហិ វឌ្ឍនំ ។

យថា ហិ បទូតោ សេវោ អញ្ញស្មី ត្រហារេន
តំ វុត្តា ឧបនិស្សយ វឌ្ឍន្តេតេ វេប្បតិ
តេវ សីលសម្បន្តំ សន្តំ កុលបុត្តំ វេន
ឧបនិស្សយ វឌ្ឍន្តំ បុត្តនាម ច វេន
អមព្វា ញាតិសង្ខារ ច យេ ចស្ស អនុជីវិតោ
ក្សស្ស សីលវោសោ សីលំ ចាតំ សុចរិតានំ ច
បស្សមាណុកុត្តន្តំ យេ កវន្តំ វិចិត្តណា
វេន ធម្មំ ចរិត្វាន សន្តំ សុតតិកាមិទំ
នទ្ធិនោ នេវលោកស្មី ហោនន្តំ កាមកាមិនោតំ ។

សុចរេវរុដ្ឋា បព្ពត្តា ។

បឋមបញ្ញាសាម សុចរេវរុដ្ឋ

អំចំរិនោវោយសទ្ធា ច ចំរិនោវោយសីល ច ចំរិនោវោយសុតៈ ច
ចំរិនោវោយចារកៈ ច ចំរិនោវោយបញ្ញា ច ។ ម្នាលកិកុកុតំនិទ្ធាយ
ជនោវោធិកុកុ វេនិចំរិនោវោយសេចក្តីចំរិន ៨ យំនិទោ ត្រោ
កស្រីយជន ជាម្ចាស់ត្រកូលមានសទ្ធា ។

ក្នុងក្នុងផងត្រង់ ដើមរយំ ១ ចំរិនោវោយ វេនិចំរិនោវោយ
ត្រោកស្រីយក្នុងនោ យំនិទោមិញ កូនប្រធានចំរិនទ្ធាយ
វេនិទ្ធានិទ្ធាយ អោត្រចំរិនទ្ធាយ ពួកញាតិចំរិនទ្ធាយ
ពួកជនអ្នកចំរិនទ្ធាយ វោយសារបុគ្គលនោ វេនិចំរិន
ទ្ធាយ ត្រោកស្រីយនិទ្ធាយបុត្រអ្នកមានសទ្ធា បរិបូណ
វោយសីល កុនិលោកនោ ពួកជនមានកូននិទ្ធាយ
ជាដើមនោ យំញាសីលវេន ចារកៈជន និទ្ធាយចំរិនទ្ធាយ
ជន យេសំកុលបុត្រអ្នកមានសីលនោហើយ វេនិទ្ធាយ
យំនិទោដេវ កុនិលោកនោ ពួកអ្នកប្រាជ្ញណាជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកមានដំណើរទៅកាន់សុភតិ ស្មតិ ពួក
អ្នកប្រាជ្ញនោ ជាអ្នកត្រេកអររោយ សម្រេចដូចសេចក្តី
ប្រាថ្នា កុនិលោក ។

បចំ សុចរេវរុដ្ឋ ១ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់ពាយស្ស ចតុកខិបាតោ

ធិស្សន្ត

សុមនា ចុដ្ឋំ ឧត្តហោ

សំហោ នាថាចិសំសយោ

កាលភោជនសត្វា ច

បុត្តសាលេមិ ភេ ធិសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទ្រង់ពាយ ចតុកខិបាត

ទុទាននៃសុមនវិគ្គនោះ ពី

រឿងទាំងនោះមាន ១០ គឺរឿងនាងសុមនា៧៧ ១
ចុដ្ឋិ៧៧៧ ១ ឧត្តហេមលុកកក្ក ១ សិហាសេនាបតី ១
កាតិសិរិទានតាំងឡាយ ១ កាលនាង ភោជនាហោ ១
កុរេបុត្រិមានសទ្ធា ១ មាតាបិតាចង់បោះបង្គោល ១ ដើម
ឈើ ១ ។

មុណ្ណារាជវិគ្គោ

[៤០] អថោ អថាជមិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន
កតវ ភេទុបសន្តមិ ទុបសន្តមិទ្វា កតវន្តំ អភិ-
វាទេន្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធិ ទោ
អថាជមិណ្ឌិកំ កហមតិ កតវ ឯតទេវេច មញ្ជិមេ
កហមតិ កោតាជំ អាទិយោ ។ កតមេ មញ្ជ ។
នទ កហមតិ អរិយស្សវកោ ទុដ្ឋានិរិយាជិតតេហិ
កោតេហិ ពាហាពលមវិទិតេហិ សេនាវក្កុត្តេហិ
ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ទេហិ អត្តានំ សុទេតិ មីណេតិ
សម្មា សុខំ បរិហាតិ មាតាមិតរោ សុទេតិ មីណេតិ
សម្មា សុខំ បរិហាតិ បុត្តនារជាសកម្មតារចារិសេ
សុទេតិ មីណេតិ សម្មា សុខំ បរិហាតិ អយំ
មឋមោ កោតាជំ អាទិយោ ។ មុន មឋ
កហមតិ អរិយស្សវកោ ទុដ្ឋានិរិយាជិតតេហិ
កោតេហិ ពាហាពលមវិទិតេហិ សេនាវក្កុត្តេហិ
ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ទេហិ មិត្តាមទ្ទេ សុទេតិ មីណេតិ

មុណ្ណារាជវិគ្គ

[៤១] ព្រាថាវេនិ អថាជមិណ្ឌិកតហមតិ ទូលទៅតាវព្រា
ដីពានព្រាភាគ លុចូលទៅដល់ហើយ កិញ្ចាយបង្កីព្រាដីពានព្រាភាគ
ប្រអង្គយក្នុងវិសមគួរ ។ លុអថាជមិណ្ឌិកតហមតិ អង្គយក្នុងវិសមគួរ
ហើយ ព្រាដីពានព្រាភាគ បានក្រសែដូច្នោះ ហួសហមតិ
កាកោនយកទូរកោតៈ នេរោនជំហើនី ។ ជយ៉ានី ដូចម្តេចខ្លះ ។
ហួសហមតិ អរិយសាវក ក្នុងលោកនេះ បានកោតៈចាំនិច្ចាយ
ដែលខ្លួនបានដោយសេចក្តីខ្លះខ្លួន ព្យាយាម ដែលខ្លួនសុំដោយ
កម្លាំងដៃ បានញើសហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានបកដោយធម៌
ហើយញ៉ាំងខ្លួនឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែក រក្សាសេចក្តីសុខដោយប្រិវត ញ៉ាំង
ពាក្យឯកឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែក រក្សាសេចក្តីសុខដោយប្រិវត ញ៉ាំងបុត្រ
កិរិយាពាសកម្មករទ័តបុរសចាំនិច្ចាយឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែក រក្សាសេចក្តីសុខ
ដោយប្រិវត នេរោកាកោនយកទូរកោតៈទិច ។ ហួសហមតិ មួយទៀត
អរិយសាវក បានកោតៈចាំនិច្ចាយ ដែលខ្លួនបានដោយការខ្លះខ្លួន
ព្យាយាម ដែលខ្លួនសុំដោយកម្លាំងដៃ បានញើសហូរចេញ ប្រកប
ដោយធម៌ បានបកដោយធម៌ រមែងញ៉ាំងបុត្រពាក្យឱ្យសុខ ឱ្យឆ្អែក

សង្ខា សុច្ចំ បរិហារតិ អយំ ធុតិយោ ភោគានំ
 អាធិយោ ។ បុន ចមរំ កហមតិ អរិយស្សវកោ
 ឧដ្ឋានវិរិយានិកតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិកេហិ
 សេនាវត្តុត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធកេហិ យា តា
 ហោត្តំ អាមនា អត្តិភោ វំ ឧនកតោ វំ វជិតោ វំ
 ពោរោ វំ អប្បិយតោ វំ នាយាធតោ តថាវុទាសុ
 រាមនាសុ ភោគេហិ បរិយោនាយ វត្តតិ សោត្តិ
 អក្កានំ ករោតិ អយំ ធុតិយោ ភោគានំ អាធិយោ ។
 បុន ចមរំ កហមតិ អរិយស្សវកោ ឧដ្ឋានវិរិយានិ-
 កតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិកេហិ សេនាវត្តុ-
 ត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធកេហិ បក្ស ពលី កត្តា
 ហោតិ ញាតំពលី អតិថិពលី បុព្វប្បេតពលី វជិតលី
 វេរិកពលី អយំ ចតុត្តោ ភោគានំ អាធិយោ ។
 បុន ចមរំ កហមតិ អរិយស្សវកោ ឧដ្ឋានវិរិយានិ-
 កតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិកេហិ សេនាវត្តុត្តេហិ

ក្សោសចក្កិសុខដោយប្រិព ទេវោភោគានំយកនូវភោគៈចាំធិឡាយ
 ចំ២ ។ បាលកហមតិ មួយទៀត អរិយសាវក មានភោគៈចាំធិឡាយ
 ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្វះខាត ក្សយាម ដែលខ្លួនសន្សំដោយ
 កម្លាំងវិជ មានត្រៀមហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌
 ទុកការងារនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដែលតើអំពីភ្នំនី អំពីភ្នំ អំពីស្តុ
 អំពីចោរ អំពីជនមិនជាទីស្រឡាញ់ អំពីអ្នករាយការមតិក ហើយ
 ក៏ធ្វើខ្លួនឲ្យដល់ស្មោះ ព្រោះភោគៈចាំធិឡាយនោះ ទេវោភោគានំ
 យកនូវភោគៈចាំធិឡាយចំ ៣ ។ បាលកហមតិ មួយទៀត
 អរិយសាវក មានភោគៈចាំធិឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្វះខាត
 ក្សយាម សន្សំដោយកម្លាំងវិជ មានត្រៀមហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌
 បានមកដោយធម៌ ហើយជាអ្នកធ្វើអំពីពលី៨ប្រការ គឺញាតិពលី១
 អតិថិពលី១ បុព្វបេតពលី១ វជិតពលី១ វេរិកពលី១ ទេវោភោ-
 គានំយកនូវភោគៈចាំធិឡាយចំ ២ ។ បាលកហមតិ មួយទៀត
 អរិយសាវក មានភោគៈចាំធិឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្វះ
 ខ្វែង ក្សយាម ដែលខ្លួនសន្សំដោយកម្លាំងវិជ មានត្រៀមហូរចេញ

បឋមចន្ទវិញ្ញាណ ឧបសម្ព័ន្ធនាម

ធម្មិកោហិ ធម្មលទ្ធវិហិ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 មនធយមាណា បដិវិតា ទន្តិសោរទ្ធិ ជំវិដ្ឋា ឯកមគ្គានំ
 នមេន្តិ ឯកមគ្គានំ សមេន្តិ ឯកមគ្គានំ បរិជិត្តាបេន្តិ
 តថាវរេសុ សមណាព្រាហ្មណេសុ ឧទ្ធច្ឆិកំ ធម្មិកំ
 បតិដ្ឋាបេតិ សោវច្ឆិកំ សុខវិចារកំ សត្តសិវត្តនិកំ
 អយំ បញ្ចមោ ភោតានំ អាទិយោ ។ ឥមេ ចោ
 កហមតិ បញ្ច ភោតានំ អាទិយោ ។ តស្ស
 ច កហមតិ អរិយស្សវត្តស្ស ឥមេ បញ្ច
 ភោតានំ អាទិយេ អាទិយតោ ភោតា បរិក្កុយំ
 កច្ឆន្តិ តស្ស វរិ ហោតិ យេ វត ភោតានំ
 អាទិយោ តេ បាហំ អាទិយាមិ ភោតា ច មេ
 បរិក្កុយំ កច្ឆន្តិកិ ឥតិស្ស ហោតិ អរិយ្យជិសារោ ។

បឋមចន្ទវិញ្ញាណ ឧបសម្ព័ន្ធនាម

ប្រកបដោយធម៌ បាធមកៈដោយធម៌ ពួកសមណាព្រាហ្មណ៍ណា
 ក្រាសចាកសេចក្តីប្រទាន ព្រោះស្រវឹង កាំងនៅក្នុងទន្ធិ ធីតសោរទ្ធិ
 ទូន្មានក្នុងធីត្តា ម្យ៉ាងក្នុងធីត្តា លែក (តិលេស) ចំពោះ
 ទូន្មាន ហើយដកលំទុកទូន្មានពានធីត្តានុសំ ជាធម្មជាតិ
 ឲ្យស្រវឹងដោយធម៌ មានសុខជាវិបាក ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្តារស្នូត
 ចំពោះពួកសមណាព្រាហ្មណ៍ មានសភាពដូច្នោះ នេះជាការកាន់យក
 ក្នុងភាគ ទាំងឡាយ ទី៧ ។ ម្ចាស់គហបតី ទាំង៧នេះ ជាការ
 កាន់យកក្នុងភាគ ទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គហបតី បើភាគ ទាំង៧យ៉ាង
 នេះ របស់អរិយសាវកនោះ ផល់នូវតិរិយាអស់ទៅ ព្រោះហេតុ
 ដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យក ចំពោះហេតុដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យក
 ភាគ ទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 អើប្តី ហេតុទាំងឡាយណា ដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យកភាគ
 ទាំងឡាយ ពាក្យអញកាន់យកក្នុងហេតុទាំងឡាយនោះផង ភាគ
 ទាំងឡាយរបស់ពាក្យអញ ក៏ផល់នូវតិរិយាអស់ទៅផងដូច្នោះ ហេតុ
 នោះ អរិយសាវកនោះ មិនមានសេចក្តីស្តាយព្រួយសោរឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងកាយសម្ម បញ្ចកន្តិយ

តស្ស ចេ ភយមតិ អរិយស្មាវតស្ស វមេ បញ្ច

កោតាខំ អាទិយេ អាទិយតោ កោតា អភិវឌ្ឍន្តិ

តស្ស ឯវំ ហោតិ យេ វត កោតាខំ អាទិយា តេ

ចាហំ អាទិយាមិ កោតា ច មេ អភិវឌ្ឍន្តិ

វតស្ស ហោតិ អវិប្បដិសារោ ។ ទតយេវេវ

អវិប្បដិសារោតិ ។

កុត្តា កោតា ភតា ភប្ពា វិតិណ្ណា អាមណ សុ មេ

ទទុក្ខា នត្តិណា ទិដ្ឋា អដោ បញ្ច ពលី ភតា

ទមដ្ឋិតា សីលវត្តោ សញ្ញតា ព្រហ្មចារយោ

យនត្តំ កោតមិច្ឆយ្យ បណ្ឌិតោ យរោវសំ

សោ មេ អត្តា អនុប្បត្តា តតំ អនុត្តតាមិយំ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងកាយ បញ្ចកន្តិយ

ម្នាលគហេតិ បើគោតៈទាំង៥យ៉ាងនោះ អរិយសាវកនោះ ចំរើន
ឡើងត្រូវហេតុដែលធម្មកាន់យក ចំរើនហេតុដែលបុគ្គលធម្មកាន់
យកគោតៈទាំងឡាយ ហើយសាវកនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនោះថា
អើប្តី ហេតុទាំងឡាយណា ដែលអញធម្មកាន់យក នូវគោតៈទាំង
ឡាយ កាត្មាអញទីកាន់យកនូវហេតុទាំងនោះផង គោតៈទាំងឡាយ
របស់អញចំរើនឡើងផង ហេតុដូច្នោះនោះ អរិយសាវកនោះ ជាអ្នក
អធមមានសេចក្តីស្តាយត្រាយសោះឡើយ ។ អរិយសាវកអធម
សេចក្តីស្តាយត្រាយដោយហេតុទាំងពីរយ៉ាង ។

គោតៈទាំងឡាយ ដែលកាត្មាអញបានបរិភោគហើយ មិន
កាត្មាអញបានចំក្តីបរិភោគហើយ កាត្មាអញបានកន្ទួត
ផុត អំពីសេចក្តីអន្តរាយហើយ ទត្តិណាដ៏ប្រសើរបំផុត
កាត្មាអញបានឡើហើយ មួយទៀត ពលីទាំង៥កាត្មា
អញបានធ្វើហើយ ពួកព្រហ្មចារិកមានសីល ជាអ្នក
សង្រឹម កាត្មាអញបានដំរល់ទាន់ទុក្ខហើយ បណ្ឌិត
អ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ប្រាជ្ញាគោតៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ណា
ប្រយោជន៍នោះ កាត្មាអញបានសង្រួមហើយ ក្នុងដែល
មិនបានក្តៅក្រហាយ ក្នុងត្រាយ កាត្មាអញបានធ្វើហើយ

ឯតំ អនុស្សាវរីយំ មហេតុ អរិយធម៌ បិសោ ធម៌
និរោធិ ឯ បសិសន្តិ មេច្ច សន្តេ មហេនតិ ។

(២២) សម្បវិសោ ភិក្ខុវេ កុលេ ជាយមាទោ
តហុចោ ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ហោតិ
ហិតាយ មិត្តាមទ្ធានំ អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ហោតិ
បុគ្គលាស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ហោតិ
ពាស កម្មតោរិសស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ
ហោតិ មិត្តាមទ្ធានំ អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ
ហោតិ សមណព្រាហ្មណានំ អន្តាយ ហិតាយ
សុទាយ ហោតិ ។ សេយ្យធាបិ ភិក្ខុវេ មហាមេយោ
សត្វសស្សនំ សម្មាទេន្តោ តហុចោ ជនស្ស
អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ហោតិ ឯវេ មហេ មហា
ភិក្ខុវេ សម្បវិសោ កុលេ ជាយមាទោ តហុចោ
ជនស្ស អន្តាយ ហិតាយ សុទាយ ហោតិ

សត្វគិរិយោ កាលាលីកយេញហេតុនំ ឈ្មោះថាជាគុក
បិអនេក្កនិអាយមិ ពួកបណ្ឌិត តែងសរសើរបុគ្គលនុ
នារហិតិយនេះ បុគ្គលនោះ ដល់ទៅបរលោក មែន
រីករយ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល បើសប្បវេសកើតក្នុងត្រកូល រវែង
កើត ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ផង
ច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
ដល់ហោប៉ាទាំងខ្យល ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីសុខដល់ក្នុងប្រពន្ធ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីសុខដល់បុរេជាតាសណ្ឋក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍
ដើម្បីសុខដល់ក្នុងព្រឹកាហ្ស ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល
ភ្ញៀវនិចំ ញ៉ាំងសំខួនទាំងសំខួនលូតលាស់ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បី
ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ផងច្រើន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងខ្យល កាលបើសប្បវេស កើតក្នុងត្រកូល (ទីមួយៗ) រវែងកើត
ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ផងច្រើន

សុត្តនិបាត អង្គទាំងបី ចក្ខុវិស័យ

ហោតិ មិច្ឆា មន្តាយ ហិកាយ សុទាយ ហោតិ
 បុត្តនាវស្ស អន្តាយ ហិកាយ សុទាយ ហោតិ
 ទាសកម្មករោវិសស្ស អន្តាយ ហិកាយ សុទាយ
 ហោតិ មិច្ឆាមច្ចាដំ អន្តាយ ហិកាយ សុទាយ ហោតិ
 សមណព្រាហ្មណ្ឌំ អន្តាយ ហិកាយ សុទាយ
 ហោតិ ។

ហិកោ ពហុន្តំ បដិបដ្ឋ គោតេ

តំ ទេវតា រត្តតំ ធម្មកុត្តំ

ពហុស្សុតំ សីលវត្ថុបបដ្ឋំ

ធម្ម មិតំ ធម្ម វិជហាតិ កតំ ។

ធម្មដ្ឋំ សីលសម្បដ្ឋំ សច្ចវាទិ ហិរិមំ

ទេត្តំ ធម្មោធនស្សេវ គោ តំ ធម្មិកុមហោតិ

ទេវមិ ធម្មំ បសំសន្តំ ព្រហ្មចារិ បសំសិកោតិ ។

សុត្តនិបាត អង្គទាំងបី ចក្ខុវិស័យ

ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់មាតាបិតា
 ចាំឱ្យឲ្យយ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
 ដល់កូនប្រពន្ធ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
 ដល់បុរសជាតាសកម្ម ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីសុខដល់ពួកអំត្រាមាត្រ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ក៏ហោតិ ឆោដេវ ។

សប្បុរសទានប្រយោជន៍ដល់ពួកដទៃទៀត ប្រើប្រាស់គោរព

ចាំឱ្យឲ្យយ ទេវតា វេយ្យាក្សន្តសប្បុរសជាអ្នកគ្រប់គ្រង

ធម៌នោះ ដោយស្មោះត្រង់ បរិបូណ៌ដោយសីលធម៌កែ

កិត្តិសិទ្ធិ មិនលះបង់ឲ្យសប្បុរសអ្នកកាំងនៅក្នុងធម៌ ។

អ្នកណាមួយ អាចដើម្បីទិដ្ឋា បុគ្គលដែលបំរើនៅក្នុងធម៌

បរិបូណ៌ដោយសីល ពោលពាក្យសច្ចៈមានចំក្តីប្រកប

ដោយហិរិ បីដូចជាមាសដ៏មួយទៅទាន សូម្បីកែ

ពួកទេវតា ក៏វេយ្យាក្សន្តសប្បុរសនោះ ចាំឱ្យឲ្យឲ្យ

សរសើរបុគ្គលនោះដែរ ។

(៤៣) អដទោ អនាថចំណ្ហិកោ កហមតិ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមំ ទបសង្កមំត្វា កកវន្តំ អវិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទិំ ទោ អនាថ-
 ចំណ្ហិកំ កហមតិ កកវា ឯតនរោច បញ្ចមេ កហមតិ
 ធម្មា វដ្ឋា កត្តា មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី ។
 កកមេ បញ្ច ។ កាយុ កហមតិ វដ្ឋា កត្តា
 មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី វដ្ឋា កត្តា
 មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី សុខំ វដ្ឋំ កត្តំ
 មនាទំ ទុល្លកំ លោកស្មី យសោ វដ្ឋា កត្តា
 មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី សត្តា វដ្ឋា កត្តា
 មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី ។ វដ្ឋេ ទោ កហមតិ
 បញ្ច ធម្មា វដ្ឋា កត្តា មនាទា ទុល្លកា លោកស្មី ។
 វដ្ឋេសំ ទោ កហមតិ បញ្ចន្តំ ធម្មានំ វដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាទានំ ទុល្លកានំ លោកស្មី ន កាយា-
 ននហេតុ វា ន បត្តនហេតុ វា បដិលាភំ វនាមំ ។

(៤៣) ព្រះនោះ អនាថចំណ្ហិកហមតិ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថចំណ្ហិកហមតិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា អ្នកហមតិ
 ធម៌៥ យ៉ាង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រ
 ក្នុងលោក ។ ធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ អ្នកហមតិ កាយុជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រក្នុងលោក ។
 ពលិសម្បុរជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រ
 ក្នុងលោក ។ សុខជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះ
 ដោយក្រក្នុងលោក ។ យសជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 គេបោះដោយក្រក្នុងលោក ។ ស្ថានសួគ៌ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រក្នុងលោក ។ អ្នកហមតិ ធម៌ទាំង៥
 យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រ
 ក្នុងលោក ។ អ្នកហមតិ គេបោះដោយក្រក្នុងលោក ។ ធម៌ទាំង៥
 យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបោះដោយក្រ
 ក្នុងលោកទាំង៥ ព្រោះពេលបដិស្រន់ ឬព្រោះការប្រាថ្នាទេ ។

នសេសក្សេ គហមតិ បក្កុដ្ឋំ ធម្មាដំ វដ្ឋាដំ
 កាត្តាដំ មនាទាដំ ទុល្លកាដំ លោកស្មី អាយា-
 ចនហេតុ វា ចន្ទនហេតុ វា បដិលាកោ អភវិស្ស
 កោ វន កោ ហាយេវ ។ ឧ ទោ គហមតិ
 អហតិ អវិយស្សវិកោ អយុកាមោ អយុ
 អយាចិត្តំ វា អភិទដ្ឋិត្តំ វា អយុស្ស វាមិ ហេតុ ។
 អយុកាមេន គហមតិ អវិយស្សវិកោ អយុសិ-
 វត្តនិកា បដិបទា បដិបដ្ឋិត្តា អយុសិវត្តនិកា
 ហិស្ស បដិបទា បដិបញ្ញា អយុប្បដិលាកាយ
 សិវត្តនិ ។ សោ លាភិ ហោតិ អយុស្ស ធិត្តស្ស
 វា មាទុសស្ស វា ។ ឧ ទោ គហមតិ អហតិ
 អវិយស្សវិកោ វត្តនិកាមោ វត្តនំ អយាចិត្តំ វា
 អភិទដ្ឋិត្តំ វា វត្តនស្ស វាមិ ហេតុ ។ វត្តន-
 កាមេន គហមតិ អវិយស្សវិកោ វត្តនសិវត្តនិកា
 បដិបទា បដិបដ្ឋិត្តា វត្តនសិវត្តនិកា ហិស្ស
 បដិបទា បដិបញ្ញា វត្តនប្បដិលាកាយ សិវត្តនិ ។

ម្ចាស់គហមតិ បើការព្រះចំពោះទ្រង់ដឹងច្រើន ជាចំគ្រឹកអ
 ជាវិភាបំចិត្ត កេតុនាដោយគ្រឹកក្នុងលោកព្រំដី ឧ នេ ធិត្តនាហិយ
 ព្រៃការបង់ស្រង់ ប្រព្រៃការច្រើន ទេវកាមួយ ក្នុងលោកនេ
 កេតុក្រឹតិទេវកាម្យសាបសូន្យបាទ ។ ម្ចាស់គហមតិ អវិយសាត
 ក្នុងច្រើនកុមារយុ ឯសម្របន់ស្រង់ ប្រដិបទុក្រឹកអធិតិកាយុ
 ប្រព្រៃហេតុនៃកាយុឡើយ ។ ម្ចាស់គហមតិ បដិបទាប្រព្រឹក្ក
 ទេវ ដើម្បីបាទនៃកាយុ ដែលអវិយសាតក្នុងច្រើនកុមារយុ ធម្ម
 ប្រតិបត្តិ ធម្មតថា បដិបទានតិវិយាប្រព្រឹក្កទេវ ដើម្បីបាទនៃកាយុ
 អវិយសាតនោះ បាទប្រតិបត្តិហើយ ប្រព្រឹក្កទេវ ដើម្បីបាទនៃកាយុ ។
 អវិយសាតនោះ ជាអ្នកបាទកាយុជាទំព្រ ឬកាយុជាបសមុស្ស ។
 ម្ចាស់គហមតិ អវិយសាតក្នុងច្រើនពណ៌សម្បុរ បដិបទាដើម្បី
 បង់ស្រង់ ប្រព្រឹក្កអធិតិពណ៌សម្បុរ ប្រព្រៃហេតុនៃពណ៌
 សម្បុរទេ ។ ម្ចាស់គហមតិ បដិបទាបាទតិវិយាប្រព្រឹក្កទេវ ដើម្បីបាទ
 ពណ៌សម្បុរ ដែលអវិយសាតក្នុងច្រើនពណ៌សម្បុរ ធម្មប្រតិបត្តិ
 ធម្មតថា បដិបទានតិវិយាប្រព្រឹក្កទេវ ដើម្បីបាទពណ៌សម្បុរ អវិយ-
 សាតនាប្រតិបត្តិហើយ ប្រព្រឹក្កទេវ ដើម្បីបាទពណ៌សម្បុរទេ ។

សេ លាភី ហោតិ វណ្ណស្ស ទិទ្ធស្ស វា
 មាទុសស្ស វា ។ ទ ទោ កហមតិ អហោតិ
 អវិយស្សវកោ សុទកាមោ សុទំ អាយាចិត្តំ វា
 អភិទទ្ទិត្តំ វា សុទស្ស វាមិ ហោតុ ។ សុទកាមេទ
 កហមតិ អវិយស្សវកោទ សុទសំវត្តនិកា បដិមនា
 បដិបដ្ឋិត្តា សុទសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិមនា
 បដិមនា សុទឃ្មដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សេ
 លាភី ហោតិ សុទស្ស ទិទ្ធស្ស វា មាទុសស្ស
 វា ។ ទ ទោ កហមតិ អហោតិ អវិយស្សវកោ
 យសកាមោ យសំ អាយាចិត្តំ វា អភិទទ្ទិត្តំ វា
 យសស្ស វាមិ ហោតុ ។ យសកាមេទ កហមតិ
 អវិយស្សវកោទ យសសំវត្តនិកា បដិមនា បដិបដ្ឋិ-
 ត្តា យសសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិមនា បដិមនា
 យសឃ្មដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សេ លាភី ហោតិ
 យសស្ស ទិទ្ធស្ស វា មាទុសស្ស វា ។ ទ ទោ
 កហមតិ អហោតិ អវិយស្សវកោ សត្តកាមោ សត្តំ
 អាយាចិត្តំ វា អភិទទ្ទិត្តំ វា សត្តានំ វាមិ ហោតុ ។

អវិយសាវកោ ជាអ្នកទានសេដ្ឋកិច្ច ឬជាបេសកកម្ម ។
 មាទុសស្ស វា ។ ទ ទោ កហមតិ អហោតិ អវិយស្សវកោ
 សុទកាមោ សុទំ អាយាចិត្តំ វា អភិទទ្ទិត្តំ វា
 សុទស្ស វាមិ ហោតុ ។ សុទកាមេទ កហមតិ
 អវិយស្សវកោទ សុទសំវត្តនិកា បដិមនា បដិបដ្ឋិ-
 ត្តា សុទសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិមនា បដិមនា
 សុទឃ្មដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សេ លាភី ហោតិ
 យសស្ស ទិទ្ធស្ស វា មាទុសស្ស វា ។ ទ ទោ
 កហមតិ អហោតិ អវិយស្សវកោ យសកាមោ យសំ
 អាយាចិត្តំ វា អភិទទ្ទិត្តំ វា យសស្ស វាមិ
 ហោតុ ។ យសកាមេទ កហមតិ អវិយស្សវកោទ
 យសសំវត្តនិកា បដិមនា បដិបដ្ឋិត្តា យសសំវត្តនិកា
 ហិស្ស បដិមនា បដិមនា យសឃ្មដិលាភាយ
 សំវត្តតិ ។ សេ លាភី ហោតិ យសស្ស ទិទ្ធស្ស
 វា មាទុសស្ស វា ។ ទ ទោ កហមតិ អហោតិ
 អវិយស្សវកោ សត្តកាមោ សត្តំ អាយាចិត្តំ វា
 អភិទទ្ទិត្តំ វា សត្តានំ វាមិ ហោតុ ។

សត្តកាមេន គហបតិ អរិយស្សវកេន សត្តសំវត្ត-
និកា បដិបដា បដិបដ្ឋិត្យា សត្តសំវត្តនិកា ហិស្ស
បដិបដា បដិបដ្ឋា សត្តប្បដិលាកាយ សំវត្តតិ ។
សោ លាភី ហោតិ សត្តានន្តិ ។

អាយុវណ្ណំ យសំ កំភ្លិ សត្តំ ទុក្ខាតុល្លំ ទតំ
រតំយោ បត្តយានេន ទុក្ខាទ អមរាបរា
អប្បមាទំ បសំសន្តិ មុញ្ញតិវិយាសុ ចណ្ណំតា ។
អប្បមាត្តា ទកោ អត្តោ អនិកណ្ណាតិ បណ្ឌិតោ
និរុដ្ឋេ នម្មេ ច យោ អត្តោ យោ ចត្តោ សម្បាយំតោ
អត្តាភិសមយោ ជីវេន បណ្ឌិតោតិ បុព្វតិ ។

(៤៤) ឯកំ សមយំ កតតំ វេសាលិយំ វិហារតិ
មហារិទេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ អដទោ កតតំ
បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តចិវរាជាយ យេន
ទុក្ខស្ស គហបតិទោ វេសាលិកស្ស និវេសនំ
កេនុបសន្តមំ ទុបសន្តមំត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសិទិ ។ អដទោ ទុក្ខា គហបតិ វេសាលិកោ

ម្នាលគហបតី បដិបទាមាធិកិយាប្រតិភ្នំទៅ ដើម្បីបានទៅកើតក្នុង
ស្ថានសួគ៌ អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាស្ថានសួគ៌ អប្បិប្រតិបត្តិ ដ្បិតថា
បដិបទាមាធិកិយាប្រតិភ្នំទៅ ដើម្បីបានស្ថានសួគ៌ អរិយសាវកនោះ
ប្រតិបត្តិហើយប្រតិភ្នំទៅ ដើម្បីបានស្ថានសួគ៌វិមល ។ អរិយសាវក
នោះ ជាអ្នកបានទៅកើតស្ថានសួគ៌ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងសរសើរសេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុង
បុព្វកិរិយាទុក្ខទាំងឡាយ ព្រោះប្រាថ្នាខ្សឹមសេចក្តីក្រិកអភើ
រាយ ពលិសម្បុរ យសសក្តិ កិត្តិសិទ្ធិ ស្ថានសួគ៌ ត្រកូល
ខ្ពស់ ដ៏លើសលុបចតុរាទៅ ។ អ្នកប្រាជ្ញមិនមានសេចក្តី
ប្រមាទ វេមនិបានសម្រេចប្រយោជន៍ទាំងពីរគឺប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រយោជន៍ក្នុងវេលាភព ។ អ្នកមាន
ប្រាថ្នាដែលហៅថា បណ្ឌិត ព្រោះបានខ្សឹមប្រយោជន៍ ។

(៤៥) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចគង់នៅក្នុងក្នុងភារ-
សាលាមហានៃ ទៀបគ្រីនីវេសាលី ។ គ្រាទោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ស្សន៍ប្រដាប់បុព្វិវេ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅ
នៃទុក្ខគហបតី អ្នកគ្រីនីវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លំនៅ
សន្តិវេលាគេក្រាលផ្ទាយ ។ លំដាប់នោះ ទុក្ខគហបតី អ្នកគ្រីនីវេសាលី

យេន កកវា កេតុបស្សន្តមិ ឧបស្សន្តមិត្តា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធា ទោ
 ឧត្តោ តហមនំ វេសាលិកោ កកវន្តំ ឯកនកោច សម្មទា
 មេតំ កន្តេ កកវតោ សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ
 មនាមនាយិ លកតេ មនាមន្តិ ។ មនាមំ មេ កន្តេ
 សាលប្បដ្ឋកំ ទាននិយំ តំ មេ កកវា បដិក្កណ្ណាតុ
 អនុកម្មំ ឧទានាយាតិ ។ បដិក្កហេសិ កកវា
 អនុកម្មំ ឧទានាយ ។ សម្មទា មេតំ កន្តេ
 កកវតោ សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ មនាមនាយិ
 លកតេ មនាមន្តិ ។ មនាមំ មេ កន្តេ សម្មន្តវិ-
 ស្សនាវម៌សំ^(១) តំ មេ កកវា បដិក្កណ្ណាតុ អនុកម្មំ
 ឧទានាយាតិ ។ បដិក្កហេសិ កកវា អនុកម្មំ
 ឧទានាយ ។ សម្មទា មេតំ កន្តេ កកវតោ សុតំ

១ ឧ. ឧ. សម្មន្តវេសនំ ស្សនាវម៌សំ ។

កំចូលទៅគាល់ព្រៃដីមានព្រៃកាត លុះចូលទៅដល់ផ្ទះយើងព្រៃដីមាន
 ព្រៃកាត ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧត្តមហេតុ ឬក៏ក្រី
 វេសាលី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រៃដីមានព្រៃកាត
 យ៉ាងរួចរាល់ បតិក្រព្រៃអង្គុយដំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រៃអង្គុយស្តាប់ចំពោះ
 ព្រៃក្រី បានទទួលចំពោះព្រៃក្រីព្រៃដីមានព្រៃកាតថា ឬក៏ឲ្យរបស់
 ជាទីគាប់ចិត្ត វែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បតិក្រព្រៃអង្គុយដំរើន
 ទាននិយាយ ព្រៃកវេសិវេយក្នុងសាលក្រិក្ស ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រៃ
 អង្គុយ សូមព្រៃដីមានព្រៃកាត ទទួលទូរទាននិយាយនោះ ដើម្បីសេចក្តី
 អនុគ្រាដល់ខ្ញុំព្រៃអង្គុយ ។ ព្រៃដីមានព្រៃកាតច្រើនទទួលវេយសេចក្តី
 អនុគ្រា ។ បតិក្រព្រៃអង្គុយដំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រៃអង្គុយស្តាប់ចំពោះ
 ព្រៃក្រី បានទទួលចំពោះព្រៃក្រីព្រៃដីមានព្រៃកាតថា ឬក៏ឲ្យ
 របស់ជាទីគាប់ចិត្ត វែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បតិក្រ
 ព្រៃអង្គុយដំរើន សូមអំសះអំស្រីវេសិវេ ល្អជាទីគាប់ចិត្ត របស់ខ្ញុំ
 ព្រៃអង្គុយ សូមព្រៃដីមានព្រៃកាតច្រើនទទួលសូមអំសះនោះ ដើម្បី
 អនុគ្រាខ្ញុំព្រៃអង្គុយ ។ ព្រៃដីមានព្រៃកាតច្រើនទទួលដើម្បីអនុគ្រា ។
 បតិក្រព្រៃអង្គុយដំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រៃអង្គុយស្តាប់ចំពោះព្រៃក្រី

សម្មា បដិគ្គហិតំ មនាបនាយំ លកេតេ មនាបន្តិ ។
 មនាបំ មេ កន្តេ ធិត្តន្តេតេលកំ តាលិយសាកំ ។
 តំ មេ កកវំ បដិគ្គណ្ណានុ អនុកម្យំ ឧបាទាយាតំ ។
 បដិគ្គហេសំ កកវំ អនុកម្យំ ឧបាទាយ ។ សម្មា
 មេតំ កន្តេ កកវតោ សុតំ សម្មា បដិគ្គហិតំ
 បនាបនាយំ លកេតេ មនាបន្តិ ។ មនាបោ មេ
 កន្តេ សាលីធំ ឧទោ វិភកតាឡតោ អនេកសូមោ
 អនេកល្យាណោ តំ មេ កកវំ បដិគ្គណ្ណានុ អនុកម្យំ
 ឧបាទាយាតំ ។ បដិគ្គហេសំ កកវំ អនុកម្យំ
 ឧបាទាយ ។ សម្មា មេតំ កន្តេ កកវតោ សុតំ
 សម្មា បដិគ្គហិតំ មនាបនាយំ លកេតេ មនាបន្តិ ។

។ ធិត្តន្តេហេសំ តាឡិណសាកន្តិ យោ អន្តរាយំ វិស្សន្តិ ។

បានទទួលចំពោះព្រះក្រិក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលឱ្យរបស់ជាទី
 គាប់ចិត្ត វែងវែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 តាលិយសាក(១) ដែលច្រៀងយោប្រដី ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលតាលិយសាកនោះ ដើម្បីអនុគ្រោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួល ដើម្បីអនុគ្រោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះក្រិ
 ក្របានទទួលចំពោះព្រះក្រិក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលឱ្យរបស់ជាទី
 គាប់ចិត្ត វែងវែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 បាយស្រវសាលី ឥតមានទុក មានសំឡេងច្រើនមុខ មានម្ហូបក្រៀម
 ច្រើនមុខ ជាទីគាប់ចិត្តខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
 ក្នុងភោជនានោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ទទួលដើម្បីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបាន
 ស្តាប់ចំពោះព្រះក្រិក្រ បានទទួលចំពោះព្រះក្រិក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
 បុគ្គលអ្នកឱ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត វែងវែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។

១ តាលិយសាកនោះ សំគាល់ពាក្យនិយាយហោ ដែលត្រូវចាប់ជាមួយនឹងក្បួនស្រវសាលី
 ហើយដំបូងស្រវសាលីនោះនឹងទ្រព្យពាក្យនិយាយស្រវសាលី យ៉ាង រើបកបំប្រ
 ព្រម ។ អន្តរាយំ ។ វេទនាសេចក្តីស្រវសាលី គឺសំបុត្រហើង ។

មនាទាមិ មេ កន្ត កាសិកាមិ វត្តាមិ តាមិ មេ
 កកវា បដិក្កុណ្ណាតុ អនុកម្មំ ទុទាទាយាតិ ។
 បដិក្កុហេសិ កកវា អនុកម្មំ ទុទាទាយ ។ សម្មុទា
 មេតំ កន្ត កកវា កុស្តំ សម្មុទា បដិក្កុហិមំ
 មនាមទាយិ លកតេ មនាមន្តិ ។ មនាទោ មេ
 កន្ត បល្ល័ក្កោ កោណកត្តតោ បដិកត្តតោ បដិសិ-
 កត្តតោ កន្តសិមិកប្បវេយ្យទូត្តវណោ សទត្តវច្ឆនោ
 ទុកតោលាហិតតុបទាទោ ។ អមិច កន្ត មយមេតំ
 ជាទាម ទេតំ កកវា កម្មតិចិ ឥទំ មេ កន្ត
 ទទុទដលកំ អក្សតំ អនិកសតសហស្សំ តំ
 មេ កកវា បដិក្កុណ្ណាតុ អនុកម្មំ ទុទាទាយាតិ ។
 បដិក្កុហេសិ កកវា អនុកម្មំ ទុទាទាយ ។

បតិក្រិត្រអង្គដំបំរើន សម្តែងទាំងខ្យាយនៅក្នុងវេទកាលី ជាទីគាប់
 ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះវិហារព្រះកោដិទទួលសម្តែងទាំងគោរ ដើម្បី
 អនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះវិហារព្រះកោដិទទួល ដើម្បីសេចក្តី
 អនុគ្រោះ ។ បតិក្រិត្រអង្គដំបំរើន ពាក្យខ្មែរខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់
 បំពេញព្រះក្រិ បានទទួលបំពេញព្រះក្រិ វៃព្រះវិហារព្រះកោដិ
 បុគ្គលៗរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រវៃនីបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។
 បតិក្រិត្រអង្គដំបំរើន ចម្បងដែលត្រាលដោយត្រី មានគេមវែង
 (ជាង២ ឆ្នាំ) កម្រាលពណ៌សដែលធ្វើដោយកេមសព្វ កម្រាលដែល
 ធ្វើដោយកេមសព្វជាដាច់ខ្លាំង កម្រាលដ៏ទុក្ខម ដែលធ្វើដោយស្បែក
 សព្វឈ្មស់ មានខ្លឹមពណ៌ក្រហមទាំងសងខាង ព្រមទាំងពិការមាន
 ពណ៌ក្រហម ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ បតិក្រិត្រអង្គដំបំរើន
 មួយទៀត យើងខ្ញុំដឹងរបស់គុំដោ របស់គុំមិនគុំដល់ព្រះវិហារ
 ព្រះកោដិ បតិក្រិត្រអង្គដំបំរើន ដែលក្រខ្ញុំមិនគុំរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គខ្មែរ
 វៃដូចជាមួយសេ រូបព្រះវិហារព្រះកោដិទទួលវែងក្តៅគោរ ដើម្បី
 អនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះវិហារព្រះកោដិទទួល ដើម្បីអនុគ្រោះ ។

អដទោ ភក្កវា ទុក្ខំ កហមតិ វេសាលីកំ វមិមា
អនុមោទនីយេន អនុមោទិ

មទាមទាយី លកតេ មទាម
យោ ទុក្ខក្កតំសុ ទទាតិ ទទុសា
អញ្ញាទនំ សយនមមទ្ធានំ
នានប្បការាវនិ ច បទ្ធាយានិ
ចត្តញ្ច មុត្តញ្ច អនុត្តហិតំ
ទេត្តបទេ អរហន្ត វិនិត្វា
សោ ទុក្ខនំ សប្បវសោ ចជិត្វា
មទាមទាយី លកតេ មទាមន្តិ ។

អដទោ ភក្កវា ទុក្ខំ កហមតិ វេសាលីកំ វមិមា
អនុមោទនីយេន អនុមោទិត្វា ទុដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។
អដទោ ទុក្ខោ កហមតិ វេសាលីកោ អបរេន
សមយេន កាលមកាសិ កាលកតោ ច ទុក្ខោ
កហមតិ វេសាលីកោ អញ្ញាតំ មទាមយំ កាយំ
ទុបបដ្ឋិ ។ ភេន ទោ មន សមយេន ភក្កវា

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អនុមោទនា ដោយអនុមោទនីយ-
ភាពនេះ ចំពោះអង្គកហមតិ អ្នកក្រិនវេសាលីថា

បុគ្គលឱ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបាទរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ
សប្បុរសណាដឹងទុក្ខក្រិក្រពេហេតុ មហាដ្ឋង់ជាស្រីហើយ
ប្រគេតសំរាប់ស្បៀក ដណ្តប់ ដំណេក បាយ ចឹក ភីង
បច្ច័យទាំងឡាយ មានប្រការផ្សេងៗ ដែលខ្លួនបំប្លែក
ហើយផង លេបនីហើយផង មិនមានស្តាយផង ចំពោះ
លោកអ្នកមានតាយក់ចាប់ចិត្តក្រិន សប្បុរសនោះ ឈ្មោះថា
លេបនីហើយ ដូច្នោះដែលគេលេបនីបាទដោយកម្រ បុគ្គល
អ្នកឱ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបាទរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អនុមោទនា ដោយអនុមោទនី-
យភាពនេះ ចំពោះអង្គកហមតិ អ្នកក្រិនវេសាលី ហើយទ្រង់ព្រាម
ពាក្យសន្សំស្រីចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ អង្គកហមតិ អ្នកក្រិន
វេសាលី កិរិយាណកាល ក្នុងសម័យក្រោយមក លុះអង្គកហមតិ
អ្នកក្រិនវេសាលី ធ្វើមរណកាលហើយ កិរិយាណកាលក្នុងព្រះវិហារដែល
សង្រួតដោយចិត្តណាមួយ (*) ។ សម័យនោះលោក ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

* កម្មអង្គកហមតិ ជា ទៅលើក្នុងព្រះវិហារ ដែលលើកក្នុងសុត្តន្តវគ្គវាយុ ដោយ
ឯកស្រ្តាចម្បង ។

បឋមបណ្ណសព បុណ្យាដំបៅ

សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថវិស្វិកស្ស
 អាភមេ ។ អថទោ ឧត្តោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ
 រត្តិយោ អភិក្កន្តវណ្ណោ តោវលកម្យំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា
 យេន កកវា តេទុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមំទ្វា កកវន្តំ
 អភិកនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ចិត្តំ
 ទោ ទន្តំ ទេវបុត្តំ កកវា ឯកនរោច តត្ថិ តេ
 ទុក្ខំ យថាជំប្បាយោតិ ។ តត្ថ មេ កកវា
 យថាជំប្បាយោតិ ។ អថទោ កកវា ទន្តំ ទេវបុត្តំ
 តាថាហិ អដ្ឋាសិ

មនាមនាយំ លកតេ មនាមំ
 អក្កស្ស ធាតា លកតេ បុទន្តំ
 វាស្ស ធាតា វាលាភី ច ហោតិ
 សេដ្ឋន្តនោ សេដ្ឋមុមេតិ ហិមំ

អក្កនាយំ វាទាយំ សេដ្ឋនាយំ ច យោ នរោ
 ធីយាយុ យសវា ហោតិ យត្ថ យត្ថមបដ្ឋតិតិ ។

បឋមបណ្ណសព បុណ្យាដំបៅ

គន្ថំទេវកុដិវត្តាជិតពន របស់អនាថវិស្វិកសេដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។
 គ្រានោះ ទុក្ខទេវបុត្រ កាលក្រិ កន្ថិទៅហើយ មានស្មីជំរុញរឿង
 បំភ្លឺក្នុងពេលទាំងអស់ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះទុក្ខទេវបុត្រ ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្រាស់សួរ
 យាងនេះថា ហ្នាលទុក្ខៈ សេចក្តីសមគួរចំណងរបស់អ្នកមានដែរឬទេ ។
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សូមទ្រង់ជ្រាប សេចក្តីសមគួរតាមចំណង
 របស់ខ្ញុំព្រះអង្គមានដែរ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានក្រាស់
 នឹងទុក្ខទេវបុត្រ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលអ្នកឱ្យរបស់ជាទីតាប់ចិត្ត វែមនិបានរបស់ជាទីតាប់ចិត្ត
 វិញ បុគ្គលអ្នកឱ្យរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់ វែមនិបានរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់វិញ
 បុគ្គលអ្នកឱ្យរបស់ប្រសើរ វែមនិបានរបស់ប្រសើរវិញ
 បុគ្គលអ្នកឱ្យរបស់ដ៏វៃថ្លថ្លា វែមនិបាននូវវាដ៏វៃថ្លថ្លាវិញ
 នរណា អ្នកឱ្យរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់ផង អ្នកឱ្យរបស់ប្រសើរផង
 អ្នកឱ្យរបស់វៃថ្លថ្លាផង នរណោះ កើតក្នុងទីណា ។ ជាអ្នក
 មានតាយុវែង មានយសសក្តិ ក្នុងទីនោះ ។

(៤៩) បក្ខិមេ កិក្ខុវេ បុញ្ញាភិសន្តោ កុសលាភិសន្តោ សុខស្សហារោ សោវត្តិកោ សុខវិទាកោ សក្កសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កុដ្ឋាយ មនាចាយ ហិតាយ សុទាយ សំវត្តន្តំ ។ កកមេ បក្ខុ ។ យស្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ ចិវំ បរិកុញ្ញមាវោ អប្បមាលំ ទេតោសមាធិ ឧបសម្បដ្ឋ វិហាតិ អប្បមាលោ កស្ស បុញ្ញាភិសន្តោ កុសលាភិសន្តោ សុខស្សហារោ សោវត្តិកោ សុខវិទាកោ សក្កសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កុដ្ឋាយ មនាចាយ ហិតាយ សុទាយ សំវត្តនិ ។ យស្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ បំណាទានំ បរិកុញ្ញមាវោ... យស្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិហាវំ បរិកុញ្ញមាវោ... យស្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ មក្ខមិបំ បរិកុញ្ញមាវោ... យស្ស កិក្ខុវេ កិក្ខុ គិលានប្បធួយោសដ្ឋបរិក្ខារំ បរិកុញ្ញមាវោ អប្បមាលំ ទេតោសមាធិ ឧបសម្បដ្ឋ វិហាតិ អប្បមាលោ កស្ស បុញ្ញាភិសន្តោ កុសលាភិសន្តោ សុខស្សហារោ សោវត្តិកោ សុខវិទាកោ

(៤៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំនាបុណ្យ អំនានុសល ប្រមូលមកទូរសុខ ជាធម៌ឲ្យខ្លួនការម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ទាំងឡាយ កើតក្នុងស្ថានសួគ៌ នេះមាន ៥ យ៉ាង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា គ្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសុខ ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់វិហាររបស់ គហបតីណា បានសម្រេចចេតោសមាធិ មានប្រមាណមិនបាន អំនាបុណ្យ អំនានុសល ប្រមូលមកទូរសុខ ជាធម៌ឲ្យខ្លួនការម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ទាំងឡាយកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ របស់គហបតីនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាថ្នា គ្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណមិនបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុបរិភោគ បំណុលរបស់គហបតីណា... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់វិហាររបស់គហបតីណា... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់គ្រឿងកំរើរបស់គហបតីណា... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុបរិភោគនូវគិលានប្បធួយោសដ្ឋបរិក្ខាររបស់គហបតីណា... ហើយបានសម្រេចចេតោសមាធិ មានប្រមាណមិនបាន អំនាបុណ្យ អំនានុសល ប្រមូលមកទូរសុខ ជាធម៌ឲ្យខ្លួនការម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក

បរិច្ឆេទសព្វសព្វ បុណ្យសិវ្យា

សក្កសំវត្ថុនិកោ ឥដ្ឋាយ កក្កាយ មនាមាយ
 ហិកាយ សុទាយ សំវត្ថុនិ ។ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ
 មញ្ច បុញ្ញាភិសន្តា កុសលាភិសន្តា សុខស្សាហារា
 សោវត្ថិកា សុទ្ធវិចារា សក្កសំវត្ថុនិកោ ឥដ្ឋាយ
 កក្កាយ មនាមាយ ហិកាយ សុទាយ សំវត្ថុនិ ។
 ឥមហិ ធម បទ ភិក្ខុវេ មញ្ចហិ បុញ្ញាភិសន្តា
 កុសលាភិសន្តាហិ សមន្តាភិសន្តា អរិយស្សា-
 វកស្ស ធម សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ
 កហេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្តា កុសលាភិ-
 សន្តា សុខស្សាហារោ សោវត្ថិកោ សុទ្ធវិចារោ
 សក្កសំវត្ថុនិកោ ឥដ្ឋាយ កក្កាយ មនាមាយ
 ហិកាយ សុទាយ សំវត្ថុនិ អថទោ អសន្តិយេរុ
 អម្បមេយេរុ មហាបុញ្ញកុន្តោត្រេ សន្តិ កច្ចតិ ។

បរិច្ឆេទសព្វសព្វ បុណ្យសិវ្យា

នាំឱ្យភិក្ខុក្នុងស្ថានសួគ៌ របស់គោបតិដោយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ក្រាប ក្រែកអរ តាមចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណមិនបានទេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំនាបុណ្យ កំនាកុសល ៥ យ៉ាងនេះឯង ជា
 ធម៌ប្រមូលមកឱ្យសេចក្តីសុខ ឱ្យឱ្យការម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក
 នាំឱ្យភិក្ខុក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្រាប ក្រែកអរ តាម
 ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត អរិយសាវ័ន៍ដែលបរិច្ចេកដោយកំនាបុណ្យ កំនាកុសល ៥ យ៉ាង
 នេះហើយ បុគ្គលមិននិយមប្រមាណបុណ្យថា កំនាបុណ្យ កំនាកុសល
 ជាធម៌ឱ្យឱ្យការម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក នាំឱ្យភិក្ខុក្នុងស្ថានសួគ៌
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្រាប ក្រែកអរ តាមចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ កំនាបុណ្យ រាប់
 មិនបាន ប្រមាណមិនកើត ត្រាន់រកប់ថាកំនាបុណ្យច្រើនប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសិទ្ធិ ចក្កវគ្គិយភោ

សេយ្យថាចិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទេ ១ សុត្តាវ
 ទទកាស្ស បណាលំ គហេតុំ ឯត្តកាណិ ទទកា-
 ណ្ណកាណិ ១ ឯត្តកាណិ ទទកាណ្ណកសសាណិ ១
 ១ ឯត្តកាណិ ទទកាណ្ណកសសហស្សាណិ ១ ឯត្តកាណិ
 ទទកាណ្ណកសសហស្សាណិ ១ អថទោ អសង្កេយ្យោ
 អប្បមេយ្យោ មហាទទកក្កាទ្វាទ្វាវ សង្ខំ កច្ចតិ
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ វេទេហំ បញ្ចាណំ បុញ្ញាភិសន្តេហំ
 កុសលាភិសន្តេហំ សមឆ្នំកតស្ស អវយស្សាវកស្ស
 ១ សុត្តាវ បុញ្ញស្ស បណាលំ គហេតុំ ឯត្តកោ
 បុញ្ញាភិសន្តោ កុសលាភិសន្តោ សុទស្សាហារោ
 សោវត្តិកោ សុទវិចារោ សត្តសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ
 កត្តាយ មហាយ ហិកាយ សុទាយ សំវត្តតិ
 អថទោ អសង្កេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញក្ក-
 ទ្វាទ្វាវ សង្ខំ កច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសិទ្ធិ ចក្កវគ្គិយភោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនគ្រាន់តែរក្សាប្រមាណវិនិច្ឆ័យ
 មហាសមុទ្រថា ទឹកប៉ុណ្ណោះអាច្នកក្តី ទឹកប៉ុណ្ណោះយេអាច្នកក្តី ទឹក
 ប៉ុណ្ណោះពាន់អាច្នកក្តី ទឹកប៉ុណ្ណោះវេសអាច្នកក្តី ដូច្នោះបានឡើយ
 ត្រឹមតែរក្សាបានថា កំនរទឹកដីធំប៉ុណ្ណោះ នឹងឥប្បីរក្សាបំប៉នបាន ប្រមាណ
 មិនកើត មានរូបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវយសាវកវេល
 បរិបូណ៌ដោយកំនរបុណ្យ កំនរកុសលទាំង ៥ នេះ ហើយបុគ្គលមិន
 ងាយនឹងកំណត់ប្រមាណបុណ្យថា កំនរបុណ្យ កំនរកុសល ប្រមូល
 បកប្បសុទ្ធ ទ្វេទ្វេវាម្នាក់ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ទាំងឡាយក៏ក្នុង
 ស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ ភាបចិត្ត ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ប៉ុណ្ណោះបានឡើយ ត្រឹមតែរក្សាថា
 កំនរបុណ្យដីធំប៉ុណ្ណោះ នឹងឥប្បីរក្សាបំប៉នបាន ប្រមាណមិនកើត ក៏មាន
 រូបមាយ៉ាងនោះដែរ ។

បរមបណ្ណាល័យ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ

មហោនី អមរិចិត្ត មហាសវ
 តព្វកេរ្តិ៍ រតនកណ្ណានមាលយ័
 ធម្មោ យថា មន្តរណសង្ឃសេវិតា
 បុត្រ សវន្តិ ឧបយន្តិ សាគវ
 ឯវំ វំ អន្តរចារវគ្គំ
 សេយ្យនិសង្ឃត្តរណស្ស^(១) តាយកំ
 បុត្តស្ស តាក ឧបយន្តិ មណ្ឌិតំ
 ធម្មោ យថា វិវិហារ សាគវន្តិ ។

(៤៦) បញ្ជីមា ភិក្ខុវេ សម្បទា ។ កកមា
 បញ្ច ។ សន្តាសម្បទា សីលសម្បទា សុគសម្បទា
 ពាគសម្បទា បញ្ញាសម្បទា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច សម្បទាតំ ។

១ ម. សេយ្យនិសង្ឃត្តរណស្ស ។

បរមបណ្ណាល័យ ឧបសម្ព័ន្ធនៃ

ស្វិនិទំនិទ្ធាយ ជំរិត្រា ដែលត្រូវត្រិកាស្រីយេនេ វេមន
 ហូរទៅ ដោយទៅកាន់សាគរ ដែលទ្រទ្រង់ទឹកដីច្រើន
 ប្រមាណមិនបាច ជាស្រះធំ មានក៏យាច្រើន ជាទីកើតឲ្យ
 កំនរកែវ យ៉ាងណាមិញ គារបុណ្យ វេមនជន់ដោយទៅរក
 នរៈជាបណ្ឌិត ដែលជាអ្នកឱ្យបាយ ទឹក សម្ពត់ អ្នកឱ្យ
 ទំរេង ទំអន្តិយ ត្រៀមកម្រាលយ៉ាងនោះដែរ ដូចជាទឹក
 ក្នុងស្វិនិទំនិទ្ធាយ ហូរទៅកាន់សមុទ្រសាគរ ។

(៤៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទំនិទ្ធាយ សម្បទានេះ មាន៥យ៉ាង ។
 ៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសម្បទាសម្បទា ១ សីលសម្បទា ១
 សុគសម្បទា ១ ពាគសម្បទា ១ បញ្ញាសម្បទា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទំនិទ្ធាយ នេះឯង សម្បទា៥យ៉ាង ។

(៤៧) បត្តិមាណំ ភិក្ខុវេ ធនាណំ ។ កុតមាណំ
 បត្តិ ។ សទ្ធាធនំ សីលធនំ សុត្តធនំ ចាកធនំ
 បញ្ញាធនំ ។ កុតមត្ត ភិក្ខុវេ សទ្ធាធនំ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ សទ្ធា ហោតិ សទ្ធិហតិ
 តណាតស្ស ពោធិំ ឥតិចិ សោ កកា ។ បេ ។
 សទ្ធា ទេវមនុស្សានំ គុទ្ធា កកាតិ ឥធំ វុទ្ធតិ
 ភិក្ខុវេ សទ្ធាធនំ ។ កុតមត្ត ភិក្ខុវេ សីលធនំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ ពាលាតិចាតា បដិវិគោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សុរមោយមជ្ឈិម្យមាធនា បដិវិគោ
 ហោតិ ឥធំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សីលធនំ ។ កុតមត្ត
 ភិក្ខុវេ សុត្តធនំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ
 ពហុស្សតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា
 ឥធំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សុត្តធនំ ។ កុតមត្ត ភិក្ខុវេ
 ចាកធនំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ វិគតមល-
 មន្តោរេន ចេតសា អត្យាវ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចារោ

(៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យនេះបាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ទ្រព្យគិស្វា ។ ទ្រព្យគិសីល ។ ទ្រព្យគិសុត្ត ។ ទ្រព្យ
 គិចាតៈ ។ ទ្រព្យគិបញ្ញា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគិស្វា
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មានស្វា ធៀសេចក្តីគ្រាស់ដឹង របស់ព្រះគោតមថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ។ បេ ។ ជាគ្រូវិនិច្ឆ័យទៅកាន់នឹងមនុស្សទាំងឡាយ គ្រាស់ដឹងអរិយ-
 សច្ច ដែលលមកកាន់កតច្បើង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ទ្រព្យគិស្វា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគិសីល តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នករៀនចាកបាណ-
 ភិបាត ។ បេ ។ ជាអ្នករៀនចាកហេតុជាទីកាន់នៃសេចក្តីប្រមាទ គឺជីកនូវទឹក
 សុកនឹងមើលជាគ្រឿងស្រវឹង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យ
 គិសីល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគិសុត្តៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្តាប់ច្រើន ។ បេ ។ ចាត់ខ្លួន
 ដោយប្រព្រឹត្តនៃសេចក្តីឃើញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យ
 គិចាតៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគិបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តដែលសេចក្តីកំណាញ់
 ជាមន្ទិលទៅប្រាសហើយ នៅគ្រប់គ្រងខ្លួន មានចាតុៈចូលហើយ

បយតតាលំ វេស្សន្តរោ យោធម្មោតោ ធានសំវិ-
 កាគរោ វង្សំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ចាតធនំ ។ កាតមត្ត
 ភិក្ខុវេ បញ្ញាធនំ ។ វង្សំ ភិក្ខុវេ អរិយស្សន្តរោ
 បញ្ញាវ ហោតិ ឧទយត្តតាមិធម្មោ បញ្ញាយ សមញ្ញតោ
 អរិយាយ ធិត្វធិកាយ សម្មាទុក្ខក្កាយតាមិធម្មោ
 វង្សំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ បញ្ញាធនំ ។ វង្សំ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ញ ធានិធិ ។

យស្ស សទ្ធា តថាគារ អចលា សុបតំដ្ឋិតា
 សីលញ យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំសិទ្ធិ
 សាធុ បសាទោ យស្សតំ ឧទុក្ខតញ ទស្សនំ
 អនុវិទ្ធាតិ តំ ភាហុ អនោយំ តស្ស ជីវិតំ
 កស្មា សទ្ធា សីលញ បសាទំ ធម្មទស្សនំ
 អនុយុញ្ជេ មេធាវី សាវុត្តានុសាសនន្តិ ។

មាតិដលាភិហើយ ត្រៃកអក្កនិកាលេបេនី ជាអ្នកគួរគេសូមបុគ្គ
 ត្រៃកអក្កនិកាខនីកាវចករិលេក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ទ្រព្យភិបាតៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យភិបញ្ញា តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
 ច្រកប្រិម ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងយល់សេចក្តីចំរើននីវិទាស ប្រាជ្ញា
 ដ៏មានមុត ប្រសើរ ជាបញ្ញាឱ្យដល់ខ្លួនការអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រិវា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យភិបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មេត្តាដឹងថាទ្រព្យ ៥ យ៉ាង ។

សច្ចាបស្សបុគ្គលណា មិនច្បាប់ញ័រ បានដម្កល់ទុកប្រិវា
 ក្នុងព្រះកថាភក មួយវៀក សីលរបស់បុគ្គលណា ជា
 សីលល្អ ជាវិគ្រមររបស់ព្រះអរិយៈ ដែលព្រះអរិយៈ
 សរសើរហើយ បុគ្គលណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃ
 ទាំងមានកិរិយាយើញគ្រង អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅបុគ្គល
 នោះថាជាអ្នកមិនចាល់ក្រ ទាំងដ៏រីករស់បុគ្គលនោះ មិន
 អត់កំពើ ហេតុដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញកាលបើលើកឃើញខ្លួនវាក្យ
 ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បីច្រកចសច្ចាផង
 សីលផង រសេចក្តីជ្រះថ្លាផង កិរិយាយើញផង ។

(៤៨) បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ អលត្តនិយោនំ ហំនាមិ
 សមណោ ន ព្រាហ្មណោ ន ទេវេន ន មារេន
 ន ព្រហ្មជា ន កេនចិ ន លោកស្មី ។ កត-
 មាណិ បព្វ ។ ជរាជង្គំ មា ជីវិតំ អលត្តនិយំ
 ហំនំ សមណោ ន ព្រាហ្មណោ ន ទេវេន ន
 លារេន ន ព្រហ្មជា ន កេនចិ ន លោកស្មី
 ព្យាណជង្គំ មា ព្យាណជយិតំ... មរណជង្គំ មា
 និយ្យិតំ... ទយជង្គំ មា ទិយិតំ... ទស្សនជង្គំ មា
 ទស្សិតំ អលត្តនិយំ ហំនំ សមណោ ន ព្រាហ្ម-
 ណោ ន ទេវេន ន មារេន ន ព្រហ្មជា ន
 កេនចិ ន លោកស្មី ។ អស្សុតវោ ភិក្ខុវេ
 ពុទ្ធព្រាណស្ស ជរាជង្គំ ជីវិតំ សោ ជរាជង្គំ ជិណ្ហោ
 ន ភតិ បដិសញ្ចក្ខតិ ន ទោ មិយ្ហេវកស្ស
 ជរាជង្គំ ជីវិតំ អដទោ យាវតា សត្តានំ អាត្មតិ
 កតិ ចុតំ ឧបចត្តិ សទ្ធសំ សត្តានំ ជរាជង្គំ
 ជីវិតំ អហេត្វា ទោ បន ជរាជង្គំ ជិណ្ហោ សោចេយ្យិ

(៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អលត្តនិយោនំ យ៉ាង (ហេតុដែល
 មិនឃ្លីបាទ) ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មា ព្រហ្ម ឬបុគ្គលណា
 មួយ ក្នុងលោក (បាទតាមប្រាថ្នា) ។ ៥ យ៉ាង ភីដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺ
 សមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មា ព្រហ្ម ឬបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក
 មិនឃ្លីបាទ (តាមប្រាថ្នា) ថា របស់ដែលមានជរា ជាធម្មតា កុំដក
 ឡើយ ។ របស់ដែលមានព្យាធិ ជាធម្មតា កុំឈឺចាប់ឡើយ... ។ របស់
 ដែលមានមរណៈ ជាធម្មតា កុំស្លាប់ឡើយ... ។ របស់ដែលមានការអស់
 ទៅ ជាធម្មតា កុំអស់ទៅឡើយ... ។ ហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍
 ទេវតា មា ព្រហ្ម ឬបុគ្គលណាមួយក្នុងលោក មិនឃ្លីបាទតាម
 ប្រាថ្នាថា របស់ដែលមានសេចក្តីវិនាស ជាធម្មតា កុំវិនាសឡើយ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជរាជង្គំរបស់បុព្វជន អ្នកមិនបានស្តាប់ រឺមេតិ
 ត្រាំត្រា បុព្វជននោះ មិនបានចិញ្ចាញក្នុងជរាជង្គំដែលត្រាំត្រា
 ហើយថា មិនត្រាំត្រាចំពោះលើកកត្តាអញ្ចម្រាស់នឹងទេ ដោយពិត
 នោះ ដំណើរមេក ដំណើរទៅ ការច្បុក ការក្តីឡើយ របស់សព្វ
 ទាំងឡាយ ត្រឹមណា ជរាជង្គំរបស់សត្វទាំងអស់ រឺមេតិត្រាំត្រាត្រឹមនោះ
 ដែរ កាលបើជរាជង្គំត្រាំត្រាហើយ កាក្កអញ្ញត្រូវតែសោតស្រងើង

ក៏សមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ វេទនាធិ ករុយ្យំ
 សម្មាហំ អាបដ្ឋេយ្យំ ភក្កម្យំ វេ ទត្តាទេយ្យ
 កាយេមិ ទុក្ខណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ ធម្ម-
 វត្ថុយ្យំ អមិក្កាបិ អត្ថមនា អស្ស មិក្កាបិ ទុម្មនា
 អស្សតំ ។ សោ ជពនេឌ្ឍ ជិណ្ណោ សោទតិ ក៏ស-
 មតំ បរិទេវតិ វេទនាធិ កាទុតិ សម្មាហំ អាបដ្ឋតិ ។
 អយំ វុក្ខតិ ភិក្ខុវេ អស្សនា បុដ្ឋន្តោ វិទ្ធោ
 សវិសេន សោកសល្លេន អត្តាទាញ្ញា បរិទាមតិ ។
 បុន ចេវំ ភិក្ខុវេ អស្សនា បុដ្ឋន្តស្ស
 ព្យាធិទម្មំ ព្យាធិយតិ... មរណទម្មំ មិយ្យតិ...
 ទយទម្មំ ចំយតិ... ទស្សនទម្មំ ទស្សតិ សោ
 ទស្សនទម្មេ ទដ្ឋេ ទ វតិ បដិសត្តិក្ខតិ ទ ចោ
 មយ្ហេវកស្ស ទស្សនទម្មំ ទស្សតិ អថទោ យាវតា
 សត្តានំ អាគតិ តតិ ទុតិ ឧបបត្តិ សទ្ធសំ
 សត្តានំ ទស្សនទម្មំ ទស្សតិ អហាញ្ញា ចោ មន
 ទស្សនទម្មេ ទដ្ឋេ សោទេយ្យំ ក៏សមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ

លំបាក ឡឹកឡួល ភក់ច្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់ទូរសេចក្តីវិទ្ធីវិភូច
 ភក្កាអញ្ច មិនធម្មិយ្យានកត្តផង សម្បុរត្រក់ប្រិញ្ញាក់ចុះក្នុងកាយផង
 ការងារក៏ប្រតិក្កតៅមិនបានផង ពួកជនជាសិក្សិតិមានចិត្តិកាយផង
 ពួកមិត្តិសំឡាញ់ក្នុងចិត្តផង ។ កាលបើជនមិត្តិគ្រោះហើយ បុដ្ឋជួន
 នោះ ក៏សោកសង្រើង លំបាក ឡឹកឡួល ភក់ច្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់
 ទូរសេចក្តីវិទ្ធីវិភូច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុដ្ឋជួនអ្នក
 មិនបានស្តាប់ ត្រិសវដៃលេសឆ្កុះសាក លាបដោយថ្នាំជិស ចាក់
 ហើយ វេមនិញ្ញុនិទ្ធីឱ្យក្តៅត្រហាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្យាធិធមិរបស់បុដ្ឋជួនអ្នកមិនបានស្តាប់ វេមនិយិចាប់...
 មរណធមិ វេមនិស្តាប់... ទយធមិ (របស់សម្រាប់អស់ទៅ) ជាធម្មតា
 វេមនិអស់ទៅ... ទស្សនធមិ (របស់សម្រាប់វិទាស) ជាធម្មតា វេមនិ
 វិទាសទៅ បុដ្ឋជួននោះ មិនចាំបាណក្នុងទស្សនធមិ ដែលវិទាសទៅ
 ថា ទស្សនធមិ មិនវេមនិវិទាសទៅចាំពោះសីភក្កាអញ្ចត្រឡាក់ឯងនេះ
 ដោយចិត្តនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បុក មិនសេចក្តី
 កើតឡើងរបស់សត្វទាំងឡាយ មាននៅត្រិមណា ទស្សនធមិរបស់
 សត្វទាំងអស់ វេមនិវិទាសទៅត្រិមណោះ កាលបើទស្សនធមិ វិទាស
 ទៅហើយ ភក្កាអញ្ចប្រិសោកសង្រើង លំបាក ឡឹកឡួល

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស បញ្ចវគ្គោ

ឧទាហរណ៍ កំណើយ្យំ សម្មាសាមី អាបន្តេយ្យំ កត្តម្យំ មេ
 នន្ទានេយ្យំ កាយេបិ ទុក្ខន្តាយំ ឱក្កមេយ្យំ កម្មត្តាបិ
 នប្បវត្តេយ្យំ អមិក្ខាបិ អត្តមនា អស្ស មិក្ខាបិ ទុម្មតា
 អស្សតិ ។ សោ នស្សននន្ទេ នន្ទេ សោនតិ តិលមតិ
 បរិនេវេតិ ឧទាហរណ៍ កត្តតិ សម្មាសាមី អាបន្តតិ ។
 រយំ វុច្ចតិ តិក្ខវេ អស្សតាវ បុគ្គលោ វិទ្យា សវិសេន
 សោភសស្សេន អត្តានន្ទោវ បរិកាយតិ ។ សុត្តន្តោ
 ព ចោ តិក្ខវេ អវិយស្សវត្តស្ស ជននម្មំ ដីវតិ
 សោ ជននម្មំ ដីវតិ ឥតិ បដិសត្វក្ខតិ ន ចោ
 មយ្ហេវត្តស្ស ជននម្មំ ដីវតិ អថាទា យាវតា សត្តានំ
 អាភតិ កតិ ទុតិ ទុបបត្តិ សទ្ធរសំ សត្តានំ ជននម្មំ
 ដីវតិ អហារោវ ចោ បន ជននម្មំ ដីវតិ សោនេយ្យំ
 កិលមេយ្យំ បរិនេវេយ្យំ ឧទាហរណ៍ កំណើយ្យំ សម្មាសាមី
 អាបន្តេយ្យំ កត្តម្យំ មេ នន្ទានេយ្យំ កាយេបិ
 ទុក្ខន្តាយំ ឱក្កមេយ្យំ កម្មត្តាបិ នប្បវត្តេយ្យំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ បញ្ចវគ្គោ

គត្តិច្ឆិ កត្តកំកាទុញ ដល់ខ្យល់សេចក្តីវង្វេងភ្លេច ភាគាភិញ្ញមិទ
 កប្បិយ្យានកត្តផន សម្បុរពាក្រកំចប់ច្រកកាយផន ការងារមិទ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានផន ចាំឯក្នុងផនជាសត្រូវ ក៏មានចំគុះត្រកអវន
 ពួកមិត្តសំខ្យញ្ញ ក៏ក្នុងចំគុះផន ។ កាលបើនស្សនមិ វិទាសាទៅហើយ
 បុគ្គលនោះ ក៏សោកសាស្ត្រផន សំបុក ទ្រុកទ្រួល គត្តិច្ឆិ កត្តកំ
 កាទុញ ដល់ខ្យល់សេចក្តីវង្វេងភ្លេច ។ ម្ចាស់ក៏ចាំនិទ្ទាយ ទេវហៅថា
 បុគ្គលអ្នកមិទបានស្តាប់ដែលសភីសោក លាបដោយដំណិតសាត់ហើយ
 រមែងញ៉ាំងខ្លួនឯងឲ្យក្រហាយ ។ ម្ចាស់ក៏ចាំនិទ្ទាយ ចំណែកផលចម្រើន
 របស់អរិយសាវកអ្នកបានស្តាប់ រមែងត្រាំត្រាទៅវែង ប៉ុន្តែអរិយសាវក
 នោះ កែងវិចារណាឃើញ ក្នុងផលចម្រើនដែលត្រាំត្រាដូច្នោះថា ផលចម្រើន
 រមែងមិនត្រាំត្រាទៅចំពោះលើវិសោកភាពអញ្ចាញ់ឯងទេ ដោយឯកទេវា
 វាណិយក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បុក ។ សេចក្តីក៏គួរឲ្យនិរេបសំសត្វ
 ចាំនិទ្ទាយ ទៅទានគ្រិមណា ផលចម្រើនរបស់សត្វចាំនិទ្ទាយ រមែង
 ត្រាំត្រាទៅគ្រិមណោះ កាលបើផលចម្រើនត្រាំត្រាទៅហើយ ភាគាភិញ្ញ
 កប្បិយ្យានកត្តផន សំបុក ទ្រុកទ្រួល គត្តិច្ឆិ កត្តកំកាទុញ
 ដល់ខ្យល់សេចក្តីវង្វេងភ្លេច ភាគាភិញ្ញមិទកប្បិយ្យានកត្តផន សម្បុរ
 ពាក្រកំ កប្បិយ្យានកត្តកាយផន ការងារមិទប្រព្រឹត្តទៅបានផន

អបិក្កាបិ អត្ថមនា អស្សុ មិក្កាបិ ធុដ្ឋនា អស្សុតិ ។
 សោ ជណន្ទេ ជិណ្ណោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន
 បរិទេវតិ ន ឧត្តាធឿ កាធុតិ ន សម្មោហំ អាបដ្ឋតិ ។
 អយំ វុត្តតិ កិក្ការេ សុតវា អរិយស្សវកោ អត្ថហិ
 សវិសំ សោកសស្សិ យេន វិន្ទោ អស្សុតវា
 បុដ្ឋដ្ឋនោ អត្តាទញ្ញោ បរិកាយតិ ។ អសោកោ
 វិសណោ អរិយស្សវកោ អត្តាទញ្ញោ បរិទិកាយតិ ។
 វុទ ចបរិ កិក្ការេ សុតវតោ អរិយស្សវកស្ស
 ត្បាទិទង្គំ ត្បាទិយតិ... មរណទង្គំ មិយ្យតិ...
 ទយទង្គំ ទិយតិ... នស្សទទង្គំ នស្សតិ សោ
 នស្សទទង្គេ នដ្ឋេ វតិ បដិសក្កិក្កតិ ន ចោ មយ្ហេ-
 វកស្ស នស្សទទង្គំ នស្សតិ អថោ យាវតា
 សក្កាធំ អាតតិ តតិ ទុតិ ឧបបត្តិ សត្វសំ
 សក្កាធំ នស្សទទង្គំ នស្សតិ អហាញោ ចោ
 បន នស្សទទង្គេ នដ្ឋេ សោចយ្យំ កិលមេយ្យំ
 មរិទេវយ្យំ ឧត្តាធឿ កាធុយ្យំ សម្មោហំ អាបដ្ឋយ្យំ

ក្នុងដំណើរសង្គ្រាម មានចិត្តត្រេកអរផង ក្នុងមិត្តសំណូញកំពុងចង្អុលផង ។
 កាលបើដកដង្ហើមត្រឡប់ទៅហើយ អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោតសរសើរ
 បំណងបាក់ មិនរឿករឿល មិនកក់ច្រើន កន្ទុក់កន្ទេញ បំណងស្រុះ
 សេចក្តីវិវត្តិក្នុងច្បាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងច្បាប់ បុគ្គលអ្នកមិនបោះ
 ស្តាប់ ដែលសរសើរសោត លាបដោយថ្នាំពិសណាចារក៏ហើយ វេមន
 ញាងទ្រូងនិទ្រូងត្រហាយ នេះហៅថា អរិយសាវក អ្នកបោះស្តាប់
 ហើយ ដកហើយខ្លួនសរសើរសោត ដែលលាបដោយថ្នាំពិសនោះបោះ ។
 អរិយសាវក អ្នកមិនមានសរសើរសោត វេមនញាងទ្រូងនិទ្រូងត្រហាយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងច្បាប់ មួយទៀត ព្យាទិទមិរបស់អរិយសាវក អ្នកបោះ
 ស្តាប់ វេមនឈឺចាប់... មរណទមិ វេមនស្តាប់... ទយទមិ
 វេមនស្តាប់... នស្សទទមិ វេមនវិទាសទៅ អរិយសាវកនោះ
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ ក្នុងនស្សទទមិដែលវិទាសទៅហើយ ដូច្នោះ
 នស្សទទមិ មិនវិទាសទៅចំពោះលើពត្តាអញ្ញត្រឡាក់ឯងទេ ដោយពិត
 នោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បុក រសេចក្តីកើតឡើងវិសេស
 បំណងច្បាប់ នៅមានត្រឹមណា នស្សទទមិរបស់សត្វបំណងអសិវិទាសទៅ
 ត្រឹមណោះ កាលបើនស្សទទមិវិទាសទៅហើយ ពត្តាអញ្ញអប្សិសោត
 លំបាក រឿករឿល កក់ច្រើន កន្ទុក់កន្ទេញ ដល់ខ្លួនវាសេចក្តីវិវត្តិ

កត្តាម្យំ មេ ធម្មាទេយ្យ កាយេមិ ធុត្តន្តាយំ
 ធុត្តាមេយ្យ កម្មន្តាមិ ធម្មវត្តេយ្យំ អមិក្កាមិ អត្តមនា
 អស្ស មិក្កាមិ ធុត្តនា អស្សតិ ។ សោ
 នស្សនធម្មេ នធម្មេ ន សោចតិ ន តិលមតិ ន
 បរិនេតិ ន ឧត្តាម្យំ កត្តតិ ន សម្មោហំ អាបដ្ឋតិ ។
 អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សុតវំ អរិយស្សវកោ អត្ថហិ
 សវំសំ សោកសល្លំ យេន វិទ្ធោ អស្សុតវំ បុមុដ្ឋោ
 អត្តនឆ្នោវ បរិកាមេតិ ។ អសោកោ វិសល្លោ
 អរិយស្សវកោ អត្តនឆ្នោវ បរិច្ឆោមេតិ ។ ឥទានិ
 ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អលត្តនិយានិ ហនានិ សមណោ
 វំ ព្រាហ្មណោ វំ ទេវេន វំ មារេន វំ ត្រិហ្មនា វំ
 កេនជំ វំ លោកស្មិន្តិ ។

ក្រុម អាត្មាអញមិនសប្បិយោភក្កផង សម្បុរកត្រក់ ធម្មវត្តាភិក្ខុកុ
 កាយផង ការងារ ក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅបានផង ពួកដទៃជាសក្រិវក្ក
 គ្រែកអរផង ពួកមិត្តសំឡាញ់ក៏ដូចចិត្តផង ។ ពាលបើមស្សនដមិ
 វិនាសទៅហើយ អរិយសាវកនោះ មិនសោកសង្រឹង មិនលំបាក
 បិទភ្នែកខ្យល មិនគក់ច្រៀង កទុកកន្ទេញ មិនដល់ខ្មៅសចក្កវាង្វើនិក្ខម ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុមុដ្ឋនអ្នកមិនទានស្តាប់ ដែលសារីសោក
 លាបដោយថ្នាំពិសណាចាត់ហើយ វែមនិញ្ញាតិខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ
 នៅហេថា អរិយសាវក អ្នកទានស្តាប់ ហើយដកខ្លួនសារីសោកដែល
 លាបដោយថ្នាំពិសនោះទាន អរិយសាវក អ្នកមិនមានសារីសោក
 វែមនិញ្ញាតិខ្លួនឯងឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អលត្តនិយក្នុង
 ៨ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ
 ត្រិហ្ម ធុបុគ្គលណាមួយក្នុងលោក មិនសប្បិយោ (តាមប្រាថ្នា) ។

បឋមចល្ហាសព ទុក្ខភាវីន្ទ្រ

១ សោចនាយ ១ បរិវេនាយ
 អន្តោ វេទ លក្ខន្តំ(១) អថ អប្បតោបិ
 សោចន្តមេធំ ទុក្ខតំ វិធិត្វា
 បព្វត្តិកា អត្តមថា កវត្តិ
 យតោ ១ ទោ បណ្ឌិតោ អាមតសុ
 ១ វេទតិ អត្តវិធិច្ឆយត្តិ
 បព្វត្តិកាស្ស ទុក្ខតិកា
 កវត្តិ ធិស្វា មុនំ អវិកាវិ បុរណំ
 ជយេន មន្តេន សុភាសិតេន
 អនុប្បនាទេន បវេណិយា វា
 យថា យថា យត្ថ សកេម អត្តំ
 តថា តថា តត្ថ បរត្តិមេយ្យ
 សាចេ បថានេយ្យ អសត្តនេយ្យោ
 មយា វា អញ្ញេន វា វេស អន្តោ
 អសោចមារោ អនិវាសយេយ្យ
 កម្មំ ធន្យំ កវត្តិ តវារមិធាធិតិ ។

១ ១. ម. ល្អា ។

បឋមចល្ហាសព ទុក្ខភាវីន្ទ្រ

ប្រិយោជន៍កុនិលោកនេះ ចោះពោជាតិចក្ខុ បុគ្គលមិនមែន
 បាន ព្រោះសេចក្តីសោត ព្រោះសេចក្តីឡើងឡូលឡើយ
 ពួកជនជាសត្រូវឃើញជននោះ កុំពុនិសោកសាទ្រឹងដល់ខ្ញុំ
 ខ្ញុំ ជាអ្នកមានចិត្តត្រេកអរ លុះណាតែបណ្ឌិត អ្នកឈ្នួន
 យល់ ក្នុងការវិនិច្ឆ័យខ្ញុំហេតុនឹងដល់ រើបមិនញាប់ញ័រ
 ក្នុងបទ្រព្វទាំងឡាយ ពួកជនជាសត្រូវ ឃើញមុនបណ្ឌិត
 នោះមិនប្រែប្រួល នៅដដែល ហើយខ្លួនឯងក៏ដល់ខ្ញុំខ្ញុំ
 វិញ បុគ្គលគប្បីបានប្រិយោជន៍កុនិលោក ដោយប្រការ
 ណា ។ គប្បីព្យាយាមក្នុងវិធាន ដោយប្រការនោះ ។ ធិការ
 និយាយសរសើរក្តី ការឈមន្តក្តី ការនិយាយជាសុភាសិតក្តី
 បរិវេណី (វិនិច្ឆ័យ) ក្តី បើសិនជាបុគ្គលដឹងច្បាស់ថា
 ប្រិយោជន៍នេះ គាត់អញក្តី បុគ្គលដទៃក្តី មិនគប្បីបានទេ
 មិនសោកសៅ គប្បីអត់ធ្មត់ថា កម្មដ៏ប៉ា (គាត់អញ
 បានសន្យាខ្ញុំហើយ) ដទៃវានេះ គាត់អញធ្វើដូចម្តេច ។

(៤៧) ឯតំ សមយំ ភក្កំ សាវត្ថិយំ វិហារតិ
 ជេតវនំ អនាថិបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ អថទោ
 រាជា បរសេនទិំ កោសលោ យេន ភក្កំ តេជ្ជប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ
 ទិសំទិំ ។ តេន ចោ បន សមយេន មន្រ្តិកា
 ទេវី កាលតាត ហោតិ ។ អថចោ អញ្ញាតោ
 បុរិសោ យេន រាជា បរសេនទិំ កោសលោ តេជ្ជប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា រញ្ញា បរសេនទិំស្ស កោស-
 លស្ស ឧបសន្តមិត្វា អាណេចេសិំ មន្រ្តិកា ទេវី
 ទេវី កាលតាតាតិ ។ ឯវំ វុត្ត រាជា បរសេនទិំ
 កោសលោ ទុក្ខំ ទុក្ខចោ បត្តត្វា អនោមុទោ
 បជ្ឈាយន្តា អប្បជិកាលោ ទិសំទិំ ។ អថទោ
 ភក្កំ រាជាំ បរសេនទិំ កោសលំ ទុក្ខំ ទុក្ខំ
 បត្តត្វំ អនោមុទំ បជ្ឈាយន្តំ អប្បជិកាលំ
 វិន្តា រាជាំ បរសេនទិំ កោសលំ ឯកនវេច

(៤៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន
 របស់អនាថិបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រៃសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះរាជា
 បរសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រាប់ក្នុងទិដ្ឋិ
 សមគួរ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ ព្រះនាមមន្រ្តិកាទេវី ទើបនិទិវរន្តិកទៅ ។
 លំដាប់នោះ មានម៉ូសមួយនាក់ចូលទៅគាល់ព្រះរាជាបរសេនទិកោសល
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបទូលដិតព្រះកោណិ ខែព្រះរាជាបរសេនទិ-
 កោសលថា បពិត្រព្រះសេដ្ឋិទេព ព្រះនាមមន្រ្តិកាទេវី ទើបនិទិវរ
 ហើយ ។ កាលនីមួយៗ ក្រាបទូលម៉ូសហើយ ព្រះរាជាបរសេនទិ-
 កោសល មានទុក្ខចោមនស្ស មានព្រះស្មេងឧបុរ មានព្រះកក្រដៃបំ
 គង់សញ្ចប់សញ្ជឹង មិនមានបដិកាល ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះរាជាបរសេនទិកោសល ទ្រង់មានទុក្ខចោមនស្ស
 មានព្រះស្មេងឧបុរ មានព្រះកក្រដៃបំ សញ្ចប់សញ្ជឹង មិនមាន
 បដិកាល ហើយបានក្រាស់នឹកព្រះរាជាបរសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា

វេញមាតិ មហាភជ. អលត្តនិយាតិ ហំនាតិ
 សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវេន វា មារេន
 វា ព្រហ្មណា វា កេនចិ វា លោកាស្មី ។ កតមាតិ
 បញ្ច ។ ជនធម្មំ មា ជិវិតិ អលត្តនិយំ ហំនំ ។ មេ ។
 ន សោចនាយ ន បរិទេវនាយ ។ មេ ។

កម្មំ ធម្មំ កិច្ចំ ករោមិទានិទំ ។

(៥០) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ធារណេ ចាក-
 រិមុត្តេ វិហារិនំ កុក្កុដានមេ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន ឧស្មាស្ស វត្តោ កម្មា ទេវី កាលកតា
 ហោតិ បិយា មនាថា ។ សោ កម្មាយ ទេវីយា
 កលកតាយ បិយាយ មនាថាយ ទេវី នហាយតិ
 ន វិលិម្បតិ ន កត្តំ កុញ្ញតិ ន កម្មត្តំ បយោដេតិ
 ត្តំត្តិ កម្មាយ ទេវីយា សរិវេ អដ្ឋោធម្មត្ថិតោ ។
 អដទោ ឧស្មា វាជា បិយកំ សោការក្ខំ(១)
 រោមន្តេសិ តេនហិ សម្ម បិយក កម្មាយ ទេវីយា
 សរិវេ អយសាយ តេលទោណិយា បក្ខំបិក្ខា

១ ឧ. ឧ. ពោលាវ្យំ ។

បតិទ្រមហេតិវិ អិលត្តនិយដ្ឋាន ធិហេតុវិសេសមណព្រាហ្មណំ ទេវតា
 មា ព្រហ្ម បុប្ផលណម្ហេ កុរិលោក មិនធម្មិប្បាមាសេចក្តី
 ព្រាហ្ម ទេពោន៥ យំនិ ។ ៥ យំនិ ដូចម្តេចចុះ ។ ហេតុមិនធម្មិ
 ប្រាមាសេចក្តីព្រាហ្មថា ជនធមិ កុំត្រាត្រាឡើយដូច្នោះ ។ មេ ។

មិនមានប្រាមាសាក ព្រោះទ្វិកុរុលឡើយ ។ មេ ។

កម្មដំបំ (កត្តាអញ្ញប្រាមាសន្តិកុហើយ) ឥឡូវនេះ

កត្តាអញ្ញធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

(៥១) សម័យមួយ ទារទេវីមានអាយុ គន្លឹះក្នុងកុក្កុដាន
 ទៀបក្រិកបាតលិប្បត្ត ។ គំសម័យនោះ ព្រះនាងកត្តាទេវី ជាទី
 ស្រឡាញ់ ពេញព្រះទ័យនៃព្រះរាជាមុណ្ណៈទិវិត្តិកទេវី ។ កាលព្រះ
 នាងកត្តាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យនៃព្រះរាជានិក្ខេបទេវីហើយ ទ្រង់មិន
 ស្រឡាត់ មិនប្រោះព្រិ មិនសោយក្រិយាស្វាយ មិនប្រកបការងារ
 សោះ ទ្រង់ដាច់ព្រះទ័យនៃព្រះនាងកត្តាទេវីចាំនិយប់ចាំនិថ្ងៃ ។
 រ៉េដាប៉នោះ ព្រះរាជាមុណ្ណៈ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ សោការកុមារា
 ដែលគាប់ព្រះទ័យមកជា ម្ចាស់សំឡាញ់ ជាទីស្រឡាញ់ បើ
 ដូច្នោះ អ្នកចូរដាក់ទូសរិវេនាងកត្តាទេវីទៅក្នុងស្នូកប្រិកដាវការវែងវែក

អញ្ញិស្សា អយសាយ នោណិយា បដិកុដ្ឋមិ យថា
 អយំ កង្កាយ នេវិយា សរីរំ ចិរកំ បស្សេយ្យា-
 មាតំ ។ ឃីរំ នេភតិ ទោ មិយនោ សោការត្តា
 បុណ្ណស្ស អញ្ញា បដិស្សត្វា កង្កាយ នេវិយា សរីរំ
 អយសាយ នេលនោណិយា បត្តិមិទ្ធា អញ្ញិស្សា
 អយសាយ នោណិយា បដិកុដ្ឋិ ។ អដទោ
 មិយកស្ស សោការត្តស្ស ឯតនហោសិ ឥបស្ស
 ទោ បុណ្ណស្ស អញ្ញា កង្កា នេវិ កាលកតាយ មិយា
 បដាទា ។ សោ កង្កាយ នេវិយា កាលកតាយ
 បិយាយ មដាទាយ នេវ ទហាយតិ ទ វិលិម្បតិ ទ
 កតំ ពុញតំ ទ កម្មតំ បយោនតិ កត្តិទ្ធិរំ កង្កាយ
 នេវិយា សរីរំ អន្លោមុត្វានោ ។ កំ ទុ ទោ មុណ្ណោ
 កថា សមណំ កំ ព្រាហ្មណំ កំ បយំទ្រាសេយ្យ យស្ស
 ទម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បដិហោយ្យតិ ។ អដទោ
 មិយកស្ស សោការត្តស្ស ឯតនហោសិ អយំ ទោ
 អាយស្ថា នាវនា ទាគលិម្បត្ត វិហរតិ កុត្តជារមេ ។

ហើយគ្រប ដោយស្នូតដៃដទៃៗ ទុកឲ្យយើងគ្រាន់ឃើញសរីរៈ
 នាងកង្កាយ យូរត្រលប់នឹង ។ សោការត្តាមាត្រ ជាច្រើនប្រទេស
 ទទួលបានព្រះពុទ្ធត្រូវជាមុនៈថា ព្រះពុទ្ធត្រូវស្រស់ ហើយ
 រាងសរីរៈព្រះនាងកង្កាយ ក្នុងស្នូតប្រតិដៅគ្រាន់ដៃដោយ គ្រប
 ដោយស្នូតដៃដទៃៗ ។ លំដាប់នោះ សោការត្តាមាត្រ
 ជាច្រើនប្រទេស មានសេចក្តីត្រូវយោងនេះថា ព្រះនាងកង្កាយ
 ជាច្រើនប្រទេស ព្រះពុទ្ធត្រូវជាមុនៈនេះ ចំរើនទៅហើយ
 កាលព្រះនាងកង្កាយ ជាច្រើនប្រទេស ព្រះពុទ្ធត្រូវ
 ហើយ ព្រះនាងនោះ មិនស្រីទឹក មិនប្រាថ្នា មិនសោយ
 ក្រិយាស្រាយ មិនប្រកបការងារសោះ ទ្រង់ជ្រប់ទៅក្នុងសរីរៈព្រះ
 នាងកង្កាយ ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ ព្រះនាងមុនៈចូលទៅជិតសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ហើយស្តាប់ធម៌របស់សមណព្រាហ្មណ៍ណា ទើបនឹង
 កម្សិលបេតិកភ័យសេចក្តីសោកទេព្វបាន ។ លំដាប់នោះ សោការ-
 ត្តាមាត្រ ជាច្រើនប្រទេស មានសេចក្តីត្រូវយោងនេះថា ព្រះនាង
 អ្នកនោះនេះ គង់នៅក្នុងក្រុងដាម ទៀបក្រុង បាវលិបុត្ត ។

តំ ទោ បឋមយស្មន្តំ ធានំ វេទំ កល្យាណោ
 កំភ្នំសន្តោ អត្តក្កតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេតាវី
 ពហុស្សតោ ចិត្តកម្មំ កល្យាណប្បដិកាណោ វុឌ្ឍោ
 ទេវ អរហោ ច យទ្ធន ធុណ្ណោ រាជា
 អយស្មន្តំ ធានំ បឋមុទាសេយ្យ អប្បេវ ធាម
 ធុណ្ណោ រាជា អយស្មតោ ធានស្ស ធម្មំ សុត្វា
 សោកសល្លំ បដិហេយ្យតំ ។ អដិទោ បិយតោ
 សោការត្តោ យេន ធុណ្ណោ រាជា តេនុបសន្តមិ
 ទបសន្តមិត្តា ធុណ្ណំ រាជាធំ វិតនាភិច អយំ ទោ
 ទេវ អយស្មា ធានោ ចានលំធុត្តេ វិហាតំ កុក្កុ
 ជាភមេ តំ ទោ បឋមយស្មន្តំ ធានំ វេទំ កល្យាណោ
 កំភ្នំសន្តោ អត្តក្កតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេតាវី
 ពហុស្សតោ ចិត្តកម្មំ កល្យាណប្បដិកាណោ វុឌ្ឍោ
 ទេវ អរហោ ច យទិ បន ទេវ អយស្មន្តំ ធានំ
 បឋមុទាសេយ្យ អប្បេវ ធាម ទេវ អយស្មតោ
 ធានស្ស ធម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បដិហេយ្យតំ ។
 តេនហំ សម្ម បិយក អយស្មន្តំ ធានំ បដិវារេហំ ។

ព្រះនារទេវីមានកាយុនោះ មានកិត្តិស័ត្វដ៏ពិរោះ ខ្លាចាយទៅយ៉ាង
 នេះថា ជាបណ្ឌិត វិនិវេ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានស្តាប់ច្រើន មានវាចា
 ដ៏វិចិត្រ មានបដិកាណល្អ មានវ័យចំរើនផង ជាព្រះអរហន្តផង
 បើដូច្នោះត្រូវតែ ព្រះរាជាមុន្ត្រាចូលទៅក្រែងនារទេវីមានកាយុ ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ឲ្យព្រះរាជាមុន្ត្រាជ្រើសព្រះសណ្តាប់ចម្រើនព្រះនារទេវីមានកាយុ
 ហើយ លះបង់នូវសាគីសាគចេញបាន ។ លំដាប់នោះ សោក-
 រត្នាមាត្រ ជាវិសាមព្រះច័យ ក៏ចូលទៅតាមព្រះរាជាមុន្ត្រា លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះរាជាមុន្ត្រាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 សម្មតិទេព ព្រះនារទេវីមានកាយុនេះ គង់នៅក្នុងកុក្កុជាពម្រៀប
 ត្រង់បាតលំប្អូត ព្រះនារទេវីមានកាយុនោះ មានកិត្តិស័ត្វដ៏ពិរោះ
 ខ្លាចាយទៅយ៉ាងនេះថា ជាបណ្ឌិត វិនិវេ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានស្តាប់
 ច្រើន មានវាចាដ៏វិចិត្រ មានបដិកាណល្អ ហើយមានវ័យចំរើនផង
 ជាព្រះអរហន្តផង បើព្រះសម្មតិទេព ចូលទៅក្រែងនារទេវីមានកាយុ
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យព្រះសម្មតិទេព ជ្រើសព្រះសណ្តាប់ចម្រើន ព្រះនារទេ-
 វីមានកាយុ ហើយលះបង់នូវសាគីសាគបាន ។ ម្ចាស់សំឡាញ់
 ជាទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកចូលទៅជ្រើសព្រះនារទេវីមានកាយុចុះ ។

កាថក្កំ ឆាម មាធិស្វា សមណំ វា ព្រាហ្មណំ
 វា វិជេតេ វសន្តំ បុត្រ អប្បនិស្សំវិជិតំ ឧបសង្កម្ពិកត្វំ
 មញ្ញោយ្យតិ ។ ឯវំ ទេវតិ ទោ បិយកោ សោ-
 ការត្តា មុណ្ណាស្ស រត្តា បដិស្សត្វា យេនាយស្មា
 ធារណ ទេនុបសង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពិត្វា អាយស្មន្តំ
 ធារណំ អភិវាទេត្វា ឯតមន្តំ ទិសីមិ ។ ឯកមន្តំ
 ទិសីន្តោ ទោ បិយកោ សោការត្តា អាយស្មន្តំ
 ធារណំ ឯតទរោច ឥមស្ស កន្ត មុណ្ណាស្ស រត្តា
 រត្តា ទេវី កាលកតតា បិយា មធាចា ។
 សោ កត្តាយ ទេវីយា កាលកតតាយ បិយាយ
 មធាចាយ ទេវី ឧហាយតិ ទ វិលិម្បតិ ទ កន្តំ
 កុញតិ ទ កម្មន្តំ បយោទេតិ រត្តំទិវំ កត្តាយ
 ទេវីយា សរិវ អដ្ឋោមុត្តិតា ។ សាទុ កន្ត
 អាយស្ម ធារណ មុណ្ណាស្ស រត្តា ភជា ទម្ពំ ទេសេតុ
 យថា មុណ្ណា ភជា អាយស្មតោ ធារណស្ស
 ទម្ពំ សុត្វា សោកសល្លំ មជិហោយ្យតិ ។

ដ្បិតថា ចុក្កលប្រាកដដូចជាយើង មិនសមរម័ន៍នឹងចូលទៅកេសមណ-
 ព្រាហ្មណំ ទៅក្នុងដែន ដែលមិនទាន់បានផ្លៀងផ្លាស់ទេ ។
 សោការត្តាមាត្រ ជាទីគាប់ច្រវែងទទួលព្រះរាជទុក្ខា ព្រះរាជាមុណ្ណៈថា
 ព្រះករុណាដ៏ចំរើន ហើយចូលទៅក្រុះនារទៈដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ច្បាយចង្អុំព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយអន្តិយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរ ។ លុះសោការត្តាមាត្រ ជាទីគាប់ច្រវែងអន្តិយក្នុងទីដ៏
 សមគួរហើយ បានចូលព្រះនារទៈដ៏មានអាយុយ័វនេះថា បពិត្រ
 ព្រះករុណាដ៏ចំរើន ព្រះនាងកត្វាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញច្រវែង
 បេសព្រះរាជាមុណ្ណៈនេះ ទិវន្តិតទៅហើយ ។ កាលព្រះនាងកត្វាទេវី
 ជាទីស្រឡាញ់ពេញច្រវែង ទិវន្តិតទៅហើយ ព្រះរាជានារទ្រង់ដឹង
 ស្រងំទឹក មិនប្រាថ្នា មិនសោយក្រូឃស្វាយ មិនប្រកបការងារ
 ទ្រង់ជ្រប់ច្រវែង តែក្នុងសីលព្រះនាងកត្វាទេវី ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។
 បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ មេត្តាសំដែង
 ធម៌ដល់ព្រះរាជាមុណ្ណៈឲ្យទាន ឲ្យព្រះរាជាមុណ្ណៈទ្រង់ព្រះសក្ការបំ
 ធម៌នៃព្រះនារទៈដ៏មានអាយុហើយ លរបដិស្សវិសោកបាទ ។

បរិច្ឆេទសិវា ធុរ្យាសិវា

យស្សនាទិ បិយត ធុរ្យាសិវា រាជា កាល
 មញ្ញតិ ។ អថទោ បិយតោ សោតារត្តោ
 ទដ្ឋាយាសនា ភាយស្សន្តំ ទារនំ អភិវាទេត្វា មទត្តិ-
 លំ តាត្វា យេន ធុរ្យាសិវា រាជា តេទុបស្សន្តិមិ ទុប-
 ស្សន្តិមិ ធុរ្យាសិវា រាជា ឯនទរោច តតាវតោសោ
 ទោ ទេវ ភាយស្សនា ទារនន ។ យស្សនាទិ
 ទេវេ កាលំ មញ្ញតិ ។ តេនហិ សម្ម បិយត
 កត្រាទិ កត្រាទិ យាទាទិ យោជាមេហិទិ ។ វិ
 ទេវតំ ទោ បិយតោ សោតារត្តោ ធុរ្យាសិវា រាជ្ជា
 មជ្ជិស្សន្តា កត្រាទិ កត្រាទិ យាទាទិ យោជាមេត្វា
 ធុរ្យាសិវា រាជា ឯនទរោច យត្តាទិ ទោ តេ
 ទេវ កត្រាទិ កត្រាទិ យាទាទិ ។ យស្សនាទិ ទេវេ
 កាលំ មញ្ញតិ ។ អថទោ ធុរ្យាសិវា រាជា កត្រាទិ
 កត្រាទិ យាទាទិ អភិវាទេត្វា កត្រាទិ កត្រាទិ
 យោទេហិ យេន កត្តាដាវោ តេន ទាយាសិ
 មហាទុរាទុកាវេន ភាយស្សន្តំ ទារនំ ទស្សនាយ

ម្ចាស់បុរស ជាទីស្រឡាញ់ ព្រះរាជាមុន្ត្រៈ សំគាល់កាលគួរដែល
 ស្តេចមក ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់នោះ សោតារត្តោមាត្រ
 ជាទីតាប់ច្រវើយ ព្រាគចាតកាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ
 ហើយធ្វើប្រទេស្យលា ចូលទៅគាល់ព្រះរាជាមុន្ត្រៈ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ គំពូនក្រាបទូលព្រះរាជាមុន្ត្រៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
 ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ បើកទោសថ្វាយហើយ ។ ព្រះសម្មតិទេព
 សំគាល់កាលគួរនឹងស្តេចទៅឥឡូវនេះចុះ ។ ម្ចាស់ស្រឡាញ់ជា
 ទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រើនាយសារថ្មីឡើយយានល្អ ។
 សោតារត្តោមាត្រ ជាទីតាប់ច្រវើយវាលព្រះរាជធុរ្យាសិវាព្រះរាជាមុន្ត្រៈថា
 ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស ហើយប្រើនាយសារថ្មីឡើយយានល្អ ហើយ
 ក្រាបទូលព្រះរាជាមុន្ត្រៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យានល្អ ។
 សម្រាប់ព្រះអង្គរៀបចំចូលស្រពហើយ ។ ព្រះសម្មតិទេព សំគាល់
 កាលគួរដែលព្រះអង្គនឹងស្តេចទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះរាជាមុន្ត្រៈស្តេចឡើងគន្លឹះយានល្អ ចូលទៅឯកុកុដាវោ ដោយ
 យានល្អ ដោយគន្ធាត្តិ ដើម្បីចូលព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ។

យោគីកា យោធស្ស ក្នុង យោធន កត្តា យោធា
 បទ្ទារោហិត្វា បន្តិកោវ អារាមំ ចារិសិ ។ អថទោ
 បុណ្ណោ វាជា យេន អាយស្មា ធារោ តេធម្ម-
 សន្តមិ ធម្មសន្តមិត្វា អាយស្មន្តំ ចារិទំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទោ
 អុណ្ណំ វាជាទំ អាយស្មា ធារោ ឯកទរោច
 បុត្តមាទំ មហាវាជ អលត្តនិយាទិ ហិទាទិ
 សមណោ វា ត្រាញ្ញណោ វា ទេវេន វា មារេន
 វា ត្រឡាតា វា តេនចិ វា លោកស្មី ។ តាតមាទិ
 បញ្ច ។ ជនទន្ធិ មា ធីតិ អលត្តនិយំ ហិទំ
 សមណោ វា ត្រាញ្ញណោ វា ទេវេន វា មារេន
 វា ត្រឡាតា វា តេនចិ វា លោកស្មី ព្យាទិទន្ធិ មា
 ព្យាទិយិទិ... មរណទន្ធិ មា មិយ្យិទិ... ទយទន្ធិ
 មា ទិយិទិ... នស្សទន្ធិ មា នស្សិទិ អលត្តនិយំ
 ហិទំ សមណោ វា ត្រាញ្ញណោ វា ទេវេន វា
 មារេន វា ត្រឡាតា វា តេនចិ វា លោកស្មី ។
 អស្សុតវិគោ មហាវាជ បុត្តនិស្ស ជនទន្ធិ

ចំដែលយ៉ាង ទើបបានត្រឹមណា ព្រះកង់កំស្កុចទៅ ហើយយានគ្រឿង
 ទោះ ហើយស្កុចចុះអំពីយាន ទ្រង់ព្រះដំណើរដោយព្រះបាទ ចូល
 ទៅរាជម ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមុន្ត្រះចូលទៅគេព្រះនារទៈដ៏មាន
 កាយ សុខស្កុចចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះនារទៈដ៏មានកាយ
 ហើយប្រថាប់ក្នុងវិជ្ជាសមគ្គ ។ សុខព្រះរាជាមុន្ត្រះគន្លឹកនិទ័យសមគ្គ
 ហើយ ព្រះនារទៈដ៏មានកាយ ថ្វាយព្រះលោយ៉ាងនេះថា ថ្វាយព្រះរា
 មហាវាជ អលត្តនិយក្នុង តិរោគុ ដែលសមណក្រាហ្មណ៍ ទៅតា មា
 ត្រឡាបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នានោះ មាន
 ថយ៉ាង ។ ថយ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ តិរោគុដែលសមណក្រាហ្មណ៍
 ទៅតា មា ត្រឡា បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាម
 សេចក្តីប្រាថ្នាថា ជនទមិ កុំត្រាត្រាឡើយ ព្យាទិទមិ កុំឈឺចាប់ដូច្នោះ
 ឡើយ... មរណទមិ កុំស្លាប់ដូច្នោះឡើយ... ទយទមិ កុំអស់ទៅដូច្នោះ
 ឡើយ... ហេតុដែលសមណក្រាហ្មណ៍ ទៅតា មា ត្រឡា បុគ្គលណា
 មួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នាថា នស្សទមិ កុំខាន
 ទៅដូច្នោះ ។ បរិព្រឹត្តមហាវាជ ជនទមិច្រស់បុព្វជន អង្គមិនបានស្តាប់

របបបណ្ណាសា បុណ្យសិវ្យា

ជីវិត សោ ជរាជម្ម ជីវន្ត ១ ឥតិ មជ្ជិមញ្ញត្តតិ ១
 ទោ មឃ្លេវេកស្ស ជរាជម្ម ជីវិតិ អដិទ្ធា យាវតា
 សត្តានំ អាតតិ ភតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សត្វេសំ
 សត្តានំ ជរាជម្ម ជីវិតិ អហត្វោ ទោ បទ ជរាជម្ម
 ជីវន្ត សោធម្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧត្តាធឿ
 កាធម្មេយ្យំ សម្មាហំ អាបដ្ឋេយ្យំ កត្តម្យំ មេ ទត្ថា-
 ធម្មេយ្យ កាយេច ទុទ្ធិន្តិយំ ឱត្តមេយ្យ កម្មន្តិយំ
 ទប្បវត្តេយ្យំ អមិត្តាចំ អត្តមទា អស្ស មិត្តាចំ
 ទុប្បទា អស្សតិ ។ សោ ជរាជម្ម ជីវន្ត សោឥតិ
 កិលមតិ បរិទេវតិ ឧត្តាធឿ តាន្តិ សម្មាហំ អាបដ្ឋតិ
 អយំ វុច្ឆតិ មហារាជ អស្សតិ បុត្តន្តោ វិទ្ធា
 សវិសេន សោកសាលេន អត្តាធាត្វោ បរិកាយតិ ។
 ពុន ចបរិ មហារាជ អស្សតិ បុត្តន្តោ បុត្តន្តស្ស
 ទ្យាជិជម្ពំ ទ្យាជិយតិ... មរណជម្ពំ មិយ្យតិ...
 ឧយជម្ពំ ឧយតិ... ទស្សនជម្ពំ ទស្សតិ សោ

របបបណ្ណាសា បុណ្យសិវ្យា

វេមនិគ្រិត្រាទៅ បុត្តន្តនោះ មិនដឹងរណា គួរដកធម៌វេសន្តិគ្រា
 ទៅដូច្នោះថា ជរាជម្ម មិនគ្រាគ្រាចំពោះលំហែកត្តាអញ្ច្នាក់ឯងទេ
 ដោយឥតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បង សេចក្តីកើតឡើង
 វៃសត្វទាំងឡាយ ទៅមានដកបណា ដកធម៌របស់សត្វទាំងឡាយ ទាំង
 អស់ វេមនិគ្រិត្រាទៅដកបណ្ណោះ កាលបើដកធម៌ គ្រិត្រាទៅហើយ
 កាត្តាអញ គប្បីសោកសៅទ្រឹង សំបាក ទ្វិតទ្វល គត់ទ្រូង
 កទ្ធកំភទ្ធាញ ដល់ខ្ញុំវេសចក្តីវិនិភ្វេច កាត្តាអញមិនយោធកក្កដន
 សម្បុរកេត្រកំ គប្បីទ្រាក់ចុះក្នុងកាយផង កាលបើកំប៉ងប្រត្រិត្រាទៅផង
 ពួកផង ជាសត្រូវ ក៏មានចិត្តត្រេកអរផង មិត្តសំបូរញឹកញាប់ក្នុងផង
 ដូច្នោះ ។ កាលបើដកធម៌នោះគ្រិត្រាហើយ បុត្តន្តនោះ ក៏សោក
 សៅទ្រឹង សំបាក ទ្វិតទ្វល គត់ទ្រូង កទ្ធកំភទ្ធាញ ដល់ខ្ញុំវេសចក្តី
 វិនិភ្វេច មតិគ្រមហារាជ នេះហៅថា បុត្តន្ត អ្នកមិនបាទស្តាប់
 ត្រូវសាតិសោក វេលាលាបដោយថ្នាំពិសចាក់ហើយ ញ័ងខ្លួនឯងឲ្យ
 ក្តៅគ្រហាយ ។ មតិគ្រមហារាជ មួយទៀត ព្យាធិធម៌ របស់បុត្តន្ត
 អ្នកមិនបាទស្តាប់ តែងឈឺចាប់... មរណធម៌ វេមនិស្តាប់...
 ឧយធម៌ វេមនិស្តាប់... ទស្សនធម៌ វេមនិវិទាសទៅ បុត្តន្តនោះ

ឧស្សននទ្រេ ឧរុដ្ឋ ឧ វេតិ បដិសក្កុក្កតិ ឧ ទោ
 បយ្ហេវេកស្ស ឧស្សននទ្រេ ឧស្សតិ អថទោ យាវតា
 សក្កានំ អាគតិ ភតិ បុតិ ឧបបត្តិ សទ្ធិសំ
 សក្កានំ ឧស្សននទ្រេ ឧស្សតិ អហក្ខេវ ទោ ចន
 ឧស្សននទ្រេ ឧរុដ្ឋ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ
 ឧត្តាឡិ កក្កេយ្យំ សន្មោហំ អាមន្តេយ្យំ កត្តម្យំ
 មេ ឧត្តាឡេយ្យំ កាយេបំ ឧត្តន្តិយំ ឧត្តមេយ្យ
 កាយ្យន្តិយំ ឧត្តេយ្យំ អមិន្តិយំ អត្តមនា អស្ស
 បំន្តិយំ ឧត្តនា អស្សតិ ។ សោ ឧស្សននទ្រេ ឧរុដ្ឋ
 សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧត្តាឡិ កក្កេតិ
 សន្មោហំ អាមន្តតិ អយំ វុត្តតិ មហារាជ អស្សតក
 បុត្តន្តោ វិន្ទា សវិសេន សោកសល្លេន អត្តនក្ខេវ
 បរិកាមេតិ ។ សុតវតោ ច ទោ មហារាជ អវិយស្សា
 វកស្ស ជរាទន្តំ ជីវតិ សោ ជរាទន្តេ ជីវន្តា វេតិ
 បដិសក្កុក្កតិ ឧ ទោ មយ្ហេវេកស្ស ជរាទន្តំ ជីវតិ

មិនពិចារណា ក្នុងឧស្សននទ្រេដែលវិនាសទៅហើយដូច្នោះថា ឧស្សន-
 នទ្រេ មិនវិនាសទៅចំពោះលើភក្កាញាតិក៏ដឹងទេ ដោយពិគរោ
 ជំរាលមេត ជំរាលទៅ សេចក្តីប្បុតិ សេចក្តីកើតឡើងរបស់សត្វទាំង
 ព្រួយ នៅមានត្រឹមណា ឧស្សននទ្រេរបស់សត្វទាំងអស់ វេមិនវិនាស
 ទៅត្រឹមនោះ កាលបើឧស្សននទ្រេ វិនាសទៅហើយ អាត្មាញាតិក៏ប្តី
 សោកសាស្ត្រីនី សំបុក ឡឹកឡួល ភក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់ខ្ញុំ
 សេចក្តីវិន្ទិក្ខេប អាត្មាញាតិ មិនយូរកត្តនី សប្បុរោគក៏ក៏ប្តី
 ពាក់ព្រក្តីកាយនី ការភិក្ខុមិនប្រើប្រាស់ទៅនី ពួកដទៃ ជាសត្រូវ
 ហានចិត្តក្រៃហាននី មិត្តសំខ្លាញ់ក្នុងចិត្តនី កាលបើ ឧស្សននទ្រេ
 វិនាសទៅហើយ បុត្តដទៃនោះ ក៏សោកសាស្ត្រីនី សំបុក ឡឹកឡួល
 ភក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីវិន្ទិក្ខេប បពិត្រមហារាជ
 នេះហៅថា បុត្តដទៃមិនបាទស្តាប់ ដែលសាវតិសោក លុបដោយថ្នាំពិស
 ចាក់ហើយ ញ៉ាំងខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ ។ បពិត្រមហារាជ ជរាទន្តិ
 របស់អវិយសាវត អ្នកបាទស្តាប់ហើយ គ្រាំគ្រាទៅ អវិយសាវត
 នោះ ពិចារណាក្នុងជរាទន្តិ ដែលគ្រាំគ្រាទៅហើយដូច្នោះថា ជរាទន្តិ
 មិនគ្រាំគ្រាទៅ ចំពោះលើភក្កាញាតិក៏ដឹងទេ ដោយពិគរោ

បរិមាណសមេ ធម្មសមាស

អដថោ យាវតា សត្តានំ ភាគតិ តតិ ចុតិ ឧបបត្តិ
 សត្វេសំ សត្តានំ ជននម្មំ ជីវតិ អហត្ថោ ចោ
 បន ជននម្មេ ជិន្ហោ សោនយ្យំ តិលមេយ្យំ
 បរិទេវយ្យំ ឧត្តាធឿ តទ្ធិយ្យំ សម្មោហំ គាមន្ទយ្យំ
 កត្តយ្យំ មេ នន្ទានយ្យ តាយេថ ទុត្តន្តិយំ
 ទិក្ខុយយ្យ តត្ថន្ទាថិ នប្បវត្តយ្យំ អមិគ្គាថិ
 អត្តមនា អស្សុ មិគ្គាថិ ទុត្តនា អស្សុតិ ។ សោ
 ជននម្មេ ជិន្ហោ ន សោបតិ ន តិលមេតិ
 ប បរិទេវតិ ន ឧត្តាធឿ តទ្ធិតិ ន សម្មោហំ
 រាបន្ទតិ អយំ វុច្ឆតិ មហារាជ សុតតិ អរិយស្សា-
 វតោ អត្ថហំ សវិសំ សោតសស្សំ យេន វិទ្ធោ
 អស្សុតា ឬដុដ្ឋនោ អត្តានញ្ញោ បរិភាមេតិ ។
 អសោតោ វិសលោ អរិយស្សាវតោ អត្តានញ្ញោ
 វរិទិញាមេតិ ។ ឬន ចបរំ មហារាជ សុតតោ
 អរិយស្សាវតស្ស ព្យាទិទម្មំ ព្យាទិយតិ ... មរណទម្មំ
 មិយ្យតិ ... ទយទម្មំ ទិយតិ ... នស្សនទម្មំ នស្សតិ

បរិមាណសមេ ធម្មសមាស

ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បូក សេចក្តីគេតវិញ្ញិបេសស្ស
 ទាំងឡាយ នៅមានត្រឹមណា ដកចម្រើរបស់សត្វទាំងអស់ វេទន៍ត្រាត្រា
 ទៅត្រឹមនោះ កាលបើដកនិមិត្តត្រាហើយ គាត់អញ្ជាញប្តីសោក
 សង្រឹក លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គង់ទ្រង់ កន្ទុក់កន្ទេញ ដល់ខ្សែសេចក្តី
 វង្វែងវង្វេច គាត់អញ្ជាញប្តីមិនហ្មានក្នុងនិ សម្បុរពេក្រក់ក្តីទាក់ទុក្ក
 កាយផង ការងារមិនប្រព្រឹត្តទៅផង ពួកដទៃ ជាសត្រូវមានចិត្តគ្រៃ
 រាជផង ពួកមិត្តសំឡាញ់ក្នុងចិត្តផង ។ កាលបើដកនិមិត្តត្រាហើយ
 អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោកសង្រឹក មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល
 មិនគង់ទ្រង់ កន្ទុក់កន្ទេញ មិនដល់ខ្សែសេចក្តីវង្វែងវង្វេច បតិក្រ
 មហារាជ ឬដុដ្ឋន អ្នកមិនបានស្តាប់ ដែលសាគីសោក លាមហាយ
 ថ្នាំពិសណាចាក់ហើយ វេទន៍ញ៉ាំងខ្លួនឲ្យក្តៅក្រហាយ នេរហៅថា
 អរិយសាវក អ្នកបានស្តាប់ បានដកខ្សែសាគីសោក ដែលលាមហាយ
 ថ្នាំពិសនោះបាន ។ អរិយសាវក ដែលមិនមានសាគីសោក វេទន៍
 ញ៉ាំងខ្លួនឯងឲ្យរលត់ទុក្ខបាន ។ បតិក្រមហារាជ មួយទៀត ព្យាទិទមិ
 របស់អរិយសាវកអ្នកបានស្តាប់ហើយ វេទន៍ឈឺចាប់ ... មហារាជមិ
 វេទន៍ស្តាប់ ... ទយទមិ វេទន៍អស់ទៅ ... នស្សនទមិ វេទន៍វិបាកទៅ

សោ ទស្សនទម្មេ ទដ្ឋេ វតិ បដិសត្តិក្ខតិ ទ ទោ
 បយ្ហេវកស្ស ទស្សនទម្មំ ទស្សតិ អដទោ យាវតា
 សត្តានំ អាគតិ ភតិ ទុតិ ទបមត្តំ សាទ្ធវសំ សត្តានំ
 ទស្សនទម្មំ ទស្សតិ អហារោវ ទោ បទ ទស្សន-
 ទម្មេ ទដ្ឋេ សោចយ្យំ តិលមេយ្យំ បរិទេវយ្យំ
 ទាត្តាឡិ ទេវេយ្យំ សាខ្មាហំ អាមជ្ជេយ្យំ កត្តម្យំ
 មេ ទត្តាទេយ្យ កាយេមិ ទុត្តន្តិយំ ទិក្ខុមេយ្យ
 ទាម្ពត្តានិ ទយ្យវិត្តយ្យំ អមិត្តាមិ អត្តមទា អស្ស
 មិត្តាមិ ទុដ្ឋទា អស្សតិ ។ សោ ទស្សនទម្មេ ទដ្ឋេ ទ
 សោភតិ ទ តិលមេតិ ទ បរិទេវតិ ទ ទាត្តាឡិ កទុតិ
 ទ សាខ្មាហំ អាមជ្ជតិ អយំ វុត្តតិ មហារាជ
 សុតក អរិយស្សវតោ អទ្ធាហំ សវិសំ សោគសស្សំ
 យេទ វិទ្ធា អស្សតក ទុដ្ឋដ្ឋទោ អត្តាទញ្ញាវ
 បរិកាយេតិ ។ អសោគោ វិសល្លោ អរិយស្សវតោ

អរិយសាវកនោះ ចិបារណា ក្នុងទស្សនទម្មិ ដែលវិទានទៅដូច្នោះថា
 ទស្សនទម្មិ មិនវិទានទៅចំពោះលើកអត្តាអញ្ញាម្នាក់ឯងទេ ដោយ
 ពិភវនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្បូក សេចក្តីភិតច្បើន
 វៃនក្នុងចំណុច ទៅត្រឹមណា ទស្សនទម្មិរបស់សក្ខីទាំងអស់ រមែង
 វិទានទៅត្រឹមនោះ កាលបើទស្សនទម្មិ វិទានទៅហើយ អត្តាអញ
 សោគស្សិសោគស្ថន្រីន លំបាក ទ្បកទ្បល ភក់ច្រូង កខ្វក់កខ្វញ
 ដល់ទូរសេចក្តីវេទន៍ក្លែង អត្តាអញមិនបានក្តីផង សម្បុរកាត្រក់
 កំប្លែងចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនច្រត្រិះទៅផង ពួកដទៃ ជាសត្រូវ
 មានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្តសំណូញក៏ក្លែងចិត្តផង ។ កាលបើ
 ទស្សនទម្មិ វិទានទៅហើយ អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោគស្ថន្រីន
 មិនលំបាក មិនទ្បកទ្បល មិនភក់ច្រូង កខ្វក់កខ្វញ មិនដល់ទូរសេចក្តី
 វេទន៍ក្លែង មិនត្រេកអរផង មុជជ្រូងម្នាក់មិនបានស្តាប់ ដែលសាវិសោក
 លាបង្កើតឃ្នក់ពិសណា ចាក់ហើយ រមែងញ៉ាំងខ្លួនទ្បក្រៅត្រហាយ
 ទេះហៅថា អរិយសាវកអ្នកបានស្តាប់ បានដកខ្លួនវិសាវិសោក ដែល
 លាបង្កើតឃ្នក់ពិសនោះបាន ។ អរិយសាវកមិនមានសាវិសោក

ចំបងបណ្ណាល័យ ឧប្បត្តិករវិញ

អត្តនាម្បា បរិទេញវិបតិ ។ ឥតានិ ទេ មិចារិក
បញ្ច អលត្តនិយានិ ហាននិ សមណេន ភ
ក្រាហ្មណេន ភ ទេវេន ភ មារេន ភ ក្រត្តុយ ភ
កោនចិ ភ លោកស្ម័ត្តិ ។

ន សោចនាយ ន បរិទេវិយ
អត្តា នន លត្តនំ អបិ អប្បតោមិ
សោចន្តមេនំ ធុត្តនំ វិទិត្តា
បច្ចុត្តិកា អត្តមនា កវត្តិ
យតោ ច ទោ បណ្ឌិតោ អាមតានុ
ន វេននិ អត្តវិទិត្តយញ្ញ
បច្ចុត្តិកាស្ស ធុត្តនំ កវត្តិ
យស្វា ធុចំ អវិការំ បុរណំ
ជារ្យន មន្តេន សុកាសិភេន
អនុប្បតានេន បវេណិយា វ
យថា យថា យតុ លកេថ អត្តិ
តថា តថា តត្ត បរក្កមេយ្យ

បរិមបណ្ណាល័យ ឧប្បត្តិករវិញ

វេមនិញ្ញំ ធុនន្យលេនំ ឧត្តបា ន ។ បតិស្រមហារជ អលក្កនិយដ្ឋាន
៥ យវិននេនេន វេសសមណក្រាហ្មណំ ទេវតា មា ព្រហ្ម បុប្ផល
ណាមួយក្នុងលោក មិនអប្បបាទតាមប្រាថ្នា ។

ប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ សូម្បីបន្តិចបន្តួច បុគ្គលមិនបាន
ព្រោះសេចក្តីសោកទ្រឹកទ្រូលារឿយ ក្នុងជនជាសត្រូវយើង
បុគ្គលខ្លះ កំពុងសោកសៅ ដល់ខ្លះខ្លះក៏មានចិត្តក្រអៅ
លុះពេលគេបណ្ឌិត អ្នកលេចយល់ខ្លះហេតុផល ទើបមិន
ប្រាប់ញ្ញំ ក្នុងប្រទេសទាំងឡាយ ក្នុងជនជាសត្រូវយើង
(ទឹក) មុន បណ្ឌិតនោះមិនប្រែប្រួលប្លែកអំពីដើម ក៏កើត
ខ្លះវិញ បុគ្គលអប្បបាទប្រយោជន៍ក្នុងទីពេក ដោយប្រការ
ណា ។ អប្បព្យាយាមក្នុងទីនោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តនិបិដក អង្គនិទាយស្សី ចក្ខុវគ្គិយភោ

សាច បដិទេយ្យ អសន្តិទេយ្យា
មយា វា អញ្ញា វា វិស អន្តោ
អសោចមាណោ អនិវាសយេយ្យ
កង្កំ ធុឡំ តំន្តំ កកោមិណាមិទិ ។

ឯវំ វុត្តំ មុណោ វាជា អាយស្មន្តំ បារមំ ឯតទ-
ភេទ កោ បាមោ(១) អយំ កន្តំ ធម្មបរិយាយោតិ ។
សោកសល្លាហរណោ ធាម អយំ មហាភជ ធម្ម-
បរិយាយោតិ ។ តត្ប កន្តំ សោកសល្លាហរណោ
តត្ប កន្តំ សោកសល្លាហរណោ ឥមំ ហិ មេ កន្តំ
ធម្មបរិយាយំ សុត្តា សោកសល្លំ បហំធុន្តំ ។
វាជទោ មុណោ វាជា បិយតំ សោការក្កំ អាមន្តសិ
តេនហិ សម្ម បិយត កន្តាយ ទេវិយា សវិ
ណាមេជ ថូបត្តស្សា កកោមិ ។ អន្តកក្កេនាមិ
មយំ ធម្មាយស្សាម ទេវ វិលំម្បិស្សាម កត្ត
កុញ្ញិស្សាម កង្កន្តំ ច បយោទេស្សាមាតិ ។

១. ខ. ហេ ឡ ហេ ។

មុណោវិញ្ញា ចក្ខុវគ្គិ ។

សុត្តនិបិដក អង្គនិទាយ ចក្ខុវគ្គិយភោ

តិការិយាយសាសីភ្នំ ការាយមន្តភ្នំ ការិយាយជាសុ-
ការិភ្នំ ការិយាយភ្នំ បរិណិភ្នំ បរិណិភ្នំ បរិណិភ្នំ បរិណិភ្នំ
មុន កក្កាអញ្ញភ្នំ អ្នកដទៃភ្នំ មិនប្រើប្រាស់ភាមៈសច្ចភ្នំ(ប្រាថ្នា)
ហើយមិនសាកសៅ គប្បីអនុវត្តថា កម្មវិធី (កក្កាអញ្ញ-
បុរសឡូកហើយ) ឥឡូវនេះ កក្កាអញ្ញ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

វាសព្រះនារៈសំដែងយ៉ាងនេះហើយ ព្រះរាជាមុណ្ណៈបានទូលព្រះ
នារៈដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បតិគ្រិព្រះករុណាមិទិវេន ធម្មបរិយាយ
នេះ ឈ្មោះអ្វី ។ បតិគ្រិមហាភជ ធម្មបរិយាយនេះ ឈ្មោះថា សោក-
សល្លាហរណៈគឺទាយជាគ្រឿងជកខ្លីសរតិសោក ។ បតិគ្រិព្រះ
ករុណា បែនហើយ ហៅថា សោកសល្លាហរណមិ បតិគ្រិព្រះករុណា
បែនហើយ ហៅថា សោកសល្លាហរណមិ បតិគ្រិព្រះករុណា ខ្ញុំព្រះ
ករុណាបានស្តាប់ធម្មបរិយាយនេះហើយ តិលះបង់ខ្ញុំសរតិសោកបាន ។
សំដាប់នោះ ព្រះរាជាមុណ្ណៈត្រាស់ហៅសោការក្កាមាត្រាទីតាប់ព្រះទ័យ
ថា ខ្មាលសំឡាញ់ ជាទីស្រឡាញ់ បើអ្វីច្នោះ ចូរអ្នកវិលាយសិរិទាន
កត្តាទេវី ហើយកសាងព្រះស្នូបដើម្បីបញ្ចុះពានុនាទិកត្តាទេវីនោះ ។ ចាប់
ផើមកំពិវិជ្ជាចេះទៅ យើងនឹងផ្គូផ្គងផង ព្រះព្រះផង បរិភោគកត្តផង
ប្រកបការងារព័ន្ធខ្យាយផង ។

ចប់ មុណោវិញ្ញា ទី ៥ ។

បឋមចន្ទាសារ មណ្ឌលវិទ្យា

តស្សៈទានំ

អាទិយោ សម្បវិសោ ច
ឥដ្ឋា មនាមនាយិកិសន្តំ
សម្បតា ច ឆនំ មាទំ
កោសលោ នារទេន ចាតិ ។

បឋមេ ចន្ទាសារ ធិដ្ឋិកោ ។

បឋមចន្ទាសារ មណ្ឌលវិទ្យា

ឧទ្ទាននៃមណ្ឌលវិទ្យា នោះគឺ

ហេតុទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគប្បីបានឲ្យទ្រព្យ ១ សម្បវេស
កើតក្នុងក្រិក្ខណ ១ ធម៌ទាំងឡាយជាទីប្រាថ្នា ១ បុគ្គលអ្នក
ឲ្យឲ្យរបស់ជាទីកាប់ចិត្ត កែតិប្បាទរបស់ជាទីកាប់ចិត្តវិញ ១
កំនបុណ្យ ១ សម្បតា ១ ទ្រព្យ ១ ហេតុដែលបុគ្គល
មិនគប្បីបានកាមប្រាថ្នា ១ ព្រះរាជាបរិសេនទិកោសលក្រិយ
ព្រះហឫទ័យ ១ ភារទេសវិជនិមមិ ។

ចប់ បឋមចន្ទាសារ

ទុតិយបណ្ណាល័យ
នីវរណវិគ្គ

(៩០) ឯកំ សមយំ ភគវំ សាវត្ថិយំ វិហារំ
 ជេតវនំ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាមេ ។ តត្រិ ចោ
 ភគវំ ភិក្ខុ អាមទ្កេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទទ្កេតិ ភេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ បទ្ធស្មេន្ទសុំ ។ ភគវំ ឯតទវេច
 បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាវលោ ជីវលោ ចេតសោ
 អដ្ឋារហោ បញ្ញាយ ទុត្តលីការលោ ។ ភគវេ
 វេត ។ ភាមទ្ធខោ ភិក្ខុវេ អាវលោ ជីវលោ
 ចេតសោ អដ្ឋារហោ បញ្ញាយ ទុត្តលីការលោ
 ព្យុទានោ ភិក្ខុវេ អាវលោ ជីវលោ ចេតសោ
 អដ្ឋារហោ បញ្ញាយ ទុត្តលីការលោ ជីវលីដ្ឋំ
 ភិក្ខុវេ អាវលំ ជីវលំ ចេតសោ អដ្ឋារហំ
 បញ្ញាយ ទុត្តលីការលំ ទុត្តុកុក្កុដ្ឋំ ភិក្ខុវេ
 អាវលំ ជីវលំ ចេតសោ អដ្ឋារហំ បញ្ញាយ
 ទុត្តលីការលំ វិចិក្ខុត្តា ភិក្ខុវេ អាវលោ ជីវលោ
 ចេតសោ អដ្ឋារហោ បញ្ញាយ ទុត្តលីការលោ ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ
នីវរណវិគ្គ

(៩១) សមយមួយ ព្រះដំរោនព្រះភាគទ្រង់គង់នៅស្តីវត្តជេតវន
 បេសំអនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋី ជិតគ្រងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដំរោន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏ទទួលព្រះត្រូវដឹកនាំព្រះដំរោនព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះដំរោនព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤ យ៉ាង
 នេះ ជាគ្រឿងទប់ ពាក់ គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំង
 ថយ ។ ធម៌៤ យ៉ាង កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដឹងចម្លោះ ជាគ្រឿងទប់ ពាក់ គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យ
 មានកម្លាំងថយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទៈ ជាគ្រឿងទប់ ពាក់
 គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចំនង់ខ្លះ ជាគ្រឿងទប់ ពាក់ គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំង
 ថយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុត្តុកុក្កុដ្ឋៈ ជាគ្រឿងទប់ ពាក់ គ្របសង្កត់
 ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិក្ខុត្តា
 ជាគ្រឿងទប់ ពាក់ គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំងថយ ១ ។

សមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាវលោ ធីវលោ ចេតសោ
 អដ្ឋារហេ បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ ។ សោ
 វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមេ បញ្ច អាវលោ ធីវលោ
 ចេតសោ អដ្ឋារហេ បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ
 អប្បហាយ អគលាយ បញ្ញាយ ទុត្តលាយ អត្ថត្ថំ
 វា ញស្សតិ បាតុំ វា ញស្សតិ ទកយត្ថំ វា
 ញស្សតិ ទត្ថំ វា មទុស្សធម្មា អលឌាយត្តណា-
 លស្សនវិសេសំ សច្ចិកាវស្សតិភំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។
 សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ទទិ បត្យតេយ្យ ទ្វាត្ថោ
 សីយស្សោតា ហារហារិមិ តស្ស បុរិសោ ទកតោ
 ទត្ថលុប្បទាមិ វិវេយ្យ ឯវំ ហិ សោ ភិក្ខុវេ
 មជ្ឈេ ទទិយា សោតោ វិក្ខុត្តោ វិសេដា
 ព្យាធិន្តោ ទេវ ទ្វាត្ថោ អស្ស ទ សីយស្សោតោ
 ទ ហារហារិ(១) ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ សោ វត
 ភិក្ខុ សមេ បញ្ច អាវលោ ធីវលោ ចេតសោ
 អដ្ឋារហេ បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ អប្បហាយ
 អគលាយ បញ្ញាយ ទុត្តលាយ អត្ថត្ថំ វា ញស្សតិ

១ ឧ. ហារហារិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤យ៉ាងនេះ ជាគ្រឿងរាប់ ពាក់ គ្រប
 សន្តិក្ខុវិញ្ញាណ ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនារសោត មិនបានលបេនធម៌៤នេះ ដែលជាគ្រឿងរាប់ ពាក់
 គ្របសន្តិក្ខុវិញ្ញាណ ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ និងដឹងខ្លួនប្រយោជន៍ខ្លួន
 ដឹងខ្លួនប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងខ្លួនប្រយោជន៍ទាំងពីរ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ខ្លួនបញ្ចណ្ឌទស្សនវិសេស ល្មមឲ្យបានដ្ឋានដ៏លើសលុប
 ជាងបទុស្សធម៌(១) តទៅ ដោយប្រាជ្ញាមិនមានកម្លាំង និងមានកម្លាំង
 ថយ ដូច្នោះ មិនដាច់ដាច់ដាច់ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដូចជាស្និទ្ធ ហូរចុះពីភិក្ខុ ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ មានវិទ្យុទឹកដីហើស
 ហូរនាំយកទាំងសំណាត់ទៅ មានបុរស បើកទាត់ប្រឡាយសន្តិកា
 ស្និទ្ធនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ វិទ្យុទឹកគ្រឿង
 កណ្តាលស្និទ្ធនោះ នឹងហូរពេសាច់ត្រចះទៅផ្សេងៗ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅកាន់ទីឆ្ងាយបាន មានវិទ្យុទឹកមិនបានហើស ទាំងមិនបាន
 ហូរនាំយកសំណាត់ទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនារមិនបានលបេនធម៌៤យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងរាប់ ពាក់
 គ្របសន្តិក្ខុវិញ្ញាណ ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ និងដឹងខ្លួនប្រយោជន៍ខ្លួន

១ សំពៅយកក្នុងដីទាំង ១១ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី៣ វិទ្យាសមុទ្រ

បរិវាទំ វា ញស្សតិ ឧបយន្តំ វា ញស្សតិ ឧត្តរំ វា
 មទុស្សនម្ហា អលមរិយញ្ញាលានស្សនវិសេសំ សច្ចិ-
 កាវស្សតិ ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច ភារិណោ ធីវរណោ ចេតសោ
 អជ្ឈាវហេ បញ្ញាយ ទុក្ខលីកាវណោ បហាយ ពល-
 វតិយា បញ្ញាយ អន្តត្ថំ វា ញស្សតិ បរិវាទំ វា
 ញស្សតិ ឧបយន្តំ វា ញស្សតិ ឧត្តរំ វា មទុស្ស-
 នម្ហា អលមរិយញ្ញាលានស្សនវិសេសំ សច្ចិកាវស្សតិ
 ហំ ទេតំ វិជ្ជតិ ។ សេយ្យតាមំ ភិក្ខុវេ ទដិ
 បញ្ចតេយ្យា ទ្ធាន្តំ ភិក្ខុវេ សិយស្សោតា ហារហារិ ភិក្ខុ
 បរិសោ ឧតតោ ទដ្ឋលមុទាមំ មិធមោយ្យ វិវំ ហំ
 សោ ភិក្ខុវេ មជ្ឈេ ទដិយា សោតោ អវិក្ខុតោ
 អវិសាថោ អន្យាមិធា ទ្ធាន្តំ ចេវ អស្ស សិយ-
 ស្សោតោ ច ហារហារិ ច វិវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 សោ វត ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច ភារិណោ ធីវរណោ
 ចេតសោ អជ្ឈាវហេ បញ្ញាយ ទុក្ខលីកាវណោ
 បហាយ ពលវតិយា បញ្ញាយ អន្តត្ថំ វា ញស្សតិ

សុត្តនិកាយ អង្គទី៣ វិទ្យាសមុទ្រ

ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំងអស់ ឬធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់ខ្ញុំឲ្យឆ្ងាយពីសេស ស្រមៃឲ្យបានខ្លាំងយកព័រលើសលុប
 ជាងមនុស្សធម៌ក្រៅ ដោយប្រាថ្នាមិនមានកម្លាំង មិនមានកម្លាំងថយ
 ដូច្នោះចុះ ក៏មិនជាហេតុជាទីគាំទ្រ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ខ្លះ លុះក៏គ្មានបានលទ្ធផលមិនមែន យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងទប់
 រារាំង គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងថយ មិនដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍
 ខ្លួន ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំងអស់ ឬធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាប់ខ្ញុំឲ្យឆ្ងាយពីសេស ស្រមៃឲ្យបានខ្លាំងយកព័រលើស
 លុប ជាងមនុស្សធម៌ក្រៅ ដោយប្រាថ្នាមិនមានកម្លាំងដូច្នោះ នេះទើបជា
 ហេតុជាទីគាំទ្របាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងខ្លះ ដូចជាស្ទឹង ហូរចូរអំពី
 ក្នុង ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ មានវិទ្យុទ័រដំហើស ហូរចាយកាន់
 សំណាត់ទៅ មានបុរសទប់មាត់ប្រឡាយសន្តិភាពស្ទឹងនោះ កាលបើ
 យ៉ាងនេះ វិទ្យុទ័រគ្រឿងឆ្ងាយស្ទឹងនោះ មិនបានហូរចេញ
 ត្រឡប់ទៅផ្សេងៗ លុះប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ជាវិទ្យុទ័រដំហើសទាំង
 ហូរចាយសំណាត់ទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងខ្លះ កិក្ខុ
 ទោរសោត បានលទ្ធផលមិនមែន យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងទប់ រារាំង
 គ្របសង្កត់ខ្ញុំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងថយ មិនដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួន

យាត្រ កំ ប្រស្សតិ ទុកយត្ត កំ ប្រស្សតិ ទុក្ខំ កំ
មនុស្សទម្លា អលមរិយត្តាលោកស្សនវិសេសំ សង្ខ-
ណវស្សតិ ហនមេតំ វិជ្ជតិ ។

[៥២] អកុសលភស្តុតិ កិក្ខុវេ វនមាតោ បញ្ច
វិវណោ សម្មា វនមាតោ វនយេ ។ កេវណោតាយំ(១)
កិក្ខុវេ អកុសលភស្តុ យនិទំ បញ្ច វិវណា ។
កតមេ បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទវិវណំ ព្យាមាទវិវណំ
វិទមិទ្ធុវិវណំ ទុទ្ធុត្ថុត្ថុត្ថុវិវណំ វិចិត្តិញ្ញាវិវណំ ។
អកុសលភស្តុតិ កិក្ខុវេ វនមាតោ វនមេ បញ្ច
វិវណោ សម្មា វនមាតោ វនយេ ។ កេវណោតាយំ
កិក្ខុវេ អកុសលភស្តុ យនិទំ វនមេ បញ្ច វិវណាតិ ។

[៥៣] បញ្ចិមាទិ កិក្ខុវេ បដានិយត្តាទិ ។
កតមាទិ បញ្ច ។ កំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្នោ ហោតិ
សន្នហតិ តថាតតស្ស ពោធិ កតិមិ សោ កតវា អរហ្ម
សម្មាសម្មន្នោ វិជ្ជាចរណសម្មន្នោ សុតតោ លោកវិជ្ជ

១ ក. កេវណោយំ ។ ម. កេវណោយំ ។

ជិន្នន្ត្រិយោជន្តិអ្នកជិវា ជិន្នន្ត្រិយោជន្តិទំ បុតិវិញ្ញាណំ
ច្បាប់ច្បាណាទស្សនវិសេស លុមទ្យុបាទន្តវាយភាព វិលីសលុប
ជានិមនុស្សមិកេវ ដោយប្រាជ្ញាមាទក្នុង ដូច្នោះ ខេត្តជាហេតុ
ជាវិកាំង យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥៤] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលថា គំខអកុសល
(បើ) ពោលឲ្យត្រូវ គួរហៅថា វិវណៈ៥ យ៉ាង ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ គំខអកុសលទាំងអស់ កិក្ខុវិវណៈទាំង៥ យ៉ាងនេះ ។
វិវណៈ៥ តើដូចម្តេច ។ គំតាមច្ឆន្ទវិវណៈ១ ព្យាមាទវិវណៈ១
វិទមិទ្ធុវិវណៈ១ ទុទ្ធុត្ថុត្ថុវិវណៈ១ វិចិត្តិញ្ញាវិវណៈ១ ។ ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលថា គំខអកុសល (បើ) ពោល
ឲ្យត្រូវគួរហៅថា វិវណៈ៥ យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គំខ
អកុសលទាំងអស់ កិក្ខុវិវណៈ៥ យ៉ាងនេះ ។

[៥៥] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អង្គវិទេសចក្កិព្យាយាមនរ
មាទ៥ យ៉ាង ។ អង្គ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ
កុសិសាធានះ ជាអ្នកមានសម្លាញ់ ញាណាត្រៀងត្រាស់ដឹងរបស់ព្រៃ
តថាគតថា ព្រៃដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត ជាសម្មាសម្ពុទ្ធ
បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាទាំងបួនព្រះ ជាព្រះសុភក ជាបច្ចុប្បន្នវិញ្ញាណ

អន្តរាគមន៍ ឬសិទ្ធិសារថ្មី សន្តិ ទេវមនុស្សចំ
 ពុទ្ធា កតតិ អប្បកាតោ ហោតិ អប្បកត្តោ
 សមវេហកំនិយោ កមាលិយោ សមញ្ញកតោ ធាតិ-
 សីតាយ ធាតុល្អាយ មជ្ឈិមាយ បដាធកុមារយ
 អសហេ ហោតិ អនាចារី យថាភូតំ អត្តាចំ អាវិសត្តា
 សត្វិ វា វិញ្ញាសុ វា សត្រិហ្មចារីសុ អាទ្ធវិរិយោ
 វិលោតិ អត្តសលាចំ ធម្មាចំ បហាធាយ តុសលាចំ
 ធម្មាចំ ឧបសម្បតាយ ជាមក ធម្មបរក្កមោ
 អនិក្ខត្តដុកោ តុសលសុ ធម្មសុ បញ្ញាវា ហោតិ
 ឧទយត្តតាមិទិយោ បញ្ញាយ សមញ្ញកតោ អរិយាយ
 ចំព្រេងកាយ សម្មាទុក្ខកុយតាមិទិយោ ។ ឥមាចំ
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច បដាធិយត្តាចិតិ ។

[៥២] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អសមយោ បដាធាយ ។
 កកមេ បញ្ច ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ជិណ្ហោ ហោតិ
 ជរាយាតិក្ខតោ អយំ កិក្ខុវេ បបរោ អសមយោ
 បដាធាយ ។ បុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ព្យាជិតោ ហោតិ

ជាបុគ្គលប្រសិច្ចត ជាសារបើខ្លួនខ្ញុំបុរស ជាសាស្ត្រវិទ្យា
 នឹងមនុស្សវាងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធវិលមកកាត់កង្វើទៀត ជាអ្នក
 មិនមានការពេញ មិនមានទុក្ខ ច្រកបដោយពាក្យភ្លឺ សម្រាប់បុគ្គល
 យ៉ាងល្អម មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក ជាយ៉ាងតណ្ហាល ក្នុងនិរុត្តិ
 ព្យាយាមបាទ ជាអ្នកមិនអួតភាគ មិនមានមាយា ជាអ្នកជំនួន ឲ្យ
 ប្រាកដកម្រិតក្នុងសំណាក់គ្រូ នឹងភ្នកសត្រិហ្មចារីជាវិញ្ញាណ ជាអ្នក
 ប្រាកដព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ ធ្វើកុសលធម៌ឲ្យសម្រេច
 មានកម្លាំងច្រើនសង្ការ មិនដាក់បុរេបុរសក្នុងកុសលធម៌ ជាអ្នកមាន
 បញ្ញាប្រកបដោយបញ្ញា អាចកំណត់ខ្លួនក្នុងការលើកដំបូងប្រសើរ
 ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយ (តិលេស) អាចកំណត់ខ្លួនដំបូងជាគ្រឿងអស់
 ទៅទទួលដោយប្រវត្តបាទ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឆ្លើយសេចក្តី
 ព្យាយាមមាន៥នេះ ។

[៥២] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសម័យ (សម័យមិនគួរ)
 ៥យ៉ាងនេះ ដើម្បីព្យាយាម ។ អសម័យ៥យ៉ាង តើដូច
 ម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកត្រាត្រា
 ត្រូវដកគ្របសន្តិកំ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី១ ដើម្បី
 ព្យាយាម ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាបី

ព្យាដិណាភិក្ខុគោ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ អសមយោ
 បណាណយ ។ មុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ យោតិ
 ទុស្សស្សំ ទុល្លភមិណ្ណំ ធម៌ សុត្តរំ ឧប្បោស បត្តហោន
 យោមេតុំ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ អសមយោ បណាណយ ។
 មុន ធម៌ ភិក្ខុវេ អយំ យោតិ អន្តរិសង្កេតោ(១)
 ចន្តសញ្ញាធម្មា ជាធម្មា បរិយាយន្តំ អយំ ភិក្ខុវេ
 ចន្តស្សា ឧសមយោ បណាណយ ។ មុន ធម៌
 ភិក្ខុវេ សង្កេតោ ភិក្ខុវេ យោតិ សង្កេតោ
 បណ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ អញ្ញាបញ្ញំ អញ្ញាសា ធម៌ យោន្តិ
 អញ្ញាបញ្ញំ បរិកាសា ធម៌ យោន្តិ អញ្ញាបញ្ញំ បរិក្ខេបា ធម៌
 យោន្តិ អញ្ញាបញ្ញំ បរិក្ខេបា(២) ធម៌ យោន្តិ តតុ អប្បសន្តា
 វេរ ធម្មសីទន្តិ បសន្តានតុ ឯកទ្វាដំ អញ្ញាបត្តិ
 យោតិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចោ អសមយោ បណាណយ ។
 ឌីថេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អសមយោ បណាណយ ។

១ ឧ. អនិសំទេវោ ។ ២ ឧ. បរិច្ឆេទោ ។

ត្រូវព្យាដិណាភិក្ខុគោ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទេវេវាអសមិយទី ២ ដើម្បី
 ព្យាយាម ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មួយទៀត ស្រុកអំណាចអត់បាយ
 មានស្រូវមិនល្អ រកមិល្លាបាត បាទដោយគ្រឹ មិនអាយប្រកួលព្យាយាម
 ស្រុកកេសាហាបាទឡើយ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទេវេវាអសមិយទី ៣
 ដើម្បីព្យាយាម ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មួយទៀត (ស្រុក)
 មានភ័យ(១) មានការរំភើបគ្រឹក ក្នុងដងវិញ ពួកអង្គជនបទ ក៏ភា
 គ្នាឡើងកាន់ចក្កយានហើយបរទេ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទេវេវា
 អសមិយទី ៤ ដើម្បីព្យាយាម ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មួយវិញ
 ទៀត សិទ្ធិបែកគ្នា ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើសិទ្ធិបែកគ្នាហើយ
 ការជេក្ខុនិទ្ធិត្តា ក៏រំលែកមាន ការប្រទេចន្តានិទ្ធិត្តា ក៏រំលែកមាន ការ
 មិយាយបោរបោកន្តានិទ្ធិត្តា ក៏រំលែកមាន ការបោះបង់ចោលន្តានិទ្ធិត្តា
 ក៏រំលែកមាន ពួកជនវេលាមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក្នុងសិទ្ធិនោះឯង ក៏រំលែកមិន
 ជ្រះថ្លា ពួកជនទូលំដេលជ្រះថ្លាហើយ ក៏រំលែករុករុកទៅវិញ ខ្លួនភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ទេវេវាអសមិយទី ៥ ដើម្បីព្យាយាម ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ចាំនិ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអសមិយដើម្បីព្យាយាម ។ ខ្លួនភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយ អសមិយ (សមិយមិនគួរ) ៥ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីព្យាយាម ។

១ បានសេចក្តីថា ស្រុកកេសាហា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដប់បួន ចក្ខុវិស័យ

ចក្ខុវិស័យ កិច្ចវេ សមយោ បដាបាយ ។ កក្កដេ
 បញ្ច ។ ឥន កិច្ចវេ កិច្ច ធម្មាហោ ហោតិ
 យុវា សុសុ កាឡុកោសោ កន្រ្ទិទ យោឡុទេន
 សមញ្ញកតោ បវមេន វយសា អយំ កិច្ចវេ
 បវមោ សមយោ បដាបាយ ។ បុន ចមវំ
 កិច្ចវេ កិច្ច អប្បកាតោ ហោតិ អប្បកត្តោ
 សមវេនាភិទ្ធិយា ភហានិយា សមញ្ញកតោ ជាតិ-
 សីតាប ធាតុល្អាយ មជ្ឈិមយ បដានក្ខមាយ
 អយំ កិច្ចវេ ធុនិយោ សមយោ បដាបាយ ។
 បុន ចមវំ កិច្ចវេ សុភិក្ខុំ ហោតិ សុសស្សំ សុល-
 ភចិល្លាំ សុតារំ ឧត្តោន ចត្តហោន យោបេតុំ អយំ
 កិច្ចវេ ធុនិយោ សមយោ បដាបាយ ។ បុន ចមវំ
 កិច្ចវេ មនុស្សា សមត្តា សង្កាធមាតា អវិទមាតា
 ទិវោធកិក្ខុតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចត្តហិ សម្បស្សន្តា
 វិហារន្តំ អយំ កិច្ចវេ ចតុត្តោ សមយោ បដាបាយ ។
 បុន ចមវំ កិច្ចវេ សង្ខេវំ សមត្តា សង្កាធម-
 មាតោ អវិទមាតា ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដប់បួន ចក្ខុវិស័យ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យ ៥ យ៉ាងនេះ ដើម្បីព្យាយាម ។ សម័យ
 ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ នៅក្នុងកំឡុង ពេញកម្លាំង មានសក់នៅ ច្រកបដោយ
 វ័យ កំពុងចំរើន ភីយជាចម្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 សម័យទី ១ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានអាតាធ មិនមានទុក្ខ ច្រកបដោយពាក្យភ្លើង ជាស្រ្តី
 ដុតកំដៅយ៉ាងល្មម មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក យ៉ាងកណ្តាល
 គួរដើម្បីព្យាយាមបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ២ ដើម្បី
 ព្យាយាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ស្រុកសម្បុរភ្នំ
 មានស្រែធ្នូ កេបិណ្ណបាត បាតនិយ បុគ្គលនិយព្យាយាមស្វែង
 រកកហោបាត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ៣ ដើម្បីព្យាយាម ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ពួកមនុស្សត្រមព្រៀងគ្នា ស្រែកយ
 កេត្តា មិនវែកគ្នា លាយចូលគ្នា ដូចទឹកដោះលាយទំនិច្ចឹក
 សំឡឹមមើលគ្នា ទៅវិញទៅមក ដោយភ្នែកដទៃស្រឡាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ៤ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មួយវិញទៀត សង្ឃត្រមព្រៀងគ្នា ស្រែកយកេត្តា មិន
 វែកគ្នា មានបាលីសម្រាប់សំរេចឡើងតែមួយ នៅជាសុខសប្បាយ

សង្ខេប ទោ បទ កំភូមិ សមាគម ន ទេវ អញ្ញមញ្ញ
 អញ្ញាសា ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញ បរិភាសា ហោន្តិ
 ន ច អញ្ញមញ្ញ បរិក្ខេបា ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញ
 វេទុជា ហោន្តិ តត្ថ អប្បសន្ធា ទេវ បសំនន្តិ
 បសន្ធាត្ថ កំយោរភាវេ(១) ហោតិ អយំ កំភូមិ
 បេត្យោ សមយោ បដាតាយ ។ ឥមេ ទោ កំភូមិ
 បេត្យ សមយោ បដាតាយាតិ ។

[៥៥] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថយំ វិហារតិ ផេតវិទេ
 អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវមេ ។ ទេន ទោ បទ
 សមយេន សាវត្ថយំ ទោ មាតាបុត្តា វស្សាវិសំ
 ឧបតម៌សុ(២) កំភូមិ ច កំភូមិ ច ។ តេ អញ្ញ-
 មញ្ញស្ស អភិណ្ឌំ នស្សនកាមា អហោសំ មាតាបិ
 បុត្តស្ស អភិណ្ឌំ នស្សនកាមា អហោសិ បុត្តោបិ
 មាមរំ អភិណ្ឌំ នស្សនកាមា អហោសិ ។ តេសំ
 អភិណ្ឌំ នស្សនា សំសត្តោ អហោសិ សំសត្តោ

១ ឃ. កំយោរភាយ ។ ២ ឃ. ឧបតម៌សុ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ការដេញ
 នឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការប្រទេចគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការស្រដីបោះ
 បោករកគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការលះបង់ចោលគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក្នុងសង្ឃនោះ ក៏ជ្រះថ្លារឿង ពួកជន
 ដែលជ្រះថ្លាហើយ ក៏រីករៃជ្រះថ្លាគ្រពេក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាសម័យទី ៥ គួរច្រឡំគ្នាដើម្បីព្យាយាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាសម័យគួរច្រឡំគ្នាដើម្បីព្យាយាម ។

[៥៥] សម័យមួយ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅក្នុងក្រុង
 ផេតពទេរបស់អនាថបិណ្ឌិកស្សដ៏ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
 ជនពីរនាក់គឺភិក្ខុ ១ ភិក្ខុ ១ ជាមាតានឹងចុក្រ បានចូលរៅរៅចាំវស្សា
 ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ ជនទាំងពីរនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាឱ្យឃើញគ្នានឹងគ្នា
 ជារឿយៗ គឺមាតាគឺជាអ្នកប្រាថ្នាឱ្យឃើញចុក្ររឿយៗ ចំណែកចុក្រ
 គឺជាអ្នកប្រាថ្នាឱ្យឃើញមាតារឿយៗ ។ ការនៅច្រឡំគ្នាច្រឡំគ្នា
 ព្រោះជនទាំងពីរនោះបានឃើញគ្នារឿយៗ កាលបើការនៅច្រឡំគ្នាច្រឡំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយស្ស ចញ្ចកនិទាយ

សតិ វិស្សាសោ អហោសិ វិស្សាសេ សតិ ឱតារោ
 អហោសិ ។ តេ ធិតិណ្ណចិត្តា សិក្ខំ អប្បច្ចត្តាយ
 ទុត្តរ្យំ អនាវតត្តា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។
 អថទោ សម្មហុលា ភិក្ខុ យេន កកវ តេទុច-
 សន្តីមីសុ ទបសន្តីមិត្តា កកវន្តំ អភិវទេត្តា ឯក-
 បន្តំ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីញ្ញ ទោ តេ ភិក្ខុ
 កកវន្តំ ឯកនរោតំ វេទ ករុណ ហាវត្ថិយំ ទោ
 ហតាបុត្តា វិស្សាសំ ទបភមីសុ ភិក្ខុ ច ភិក្ខុច-
 ច ។ តេ អញ្ញមញ្ញស្ស អភិណ្ណំ ទស្សនកាមា
 អហោសុំ មាតាថំ បុត្តស្ស អភិណ្ណំ ទស្សនកាមា
 អហោសិ បុត្តោថំ មាតា អភិណ្ណំ ទស្សន-
 កាមា អហោសិ ។ តេសំ អភិណ្ណំ ទស្សនា
 សំសក្កោ អហោសិ សំសក្កេ សតិ វិស្សាសោ
 អហោសិ វិស្សាសេ សតិ ឱតារោ អហោសិ ។
 តេ ធិតិណ្ណចិត្តា សិក្ខំ អប្បច្ចត្តាយ ទុត្តរ្យំ
 អនាវតត្តា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវីសុតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយស្ស ចញ្ចកនិទាយ

មានហើយ សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលកំភើតមាន កាលបើមានសេចក្តីស្ម័
 គ្រស្មាលហើយ សេចក្តីស្របចិត្តកំភើតមាន ។ ដទតំនីពិរោ
 លុះមានចិត្តចុះស្រប រក្សាហើយ ក៏មិនបានលាសិត្តា មិនបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ ខ្លាចខ្លាចខ្លាចមានកម្លាំងវិជយ ស្រាប់តែសេចក្តីមេផុសធម្ម ។
 ត្រាហោរ មានភិក្ខុច្រើនបុគ្គលទៅគាល់ព្រះនិមាមព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ដូរយប់ន្ត្រះនិមាមព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះនិមាម
 ព្រះភាគយំនិរទេថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មានដទតំនីពិរោ
 ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុ ២ ថា ពាក្យនិច្ចក្ខ បានចូលមកនៅចាំស្សាក្នុងគ្រែ
 សាវត្ថីនោះ ។ ដទតំនីពិរោ ថា អ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញគ្នានឹងគ្នាជឿយ ។
 គឺហតា ក៏ថា អ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញបុត្រជឿយ ។ ចំណែកច្រើនក៏ថា អ្នកប្រាថ្នា
 ឲ្យឃើញមាតាជឿយ ។ ។ ការទៅច្រឡកច្រឡំគ្នាកើតមាន ក៏ព្រោះ
 ដទតំនីពិរោ បានឃើញគ្នាជឿយ ។ កាលបើមានការនៅច្រឡក
 ច្រឡំហើយ សេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលកំភើតមាន កាលបើមានសេចក្តី
 ស្ម័គ្រស្មាលហើយ សេចក្តីស្របចិត្តកំភើតមាន ។ ដទតំនីពិរោ
 លុះមានចិត្តចុះស្រប រក្សាហើយ ក៏មិនបានលាសិត្តា មិនបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ ខ្លាចខ្លាចខ្លាចមានកម្លាំងវិជយ ស្រាប់តែសេចក្តីមេផុសធម្ម ។

កំណុំ សោ កិក្ខុវេ មោយបុរិសោ មញ្ញតិ ឧ
 ហតា បុត្ត សារទ្ធិតិ ឬត្តា វា បទ មាតវតិ ។
 លាហំ កិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯកត្រប់បំ សមនុបស្សមិ ឯវំ
 រជនិយំ ឯវំ កាមនិយំ ឯវំ ឧទនិយំ ឯវំ តទ្ធនិយំ ឯវំ
 មុត្តនិយំ ឯវំ អន្តរាយកាវំ អនុត្តរស្ស យោកត្តោមស្ស
 រាជិកមាយ យជយំនំ កិក្ខុវេ ឥត្តិវ្រប់ ។ ឥត្តិវ្របេ
 កិក្ខុវេ សត្តា រត្តា តិច្ឆា កជិតា មុត្តិតា អដ្ឋោបញ្ញា តេ
 ធម្មរត្តំ សោចន្តិ ឥត្តិវ្របវសានុតា ។ ឆាហំ កិក្ខុវេ
 អញ្ញំ ឯកសន្តំបំ... ឯកត្រប់បំ... ឯកាសំបំ...
 ឯកាដោដ្ឋត្រប់បំ សមនុបស្សមិ ឯវំ រជនិយំ ឯវំ
 កាមនិយំ ឯវំ ឧទនិយំ ឯវំ តទ្ធនិយំ ឯវំ មុត្តនិយំ
 ឯវំ អន្តរាយកាវំ អនុត្តរស្ស យោកត្តោមស្ស
 រាជិកមាយ យជយំនំ កិក្ខុវេ ឥត្តិដោដ្ឋញ្ចោ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោយបុរិសោ
 ជិនវដ្ឋប្រមុខដ៏ទេថា មាតាវេមនិព្រឹកអក្កនិបុត្រិ ឬថាបុត្រិកំវេមនិ
 ព្រឹកអក្កនិមាតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតិចារណាមិខ
 ឃើញទូរ្យុបដ៏ទេ សូម្បីតែរូបមួយ ដែលជាទីតាំងនៃកម្រិក យ៉ាងនេះ
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវឹង យ៉ាងនេះ
 ជាទីតាំងនៃចំណង់ យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីជ្រមុះនៅ យ៉ាងនេះ
 នឹងធ្វើឱ្យអន្តកាយ ផលការបានសេចក្តីរក្សាខ្លះយាគៈដ៏ប្រសើរលើស
 យ៉ាងនេះ ដូចជាប្រស្រីនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វ
 ព្រឹកអក្ក កប់ដំបាក់ សញ្ញប់ជ្រប់សិបំនៅ ក្នុងប្រស្រីហើយ សព្វពួកនោះ
 ឈ្មោះថា សុរក្ខន្ធគណាចរ្យប្រស្រី វេមនិសោកស្តាយអស់កាលយូរ
 អវិទ្ធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតិចារណាមិខឃើញទូរ្យុសំឡេង
 ដ៏ទេ សូម្បីតែសំឡេងមួយ... ទូរ្យុត្រង់ដ៏ទេ សូម្បីតែត្រង់មួយ... ទូរ្យុស
 ដ៏ទេ សូម្បីតែសម្បូរ... ទូរ្យុព្យុត្រង់ដ៏ទេ សូម្បីតែព្យុត្រង់មួយ ដែលជាទី
 តាំងនៃកម្រិក យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងនេះ ជាទីតាំង
 នៃសេចក្តីស្រវឹង យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃចំណង់ យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃ
 សេចក្តីជ្រមុះនៅ យ៉ាងនេះ នឹងធ្វើឱ្យអន្តកាយផលការបានសេចក្តីរក្សា
 ចារាយាគៈ ដ៏ប្រសើរលើសយ៉ាងនេះ ដូចជាប្រព្រុទ្ធស្រីនេះទេ ។

ឥដ្ឋិដោដ្ឋព្វេ ភិក្ខុវេ សន្តា វត្តា ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ មុដ្ឋិកា
 អដ្ឋោបដ្ឋា តេ ធិយវត្តំ សោចន្តិ ឥដ្ឋិដោដ្ឋព្វវសានុកា ។
 ឥដ្ឋិ ភិក្ខុវេ កច្ឆន្តិមំ បុរិសស្ស ចិន្តំ បរិយាទាយ
 តំដ្ឋតំ មិគាមំ ធិសិទ្ធាមំ សយានាមំ ចំបដ្ឋមំ
 ហសន្តិមំ ភណ្ណន្តិមំ កាយន្តិមំ ភេទន្តិមំ ឧត្តរាដិកាមំ
 បភាមំ បុរិសស្ស ចិន្តំ បរិយាទាយ ឥដ្ឋតំ ។ យន្តិ
 តំ ភិក្ខុវេ សន្តា វទមាថា វទេយ្យ សមន្តាសោ
 ហស្សានិ មាគុត្តាមញ្ញាវ សន្តា វទមាថា វទេយ្យ
 សមន្តាសោ មាស្សានិ ។

សល្លបេ អសំហត្តេន	ចំសារចេចមំ	សល្លបេ
អាសិវិសម្បំ អាសន្តេ	យេន នដ្ឋោ ន ធិវតិ	
នត្រេវ ឯកោ ឯកាយ	មាគុត្តាមេន សល្លបេ ។	
មុដ្ឋស្សតិ កា ពទ្ធន្តិ	បេត្តិវតេន ម្ហិតេន (១) ច	
អដោមំ ទុដ្ឋិវត្តេន	មញ្ញាថា ភណ្ណេតេន ច	

១ ម. សិរេន ០ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វត្រៃកម ជាប់ចំពាក់ សញ្ញប់ជ្រប់សិច់ខៅ
 ក្នុងផ្សព្វនៃស្រីហើយ សត្វទូកនោះ ឈ្មោះថា លុះក្នុងអំណាចខៃ
 ផ្សព្វស្រី វែមនិស្សោកស្តាយអស់កាលយូរអែវែវ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ស្រីពោះកំពុងដើរក្តី ក៏វែមនិគ្របសន្តិកំចិត្តបុរសទាន
 រោធលើក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រាបចុះក្តី ការមិយាយក្តី ច្រៀងក្តី
 យំក្តី ហើមទុក្ខក្តី ស្លាប់ក្តី ក៏វែមនិគ្របសន្តិកំចិត្តបុរសទាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាមពិតថា បុគ្គលកាលបើហៅមាតុត្រាមោះ
 ឱ្យត្រូវ គួរហៅថាជា អន្ទាក់ (សម្រាប់ទាក់) ដោយផ្អែកប្រសំហេ
 ដូច្នោះ បុគ្គលកាលបើហៅមាតុត្រាមឱ្យត្រូវ គួរហៅថាជា អន្ទាក់
 ដោយផ្អែកប្រសំហេរដូច្នោះ ។

បុគ្គលទទេជាមួយនឹងជន ដែលមានជាក្នុងវិជ្ជក្តី ចរចាជា
 មួយនឹងបិសានក្តី បំរោលនឹងអាសិវតិស ហើយត្រូវ
 អាសិវតិសចិត្តស្លាប់ក្តី (ប្រសើរជាង) មិនគួរចរចា
 ជាមួយនឹងមាតុត្រាម កែមួយនឹងមួយទៀត ។ ក្នុង
 មាតុត្រាមនោះ វែមនិគ្របសន្តិកំចិត្តបុរសដែលក្រេបស្មារតី ដោយការ
 សំឡឹងមើលផង ដោយកិរិយាញញឹមផង មួយយ៉ាងទៀត
 ដោយការស្បៀកមិនស្រួលផង ដោយសំដីអីតិរេផង

នេសោ ជនោ ស្វាសនោ^(១) អមិ ទុក្ខាដំតោ មតោ ។
 បញ្ច កាមគុណា ឯតេ វត្ថុវុបស្មី ធិស្សរេ
 រូបា សន្តា រសា តទ្ធា ដោដ្ឋត្វា ច មហោមា ។
 តេសំ កាមោយវុទ្ធក្កំ កាមេ អបរិជាតំ
 កាលំ តតំ ភវករំ សំសារស្មី បុក្ខតា
 យេ ច កាមេ បរិញ្ញាយ ចរន្តិ អត្តុភោគយោ
 តេ វេ ហារតតា លោកេ យេ បត្តា អាសវក្កុយន្តិ ។

[៥៦] អដទោ អត្តាគរោ ភិក្ខុ យេន សកោ
 ទុបជ្ឈាយោ តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា សកំ
 ទុបជ្ឈាយំ ឯតទរោច ឯតវហិ មេ ភន្តេ មធុរកជាតោ
 ចេវ កាយោ ធិសា ច មេ ច មត្តាយន្តិ ធម្មា ច មំ
 ធម្មដិកន្តិ ជីនមិទ្ធក្វ មេ ចិត្តំ បរិយាធាយ ភិដ្ឋតំ

• ១. ស្វាសិសោ ។ ២. ស្វាសិសោ ។

ដទតិហត្ថត្រាវត្ថុះ មិនមែនប្រក្រតិប្រទេសសេត (ត្រឹម
 សេដៅ) ប៉ុណ្ណោះទេ ពោះបើហើមប្រាំបីបុស្សាប៉ុហើយក៏
 (តន្តីនៅកែប្រែប្រទេស) ។ កាមគុណាទាំង ៥ គឺ រូប
 សំឡេង ក្លិន រស រូប្យ ដែលជាគម្រិត្យចិត្ត រមែង
 ប្រាកដក្នុងច្រវែងស្រែ ។ កាមបុសេទាំងនោះ ដែល
 ដំនើរកាមក្នុងចំពោះ មិនបានកំណត់ដឹងខ្លួនកាមទាំងឡាយ
 រមែងធ្វើខ្លួនគិតដឹងការកើតឡើង ។ អស់វេទកាលក្នុងសិក្សាវេទ
 ទៅខាងមុខ ។ លុះតែបុសេទាំងឡាយណា កំណត់ដឹង
 ខ្លួនកាមទាំងឡាយបាន ទើបបុសេនោះ មិនមានភ័យអំពី
 ណាទៀត ឬបុសេទាំងឡាយណា បានដល់ខ្លួនការអស់
 ទៅនៃកាសវៈកងរណករហើយ បុសេទាំងនោះទើបបណ្ណោះ
 បានដល់ខ្លួនត្រឹម គឺព្រះនិព្វាន ។

[៥៦] ត្រាវត្ថុនេះ មានភិក្ខុមួយរូប បានចូលទៅរក
 ទុបជ្ឈាយំរបស់ខ្លួន លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនោះ
 នឹងទុបជ្ឈាយំរបស់ខ្លួនថា បពិត្រព្រះចៅដ៏ចម្រើន អរិយនៃ
 កាយរបស់ខ្ញុំ មានសភាពគួរ ទាំងទិសគំរមន៍ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌
 ទាំងឡាយ ក៏មិនដាក់ប្រសប់ដល់ខ្ញុំ បើមិនចុះត្រឡប់សន្តិភ័យរបស់ខ្ញុំ

អនតិរតា ច ត្រហូចវិយំ ចរមិ អត្ថំ ច មេ ចម្មេស្ម
 វិចិត្តញាតិ ។ អនតោ សោ ភិក្ខុ តំ សុត្តិវិហារិកំ
 ភិក្ខុំ មាណយ យេន ភគវំ តេនុបសន្តិមិ ធម្ម-
 សន្តិមិត្តា ភគវន្តំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ ឯសីទំ ។
 ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ទោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតននិច
 រយំ កន្តេ ភិក្ខុ វិវាហាហា ឯតរហិ មេ កន្តេ
 មនុស្សជាតោ ទេវ កាយោ ទិសា ច មេ ធម្ម
 មត្តាយន្តំ ធម្មា ច មំ ចប្បជំកន្តំ ទីមមំទុក្ខ
 រេ ឯត្តំ ធម្មិយោនាយ តំទ្គតំ អនតិរតា ច
 ត្រហូចវិយំ ចរមិ អត្ថំ ច មេ ចម្មេស្ម វិចិ-
 តញាតិ ។ វិវាហាតំ ភិក្ខុ ហោតិ ។ ឥន្ទ្រិយស្ម
 អកុត្តន្ទារស្ស កោដិទេ អមត្តញ្ញោ ជាតវិយំ
 អននុយុត្តស្ស អវិមស្សតស្ស តុសលានំ ធម្មានំ
 បុព្វត្តាបរត្តំ ហោជិមត្តំ កានំ ធម្មានំ ភាវនាទុ-
 រោតំ អននុយុត្តស្ស វិហារតោ យំ មនុស្សជាតោ
 ទេវ កាយោ ហោតិ ទិសា ចស្ស ធម្ម មត្តាយន្តំ ធម្មា

ខ្ញុំប្រព្រឹត្តទ្រហូចវិយៈទាំងសេចក្តីអង្ករ សេចក្តីសន្សំយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ក៏មានដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះបាននាំភិក្ខុជាស្និទ្ធិហោរិក
 នោះចូលទៅតាមព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
 ប៉ាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុ
 នោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះដីមានព្រះភាគយ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនរោតយាយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន អច្ចុរនេះ កាយរបស់ខ្ញុំ មានសភាពធ្ងន់ ទាំងទិសក៏មិន
 ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយ ក៏មិនដាក់ច្បាស់ដល់ខ្ញុំ មិនមិច្ឆៃគ្រប
 សន្តិកំចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រព្រឹត្តទ្រហូចវិយៈទាំងសេចក្តីអង្ករ សេចក្តី
 សន្សំយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មានដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះដីមានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុនេះ វេមន៍មានយ៉ាងហ្នឹងឯង ។
 កាលបើភិក្ខុមិនបានគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងដីន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនស្គាល់
 ប្រមាណ ក្នុងគោដន មិនបានប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់លើក មិន
 ពិចារណា រវាង ខ្លួនពួកធម៌ជាតុសល អស់ព្រឹត្តិទាំងដើមនឹង
 រក្រិក្រនិពុត មិនបានច្រើនប្រកបព្យាយាម ចម្រើននូវធម៌ទាំងឡាយ
 ជាចំណែកវិនិច្ឆ័យណា កាយរបស់ភិក្ខុនោះ វេមន៍មាន
 សភាពធ្ងន់ ទាំងទិសក៏មិនបានប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ធម៌ទាំងឡាយ

៣ កំ ឈឿដំកន្តិ ដីឈមិទ្ធកុស្យ ចំក្តំ បរិយោធាយ
 កំដួតិ អធិករតា ច ព្រហ្មចរិយំ ចរតំ ហោតិ ចស្ស
 ធម្មេស្ស វិចិត្តិញ្ញា ។ តស្មាតំហ តេ ភិក្ខុ ឯវំ សិក្ខុ-
 តន្តំ ឥន្ទ្រិយេស្ស កុត្តន្តារោ កវិស្សមិ កោធាធម ធម្មត្ថា
 ជាតិយំ អនុយុត្តោ វិបស្សកោ កុសលានំ ធម្មានំ
 ធម្មតាបារតំ តោធិបត្តិកានំ ធម្មានំ កាវណ្ណយោតំ
 អនុយុត្តោ វិហរិស្សមិតិ ។ ឯវំ ហិ តេ ភិក្ខុ សិក្ខុ-
 តន្តន្តំ ។ អថេចា សោ ភិក្ខុ កតវិតា ឥមិទា ឱវាទេធន
 ឱវាទិតា ឧដ្ឋាយាសនា កតវន្តំ អភិវាទតា បទក្កុណំ
 កតា បត្តាមំ ។ អថេចា សោ ភិក្ខុ ឯកោ វ្យុបករដ្ឋា
 អប្បមត្តោ អាតាមិ បហិតតោ វិហារតោ ធិបស្សា
 យស្សតាយ កុលបុត្តា សម្មទេវំ អតារស្មា អធិការិយំ
 បព្វជន្តិ តទទុត្តំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 សយំ អភិញ្ញា សន្តិកតា ឧបសម្បន្តិ វិហាសំ

ក៏មិនជាតំប្បសំដល់ភិក្ខុនោះ មិនមិច្ឆះក៏គ្របសង្កត់ចំក្តំរបស់ភិក្ខុនោះ
 ភិក្ខុនោះ រមែងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈទាំងសេចក្តីអម្បុក សេចក្តីសន្ស័យ
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មានដល់ភិក្ខុនោះ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកត្រូវសិក្សា ក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកគ្រប់
 គ្រងគ្នា ក្នុងអន្តិមទាំងឡាយ ជាអ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងកោដិ
 ប្រកចរៀយ ។ ខ្ញុំការក្លាស់រំលឹក តំបារណា កវៈក ខ្ញុំពួកធម៌ជា
 កុសល អស់ក្រិវាទដើម នឹងក្រិវាទចុង ប្រើប្រកបការព្យាយាម
 ចំរើនខ្ញុំធម៌ទាំងឡាយ ជាចំណែកនៃពាទិញ្ញាណ ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ លុះព្រះដី
 មានព្រះភាគទ្រង់ខ្លួន ដោយឧវាទនេះហើយ ក៏ត្រាកបាករសនៈ
 ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគច្រើនប្រក្សណា ទៀសចេញទៅ ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ គេចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនទទួល
 ប្រហែស មានព្យាយាមដុតចំក្តំញូន្តំកិលេស មានចិត្តស្ងួនទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រិក
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណវិសេសណា ក៏បានធ្វើទិវជាតំប្បសំ
 បានដល់គុណវិសេស ដើរលើសលុបនោះ ជាចំបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន អស់កាលមិនយូរ

ចំណា ដាត់ រុស្មីតំ ព្រហ្មចរិយំ ក្កាតំ កាណិយំ
 ធាបរំ វត្តត្តាយាតិ អន្តត្តាសិ ។ អន្តត្តា ច
 បន សោ ភិក្ខុ អរហតំ អយោសិ ។ អថទោ
 សោ ភិក្ខុ អរហត្តប្បត្តោ យេន សកោ ឧបស្ស័យោ
 ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សកំ ឧបស្ស័យំ
 ឯតនកោច ឯតាហិ មេ កន្តេ ន ចេវ មនុស្សា-
 យោតោ កាណយោ ធិសា ច មេ បត្តាយន្តិ ធម្មា
 ច មំ បដិកន្តិ ដំនធិទុក្ខា មេ ចំតំ ច បរិយាធាយ
 ភិក្ខុតិ អភិរតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរមិ ចន្តិ ច
 មេ ធម្មេសុ វិចិត្តាតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 តំ សន្តិវិហារិតំ ភិក្ខុំ អាធាយ យេន កកា
 ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ សោ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតនកោច អយំ កន្តេ ភិក្ខុ ឯវមាហា
 ឯតាហិ មេ កន្តេ ន ចេវ មនុស្សាយោតោ កាណយោ
 ធិសា ច មេ បត្តាយន្តិ ធម្មា ច មំ បដិកន្តិ

ហើយបានដឹកច្បាស់ថា ជាគំអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ ពាក្យអញ
 បានប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
 បក្កកាវតាភិក្ខុដ៏ខ្លាច ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត ដំនធាន
 ឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ក៏ជាព្រះអរហន្ត
 បួយអង្គដែរ ។ លុះភិក្ខុនោះ បានសម្រេចអរហន្តហើយ ក៏ចូលទៅ
 រកបេជ្ជយ័របស់ខ្លួន លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹង
 ឧបស្ស័យ័របស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះចៅដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ
 កាយរបស់ខ្ញុំរលីងធ្ងន់ហើយ ទិសទាំងឡាយក៏ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌
 ទាំងឡាយក៏ជាកំច្បាស់ដល់ខ្ញុំ បើមិនខ្លះក៏រលីងគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីសន្ស័យក្នុងធម៌ទាំង
 ឡាយក៏មិនមានដល់ខ្ញុំឡើយ ។ លំដាប់នានាដ៏ ភិក្ខុនោះបាននាំភិក្ខុ
 ជាសន្តិវិហារិត នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទិសមគួរ ។
 លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទិសមគួរហើយ ក៏ត្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុនេះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះចៅដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ កាយរបស់ខ្ញុំរលីងធ្ងន់ ហើយ
 ទិសទាំងឡាយក៏ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយក៏ជាកំច្បាស់ដល់ខ្ញុំ

ដំណើរការ ៣ ជំនុំ ១ បរិយាយាយ គំនូរ អតិរកោ
 ០ ព្រហ្មចរិយ ចរាមិ ឧត្តិ ០ មេ ធម្មេសុ វិចិ
 កំណត់ ។ ឃុំឆ្នាំង គំនូរ ហោតិ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ
 កុត្តន្តរាស្ស កោជនេ មត្តញ្ញោ ជាតិយំ អនុយុត្តស្ស
 វិបស្សកស្ស តុសលានំ ធម្មានំ បុព្វត្តាបរាតំ
 ភោជិបត្តិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោតំ អនុយុត្តស្ស
 វិហារោ យំ ០ មេ មនុស្សានោ តារាយ ហោតិ
 ណិសា ចស្ស បក្ខាយន្តិ ធម្មា ០ តំ បដិកន្តិ
 ដំណើរការ ៣ ជំនុំ ១ បរិយាយាយ គំនូរ អតិរកោ
 ០ ព្រហ្មចរិយ ចរាមិ ០ ចស្ស ហោតិ ធម្មេសុ
 វិចិកំណត់ ។ តស្មានិហ រោ គិក្ខុវេ ឃុំ សិក្ខុវេ
 ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តន្តរា កវិស្សម កោជនេ មត្តញ្ញោ
 ជាតិយំ អនុយុត្តា វិបស្សកា តុសលានំ ធម្មានំ
 បុព្វត្តាបរាតំ ភោជិបត្តិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោតំ
 អនុយុត្តា វិហារិស្សនាតិ ។ ឃុំ ហិ រោ គិក្ខុវេ
 សំកុំភព្វនិ ។

ដំណើរការ ៣ ជំនុំ ១ បរិយាយាយ គំនូរ អតិរកោ
 ០ ព្រហ្មចរិយ ចរាមិ ០ ចស្ស ហោតិ ធម្មេសុ
 វិចិកំណត់ ។ តស្មានិហ រោ គិក្ខុវេ ឃុំ សិក្ខុវេ
 ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តន្តរា កវិស្សម កោជនេ មត្តញ្ញោ
 ជាតិយំ អនុយុត្តា វិបស្សកា តុសលានំ ធម្មានំ
 បុព្វត្តាបរាតំ ភោជិបត្តិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោតំ
 អនុយុត្តា វិហារិស្សនាតិ ។ ឃុំ ហិ រោ គិក្ខុវេ
 សំកុំភព្វនិ ។

(៨៧) បញ្ចមាណំ កំតុវេ វោទាណំ អភិណ្ណំ
 បទ្ទវេត្តិត្រាណំ ឥន្ទ្រិយា វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា
 បទ្ទដិគេន វា ។ កកមាណំ បញ្ច ។ ធរណេន្ទ្រាម្ពិ
 ជវំ អនតីតោតិ អភិណ្ណំ បទ្ទវេត្តិត្រាណំ ឥន្ទ្រិយា
 វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា បទ្ទដិគេន វា ។
 (ព្យាធិដ្ឋោម្ពិ ព្យាធិ អនតីតោតិ អភិណ្ណំ បទ្ទវេត្តិត្រាណំ
 ឥន្ទ្រិយា វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា បទ្ទដិគេន
 វា ។ (មរណេន្ទ្រាម្ពិ មរណំ អនតីតោតិ អភិណ្ណំ
 បទ្ទវេត្តិត្រាណំ ឥន្ទ្រិយា វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា
 បទ្ទដិគេន វា) ។ សត្វេហំ មេ ចិយេហំ មនា-
 យេហំ បាណាការំ វិទាការេតិ អភិណ្ណំ បទ្ទវេត្តិ-
 ត្រាណំ ឥន្ទ្រិយា វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា
 បទ្ទដិគេន វា ។ កម្មស្សកោម្ពិ កម្មនាយោ
 កម្មយោណំ កម្មនទ្ធ កម្មប្បជិសរណោ យំ
 កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា ភស្ស
 នាយោនោ ករិស្សាមិ អភិណ្ណំ បទ្ទវេត្តិត្រាណំ ឥន្ទ្រិយា
 វា បុរិសេន វា ភហេដ្ឋេន វា បទ្ទដិគេន វា ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តាប់ឯយ៉ាងនេះ (ស្រីក្តី បុរស
 ក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ។ ស្តាប់ឯយ៉ាង
 កើតឡើង ។ (ស្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណា
 រឿយៗ ថា កត្តាអញ មានជំនាញម្នា មិនកន្លងដកទៅបានឡើយ ។
 (ស្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ថា
 កត្តាអញ មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងព្យាធិទៅបានឡើយ ។ (ស្រីក្តី
 បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ថា កត្តាអញ មាន
 សេចក្តីស្តាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងសេចក្តីស្តាប់ទៅបានឡើយ ។ (ស្រីក្តី
 បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ថា កត្តាអញ តែង
 មានសេចក្តីព្រាងប្រាសនិកសច្ចាសត្វនិសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
 គាប់ចិត្តទាំងពួង ។ (ស្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បទ្ទដិគក្តី គួរពិចារណា
 រឿយៗ ថា កត្តាអញ មានកម្មជាបស្សន្ត មានកម្មជាមតិ មានកម្ម
 ជាគំរេណីត មានកម្មជាវេទន្យ មានកម្មជាចំលើក កត្តាអញនឹងធ្វើឲ្យ
 កម្មណា ចោរក្តី កាត្រក្តី នឹងជាអ្នកទទួលទុក្ខផលវិនិច្ឆ័យ ។

កំពុង កិច្ចការ អន្តរាស បដិច្ច ជរាជធានី ជីវ
អនតិភោតិ អភិណ្ណំ បច្ចុវត្តិកត្តំ សត្តិយា វា
បុរិសេន វា គហាដ្ឋេន វា បព្វជិគេន វា ។
អត្ថិ កិច្ចការ សត្តានំ យោព្វនេ យោត្ថនបនោ
យេន មនេន សត្តា កាយេន ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ វាបាយ
ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ មនសា ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ ។ កស្ស
កណ្ណានំ អភិណ្ណំ បច្ចុវត្តិកត្តា យោ យោព្វនេ
យោត្ថនបនោ ហេ សត្តសោ វា បដិយតិ តទុ
វា បន ហោតិ ។ វិនំ ចោ កិច្ចការ អន្តរាស បដិច្ច
ជរាជធានី ជីវ អនតិភោតិ អភិណ្ណំ បច្ចុវត្តិកត្តំ
សត្តិយា វា បុរិសេន វា គហាដ្ឋេន វា បព្វជិ-
គេន វា ។ កំពុង កិច្ចការ អន្តរាស បដិច្ច ព្យាជិ-
ជធានី ព្យាជិ អនតិភោតិ អភិណ្ណំ បច្ចុវត្តិកត្តំ
សត្តិយា វា បុរិសេន វា គហាដ្ឋេន វា បព្វជិគេន វា ។
អត្ថិ កិច្ចការ សត្តានំ រាណេក្យ អាណេក្យមនោ
យេន មនេន សត្តា កាយេន ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ
វាបាយ ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ មនសា ទុច្ឆរិតំ ចារិណំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្រ្តី បុរស គ្រហស្ថ បព្វជិគត្តិ គួរ
ពិចារណារឿយៗ ថា អាត្មាអញ មានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងជរាទៅ
បាន តើព្រោះការស្រឡាញ់ប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកសត្វភ័យខ្លាចសេចក្តីស្រវឹង ក្នុងវិយដំបំរើន ដែលជា
ហេតុនាំឱ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយតាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា
ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណាសុខានា
រឿយៗ ហើយ ក៏លះបង់យោគនម្ភះ (សេចក្តីស្រវឹង ក្នុងវិយដំបំរើន)
ដោយសត្វគ្រប់ បូកុះខាងសាត ក៏គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ស្រ្តី បុរស គ្រហស្ថ បព្វជិគត្តិ គួរពិចារណារឿយៗ
ថា អាត្មាអញ មានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងជរាទៅបាន ព្រោះការស្រឡាញ់
ប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្រ្តី បុរស
គ្រហស្ថ បព្វជិគត្តិ គួរពិចារណារឿយៗ ថា អាត្មាអញ មានព្យាជិ
ជាធម្មតា មិនកន្លងព្យាជិទៅបាន តើព្រោះការស្រឡាញ់ប្រយោជន៍
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វភ័យខ្លាចសេចក្តីស្រវឹង ក្នុង
កាលនៃខ្លួនជាអ្នកមិនមានរោគ ដែលជាហេតុនាំឱ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយតាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។

តស្ស តណ្ហានំ អភិណ្ណំ បច្ចវេក្ខតោ យោ អាណេក្យ
 អាណេក្យមនោ សោ សត្វសោ វា បហិយតិ ធនុ វា
 មន ហោតិ ។ នំ ទោ ភិក្ខុវេ អត្តវសំ បដិច្ច
 ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធិ អនតិគោតិ អភិណ្ណំ បច្ចវេក្ខតត្ថំ
 វត្ថិយោ វា បុរិសេន វា កហដ្ឋេន វា បព្វដិគេន វា ។
 កំព្យ ភិក្ខុវេ អត្តវសំ បដិច្ច មរណធម្មោម្ហិ មរណំ
 អនតិគោតិ អភិណ្ណំ បច្ចវេក្ខតត្ថំ វត្ថិយោ វា បុរិសេន
 វា កហដ្ឋេន វា បព្វដិគេន វា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ សត្តានំ
 ដីវិតេ ដីវិតមនោ យេន មនេន សត្តា កាយេន
 ទុច្ឆរិតំ ចរិតំ វាចាយ ទុច្ឆរិតំ ចរិតំ មនសា ទុច្ឆរិតំ
 ចរិតំ ។ តស្ស តណ្ហានំ អភិណ្ណំ បច្ចវេក្ខតោ យោ
 ដីវិតេ ដីវិតមនោ សោ សត្វសោ វា បហិយតិ ធនុ
 វា មន ហោតិ ។ នំ ទោ ភិក្ខុវេ អត្តវសំ បដិច្ច
 មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតិគោតិ អភិណ្ណំ បច្ចវេក្ខតត្ថំ
 វត្ថិយោ វា បុរិសេន វា កហដ្ឋេន វា បព្វដិគេន វា ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណាទូរស្ថាននោះរឿយៗហើយ គង់លេចដ៏
 អាណេក្យមៗ: (សេចក្តីស្រវឹងក្នុងការវិទ្ធានមិនមានពេក) ដោយសព្វគ្រប់
 ឬពុំនោះសោត គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តីក្តី
 បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ថា អាត្មាអញ
 មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងព្យាធិទៅបាន ព្រោះកាស្រីយអំណាច
 ប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្រ្តីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី
 បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗ ថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្ងប់ជាធម្មតា
 មិនកន្លងសេចក្តីស្ងប់ទៅបាន តើព្រោះកាស្រីយអំណាចប្រយោជន៍ដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វគង់មានសេចក្តីស្រវឹង ក្នុងដីវិត
 ដែលជាហេតុនាំឲ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចិត
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចិតដោយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះពិចារណាទូរ
 ស្ថាននោះរឿយៗហើយ គង់លេចដ៏ដីវិតមៗ: (សេចក្តីស្រវឹង ក្នុងដីវិត)
 ដោយសព្វគ្រប់ ឬពុំនោះសោត គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ស្រ្តីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណា
 រឿយៗ ថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្ងប់ជាធម្មតា មិនកន្លង
 សេចក្តីស្ងប់ទៅបាន ព្រោះកាស្រីយអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។

កំពុង កិច្ចការ អន្តរាស បដិច្ច សព្វធម៌ មេ បិយេហ
 មនាមេហិ ធានាការ វិទាការកិ អភិណ្ណំ
 បច្ចុវេក្ខិត្តំ ឥត្តិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន
 វា បព្វដិទេន វា ។ អត្ថំ កិច្ចការ សត្វានំ
 បិយេសុ ធម្មកតោ យេន វាកេន សត្វា កាយេន
 បុច្ឆិតំ ចាត្ថិ វាចាយ បុច្ឆិតំ ចាត្ថិ មនសា
 បុច្ឆិតំ ចាត្ថិ ។ តស្ស តណ្ហានំ អភិណ្ណំ បច្ចុ-
 វេក្ខតោ យោ បិយេសុ ធម្មកតោ សោ សព្វសោ
 វា បរិយតិ តទុ វា មន ហោតិ ។ ឥទំ ចោ កិច្ចការ
 អន្តរាស បដិច្ច សព្វធម៌ មេ បិយេហិ មនាមេហិ
 ធានាការ វិទាការកិ អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិត្តំ ឥត្តិយា
 វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វដិទេន វា ។ កំពុង
 កិច្ចការ អន្តរាស បដិច្ច កម្មស្សកោម្មិ កម្មនាយាទោ
 កម្មយោនំ កម្មតទុ កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ
 ករិស្សាមិ កស្សានំ វា ចាបកំ វា តស្ស
 ទាយាទោ ករិស្សាមិ អភិណ្ណំ បច្ចុវេក្ខិត្តំ
 ឥត្តិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វដិទេន វា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្រីក្តី បុរសក្តី ត្រហស្តក្តី បព្វជិតក្តី គួរ
 ពិចារណារឿយៗថា កាត្តាអញ មានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស និងស
 ចាសក្ខន្តិសង្ខារ ជាវិស្រឡាញ់ ជាវិគាប់ចិត្តទាំងឡាយ ព្រោះ
 កេស្រិយអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសក្ខ
 មានសេចក្តីមេត្រីក្រៃលង ក្នុងសក្ខន្តិសង្ខារ ជាវិស្រឡាញ់ ជាវិគាប់
 ចិត្ត ដែលជាហេតុនាំឱ្យសក្ខ ប្រព្រឹត្តខ្លួនតាមវាយ ប្រព្រឹត្តខ្លួន
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តខ្លួនតាមវាយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណា
 ខ្សែស្រទននោះរឿយៗហើយ គង់លះបង់ធម្មត (តម្រិក្តីក្រៃលង) ក្នុង
 សក្ខន្តិសង្ខារដោយសព្វគ្រប់ បុគ្គុនោះសាក គង់ស្រាលស្លឹងវិញបាន។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីក្តី បុរសក្តី ត្រហស្តក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណា
 រឿយៗថា កាត្តាអញ មានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស និងសចាសក្ខន្តិ
 សង្ខារ ជាវិស្រឡាញ់ ជាវិគាប់ចិត្តទាំងឡាយ ព្រោះកេស្រិយអំណាច
 ប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្រីក្តី បុរសក្តី ត្រហស្តក្តី
 បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗថា កាត្តាអញ មានកម្មជាបេសុខ្លួន មាន
 កម្មជាមតិ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជារោគវិញ មានកម្មជាវិល្លាស
 កាត្តាអញនឹងធ្វើឱ្យកម្មណា ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកវាយ
 យកខ្លួនលំនែកម្តេចនោះ ព្រោះកេស្រិយអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

វេទ្ធ កិក្ខុវេ សត្តានំ កាយទុច្ចរិតំ វិធីទុច្ចរិតំ
 បណ្ឌេទុច្ចរិតំ ។ ឥស្ស ឥណ្ឌានំ អភិណ្ណំ បច្ចវេត្តតោ
 សត្វសោ វា ទុច្ចរិតំ បរិយតិ ឥនុ វា បទ ហោតិ ។
 ននំ ទោ កិក្ខុវេ អត្តវសំ បដិច្ច កម្មស្សកោម្មិ
 កម្មបាយានោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធ កម្មប្បដិសវណោ
 យំ កម្មំ កវិស្សមិ ឥស្សានំ វា ទាយកំ វា
 ឥស្ស នាយានោ កវិស្សមិ អភិណ្ណំ បច្ចវេត្តតិ
 វត្តិយោ វា បុរិសេន វា ឥហដ្ឋេន វា បច្ចុលំភេន
 វា ។ ស ទោ សោ(១) កិក្ខុវេ អរិយស្សានោ នតិ
 បដិសត្តិក្ខតិ ទ ទោ អហោត្តវកោ ជរាជម្មា
 ជរំ អនតិកោ អថទោ យាវតា សត្តានំ អាតតិ
 កតិ ពុតិ ឧបបត្តិ សត្វេ សត្តា ជរាជម្មា ជរំ
 អនតិកាតិ ឥស្ស ឥណ្ឌានំ អភិណ្ណំ បច្ចវេត្តតោ
 បក្កោ សញ្ញាយតិ ។ សោ តំ មក្កំ អាសេវតិ
 កាវតិ ពហុលីករោតិ ។ ឥស្ស តំ មក្កំ អាសេ-
 វិតោ កាវយោ ពហុលីករោតោ សញ្ញាជនានំ(២)

• ១. ឥ. ស. ១០ សោ ។ ២. ឥ. សញ្ញាជនានំ សត្វសោ ។

មាលភិក្ខុចំនិទ្ធកាយ ពួកសត្វតែងមានកាយទុច្ចរិត វិធីទុច្ចរិត មនោ-
 ទុច្ចរិត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណាខ្ញុំស្តាននោះឡើយ ។ ហើយ
 គង់លាបនឹងទុច្ចរិត ដោយសព្វគ្រប់បូព៌ានោះសាត ក៏គង់ស្រាលស្មើទៅ
 បាន ។ មាលភិក្ខុចំនិទ្ធកាយ ស្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជនក្តី គួរ
 ពិចារណាឡើយ ។ ថា ភាគាអញ មានកម្មជាបេស្សន្ត មានកម្មជាមតិក
 មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជារាជ្យ មានកម្មជាទិវលីក ភាគាអញ
 ទំនើផ្គុំកម្មណា រោងរក្តី លក្រក្តី ទំនើជាអ្នកទទួលយកនូវផលនៃ
 កម្មនោះ ព្រោះតម្រូវតំណាចច្រយោងនៃនរេន ។ មាលភិក្ខុចំនិ-
 ទ្ធកាយ អរិយសាវកនោះ តែងពិចារណាថា មិនមែនតែភាគាអញម្នាក់
 ឯងទេ ដែលមានជក ជាធម្មតា មិនកន្លងជកទៅបាន ទោះបីពួកសត្វ
 ដែលមានការផ្គុំផុត រង្គិចរាវ ច្រូកនឹងកើតអម្បាលមាន ពួកសត្វចំនី
 អស់ ក៏តែងមានជក ជាធម្មតា មិនកន្លងជកទៅបានដែរ កាលបើ
 អរិយសាវកនោះ ពិចារណាខ្ញុំស្តាននោះឡើយ ។ ហើយ លោកុក្កមេត្ត
 កិក្ខុវេតិ ឥស្ស ។ អរិយសាវកនោះ វេទនិសេន ចំរើន ធ្វើ
 ឡើយ ។ ខ្ញុំលោកុក្កមេត្តនោះ ។ កាលបើ អរិយសាវកនោះ សេន
 ចំរើន ធ្វើឡើយ ។ ខ្ញុំលោកុក្កមេត្តនោះហើយ សញ្ញាផ្សេងចំនីទ្ធកាយ

បរិយាយ អនុសយា ព្យាដ្ឋិ ហោដ្ឋិ ។ ខ ទោ
 អណ្ណោវេតោ^(១) ព្យាដ្ឋិធម្មា ព្យាដ្ឋិ អនតីតោ
 អដទោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ តតិ ទុតិ ឧបបត្តិ
 សទ្ធវេ សត្តា ព្យាដ្ឋិធម្មា ព្យាដ្ឋិ អនតីតាតិ តស្ស
 តណ្ហានំ អភិណ្ណំ បទ្ធវេត្តតោ មត្តោ សញ្ញាយតិ ។
 សោ តំ មត្តំ អាសេវតិ កាវេតិ ធម្មលីកកោតិ ។
 តស្ស តំ មត្តំ អាសេវតោ កាវយេតោ ធម្មលី-
 កកោតោ សញ្ញាជនានំ បរិយាយិ អនុសយា
 ព្យាដ្ឋិ ហោដ្ឋិ ។ ខ ទោ អណ្ណោវេតោ
 បរណធម្មា មណំ អនតីតោ អដទោ យាវតា
 សត្តានំ អាគតិ តតិ ទុតិ ឧបបត្តិ សទ្ធវេ សត្តា
 បរណធម្មា មណំ អនតីតាតិ តស្ស តណ្ហានំ
 អភិណ្ណំ បទ្ធវេត្តតោ មត្តោ សញ្ញាយតិ ។ សោ
 តំ មត្តំ អាសេវតិ កាវេតិ ធម្មលីកកោតិ ។

១ ឬ. អណ្ណោវេតោ ។

កំរើមនិសាបស្សឡទៅ អនុសយក្តិលសព្វំទ្បាយ កិរិទាសរេវ ។
 (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា មិនមែនតែអាត្មាអញ្ចាត់ឯងទេ ដែល
 មានព្យាដ្ឋិ ជាធម្មតា មិនកន្លងព្យាដ្ឋិទៅបាន ពោះពួកសត្វដែលមាន
 ការផ្តិតមក ផ្តិតកំរើ ច្បួត ភើតអម្បាលហ័ម ពួកសត្វព័ងអស់
 ក៏មានព្យាដ្ឋិ ជាធម្មតា មិនកន្លងព្យាដ្ឋិទៅបានដែរ កាលបើអរិយសាវក
 នោះ ពិចារណាខ្លួនស្តារនោះ រឿយៗ ហើយ លោកុក្កមម្តងក៏ភើតឡើង
 ព្រម ។ អរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ ខ្លួនលោកុក្កមម្ត
 នោះ ។ កាលបើអរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ ខ្លួនលោកុក្កម-
 ម្តងនោះហើយ សញ្ញាជនៈព័ងទ្បាយ កំរើមនិសាបស្សឡទៅ អនុស-
 យក្តិលសព្វំទ្បាយ កិរិទាសរេវ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា
 មិនមែនតែអាត្មាអញ្ចាត់ឯងទេ ដែលមានសេចក្តីស្ងប់ជាធម្មតា មិន
 កន្លងសេចក្តីស្ងប់ទៅបាន ពោះពួកសត្វដែលមានការផ្តិតមក ផ្តិតកំរើ
 ច្បួត ភើតអម្បាលហ័ម ពួកសត្វព័ងអស់ ក៏មានសេចក្តីស្ងប់ជាធម្មតា
 មិនកន្លងសេចក្តីស្ងប់ទៅបានដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណា
 ខ្លួនស្តារនោះរឿយៗ ហើយ លោកុក្កមម្តង ក៏ភើតឡើងព្រម ។ អរិយ-
 សាវកនោះ រើមនិសេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ ខ្លួនលោកុក្កមម្តងនោះ ។

តស្ស មំ មត្តំ អាសេវតោ ភាវយតោ ធម្មលីក-
 រោតោ សញ្ញាជនាធិ បហិយន្តិ អនុសយា ឡន្តិ
 ហោន្តិ ។ ន ខោ មហោញ្ញេកេស្ស សទ្ធវហំ បិយេហិ
 មនាមេហិ ធានាការេ វិធាការេ អថទោ យាវតា
 សន្តានំ អាគតិ គតិ ទុតិ ឧបបត្តិ សទ្ធវសំ
 សន្តានំ បិយេហិ មនាមេហិ ធានាការេ វិធាកា-
 រេតិ តស្ស តណ្ហានំ អតំល្លាំ បព្វវេត្តតោ មត្តោ
 សព្វយេតិ ។ សោ តំ មត្តំ អាសេវតំ ភាវេតិ
 ធម្មលីករោតិ ។ តស្ស មំ មត្តំ អាសេវតោ ភាវ-
 យតោ ធម្មលីករោតោ សញ្ញាជនាធិ បហិយន្តិ
 អនុសយា ឡន្តិ ហោន្តិ ។ ន ខោ មហោញ្ញេកេ
 កម្មស្សកោម្មំ កម្មនាយោនោ កម្មយោធិ កម្មតទ្ធ
 កម្មប្បជិសរណោ យំ កម្មំ កវិស្សមំ កល្យាណំ វា
 ចាមកំ វា តស្ស នាយោនោ កវិស្សមំ អថទោ
 យាវតា សន្តានំ អាគតិ គតិ ទុតិ ឧបបត្តិ

កាលបើអរិយសាវកនោះ រសព ចំរើន ធ្វើឡើយ ៗ ខ្ញុំលោកុក្កមេត្តោនា
 ហើយ សញ្ញាជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅ អនុសយក្តិ-
 លេសទាំងឡាយ ក៏វិចារទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា
 មិនមែនតែអាក្ខរាមញ្ញម្នាក់ឯងទេ ដែលមានសេចក្តីត្រាត់ប្រាសនិកស
 ចាកសត្វនឹងសត្វ ជាវិស្រឡញ្ចំ ជាវិគាប់ចិត្តទាំងឡាយ ពោលពួកសត្វ
 ដែលមានការភ្លឺតម្រក ភ្លើតំទៅ ច្រក កើតអប្បលម៉ែន ពួកសត្វទាំង
 អស់ មានសេចក្តីត្រាត់ប្រាស និកសចាកសត្វនឹងសត្វ ជាវិស្រឡញ្ចំ
 ជាវិគាប់ចិត្តទាំងឡាយដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណាខ្ញុំស្នាម
 នោះឡើយ ហើយ លោកុក្កមេត្តក៏ក៏ត្រឡប់ទៅ ។ អរិយសាវកនោះ
 រមែងរសព ចំរើន ធ្វើឡើយ ៗ ខ្ញុំលោកុក្កមេត្តោនា កាលបើអរិយសាវក
 នោះ រសព ចំរើន ធ្វើឡើយ ៗ ខ្ញុំលោកុក្កមេត្តោនាហើយ សញ្ញា-
 ជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅ អនុសយក្តិលេសទាំងឡាយ
 ក៏វិចារទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា មិនមែនតែអាក្ខរាមញ្ញ
 តែម្នាក់ឯងទេ ដែលមានកម្មជាបេស្សន្ត មានកម្មជាមតិក មានកម្ម
 ជាតំលើក មានកម្មជាវេទន្យ មានកម្មជាវិលឹក អាក្ខរាមញ្ញនឹងធ្វើ
 កម្មណា ទោះស្តី ក៏គ្រប់គ្នា នឹងជាអ្នកទទួលយកខ្ញុំដែលខែកម្មនោះ
 ពោលពួកសត្វដែលមានការភ្លឺតម្រក ភ្លើតំទៅ ច្រក កើតអប្បលម៉ែន

សព្វេ សន្តា កម្មស្សកា កម្មនាយាណា តាឡយោមី
 កម្មតទ្ធិ កម្មប្បដិសារណា យំ កម្មំ កាវស្សន្តំ
 កាល្យាណំ វា ចាបតំ វា ឥស្ស តាយាណា
 កវិស្សន្តិកំ ឥស្ស តណ្ហាខំ អតិណ្ណំ បទ្ធវេត្តតោ
 មក្កោ សញ្ញាយតិ ។ សោ តំ មត្តំ អាសេវនំ
 កាវេតំ តហុលីកហេតិ ។ ឥស្ស តំ មត្តំ អាសេវតោ
 កាវយេតោ តហុលីកហេតោ សញ្ញាជនាខំ បហិយេន្តំ
 អនុសយេ ក្សន្តិ ហោន្តិកំ ។

ព្យាដិធម្មា ជនធម្មា អថោ បរណាធម្មិទោ
 យថា ធម្មា តថា សន្តា^(១) ជិត្តន្តិ បុគ្គន្តិ ។
 អហោត្ថេតំ ជិត្តុច្ឆយ្យំ ឯវំ ធម្មេសុ ចាលិសុ
 ធម មេតំ បដិវបស្ស មម ឯវំ វិហារិទោ ។
 សោហំ ឯវំ វិហារេន្តោ ញត្វា ធម្មំ ធិវបទិ
 អាហោក្ស ធម យោឡធីស្មី ជីវិតស្មិត្វ យោ មតោ
 សព្វេ មទេ អវិហោស្មី ទេត្តម្មំ ធម្មំ ទេមតោ ។

១ ឧ.ប. សញ្ញ ។

ពួកសត្វទាំងអស់ ក៏មានកម្មជាប់រហូត មានកម្មជាមរិត មានកម្មជា
 កំណើត មានកម្មជាជីវិត មានកម្មជាចរិត ពួកសត្វទាំងអស់ក៏មាន
 ពោះល្អិត កាក្រក់ក្តី ទាំងអស់ក៏ទទួលបានផលនៃកម្មនោះដែរ កាលបើ
 អាយសាវកនោះ ពិចារណាខ្លះស្តាប់នោះឃើញ ហើយ លោកុត្តមេត្តក៏
 តើតឃើញត្រឹម ។ អាយសាវកនោះ វេទនិសេន ចំរើន ធ្វើឃើញ ។
 ខ្លះលោកុត្តមេត្តនោះ ។ កាលបើអាយសាវកនោះសព ចំរើន ធ្វើ
 ឃើញ ។ ខ្លះលោកុត្តមេត្តនោះហើយ សញ្ញាជនៈទាំងឡាយ ក៏វេទន
 លាបស្មុំខ្យល់ អនុសយក្តីលាបស្មុំទាំងឡាយ ក៏វាសាទៅ ។
 ធម៌ទាំងឡាយ គឺព្យាធិធម៌ ជកធម៌ ទីនិមណធម៌ មាន
 នៅយ៉ាងណា ពួកបុគ្គល ជាសប្បុរស វេទនិស្តបំភ្លឺម
 យ៉ាងនោះ ។ កាលបើពួកសត្វ មានសភាវៈយ៉ាងនេះ
 ហើយ គឺជាគតិកម្មផុតចេញច្រាន់ទីនិសភាវៈខ្លះដែរ ហេតុម្តី
 មិនមានដល់គតិ មានសភាពនឹងមក មានវិហារធម៌
 យ៉ាងនេះ ។ គឺជាគតិទោះ កាលបើនៅយ៉ាងនេះ ក៏ជីវិតខ្លះ
 ធម៌ដែលបានចាកចោល បានឃើញបញ្ចក្ខណៈជាជាតិការក្សេម
 គ្របសន្តិភ័យសេចក្តីស្រវឹងទាំងអស់ គឺស្រវឹង ក្នុងការ
 ខែខ្លះជាបុគ្គលមិនមានរាង ក្នុងវិយ ក្នុងជីវិតបាន ។

ឥស្សរេ មហា ទស្សនោ ធិត្វានំ អភិមស្សនោ
ពាយំ កត្វោ ឯតរហំ កាមាធិ មដិសេវតំ
អនិវត្តំ កវិស្សមិ ត្រឡូទេវមាយោតិ(១) ។

[៧៨] ឯកំ សមយំ កកកំ វេសាលិយំ វិហារនិ
មហារេ កុដានាសាលាយំ ។ មុថោ កកកំ
បុព្វន្តសមយំ ឯកសេត្វា បក្កតិវិមាតាយ វេសាលិ
វិស្សាយ ចាវសិ ។ វេសាលិយំ បំណាយ ចវត្វា
មញ្ញកន្តំ បំណុលានុវដិក្កន្តោ មហារេនំ អន្នេតា-
យោត្វា អញ្ញកស្មី វុត្តុម្ភលេ ឯកំ វិហារំ ធិសីធិ ។
តេជ ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា លិច្ឆវិកុ-
ហានា សដ្ឋានិ ធន្ធនិ អាទាយ កុក្ករសង្ឃបវិវា
មហារេន អនុចន្តមមាទា អនុវិចារមាទា អនុសំសុ
កកវន្តំ អញ្ញកស្មី វុត្តុម្ភលេ ធិសីធិ ធិស្វា
សដ្ឋានិ ធន្ធនិ ធិត្វិមិត្វា កុក្ករសង្ឃំ ឯកមន្តំ
ឧយ្យោជេត្វា យេន កកកំ តេជបស្កមីសុ ឧប-
សន្តមិត្វា កកវន្តំ អពិវាទេត្វា កុណិក្ខតា កុណិក្ខតា

• ១. ម. ព្រហ្មចារិយមយោតិ ។

សេត្តិព្វយាមកំ កិកហនដលំ កថាគតានា កាលវដល
យេញប្បសុវត្តិគ្រិះធិត្វាន កថាគតមិទត្តរដើម្បីសពកាម
ចំនីច្បយបានវិញ ក្នុងកាលវេទ្យវារៈខ កថាគតនិវត្ត
អ្នកប្រើត្រូវត្រឡប់វាយធម៌តទៅ មិនបានត្រឡប់វិញឡើយ ។

[៧៩] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់នឹងទៅក្នុងក្នុងការ-
សាលា ទាមហារេ ខៀបគ្រងវេសាលី ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ស្ងៀមច្រងាប់បុត្រនឹងចិញ្ចឹម ក្នុងបុព្វន្តសម័យហើយ ចូលទៅកាន់
គ្រងវេសាលី ដើម្បីបំណុលបាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅបំណុ-
លាក្នុងនគរវេសាលី រួចត្រឡប់មកពីបំណុលបាន ក្នុងកាលជាទាវក្រោយ
នៃកត្តហើយ ស្តេចចូលទៅកាន់មហារេ គង់សម្រាកក្នុងវេសាលី ក្រោម
ម្លប់ឈើមួយដើម ។ សម័យនោះឯង ពួកលិច្ឆវិកុហារច្រើនអង្គ កាន់
យកទូរ្យវដលទូន័រឡើងហើយមានពួកត្រៃបាយាម ដើរសញ្ជាតមក
ក្នុងមហារេ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងក្រោមម្លប់ឈើមួយ
ដើម លុះឃើញហើយ ក៏ដាក់ទូរ្យវដលទូន័រឡើងចេញហើយ បញ្ជូនពួក
ត្រៃទៅក្នុងទីសមគួរ រួចចូលទៅកាន់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសភាពស្ងប់ស្ងៀម

បញ្ចលីកា កតវន្តំ បយ័វុចាសន្តិ ។ ភេទ ចោ មន
 សមយេន មហានាមោ លិច្ឆរិ មហាវនេ ជង្គវិហារ
 អនុចង្គមមាដោ អនុវចរមាដោ អនុស តេ លិច្ឆរិ-
 ក្យមារក តុណ្ណិក្ខតេ តុណ្ណិក្ខតេ បញ្ចលីកេ កតវន្តំ
 បយ័វុចាសន្តេ ធិស្វា យេន កកវា ភេទបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិកា កតវន្តំ អភិវិនេត្តា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ចោ មហានាមោ លិច្ឆរិ ធានំ
 ធានេសំ កវិស្សន្តិ វដ្ឋិ កវិស្សន្តិ វដ្ឋិ ។ ភី មន
 តំ មហានាម ឯវំ វនេសំ កវិស្សន្តិ វដ្ឋិ កវិស្សន្តិ
 វដ្ឋិ ។ ឥមេ កន្តេ លិច្ឆរិក្យមារកា បណ្ណា
 ជុសា អចាដុកា^(១) យាទិមិ តាទិ កុលេសុ
 មហិណាតាទិ មហិយន្តិ ឧច្ឆតំ វា ពនកតិ វា
 បូរិកិ វា មោនកាតិ វា សន្តលីកាតិ វា តាទិ
 វិលុម្បិកា វិលុម្បិកា ទានន្តិ កុលិក្ខិទិមិ កុលក្យ-
 មារិទិមិ បច្ឆាលិយំ ទិបន្តិ តេនាទិមេ តុណ្ណិក្ខតា
 តុណ្ណិក្ខតា បញ្ចលីកា កតវន្តំ បយ័វុចាសន្តិកិ

១ ឧ. អបដហា ។ ឧ. អបដហា ។

ផ្គតិអញ្ញលីច្ឆលេវេវអន្តិយជិត ព្រះដីមានព្រះភាគ ។ សមីយោតាវ
 មហានាមលិច្ឆរិ ដើរសញ្ញាពេញមកសម្រួលស្មន្តិមហោន បានឃើញ
 ពួកលិច្ឆរិកុមារទាំងនោះ កំពុងមានការស្របស្រៀម ផ្គតិអញ្ញលីច្ឆលេវេ
 វន្តិយជិតព្រះដីមានព្រះភាគ លុះបានឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកសំ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះ
 ភាគ រួចអន្តិយក្នុងទិសមន្ត ។ លុះស្តេចមហានាមលិច្ឆរិ អន្តិយក្នុង
 ទិសមន្តហើយ ក៏បង្ខំរឿងខ្លះខាងថា ពួកស្តេចវដ្ឋិទំនិចំរើន ពួកស្តេច
 វដ្ឋិទំនិចំរើន ។ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់មហានាម
 ប្តីកុំបានជាមិយាយថា ពួកស្តេចវដ្ឋិទំនិចំរើន ពួកស្តេចវដ្ឋិទំនិចំរើន
 យ៉ាងនេះ ។ ស្តេចមហានាមលិច្ឆរិ ត្រាបរូសថា បតិក្រិព្រះអន្តិមិចំរើន
 ពួកលិច្ឆរិកុមារទាំងនេះ គ្រប់គ្រែតាចរក្រែក វិស្សេ (ពេតណាស់)
 ដំខ្លួនទាំងឡាយណា ពោះជាំកំពៅភ្នំ ផ្លែត្រាភ្នំ ទំភ្នំ ត្រិប៊ីភ្នំ ត្រាប
 ល្អិត ដែលគេបញ្ជូនទៅ ចំពោះត្រកូលទាំងឡាយ ក៏ចេះតែប្តូរមុខស្រមៃ
 យកស្តីទូរដំខ្លួនទាំងនោះ (ចំនែកប៉ុណ្ណោះមែនទេ) ពីខាងក្រោយ
 ពាក់ខ្នងពួកស្រក្នុងត្រកូលខ្លះ ទំនិកុមារកុមារីក្នុងត្រកូលខ្លះ ដំខ្លួននេះ ពួក
 លិច្ឆរិកុមារទាំងនោះ (ហែដោ) បានសភាពស្របស្រៀម ផ្គតិអញ្ញលី
 ច្ឆលមកអន្តិយជិតព្រះដីមានព្រះភាគវិញ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគត្រាស់ថា

សុត្តនិបាត អង្គការិយស្ស ចក្កវគ្គិយោ

យស្ស កស្សចិ មហាទាម កុលបុត្តស្ស បត្យ ធម្មា
 សិវុត្តិ យទិ វា រត្នោ ខត្តិយស្ស មុត្តាភិសិក្ខុស្ស
 យទិ វា រដ្ឋិកស្ស វេត្តិកស្ស យទិ វា
 សេទាយ សេទាបតិកស្ស យទិ វា តាមត្តានិកស្ស
 យទិ វា បូកត្តាបណិកស្ស យេ វា មន
 កុលេសុ បទ្វេតាចមត្តំ ការេត្តិ វុត្តិយេវ ចាដិ-
 កាដ្ឋា លោ បរិហានិ ។ កាមមេ បត្យ ។ វេ
 រហាទាម កុលបុត្តោ ធម្មានិវិហានិកេហិ
 កោតេហិ តាហាវលបរិចិកេហិ សេទាវត្តិកេហិ
 ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ទេហិ មាតាបិតរោ សត្តរោតិ
 កុករោតិ មាទេតិ បូជេតិ ។ តមេចំ មាតាបិតរោ
 សត្តរោ កុករោ មាទិកា បូជិតា កស្សលោទ
 បទសា អនុកម្មត្តិ ចិវំ ជិវំ ជិយមាយុ
 ចាលេហិតិ ។ មាតាបិតាទុកម្បុកស្ស មហាទាម
 កុលបុត្តស្ស វុត្តិយេវ ចាដិកាដ្ឋា លោ បរិហានិ ។

សុត្តនិបាត អង្គការិយស្ស ចក្កវគ្គិយោ

ម្ចាស់មហាទាម ធម៌ទាំងឡាយ ៥ យ៉ាង មានដល់កុលបុត្តណា
 នីមួយ ទោះជាព្រះរាជា ជាគ្រូត្រិយដែលបានមុខាតិសេកហើយក្តី ទោះ
 ជាអ្នកហិកោតទូរីដ៏ខ្ពង់ បរិកោតទូរីសម្បត្តិដែលបិភាទ្យក្តី ទោះ
 ជាសេនាបតីនៃសេនាភិ ទោះជាម្ចាស់នៃស្រុកក្តី ទោះជាធំជាង
 ពួកក្តី មួយរឿង ពួកដនណា ឲ្យគេធ្វើទូរីភាវនៃខ្លួនជាប់
 ដោយវ្យាគ ក្នុងគ្រិស្តល ភាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនមានប្រាកដដល់
 (ដនភាំងឡាយនោះ) មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់មហាទាម កុលបុត្តក្នុងលោកនេះ ធ្វើសក្ការៈ
 ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាមាតាបិតាដោយគោរព ដែលបានដោយការ
 សម្រាកច្រើនច្រើន ដែលសន្សំមក ដោយកម្លាំងដៃ បែកញើសពូកញើស
 ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។ មាតាបិតា ដែលកុលបុត្តបាន
 ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាហើយ រើមន៍អនុគ្រាវកុលបុត្តនោះ
 ដោយចិត្តដ៏ល្អថា ចូរអកស្ថានៅ គស់កាលយូរ ចូរក្សាមុខឲ្យបាន
 វែង ។ ម្ចាស់មហាទាម កាលបើកុលបុត្ត ដែលមាតាបិតាអនុគ្រាវ
 ហើយ រើមន៍មានវិសេចក្តីចំរើនប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។

បុន ធម៌ មហានាម កុលបុត្តោ ទុដ្ឋានវិហានិគតេហិ
 កោតេហិ កាហានលបរិចិតេហិ សេនាវត្ថុត្តេហិ
 ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធកេហិ បុត្តនារនាសកម្មករោវិសេ
 សក្កិកោតិ កុកកោតិ មាណេតិ បូជេតិ ។ តមេធំ
 បុត្តនារនាសកម្មករោវិសា សក្កិកា កុកកា
 កាតិកា បូជិតា កល្យាណេន មនសា អនុកម្មន្តំ
 ចិវំ ធីវ ធីយមាយុំ ចាលេហិតិ ។ បុត្តនារនាស-
 កម្មករោវិសា អនុកម្មន្តំ មហានាម កុលបុត្តស្ស
 វុត្តិយេវ ខានិកត្ថំ ខោ បរិហានំ ។ បុន
 ធម៌ មហានាម កុលបុត្តោ ទុដ្ឋានវិហានិគតេហិ
 កោតេហិ កាហានលបរិចិតេហិ សេនាវត្ថុត្តេហិ
 ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធកេហិ ទេត្តកម្មន្តសាមន្តសទ្យោ-
 ហារេ សក្កិកោតិ កុកកោតិ មាណេតិ បូជេតិ ។
 តមេធំ ទេត្តកម្មន្តសាមន្តសទ្យោហារេ សក្កិកា
 កុកកា មាតិកា បូជិតា កល្យាណេន មនសា
 អនុកម្មន្តំ ចិវំ ធីវ ធីយមាយុំ ចាលេហិតិ ។

មហានាម មួយទៀត កុលបុត្តៈធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់គោន
 បូជាទូក្នុងប្រពន្ធនឹងបុរសជាភាសៈនឹងកម្មករវាំងឡាយ ដោយភាសៈ
 ដែលបានមកដោយការសង្កឹកប្រិទ្ធិប្រិទ្ធិ ដែលសន្សំមក ដោយកម្លាំង
 ដៃ បែកភ្លើសព្វភ្លើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។
 ក្នុងប្រពន្ធនឹងបុរសជាភាសៈនឹងកម្មករវាំងឡាយ ដែលកុលបុត្តបានធ្វើ
 សក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់គោន បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្ត
 នោះដោយចិត្តដ៏ល្អថា ចូរអ្នករស់ទៅ អស់កាលយូរ ចូរក្សាអាយុឲ្យ
 បានវែង ។ មហានាម កាលបើកុលបុត្ត ដែលក្នុងប្រពន្ធនឹង
 បុរសជាភាសៈ នឹងកម្មករវាំងឡាយអនុគ្រោះហើយ សេចក្តីចំរើនមាន
 ប្រាកដមិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ មហានាម មួយទៀត កុលបុត្ត
 ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់គោន បូជាទូក្នុងជនជិតខាងស្រីនឹងការ
 តិរច្ឆាន ទាំងដទៃអ្នករស់វិជី ដោយគោរព ទាំងឡាយ ដែលបាន
 ដោយការសង្កឹកប្រិទ្ធិប្រិទ្ធិ ដែលសន្សំមក ដោយកម្លាំងដៃ បែក
 ភ្លើសព្វភ្លើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។ ក្នុងជនជិត
 ខាងស្រីនឹងការតិរច្ឆាន ទាំងដទៃអ្នករស់វិជី ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ
 ធ្វើគោរព រាប់គោន បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្តនោះដោយចិត្ត
 ដ៏ល្អថា អ្នករស់ទៅ អស់កាលយូរ ចូរក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។

ទេវតាមុត្តសាមន្តសត្យោហាននុកម្មិតស្ស មហានាម
 កុលបុត្តស្ស វុឿយេវ ពាជិតាម្មំ ពោ មរិហានំ ។
 បុទ ចមរំ មហានាម កុលបុត្តោ ទុដ្ឋានវិហានិ-
 កតេហំ ភោគេហំ ពាហានលមរិចិកេហំ សេនា-
 វត្តិតេហំ ធម្មិកេហំ ធម្មលទ្ទេហំ យោ ភា ពលិ-
 ប្បដិក្ខាហិតោ ទេវតា តំ សក្ការោតិ កុក្ការោតិ
 មាទេតិ ប្បដេតិ ។ តមេធំ ពលិប្បដិក្ខាហិតោ ទេវតា
 សក្កានា កុក្កានា ហានិកា ប្បដិកា កល្យាណោទ-
 មនសា អនុកាម្យន្តិ ចិវំ ជីវំ និយមាយុំ ជាលេហិតិ ។
 ទេវតានុកម្មិតស្ស មហានាម កុលបុត្តស្ស វុឿយេវ
 ពាជិតាម្មំ ពោ មរិហានំ ។ បុទ ចមរំ មហានាម
 កុលបុត្តោ ទុដ្ឋានវិហានិកតេហំ ភោគេហំ ពាហាន-
 លមរិចិកេហំ សេនាវត្តិតេហំ ធម្មិកេហំ ធម្មលទ្ទេហំ
 សមណព្រាហ្មណោ សក្ការោតិ កុក្ការោតិ មាទេតិ
 ប្បដេតិ ។ តមេធំ សមណព្រាហ្មណំ សក្កានា កុក្កានា
 ហានិកា ប្បដិកា កល្យាណោទ មនសា អនុកាម្យន្តិ

ម្ចាស់មហានាម ពាលបើកុលបុត្តដែលពួកដទៃជិតខាងស្រី ឆឹកការងារ
 នឹងដទៃអ្នកស្រីដើ បានអនុត្រាវហើយ សេចក្តីចំរើនកំរាន់ប្រាជ
 មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្ចាស់មហានាម មួយទៀត កុលបុត្ត
 ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាពួកទេវតា ដែលជាអ្នកទទួល
 ខ្យល់ត្រឡឹងបូជា ដោយគោរពដែលបានមក ដោយការសង្វិតប្រឹងប្រែង
 ដែលសន្សំទុក ដោយកម្លាំងវែង បែកភ្លើងសព្វភ្លើងស ប្រកបដោយ
 ធម៌ បានមកដោយធម៌ ១ ។ ពួកៈវាតា ដែលជាអ្នកទទួលត្រឡឹងបូជា
 ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាហើយ
 វែងអនុត្រាវកុលបុត្តនោះ ដោយចិត្តដ៏ល្អថា អ្នកចូរស្រីដៅ រស់
 កាលយូរ ចូរកល្យាយុទ្យបានវែង ។ ម្ចាស់មហានាម ពាលបើ
 កុលបុត្ត ដែលទៅតាមអនុត្រាវហើយ សេចក្តីចំរើន កំរាន់ប្រាជ មិន
 បានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្ចាស់មហានាម មួយទៀត កុលបុត្តធ្វើ
 សក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដោយគោរព
 ដែលបានមក ដោយការសង្វិតប្រឹងប្រែង ដែលសន្សំទុក ដោយ
 កំរាំងវែង បែកភ្លើងសព្វភ្លើងស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយ
 ធម៌ ១ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព
 រាប់អាន បូជាហើយ វែងអនុត្រាវកុលបុត្តនោះ ដោយចិត្តដ៏ល្អថា

ដំ ជី ធីយមាយុំ ទាលេហ៊ីត ។ សមណក្រាហ្មណា-
 ទុកម្យតិស្ស មហាទាម កុលបុត្តស្ស វុឡិយេវ
 ចាដិកង្កា លោ បរិហាដិ ។ យស្ស កាស្សចំ
 មហាទាម កុលបុត្តស្ស វមេ មញ្ញ ធម្មា សំវិដ្ឋិ
 យដិ ក វញ្ញា ទត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិទ្ធស្ស យដិ
 ក វដ្ឋិកស្ស បេត្តិកស្ស យដិ ក វេសទាយ សេតា-
 បនិកស្ស យដិ ក កាមត្តាមិកស្ស យដិ ក បូតត្តា-
 មណិកស្ស យេ ក មន កុលេសុ បាត្រកាដិមត្តំ
 កាវេន្តិ វុឡិយេវ ចាដិកង្កា លោ បរិហាដិតិ ។

មាតាមិគុកិទ្ធការោ បុត្តនារហិតោ សនា
 អត្តោជនស្ស អន្តាយ យេ ចស្ស អនុជីវិតោ
 ទុកិទ្ធាញ្ញា អន្តាយ វនញ្ញ ហោតិ សីលក

អ្នកចូរសំខេ អស់កាលយូរ ចូរក្សកាយុទ្ធរានវៃធិ ។ ម្ចាស់
 មហាទាម កាលបើកុលបុត្តដែលក្នុងសមណក្រាហ្មណអនុគ្រាវហើយ
 សេចក្តីចំរើនក៏មានប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្ចាស់មហាទាម
 ធម៌វាំង ៥ យ៉ាងនេះ មានដល់កុលបុត្តណាមួយ ទោះជាគ្រហដ
 ជាគ្រូត្រឹម ដែលបានមុខគតិសេកហើយក្តី ទោះជាអ្នកបរិភោគទូរដែនក្តី
 បរិភោគទូរសម្បត្តិដែលបិទាទ្បក្តី ទោះជាសេនាបតីនៃសនាគ្តី ទោះ
 ជាម្ចាស់នៃស្រុកក្តី ទោះជាជំនាញក្តី មួយវិញទៀត ក្នុងដួង
 ណាដែលឲ្យគេធ្វើខ្លះខាតនៃខ្លួនដោះដាយវិញ ក្នុងគ្រូរូបវាំងឡើយ
 សេចក្តីចំរើនមានប្រាកដដល់ (ដទៃវាំងឡើយនោះ) មិនបានសាបសូន្យ
 ទៅឡើយ ។

កុលបុត្តអ្នកធ្វើកិច្ចជំនួសមាតាបិតា ទំនុកបំរុងកូននឹងប្រពន្ធ
 សព្វៗ កាល ប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ដល់ដទៃទាំង ២ ក្នុង គឺជា
 ប្រយោជន៍ដល់ដទៃក្នុងផ្ទះ និងជនដែលចូលមកជ្រកតាស្រែយ
 ចិញ្ចឹមជីវិត ជាអ្នកជំនួយវិញ្ញាណទាំងនៃសូម ជាអ្នកមានសីល

ញាតិំ មុត្តយេនាំ ធិដ្ឋេ ធម្មេ ច ដីវតំ
 សមណាំ ព្រាហ្មណាំ នេវតានព្វ មស្មិំតោ
 វិត្តិសត្វនទោ ហោតិ ធម្មេន យវោវសំ
 សោ កវំត្វាន កល្យាណំ បុដ្ឋោ ហោតិ មសំសិយោ
 វទេវំ មសំសត្តិំ មេត្ត មត្តេ មមោនតិំ ។

(៥៧) មត្តេ មត្តេ ធម្មេ មត្តេ សមណុកតោ
 មុល្លកោ វុឌ្ឍប្បព្វដិគោ ។ កាតមេហំ មត្តេ មត្តេ ។
 មុល្លកោ មត្តេ វុឌ្ឍប្បព្វដិគោ ធិមុល្លកោ មុល្លកោ
 កេកម្យសម្មាដ្ឋា មុល្លកោ មហុស្សតោ មុល្លកោ
 ធម្មកមិកោ មុល្លកោ វិនយនកេ ។ វមេហំ ទោ
 មត្តេ មត្តេ ធម្មេ មត្តេ សមណុកតោ មុល្លកោ
 វុឌ្ឍប្បព្វដិគោតិ ។

ជាបិក្កិកត្រិប្រិគិដ្ឋុ៖ ប្រគបដោយធម៌ ធ្វើអង្គុឡតិក
 ដល់ពួកញាតិដែលទៅតាំងបរលោក ពួកញាតិដែលកំពុង
 សំទៅក្នុងបុប្ផន្ត ពួកសមណៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ គឺ
 ពួកទេវតា កុលបុគ្គលោ លុប្បាទធ្វើអំពើល្អហើយ រមែង
 ជាបុគ្គលអូប្បដា អូសរសើរ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែង
 សរសើរឲ្យកុលបុគ្គលោ ក្នុងលោកទេវតា កុលបុគ្គលោ
 លុប្បរលោកទេវតាហើយ រមែងត្រេកអរ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

(៥៧) ម្ចាស់កំពុងឡាយ វុឌ្ឍបព្វដិគ (អ្នកប្តូសភាគឯចាស់)
 ប្រគបដោយធម៌៥ យ៉ាង កេតានដោយក្រិ ។ វុឌ្ឍបព្វដិគ ប្រគបដោយ
 ធម៌ ៥ យ៉ាង តើប្តូបម្តេច ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ វុឌ្ឍបព្វដិគ ជាអ្នក
 មានបញ្ញាស្តិតល្អ កេតានដោយក្រិ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយហោឡល្អ
 កេតានដោយក្រិ ជាអ្នកចេះអំពីច្រើន កេតានដោយក្រិ ជាអ្នក
 ចេះសំដែងធម៌ កេតានដោយក្រិ ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ កេតានដោយ
 ក្រិ ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ វុឌ្ឍបព្វដិគ (អ្នកប្តូសភាគឯចាស់)
 ប្រគបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង កេតានដោយក្រិ ។

[៦៤] មញ្ជហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមញ្ញតតោ
ទុល្លកោ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ ។ កកមេហំ មញ្ជហំ ។
ទុល្លកោ កិក្ខុវេ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ សុវតោ ទុល្លកោ
សុត្តហំតត្តហំ ទុល្លកោ បទត្តិណត្តហំ ទុល្លកោ
ធម្មតាថិកោ ទុល្លកោ វិទយនោ ។ ឥមេហំ ទោ
កិក្ខុវេ មញ្ជហំ ធម្មេហំ សមញ្ញតតោ ទុល្លកោ
វុទ្ធស្សត្ថជំនោតិ ។

វិណយវិញ្ញា បរិយាយ ។

តិស្សវុទ្ធាតិ

- អាវុសំ វាសិ អន្តរាតិ
- សមយំ មាតុបុត្តិកា
- ឧបជ្ឈាដ្ឋានកុមារា
- លីក្ខវិ អបរេ ទុវេតិ ។

(៦៥) ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ (អ្នកប្រសូលចាស់) ប្រកប
ដោយធម៌៤យ៉ាង កេតុនដោយក្រ ។ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ ប្រកប
ដោយធម៌៤យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ
ដែលប្រដៅដោយ កេតុនដោយក្រ ជាអ្នកប្រកាន់ល្អ កេតុន
ដោយក្រ ជាអ្នកទទួលយកទានទានស្តាប់ កេតុនដោយក្រ ជា
អ្នកចេះរាំវែងធម៌ កេតុនដោយក្រ ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិធី កេតុន
ដោយក្រ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ ប្រកប
ដោយធម៌៦យ៉ាងនេះឯង កេតុនដោយក្រ ។

ធម៌ វិណយវិញ្ញា ទី១ ។

ទុទ្ធាននៃវិណយវិញ្ញា គឺ

និយាយអំពីពេលវេលាធម៌១ កំនរអកុសល១ អង្គវិធម្មនាម១
សម័យដើម្បីព្យាយាម១ ភិក្ខុនី ជាមាតាទីតិក្ខុ ជាបុត្រី១
ភិក្ខុ ១ រូបអន្តរាត្រាប់ហេតុផល បដ្ឋាន១ ស្ថាន៤យ៉ាង
ដែលអ្នកពិចារណារឿយ១ លីក្ខវិកុមារ១ វុទ្ធស្សត្ថជំនោ
ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង ដទៃទៀត ព័រលីក កេតុន
ដោយក្រ ។

សញ្ញាវិគ្គ

(៦១) បញ្ចមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា ពហុ-
លីកតា មហេប្បលា ហោត្តំ មហានិសំសា អមតោ-
កតា អមតបរិយោសាទា ។ កាតមា បញ្ច ។
អសុភសញ្ញា មរណសញ្ញា អាជីវសញ្ញា^(១) អាហារ
បដិក្ខុលសញ្ញា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។
ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច សញ្ញា ការីតា ពហុលី-
កតា មហេប្បលា ហោត្តំ មហានិសំសា អមតោកតា
អមតបរិយោសាទាតិ ។

(៦២) បញ្ចមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា ការីតា ពហុលីកតា
មហេប្បលា ហោត្តំ មហានិសំសា អមតោកតា អមត-
បរិយោសាទា ។ កាតមា បញ្ច ។ អនិច្ចសញ្ញា

១ អនិច្ចសញ្ញា អន្តរសញ្ញា មរណសញ្ញានិច្ច ជាដើម ។

សញ្ញាវិគ្គ

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើន ធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយមានផលច្រើន មានកាតិសិទ្ធិច្រើន មាន
ព្រះនិព្វានជាទីតាំង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ សញ្ញា ៥ យ៉ាង គឺ
ដូចម្តេច ។ គឺអសុភសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ជាមិនល្អ) ១ មរណសញ្ញា
(សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់) ១ អាជីវសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ជា
ជាទោស) ១ អាហារ បដិក្ខុលសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការចាំជា
បដិក្ខុល) ១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ជាមិនអូ
ព្រេកគ្រហលក្នុងលោកុទាំងពួង) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា
៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ
មានផលច្រើន មានកាតិសិទ្ធិច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីតាំង មាន
ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានកាតិសិទ្ធិ
ច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីតាំង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ សញ្ញា
៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ជាមិនល្អ) ១

ឧបាយសម្ព័ន្ធសកេ សញ្ញាវគ្គ

អនត្តសញ្ញា មរណសញ្ញា អាហារេ ចដិក្ខុលសញ្ញា
សត្វលោកេ អនតិរតសញ្ញា ។ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ
បន្ទុ សញ្ញា ភាវិតា ពហុលីតាតា មហាជ្ឈលា ហោធិ្ឋ
មហានិសំសា អមតោគតា អមតបរិយាសាចាតិ ។

(៦៣) បន្ទុហិ ភិក្ខុវេ វឌ្ឍិហិ វឌ្ឍមាទោ
អរិយស្សាវតោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍនិ សារាណយិ
ច ហោតិ វរាណយិ ច កាយស្ស ។ កតតាហិ
បន្ទុហិ ។ សត្វាយ វឌ្ឍនិ សីលេន វឌ្ឍនិ
សុតេន វឌ្ឍនិ ពាតេន វឌ្ឍនិ បញ្ញាយ វឌ្ឍនិ ។
ឥមាហិ ទោ ភិក្ខុវេ បន្ទុហិ វឌ្ឍិហិ វឌ្ឍមាទោ
អរិយស្សាវតោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍនិ សារាណយិ
ច ហោតិ វរាណយិ ច កាយស្សតិ ។

ឧបាយសម្ព័ន្ធសកេ សញ្ញាវគ្គ

អនត្តសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ជាដំបូងទូទៅ) ១ មរណសញ្ញា (សេចក្តី
សំគាល់ក្នុងសេចក្តីប្រាប់) ១ អាហារេ បដិក្ខុលសញ្ញា (សេចក្តី
សំគាល់ក្នុងភាពជាដំបូង) ១ សត្វលោកេ អនតិរតសញ្ញា
(សេចក្តីសំគាល់ជាដំបូងត្រកត្រកាលក្នុងលោកទាំងឡាយ) ១ ។ មហាជ្ឈ
លា ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើ
ឲ្យរឿយ ។ ហើយ បានផលច្រើន បានកាន់សង្ឃ្រឹម បានច្រើន
ចិញ្ចានជាទីកំរិត បានច្រើនចិញ្ចានជាទីបំផុត ។

(៦៣) មហាជ្ឈលា ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវត កាលចំរើន ដោយ
សេចក្តីចំរើន ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា ចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ
ទាំងឡាយ កាន់យកឲ្យប្រយោជន៍មានខ្លឹម ច្រើនទាំងកាន់យកឲ្យ
ប្រយោជន៍ដ៏ត្រូវផលកំរិតកាយ ។ អរិយសាវត ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន
៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនដោយសត្វ ១ ចំរើនដោយសីល ១
ចំរើនដោយសុគម ១ ចំរើនដោយចាត្រ ១ ចំរើនដោយបញ្ញា ១ ។
មហាជ្ឈលា ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវត កាលចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៤
យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ទាំងឡាយ
ថា កាន់យកឲ្យប្រយោជន៍មានខ្លឹម ច្រើនទាំងកាន់យកឲ្យប្រយោជន៍
ដ៏ត្រូវផលកំរិតកាយ ។

សុត្តនិបាត អង្គនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាត

សន្ធាយ សីលេន ច យោ បវុទ្ធិតិ
បញ្ញាយ ចារុនេន សុតេន ចូកយំ
សោ ភានិសោ សប្បវិសោ វិចត្តុណោ
អាទីយតិ សារមិលេវ អត្តុលោតិ ។

[៦៦] បញ្ចហំ តិក្កុវេ វុទ្ធិហំ វុទ្ធិមាតា
អវិយស្សាវិកា អវិយាយ វុទ្ធិយា វុទ្ធិតិ សារាតា-
យិធិ ច ហោតិ វាតាយិធិ ច កាយស្ស ។
កតមាហំ បញ្ចហំ ។ សន្ធាយ វុទ្ធិតិ សីលេន
វុទ្ធិតិ សុតេន វុទ្ធិតិ ចារុនេន វុទ្ធិតិ បញ្ញាយ
វុទ្ធិតិ ។ ឥមាហំ ចោ តិក្កុវេ បញ្ចហំ វុទ្ធិហំ
វុទ្ធិមាតា អវិយស្សាវិកា អវិយាយ វុទ្ធិយា
វុទ្ធិតិ សារាតាយិធិ ច ហោតិ វាតាយិធិ ច
កាយស្សតិ ។

សុត្តនិបាត អង្គនិកាយ បញ្ចកនិបាត

បុគ្គលណា ចំរើនដោយសត្វ ដោយសីល ដោយសុត្តៈ
ដោយចាតៈ ដោយបញ្ញា បុគ្គលប្រាសដ៏ដូច្នោះទៅ
ឈ្មោះថា សប្បុរសមាឌប្រាជ្ញាគឺជាគោរព រើស
កាន់យកទូទៅប្រយោជន៍ទាំងពីរ ដ៏ប្រយោជន៍មានទ្វិប គឺ
ប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខផលវ័ក្ខនក្នុងរោគនេបា ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក កាលចំរើនដោយ
សេចក្តីចំរើន ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ
ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកទូទៅប្រយោជន៍មានទ្វិប ព្រមទាំងកាន់យកទូទៅ
ប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខផលវ័ក្ខនកាយ ។ អរិយសាវ័ក ចំរើនដោយសេចក្តី
ចំរើន ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនដោយសត្វ ១ ចំរើនដោយ
សីល ១ ចំរើនដោយសុត្តៈ ១ ចំរើនដោយចាតៈ ១ ចំរើនដោយ
បញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ចំរើនដោយសេចក្តី
ចំរើន ៥ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ
ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកទូទៅប្រយោជន៍មានទ្វិប ព្រមទាំងកាន់យកទូទៅ
ប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខផលវ័ក្ខនកាយ ។

ទុតិយបញ្ញាសព្វសញ្ញាវង្ខោ

សទ្ធាយ សីលេន ច យា បវឌ្ឍនិ
បញ្ញាយ ចានេន សុតេន ទូកយំ
សា តានិសី សីលវតី ទេហសិកា
អាជីយតិ សារមិទេវ អត្តនោតិ ។

(៦៥) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ចន្មេហិ សមញ្ញាតតោ
ភិក្ខុ អលំសាកត្តោ សច្រឡាចារីនំ ។ តតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច សីល-
សម្បទ្ធោ ហោតិ សីលសម្បទានកថាយ ច អាគតំ
បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច សមាទិសម្បទ្ធោ
ហោតិ សមាទិសម្បទានកថាយ ច អាគតំ បញ្ញំ
ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បទ្ធោ ហោតិ
បញ្ញាសម្បទានកថាយ ច អាគតំ បញ្ញំ ព្យាកត្តា
ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បទ្ធោ ហោតិ វិមុត្តិសម្បទា-
កថាយ ច អាគតំ បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ

ទុតិយបញ្ញាសព្វសញ្ញាវង្ខោ

ស្រីណា ចំរំនដោយសត្វ ដោយសិរ ដោយសុគ
ដោយចាតៈ ដោយបញ្ញា ស្រីប្រាកដផ្សំគ្នាអនា រណ្តាដា
ជាទោសិកាខាងសិរ វេទិកាឯយកនូវប្រយោជន៍តាំងពី
គឺប្រយោជន៍មានរូប គឺគឺប្រយោជន៍វិញ្ញាណដល់ទូទាំង
លោកនេះបាទ ។

(៦៥) ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយចំរំ យ៉ាង
រណ្តាដា ក្នុងដល់ការសោកស្តាយដល់សច្រឡាចារីនាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយចំរំ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ បរិច្ចណិដោយសិរដោយខ្លួនឯង តាំងបានព្យាករ
នូវប្រស្នាវដែលមានមក ក្នុងសីលសម្បទាកថា ១ បរិច្ចណិដោយសមាទិ
ដោយខ្លួនឯង តាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាវដែលមានមក ក្នុងសមាទិ-
សម្បទាកថា ១ បរិច្ចណិដោយប្រាជ្ញាដោយខ្លួនឯង តាំងបានព្យាករនូវ
ប្រស្នាវដែលមានមក ក្នុងបញ្ញាសម្បទាកថា ១ បរិច្ចណិដោយវិមុត្តិដោយ
ខ្លួនឯង តាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាវដែលមានមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទាកថា ១

អន្តរា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជ្ជោ ហោតិ
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជានកថាយ ច កាតតំ បញ្ញំ
ព្យាកត្តា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ មក្ខមា ធម្មេហិ
សមម្ពាគតោ ភិក្ខុ អលំសាគតោ សត្រិហ្មចារីនំ ។

(៦៦) បញ្ចមា ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
ភិក្ខុ អលំសាគតោ សត្រិហ្មចារីនំ ។ កតមេហិ
បញ្ចមា ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អន្តរា ច
សីលសម្បជ្ជោ ហោតិ សីលសម្បជានកថាយ ច
កាតតំ បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច
សមាទំសម្បជ្ជោ ហោតិ សមាទំសម្បជានកថាយ ច
កាតតំ បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច បញ្ញា-
សម្បជ្ជោ ហោតិ បញ្ញាសម្បជានកថាយ ច កាតតំ
បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច វិមុត្តិសម្បជ្ជោ
ហោតិ វិមុត្តិសម្បជានកថាយ ច កាតតំ បញ្ញំ
ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សន-
សម្បជ្ជោ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជាន-
កថាយ ច កាតតំ បញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ ។

បរិបូណិដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង ទាំងបាទព្យាករ
ឡើយស្រាវជ្រាវមានមក ក្នុងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង ឆ្ពោះថា គួរ
ដល់ការសាមញ្ញរបស់សត្រិហ្មចារីទាំងឡាយ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌
៥យ៉ាង រើបក្ខុដល់សាធិវៈ (ការស្រាវជ្រាវនឹងការដោះស្រាយ) របស់
សត្រិហ្មចារីទាំងឡាយបាន ។ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង រើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បរិបូណិ
ដោយសីលដោយខ្លួនឯង ទាំងបាទព្យាករឡើយស្រាវជ្រាវដល់ខ្លួនភាគកែវគង
ទុក ក្នុងសីលសម្បជានកថា ។ បរិបូណិដោយសមាទំដោយខ្លួនឯង
ទាំងបាទព្យាករឡើយស្រាវជ្រាវដល់ខ្លួនភាគកែវគងទុក ក្នុងសមាទំសម្បជានកថា ។
បរិបូណិដោយបញ្ញាដោយខ្លួនឯង ទាំងបាទព្យាករឡើយស្រាវជ្រាវដល់ខ្លួន
ភាគកែវគងទុក ក្នុងបញ្ញាសម្បជានកថា ។ បរិបូណិដោយវិមុត្តិដោយខ្លួនឯង
ទាំងបាទព្យាករឡើយស្រាវជ្រាវដល់ខ្លួនភាគកែវគងទុក ក្នុងវិមុត្តិសម្បជានកថា ។
បរិបូណិដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង ទាំងបាទព្យាករឡើ
យស្រាវជ្រាវដល់ខ្លួនភាគកែវគងទុក ក្នុងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បជានកថា ។ ។

ទុតិយបណ្ណសារ សញ្ញាវគ្គ

វិមលី ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញករោ
ភិក្ខុ អលីសាដិវោ សត្រិហ្មចារីនំ ។

(៦៧) យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វា
ភិក្ខុនិ វា បញ្ច ធម្មេ កាវេតិ បញ្ច ធម្មេ ពហុ-
លីកាវេតិ តស្ស ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតវំ ផលំ
ចានំ តេន្នំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ
វេនាតាបិកា ។ តតមេ បញ្ច ។ វេន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ចន្ទសមាធិឃ្យ ធានសង្ការសមញ្ញកតំ វន្តិចានំ
កាវេតិ វិរិយសមាធិ- ចិត្តសមាធិ- វិម៌សាសមាធិឃ្យ-
ធានសង្ការសមញ្ញកតំ វន្តិចានំ កាវេតិ ទស្សោធិ្ហិ-
ញោ បញ្ចមី ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វា
ភិក្ខុនិ វា វមេ បញ្ច ធម្មេ កាវេតិ វមេ បញ្ច ធម្មេ
ពហុលីកាវេតិ តស្ស ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតវំ ផលំ

ទុតិយបណ្ណសារ សញ្ញាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ នេះឯង ទើបចូរដល់សាធិវៈ
របស់សត្រិហ្មចារីទាំងឡាយបាន ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ទោះជា
ភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនិក្តី ចំរើនធម៌៥ យ៉ាង ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនធម៌៥ យ៉ាង
បណ្តាផលទាំងឡាយពីរ ផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេច ដល់
បុគ្គលនោះ គឺថានឹងបានសម្រេចខ្លួនគាត់ ជាព្រះអរហន្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ពាន់វត្សក ពុំទោះសោត បើមានបុគ្គលសរសេរសល់ទៅ ក៏គង់នឹងបាន
សម្រេចខ្លួនគាត់ជាអនាគាតបុគ្គលពុំខានឡើយ ។ ធម៌៥យ៉ាង តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនដ្បែង
ប្រកបដោយឧទ្ទសមាធិ នឹងបធានសង្ការ ចំរើនខ្លួនដ្បែង ប្រកប
ដោយវិរិយសមាធិ- ចិត្តសមាធិ វិម៌សាសមាធិ នឹងបធានសង្ការ ទាំង
ប្រឹងចំរើនខ្លួនគាត់ព្យាយាមដល់សលុបជាតិរំលង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលណាមួយ ទោះជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនិក្តី ចំរើនធម៌៥ យ៉ាងនេះ ធ្វើ
ឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនធម៌៥ យ៉ាងនេះ បណ្តាផលទាំងពីរ ផលណាមួយ

ចានិក្ខុំ ជិដ្ឋេវ ជន្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ
វេនាតាមិកាតិ ។

[៦៨] ឬព្រាហ្មណ៍ កិក្ខុវេ សម្មោទា អនកិសម្មត្ថោ
កោទិសត្តោវ សមាណោ បញ្ច ជន្មេ ក្ការិសិ បញ្ច
ជន្មេ ពហុលីមកាសិ ។ កកមេ បញ្ច ។ ធម្មស-
មាទិប្បធានសង្ការសមញ្ញកតំ ឥទ្ធិចានំ កាវេសិ វិរិយ-
សមាទិ- ចិត្តសមាទិ- វិមំសាសមាទិប្បធានសង្ការ-
សមញ្ញកតំ ឥទ្ធិចានំ កាវេសិ ឧស្សេន្ធិញ្ញោ
បញ្ចមិ ។ សោ ទោ អហំ កិក្ខុវេ ឥមេសំ
ឧស្សេន្ធិបញ្ចមាទំ ធម្មាទំ កាវិកត្តា ពហុលីកកត្តា
យស្ស យស្សកិញ្ញាសង្ខារណីយស្ស ជន្មស្ស ចិត្តំ
អកិទិដ្ឋាមេសិ អកិញ្ញាសង្ខារណីយាយ តត្រិ តត្រិវ
សក្កំកក្កតំ ពហុលី សតិ សតិ អាយតេ ។

ធម៌និក្ខុំបានសម្រេច ដល់បុគ្គលនោះ គឺជាវិនិក្ខុំបានសម្រេចខ្លាំងជាង
ករោត្ត ក្នុងបុគ្គលខ្លាំងក្លាក ពុំនោះសោត បើមានបុគ្គលសរសេរ
នៅ ក៏វិនិក្ខុំបានសម្រេចខ្លាំងជាងគោតមិបុគ្គលពុំបានឡើយ ។

[៦៨] ហួសកិក្ខុវេច្បាយ ក្នុងកាលមុន អំពីកាលក្រសែងដឹង
កថាគរនៅជាពោធិសត្វមិនបានក្រសែងដឹងទៅឡើយ បានចំរើនខ្លួន
ធម៌៧ យ៉ាង បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ខ្លួនធម៌៧ យ៉ាង ។ ធម៌៧ យ៉ាង កើដួច
ម្តេច ។ គឺកថាគរបានចំរើនខ្លួនវិញ ប្រកបដោយធម្មសមាទិដឹង
បរាទសង្ការ ចំរើនខ្លួនវិញប្រកបដោយវិរិយសមាទិ- ចិត្តសមាទិ-
វិមំសាសមាទិ នឹងបរាទសង្ការ ទាំងប្រឹងចំរើនខ្លួនការព្យាយាមដំលើស
លុបជាតំរប់ ។ ហួសកិក្ខុវេច្បាយ ព្រោះកថាគរបានចំរើន បានធ្វើ
ឲ្យរឿយៗ ខ្លួនធម៌ដែលមានការព្យាយាមដំលើសលុបជាតំរប់ ។ នេះ ទើប
កថាគរនោះ បានបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីធម៌ណាៗ ដែលធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម កាលបើហេតុមាន ក៏បានដល់ខ្លួនក្រសែង
បញ្ចស្ស ក្នុងការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមក្នុងធម៌នោះៗ ឯង ។

ទុតិយបណ្ណសាសន សញ្ញាវិមុត្តិ

សោ សាទ អាគម្ពី អនេកវិហិតំ ភិក្ខុវិធំ បច្ចុទ្ធ-
 ករេយ្យំ ។ បេ ។ យាវ ព្រហ្មលោកាមិ កាយេន វសំ
 វិហារេយ្យន្តំ ឥត្រិ តត្រិវ សត្តិកត្វតំ ចាបុណី សតិ
 សតិ អាយតនេ ។ សោ សាទ អាគម្ពី ។ បេ ។
 វសវាធំ ឧយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 វិហារេយ្យន្តំ ឥត្រិ តត្រិវ សត្តិកត្វតំ ចាបុណី
 សតិ សតិ អាយតនេតិ

(៦៧) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធា ភាវិលា ពហុលីកតា
 ឯកទ្គនិព្វិទាយ វិភតាយ ឯកេទាយ ទុបសមាយ
 វកិញ្ញាយ សម្ពោទាយ និព្វាទាយ សំវត្តន្តំ ។ កតមេ
 បញ្ច ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អស្សុភាទុបស្សី កាយេ
 វិហារេ អាហារេ បដិគ្គលសត្តិ សទ្ធវលោកេ អនេក-
 វសត្តិ សទ្ធវសត្តិវេស្ស អនិព្វាទុបស្សី មរណសញ្ញា

ទុតិយបណ្ណសាសន សញ្ញាវិមុត្តិ

បើគេជាគតនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឱ្យគេជាគត បានខ្ញុំការគាត់គឺដូចជា
 ច្រើនប្រការ ។ បេ ។ ញាតិវេទនាប្រព្រឹត្តិទៅ ដោយកាយវេទ
 ដល់ព្រហ្មលោក កាលបើហេតុមាន គេជាគតក៏បានដល់ខ្ញុំការជា
 បន្ទាល់ ក្នុងការគាត់គឺដូច្នោះ ។ បើគេជាគតនោះប្រាថ្នាថា ។ បេ ។
 សូមឱ្យគេជាគត បានធ្វើឱ្យជាតិច្បាស់ បានដល់ដោយបញ្ញាវិមុត្តិដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នខ្ញុំវិហារវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមែន
 តាសវា ព្រោះសេចក្តីនៃតាសវា ពិនិច្ឆយ កាលបើហេតុមាន
 គេជាគតក៏បានដល់ខ្ញុំការ ជាបន្ទាល់ ក្នុងការបានសង្រួមខ្ញុំវិហារ
 វិសេសនោះ ។ ។

(៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ ដែលភិក្ខុបាន
 ចំរើន បានធ្វើឱ្យរឿយ ។ ហើយ វេទន៍ប្រព្រឹត្តិទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ខ្សើយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកកម្រិត ដើម្បីសេចក្តីលះដោយមិនសល់
 ដើម្បីរម្ងាប់ ដើម្បីដីត្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រៃនៃព្វាន ។
 ធម៌៥ យ៉ាង ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានៃ
 ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ថា មិនស្អាតក្នុងកាយ ១ សំគាល់ថា ក្បួនម្តីមុតិ
 អាហារ ១ សំគាល់ថា មិនគួរត្រេកត្រកាល ក្នុងលោកពិនិច្ឆន្ទ ១
 ឃើញរឿយ ។ ថា មិនទៀងក្នុងសង្ខារពិនិច្ឆន្ទ ១ ពិនិច្ឆយណសញ្ញា

ទោ បទស្ស អដ្ឋង្គំ សូបដ្ឋិតា ហោតិ ។ នមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា
 ឯកាន្តុធានាយ វិកតាយ ធិរេនាយ ទុបសមាយ
 វកិញ្ញាយ សាម្មាណាយ ធិត្តានាយ សំវត្តន្តិ ។

[៧០] បក្ខិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលី-
 កតា អាសវំ ទយាយ សំវត្តន្តិ ។ តតមេ
 បញ្ច ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី តាយ
 វិហារតិ អាហារេ បដិក្កុលសញ្ញិ សត្វលោកេ
 អនភិវតសញ្ញិ សត្វសង្ខារសុ អនិប្បានុបស្សី មរណ-
 សញ្ញា ទោ បទស្ស អដ្ឋង្គំ សូបដ្ឋិតា ហោតិ ។ នមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា
 វាសវំ ទយាយ សំវត្តន្តិ ។

សញ្ញាវិញ្ញា ទុតិយោ ។

កិប្រាកដឡើង ខាងក្នុងចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយប្រវែង ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលម្ចាស់បានចំរើន បានធ្វើឱ្យ
 រឿយៗ ហើយ វេមនិប្រតិក្កុទៅ ដើម្បីសេចក្តីរឿយណាយដោយ
 ចំណែកមួយ ដើម្បីប្រាសចាកកម្រិត ដើម្បីលេក់មិនសល់ ដើម្បីរង្វាប់
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីគ្រាន់ដឹង ដើម្បីព្រឺនិព្វាន ។

[៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ ដែលភិក្ខុបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយ វេមនិប្រតិក្កុទៅ ដើម្បីអស់ទៅវិទកាលៈ
 ទាំងឡាយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នកឃើញរឿយៗ ថា មិនស្អាតក្នុងកាយ ១
 សំនាល់ថា អង្កើមក្នុងអាហារ ១ សំនាល់ថា មិនអ្នកត្រែកអក្ខរណ៍លោក
 ទាំងពួង ១ ឃើញរឿយៗ ថា មិនទៀងក្នុងសិទ្ធិទាំងពួង ១
 ទាំងមរណសញ្ញា កិប្រាកដឡើង ខាងក្នុងចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ
 ប្រវែង ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុ
 បានចំរើន បានធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយ វេមនិប្រតិក្កុទៅ ដើម្បីអស់ទៅ
 វិទកាលៈទាំងឡាយ ។

ចប់ សុត្តន្តទី ២ ។

ទុតិយបណ្ណសារ សញ្ញាវង្ស

តិប្បដ្ឋានំ

ទ្វេ ច សញ្ញា ទ្វេ វុឌ្ឍិ ច

សភាសា ច សាដិដំ

ឥន្ទ្រិយា ច ទ្វេ វុឌ្ឍា

និទ្ទិយា ច សវត្ថុយា ច ។

ទុតិយបណ្ណសារ សញ្ញាវង្ស

ឧទ្ទាននៃសញ្ញាវគ្គទោតី

និយាយអំពីសញ្ញាវគ្គលើក ១ សេចក្តីចំរើនតំលើក ១

ភិក្ខុគួរដល់ការសោតសួរ ១ ភិក្ខុគួរដល់សាដិដំ ១ អង្គបុរាណ ១

ដែលបានពោលពីលើក ១ ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី

សេចក្តីឡើយណាយ ១ ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅ

ខែអាសាវៈ ១ ។

យោធាវិវិគ្គ

(៧០) បក្ខុមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការិកា ឥហុលី
កាតា ចេតោវិមុត្តិដលា ច ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិដលាដិ-
សំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិដលា ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ-
ដលាដិសំសា ច ។ កាតមេ បញ្ច ។ ៧១ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អនុភាទុបស្សី^(១) វិហារនិ អាហារេ បដិក្កុស-
សញ្ញិ សទ្ធលោភេ អនកិរតសញ្ញិ សទ្ធសង្វារេនុ
អនិក្កាទុបស្សី មណសញ្ញា ទោ បទស្ស អដ្ឋង្គ
សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ៧២ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
ធម្មា ការិកា ឥហុលីកាតា ចេតោវិមុត្តិដលា ច
ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិដលាដិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិដលា
ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិដលាដិសំសា ច ។ យតោ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចេតោវិមុត្តោ ច ហោតិ
បញ្ញាវិមុត្តោ ច អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ឧក្កេត្តបលិយោ ៧តិមំ សម្ពិណ្ណបរិក្ខោ ៧តិមំ

១ វ. ម. ឧត្តន្តរេ កាយភិ វិស្សតិ ។

យោធាវិវិគ្គ

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គល
បានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមនឹងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង
មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអាទិសិទ្ធិផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង
មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអាទិសិទ្ធិផង ។ ធម៌ទាំង៥ យ៉ាង កើតដូចម្តេច
ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគង្វាលសាសនានេះ តិបារណារឿញ
រឿយៗ ថា មិនស្អាត (ក្នុងរូបកាយ) ១ មានសេចក្តីសំគាល់ថាថា
បដិក្ខុល ក្នុងអាហារ ១ មានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនគួរក្រែកអាក្នុងលោក
ទាំងពួង ១ តិបារណារឿញរឿយៗ ថា មិនរៀនក្នុងសន្តិវិធីទាំងពួង ១
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងមរណៈ ភិក្ខុនោះគឺបានដកលំទុកដោយប្រៃស ខាង
ក្នុងសន្តាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៥ យ៉ាងនេះនឹង
ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ វែមនឹង
ចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអាទិសិទ្ធិផង មាន
បញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអាទិសិទ្ធិផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ
ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា លើកច្បាំងឡើ
ជើងគុលភិក្ខុផ្ទះខ្លះ ថា បំផ្ទុះបំផ្ទុះ ញាត្តិភិក្ខុសិទ្ធិវេទដូច្នោះខ្លះ

ទុតិយបណ្ណសារ យោគាធិវង្ស

អង្គធឿនសិកោ ឥតិមិ ធិក្កធឿន ឥតិមិ អវិយោ
 បន្ទុដោ បន្ទុកាព វិសំយុត្តោ ឥតិមិ ។ កាដញ្ច
 កិក្កវេ កិក្កុ ទុត្តិក្កបលំយោ យោតិ ។ ឥធន
 កិក្កវេ កិក្កុលោ អវិច្ឆា បហិទោ យោតិ ទុច្ឆិក្កម្មលោ
 កាលាវត្តកតោ អធិការី កតោ អាយតិអនុប្បនន-
 នម្មា ។ ឯវំ ចោ កិក្កវេ កិក្កុ ទុត្តិក្កបលំយោ
 យោតិ ។ កាដញ្ច កិក្កវេ កិក្កុ សន្តិណ្ណបរិទោ
 យោតិ ។ ឥធន កិក្កវេ កិក្កុលោ ចោលោក្កិកោ
 ជាតំសំសារោ បហិទោ យោតិ ទុច្ឆិក្កម្មលោ កាលា-
 វត្តកតោ អធិការី កតោ អាយតិអនុប្បននម្មា ។
 ឯវំ ចោ កិក្កវេ កិក្កុ សន្តិណ្ណបរិទោ យោតិ ។

ទុតិយបណ្ណសារ យោគាធិវង្ស

ថ ឯកឡើងនូវសសរតិកល្ហាដូច្នោះ ថ បើកខ្ញុំសន្យាទៅគឺវិលា
 ដូច្នោះ ថ ប្រាសចាកសង្រួត រំលឹកខ្ញុំទង់គឺមាន ចំលាក់ខ្ញុំការ
 ប្រាសចាកដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុវេលាហៅថា
 រំលឹកខ្ញុំទង់ដើរគុលតិអវិជ្ជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកងសាសនាខ្លះ បានលះបង់ខ្ញុំអវិជ្ជាចោលចេញហើយ បានគាស់
 រំលឹកបុសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់គឺខ្លះទៅ ដូចជាទំនេរខែ
 ដើមឆ្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនភីតាឡើងទៅ
 ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នករំលឹកខ្ញុំទង់ដើរគុលតិអវិជ្ជា
 យ៉ាងខ្លះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លេចបំផ្លាញ
 ខ្ញុំគូ តិសង្សារវដ្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកង
 សាសនាខ្លះ បានលះបង់ខ្ញុំជាតិទង់សង្សារ ដែលសម្រាប់ភាគតែនិទ្ទ
 ភាវៈទៀតចោលចេញហើយ បានគាស់រំលឹកបុសគល់អស់ហើយ បាន
 ធ្វើឲ្យទៅសល់គឺខ្លះទៅ ដូចជាទំនេរខែដើមឆ្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមាន
 បែបភាព ជាសភាវៈមិនភីតាឡើងទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លេចបំផ្លាញខ្ញុំគូ តិសង្សារវដ្ត យ៉ាងខ្លះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នករំលឹកខ្ញុំទង់សសរតិកល្ហា តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគកាយស្ស ចក្កវគ្គបិដក

កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ អន្តរោសិកោ ហោតិ ។
 ៧៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ តណ្ហា បហំនា ហោតិ
 ទុច្ឆិទ្ធស្ថលា តាលាវត្តកតា អនការំ តតា អាយតិ-
 អនុប្បាណន្នា ។ ឯវំ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អន្តរោ-
 សិកោ ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិក្ខុន្តោ
 ហោតិ ។ ៧៩ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ បញ្ចារន្តាភិយាធិ
 សញ្ញាណធិ បហំនាធិ ហោតិ ទុច្ឆិទ្ធស្ថលាធិ
 តាលាវត្តកតាធិ អនការំ តតាធិ អាយតិ-
 អនុប្បាណន្នាធិ ។ ឯវំ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 វិក្ខុន្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អវិយោ បន្តន្តោ បន្តកាពេ វិសំយុត្តោ
 ហោតិ ។ ៨០ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ អស្មិមាថោ
 បហំនោ ហោតិ ទុច្ឆិទ្ធស្ថលោ តាលាវត្តកតោ
 អនការំ តតោ អាយតិអនុប្បាណន្នោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគកាយ ចក្កវគ្គបិដក

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់កណ្តាលចោល
 ចេញអស់ហើយ បានគាស់រំលែងឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅ
 សល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព
 ជាសភាវៈមិនកើតឡើងគេទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ជក់ឡើងនូវសសរ គឺតណ្ហា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទុះគ្រាប់ភ្លើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវសំយោជនៈ ដែលជាចំណែកភាវៈ
 ក្រោម ៩ ចោលចេញហើយ បានគាស់រំលែងឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមាន
 បែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងគេទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទុះគ្រាប់ភ្លើង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសង្រួតដាក់ចុះនូវទង់តីមានៈ ចំណាត់ចោលនូវការៈ
 ប្រាសចាកផ្ទះ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានលះបង់នូវអស្មិមាថនេះចោលចេញអស់ហើយ បានគាស់រំលែងឫស
 គល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីនៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត
 បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងគេទៀត ។

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយោ បន្តទ្ធដោ បន្តការោ
វិសំយុត្តោ យោគីតិ ។

[៧២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា
ចេតោវិមុត្តិផលា ច យោន្តិ ចេតោវិមុត្តិផលាធិសំសា
ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច យោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលាធិ-
សំសា ច ។ តតមេ បញ្ច ។ អនិក្ខុសញ្ញា អនិច្ច
ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា
វិភគសញ្ញា ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា
ការីតា ពហុលីកតា ចេតោវិមុត្តិផលា ច យោន្តិ
ចេតោវិមុត្តិផលាធិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច
យោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលាធិសំសា ច ។ យតោ ទោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចេតោវិមុត្តោ ច យោគិ បញ្ញាវិមុត្តោ
ច អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុក្ខត្តបលំយោ
នតិបិ សន្តិណ្ណបរិក្ខោ នតិបិ អនុឡោសិកោ នតិបិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសត្រូវ ជាក់ចុះខ្លះខ្លះនឹងមាន
ចំណង់ចាលឲ្យការៈ ប្រាសចាកវដ្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៩យ៉ាងនេះ ដែល
បុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ វែមនិមន្តចោកម្តង
ជាផលផង មានចោកម្តងផល ជាអាទិសន្សំផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជា
ផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអាទិសន្សំផង ។ ធម៌ទាំង៩យ៉ាង តើ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីសំគាល់ជាបេសំមិទៀត ១ សេចក្តីសំគាល់
ជា ទុក្ខក្នុងបេសំដែលមិទៀត ១ សេចក្តីសំគាល់ជាមិនមែនខ្លួន ក្នុង
បេសំដែលជាទុក្ខ ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការលះបង់ ១ សេចក្តីសំគាល់
ក្នុងការប្រាសចាកសត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៩យ៉ាងនេះឯង
ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ វែមនិមន្តចោកម្តង
ជាផលផង មានចោកម្តងផល ជាអាទិសន្សំផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជា
ផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអាទិសន្សំផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលណាភិក្ខុបានចោកម្តង ឆឹងបញ្ញាវិមុត្តិហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនេះ ហៅថា លើកឡើងខ្លះលើកលែងពីដូចម្តេចខ្លះ ថា បំរើច
ចំប្រាម្បីក្នុងសិក្សាវដ្តដូចម្តេចខ្លះ ថា ដកឡើងខ្លះសសរតើកណ្តាដូចម្តេចខ្លះ

ជំក្កធូរោ ឥតិមិ អរិយោ បទ្ធនូលោ បទ្ធការោ វិសិយុត្តោ
 ឥតិមិ ។ កាថព្យា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧត្តុត្តបលិយោ
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ អរិដ្ឋា បហិណ ហោតិ
 ទុច្ឆិទ្ធម្មលា តាលាវត្តកតា អនការំ កតា អាយតិ-
 អនុប្បាននម្មា ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧត្តុត្តបលិយោ
 ហោតិ ។ កាថព្យា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុត្តិណ្ណបរិទ្ឋោ
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ យោលោក្ខវិកោ
 ជាតិសំសារោ បហិណ ហោតិ ទុច្ឆិទ្ធម្មលា តាលា-
 វត្តកតា អនការំ កតា អាយតិអនុប្បាននម្មា ។
 ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុត្តិណ្ណបរិទ្ឋោ ហោតិ ។
 កាថព្យា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុធូរសិកោ ហោតិ ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ តណ្ហា បហិណ ហោតិ ទុច្ឆិទ្ធម្មលា

ថា បើកនូវសន្ទុះប្រាកដនិរណៈដូច្នោះខ្លះ ថា ប្រាសចាកសត្រូវ ដាក់ចុះខ្លួន
 ទង់តិមានទំលាក់ខ្លួនការប្រាសចាកដូច្នោះខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ
 ចុះភិក្ខុជាអ្នកលើកឡើងនូវជីវិតគុណនិរិដ្ឋា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពុទ្ធកាយ ភិក្ខុកុនិសាសនានេះ បានលេបនិទ្ទេសវិញ្ញាណចេញហើយ
 បានគាស់រំលឹកវិទូសកល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់ភិក្ខុទៅ ដូច
 ជាទំទៅនិរោធិ៍ភ្នាក់ បានធ្វើមិនឲ្យមានវិបស្សនា ជាសភាវៈមិនកើត
 ឡើងឯទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ភិក្ខុជាអ្នកលើកឡើង
 នូវជីវិតគុណនិរិដ្ឋា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នក
 បំផ្លាញបំផ្លាញខ្លួនភិក្ខុវេដ្ឋ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ
 ភិក្ខុកុនិសាសនានេះ បានលេបនិទ្ទេសវិញ្ញាណ ដែលសម្រាប់
 កាក់តែនិទ្ទេសភិក្ខុវេដ្ឋចេញហើយ បានគាស់រំលឹកវិទូសកល់
 អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់ភិក្ខុទៅ ដូចជាទំទៅនិរោធិ៍ភ្នាក់
 បានធ្វើមិនឲ្យមានវិបស្សនា ជាសភាវៈមិនកើតឡើងឯទៀត ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លាញបំផ្លាញខ្លួនភិក្ខុវេដ្ឋ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងនូវសសរតិក្ខុ
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ភិក្ខុកុនិសាសនានេះ បានលេ-
 បនិទ្ទេស លោកចេញហើយ បានគាស់រំលឹកវិទូសកល់អស់ហើយ

កាលាវត្តកតា អនការី កតា អាយតិអនុប្បន-
 ធម្មា ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុធឿសិកោ
 ហោតិ ។ កថញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធិក្កន្យោ
 ហោតិ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ បញ្ចះម្កាតិយាធិ
 រាត្រាជនាធិ បហ៌នាធិ ហោតិ ទុច្ឆិទ្ធម្មលាធិ
 កាលាវត្តកតាធិ អនការី កតាធិ អាយតិ
 អនុប្បនធម្មាធិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ធិក្កន្យោ ហោតិ ។ កថញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយោ
 បទ្ធក្កដា បទ្ធការោ វិសំយុត្តោ ហោតិ ។ ៧៩
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អស្មិមាទោ បហ៌នោ ហោតិ
 ទុច្ឆិទ្ធម្មលោ កាលាវត្តកតោ អនការី កតោ អាយតិ
 អនុប្បនធម្មា ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយោ
 បទ្ធក្កដា បទ្ធការោ វិសំយុត្តោ ហោតិ ។

បានធ្វើឱ្យនៅសល់តែទំនេរ ដូចជាទំនេរនៃមន្ត្រី បានធ្វើមុខឱ្យមាន
 បែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងឱ្យសសរនីកណ្ត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបើកទូរស័ព្ទទូរស័ព្ទ គឺទំនេរណោះ កើតដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលេចឡើងសំយោជនៈ
 ដែលដាច់វាលភាពនាទីក្រោម ៩ ចោលចេញហើយ បានគាស់រំលឹកឫស
 គល់អស់ហើយ បានធ្វើឱ្យនៅសល់តែទំនេរ ដូចជាទំនេរនៃមន្ត្រី
 បានធ្វើមុខឱ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបើកទូរស័ព្ទទូរស័ព្ទ គឺទំនេរណោះយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសង្គ្រោះ ដាក់ចុះឱ្យទង់ភិ
 មាមៈ ទំលាក់ឱ្យការៈ ប្រាសចាកផ្តុះ កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលេចឡើងស្ម័គ្រមានៈចោលចេញអស់
 ហើយ បានគាស់រំលឹកឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឱ្យនៅសល់តែទំ
 នេរ ដូចជាទំនេរនៃមន្ត្រី បានធ្វើមុខឱ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈ
 មិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាក
 សង្គ្រោះ ដាក់ចុះឱ្យទង់ភិមាមៈ ទំលាក់ឱ្យការៈ ប្រាសចាកផ្តុះ យ៉ាង
 នេះឯង ។

[៧៧] អថចោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ យេន កតតា
 ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិថា កតវន្តំ អតិកិទេត្វា ឯកមន្តំ
 ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទេត្វា ចោ សោ ភិក្ខុ
 កតវន្តំ ឯកទេវេន ធម្មវិហារិ ធម្មវិហារីតិ កន្តេ វុទ្ធកិ
 កកិក្កាវតា នុ ចោ កន្តេ(១) ធម្មវិហារិ ហោតីតិ ។
 វេន ភិក្ខុ(២) ធម្មំ បរិយាប្បណាតិ សុត្តំ ភេយ្យំ វេយ្យា-
 ករណំ តាមំ ឧទានំ វតីវុត្តតំ ជាតតំ អក្កតធម្មំ
 វេនស្សំ ។ សោ តាយ ធម្មបរិយត្តិយា និវសំ អតិ-
 ជាមេតិ វិញ្ញតិ បដិសល្លានំ ធានុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ
 ចេកោសមដំ ។ អយំ វុទ្ធកិ ភិក្ខុ បរិយត្តិតហុសោ
 ចោ ធម្មវិហារិ ។ បុន ចបរិ ភិក្ខុ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តាវេន ចរេសំ នេសេតិ ។ សោ
 តាយ ធម្មប្បញ្ញត្តិយា និវសំ អតិជាមេតិ វិញ្ញតិ
 បដិសល្លានំ ធានុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេកោសមដំ ។

១ ឧ.ប.កថេ ភិក្ខុ ។ ២ ឧ. ៧៧ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ។

[៧៨] [៧៨] ត្រាខារ ភិក្ខុមយុបទូលេវាវតាលំព្រះដីមានព្រះភាគ
 លុះចូលៈទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុង
 ទីសមសួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមសួរហើយ រៀបក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 ដីមានព្រះភាគផ្ទះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេតែនិយាយថា ភិក្ខុ
 មានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ផ្ទះ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន បុរេភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។
 ព្រះដីមានព្រះភាគត្រស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសោយនារៈ រៀនខ្លះធម៌ភិ
 សុត្តៈ ភេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ តាថា ឧទានៈ វតីវុត្តៈ ជាភកៈ
 អក្កតធម្មៈ វេទល្លៈ ។ ភិក្ខុនោះញ៉ាំងវិញ្ញកន្តិទៅ ដោយការរៀន
 ខ្លះធម៌នោះ លះបង់ខ្ញុំការសម្លឹងនៅក្នុងវិញ្ញតំ មិនបានប្រកបរឿយ ៦
 ខ្លះធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយ
 បរិយក្កតមិ មិនហៅថា ជាអ្នកមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត
 ភិក្ខុសំដែងធម៌តាមទំនងដែលខ្លួនបានចេះដឹងមក តាមទំនងដែលខ្លួនបាន
 រៀនមក ដល់បុគ្គលទាំងឡាយផ្សេង ដោយសេចក្តីពិតស្តារ ភិក្ខុនោះ
 ញ៉ាំងវិញ្ញកន្តិទៅ ដោយការបញ្ញត្តិខ្លួនធម៌នោះ លះបង់ខ្ញុំការសម្លឹង
 ក្នុងវិញ្ញតំ មិនបានប្រកបរឿយ ។ ខ្លះធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។

អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុ បញ្ញត្តិពហុលោ លោ ធម្មវិហារី ។
 បុណ ធម្មវិហារី ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ
 វិញ្ញាណេ សជ្ឈាយំ តោរោតំ ។ សោ តេន
 សជ្ឈាយេន និវាសំ អតិណមេតិ វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ
 ធានុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
 ភិក្ខុ សជ្ឈាយពហុលោ លោ ធម្មវិហារី ។ បុណ
 ធម្មវិហារី ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ
 ចេតសា អនុវិគត្តាតិ អនុវិចារេតំ មមសានុមេត្តាតិ ។
 សោ តេហិ ធម្មវិគត្តាហិ និវាសំ អតិណមេតិ
 វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ ធានុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោ-
 សមថំ ។ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុ វិគត្តាពហុលោ លោ
 ធម្មវិហារី ។ នន ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ
 កេយ្យំ វេយ្យាការណំ តាថ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ
 ជាតកំ អន្តតធម្មំ វេនិល្យំ ។ សោ តាយ
 ធម្មបរិយត្តិយា ន និវាសំ អតិណមេតិ ន វិញ្ញាតិ
 បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។

ភិក្ខុនរោហោថ ជាអ្នកច្រើនដោយបញ្ញត្តិ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅ
 ដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត ភិក្ខុធ្វើនូវការស្វាគ្យយន្តវិធី តាមចំនង
 ដែលខ្លួនបានចេះដឹងមក តាមចំនងដែលខ្លួនបានរៀនមក ដោយសេចក្តី
 ពិស្តារ ។ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងវិច្ឆ័យកម្មនឹងទៅ ដោយការស្វាគ្យយន្តវិធី
 លះបង់នូវការសម្លាប់ក្នុងចិត្តស្ងាត់ មិនបានប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿង
 រម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនរោហោថ ជាអ្នកច្រើនដោយការ
 ស្វាគ្យយន្តវិធី មិនហៅថា ជាអ្នកនៅដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត ភិក្ខុត្រិះរិះ
 ពិចារណាដោយចិត្ត ផ្សំនឹងដោយចិត្ត ចំពោះធម៌តាមចំនង ដែលខ្លួន
 បានចេះដឹងមក តាមចំនងដែលខ្លួនបានរៀនមក ។ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងវិច្ឆ័យ
 កម្មនឹងទៅ ដោយការត្រិះរិះនូវធម៌ខាងនោះ លះបង់នូវការសម្លាប់ក្នុងចិត្ត
 ស្ងាត់ មិនបានប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនរ
 ហោថ ជាអ្នកច្រើនដោយសេចក្តីត្រិះរិះនូវធម៌ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅ
 ដោយធម៌ទេ ។ ភិក្ខុនិសាសនានេះ រៀននូវធម៌ភិក្ខុ គេយ្យៈ វេយ្យា-
 ករណៈ តាថ ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អន្តតធម្មៈ វេទល្យៈ ។ ភិក្ខុនោះ
 មិនបានញ៉ាំងវិច្ឆ័យកម្មនឹងទៅ ដោយការរៀននូវធម៌នោះ មិនលះបង់នូវការ
 សម្លាប់ក្នុងចិត្តស្ងាត់ ប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។

ឯវំ ចោ ភិក្ខុ ធម្មវិហារី ហោតិ ។ ឥតិ ចោ ភិក្ខុ
 ទេសិកោ មយា ឋវិយត្តិពហុលោ ទេសិកោ ចញ្ញត្តិ-
 ពហុលោ ទេសិកោ សជ្ឈិយពហុលោ ទេសិកោ
 វិតត្តពហុលោ ទេសិកោ ធម្មវិហារី ។ យំ ភិក្ខុ សត្តារា-
 ការណីយំ សាវកានំ ហិកេសិនា អនុកម្មតោធន
 អនុកម្មំ ទទានាយ កតំ ភេ តំ មយា ។
 ឯតានំ ភិក្ខុ កុត្តម្ភលានំ ឯតានំ សុញ្ញតារាណំ ។
 ណាយថ ភិក្ខុ មា ឋមាធភ្ន មា ឋញ្ញ វិប្បដិ-
 សារិទោ អហុវត្ថុ អយំ ហិ អញ្ញតំ អនុសាសនីតិ ។

ភិក្ខុជាអ្នកទៅដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុជាអ្នកច្រើនដោយការ
 រៀន គឺជាអ្នកបានសំដែងហើយ អ្នកច្រើនដោយការបញ្ញត្តិ គឺជាអ្នក
 បានសំដែងហើយ អ្នកច្រើនដោយការស្តាប់ឮរយ គឺជាអ្នកបានសំដែង
 ហើយ អ្នកច្រើនដោយការត្រិះរិះ គឺជាអ្នកបានសំដែងហើយ អ្នក
 មានប្រក្រតិទៅដោយធម៌ គឺជាអ្នកបានសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ អំពើលាវែងលោស្តា ជាអ្នកស្វែងរកខ្សែប្រយោជន៍
 ជាអ្នកអនុគ្រោះ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ គួរធ្វើដល់សាវកទាំងឡាយ
 អំពើនោះគឺជាអ្នកបានធ្វើហើយដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទីខ្លះ
 ជាតុម្ភលសេនាសនៈ ទីខ្លះជាសុញ្ញតារាសេនាសនៈ ។ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរចំរើន (នូវសម្រេចនិវិចស្សនា) អ្នកទាំងឡាយចូរកុំប្រមាទ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរកុំមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ^(២) ក្នុងកាលជាទាវក្រាយទៀយ
 នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់គោតម ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។

* កាលពីដើមខ្លួននៅក្មេង កុំខានមានបាតមកចៀនចៀន ច្រើនតែសប្បាយបូកខ្លួន
 ដោយការស្នើរក ទោះបាតខ្លះចំនុះព្រះសាស្ត្រជាម្ចាស់ ក៏មិនបានយកចិត្តទុកដាក់ ចូលចិត្តតែ
 ខាងលេងទាំងយប់ទាំងថ្ងៃឲ្យសង្កើតទាំងអំពើ ច្រើនច្រើនប្រហែល (ឱក្ខន្ធនិកាយាទ្រង់ការ
 កុសលកាច្ចុយសោះ) លុះដល់ខាងក្រោយមក ខ្លួនមានវ័យកាន់តែចំណេះ ៗ បានដឹងគ្រប់
 ទ្រព្យ ទាំងពេលកំណើតក៏ដោយ ទើបបាននឹកឃើញបរិយាយស្តាយប្រោយ ។ អង្គកថា ។

(៧៤) អថទោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន កកវា
 ភេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា ភតវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភតវន្តំ ឯកទភោច ធម្មវិហារិ ធម្មវិហារិភិ
 ករន្ត វុទ្ធភិ តិក្ខុវតា ទុ ទោ ករន្ត ធម្មវិហារិ
 ហោតិភិ ។ ឥន ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណភតិ សុត្តំ...
 វេទល្យំ ឧត្តវិព្វស្ស បញ្ញាយ អត្តំ ធម្មជាតិភិ ។
 អយំ វុទ្ធភិ ភិក្ខុ បរិយត្តិពហុលោ យោ ធម្ម-
 វិហារិ ។ បេ ។ ឥន ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណភតិ សុត្តំ...
 វេទល្យំ ឧត្តវិព្វស្ស បញ្ញាយ អត្តំ បដាជាតិ ។ ឯវិ
 ទោ ភិក្ខុ ធម្មវិហារិ ហោតិ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុ ។ បេ ។
 អយំ វេ អញ្ញតំ អនុសាសនិភិ ។

(៧៤) គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដំរីមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ គ្រាបង្ហាញបង្គំព្រះដំរីមានព្រះភាគ ហើយ
 អន្តិយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអន្តិយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាប
 បង្គំចូលព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេកែង
 ខំយាយថា ភិក្ខុមានប្រក្រតីទៅដោយធម៌ ភិក្ខុមានច្រក្រតីទៅដោយ
 ធម៌ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះភិក្ខុមានច្រក្រតីទៅដោយធម៌
 ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដំរីមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀនខ្លួនចម្រើន សុត្តៈ... វេទល្យៈ តែភិក្ខុនោះ
 មិនដឹងច្បាស់ខ្លួនអង្គដ៏លើសលុបរបស់ធម៌នោះ ដោយបញ្ញាឡើយ ។
 ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយបរិយត្តិធម៌ មិនហៅថា ជាអ្នក
 ទៅដោយធម៌ទេ ។ បេ ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀនខ្លួនចម្រើនសុត្តៈ...
 វេទល្យៈ តែភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ខ្លួនអង្គដ៏លើសលុបរបស់ធម៌នោះដោយ
 បញ្ញា ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានច្រក្រតីទៅដោយធម៌ យ៉ាងវេទន៍ ។
 ភិក្ខុ ។ បេ ។ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់គាត់ ដល់អ្នកចាំដំឡាយ ។

(៧៥) បញ្ចមេ កិក្ខវេ យោធាជីវេ សន្តោ
 សំវិជ្ជមាធា លោកស្មី ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥធន
 កិក្ខវេ ឯកក្ខេ យោធាជីវេ រជ្ជក្ខេត្តា ធិស្វា សំសិ-
 ធនិ វិសិធនិ ធន សន្តម្ពតិ ធន សន្តោតិ សន្តាមំ
 ធិតវិកំ ។ ឯវុចោបិ កិក្ខវេ ឥធនក្ខេ យោធាជីវេ
 ហោតិ អយំ កិក្ខវេ បមេមោ យោធាជីវេ សន្តោ សំវិជ្ជ-
 មាធា លោកស្មី ។ បុន ចមវំ កិក្ខវេ ឥធនក្ខេ
 យោធាជីវេ សហតិ រជ្ជកំ អមិច ហោ ធនក្ខេត្តា ធិស្វា
 សំសិធនិ វិសិធនិ ធន សន្តម្ពតិ ធន សន្តោតិ សន្តាមំ
 ធិតវិកំ ។ ឯវុចោបិ កិក្ខវេ ឥធនក្ខេ យោធា-
 ជីវេ ហោតិ អយំ កិក្ខវេ ធិតយោ យោធាជីវេ
 សន្តោ សំវិជ្ជមាធា លោកស្មី ។ បុន ចមវំ
 កិក្ខវេ ឥធនក្ខេ យោធាជីវេ សហតិ រជ្ជកំ
 សហតិ ធនកំ អមិច ហោ ធិស្វាវណាញា^(១) សុត្វា

១ ឧ. ស្សានំ ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ (អ្នកសំរេចដោយឋានៈ
 ជាតាហាន) នេះមាន ៥ ពួក តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ យោធាជីវៈ
 ទាំង៥ ពួក គេដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ គ្រាន់តែបានឃើញខ្ញុំផងចូលវិសេសហុយឡើង (អំពី
 វែនជី) ប៉ុណ្ណោះ កិរុញ្ញា ជច់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនកាច ដើម្បីនឹងចុះ
 កាន់សង្រ្គាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធា-
 ជីវៈទី ១ តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចេះអត់ត្រាំខ្ញុំផងចូលវិសេសហុយឡើង
 បាន តែថា លុះបានឃើញចុងវែនជីដ៏យូរណ្ណោះ កិរុញ្ញា ជច់ចិត្ត
 មិនរឹងប៉ឹង មិនកាច ដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្រ្គាមបានឡើយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងមានសភាពយ៉ាង
 នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ២ តែងមានប្រាកដក្នុង
 លោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ ចេះអត់ត្រាំខ្ញុំផងចូលវិសេសហុយឡើងបាន អត់ត្រាំខ្ញុំចុងវែនជី
 ដ៏យូរណ្ណោះ តែថា លុះបានឃើញដំបូលហោតិញ្ញាវិសេសពួកពលប៉ុណ្ណោះ

ទុកិយបណ្ណសារ យោធាដីវេទ

សំស័នតិ វិស័នតិ ន សង្កម្ពតិ ន សាគ្គាតិ
 សង្កម្ព ឧតិវត្ថុ ។ ឯវុចោបិ កិក្ខុវេ វេទេកាច្ឆា
 យោធាដីវេ ហោតិ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ យោធា-
 ដីវេ សុត្តា សំវិជ្ជមាទោ លោកស្មី ។ បុន
 ចបរំ កិក្ខុវេ វេទេកាច្ឆា យោធាដីវេ សហតិ វជិត្តំ
 សហតិ វជិត្តំ សហតិ ឧស្សារណំ អបិច ទោ
 សម្មហារេ ហត្ថាតិ ព្យាបដ្ឋតិ ។ ឯវុចោបិ កិក្ខុវេ
 វេទេកាច្ឆា យោធាដីវេ ហោតិ អយំ កិក្ខុវេ
 ចតុត្ថោ យោធាដីវេ សុត្តា សំវិជ្ជមាទោ លោ-
 កស្មី ។ បុន ចបរំ កិក្ខុវេ វេទេកាច្ឆា យោធាដីវេ
 សហតិ វជិត្តំ សហតិ វជិត្តំ សហតិ ឧស្សារណំ
 សហតិ សម្មហារំ សោ តំ សង្កម្ព អភិវិជិត្តា
 វិជិតសង្កាមោ តមេវ សង្កមសីសំ អដ្ឋារសតិ ។
 ឯវុចោបិ កិក្ខុវេ វេទេកាច្ឆា យោធាដីវេ ហោតិ

ទុកិយបណ្ណសារ យោធាដីវេទ

កិក្ខុញ វេទចិត្ត មិទិវិប្បិទិ មិទភាច ដើម្បីនឹងពុកាន់សង្គ្រាម
 បានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាដីវេពួកខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ វែមនិមានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះ ជាយោធាដីវេទី ព្រ តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាដីវេពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចេះអត់
 ប្រាំនូវផងចូលិ ដែលហុយឡើងបាន អត់ប្រាំនូវចុកវិទន៍ជ័យបាន
 អត់ប្រាំនូវពួកពលបាន តែជា ភាន់កំសិស្រឡាងកំសិ ក្នុងការប្រយុទ្ធ
 គ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាដីវេពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ វែម
 មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ជាយោធាដីវេទី ប
 តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 យោធាដីវេពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចេះអត់ប្រាំនូវផងចូលិ ដែលហុយ
 ឡើងបាន អត់ប្រាំនូវចុកវិទន៍ជ័យបាន អត់ប្រាំនូវសំឡេងហេរិ
 កាត្រៀបសំព្វកពលបាន អត់ប្រាំនូវការប្រយុទ្ធគ្នាបាន យោធាដីវេ
 នោះ បានឈ្នះសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្នះថាជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម តែង
 បាននៅគ្រប់គ្រងនៅជាប្រធាន លើសង្គ្រាមនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ យោធាដីវេពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង

អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ យោធាជីវេ សន្តោ សំវដ្តមាធា
 លោកស្មី ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច យោធាជីវេ
 សន្តោ សំវដ្តមាធា លោកស្មី ។ ឯវមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ យោធាជីវមមា បុគ្គលា សន្តោ
 សំវដ្តមាធា ភិក្ខុសុ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រជ្ជត្ថវា ទិស្វា សំសិទ្ធិ វិសិទ្ធិ
 ឧ សទ្ធព្ពតិ ឧ សន្តោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុ
 សិទ្ធានុក្ខល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បទ្ធក្លាយ ហិពា-
 យាវត្តតំ ។ កតមស្ស រជ្ជត្ថស្មី ។ ឥធន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សុណាតំ អមុកស្មី ធាម កាមេ
 វា ធិតមេ វា ឥត្ថិ វា កុមារី វា អភិវុទា
 ធស្សនិយា ទាសាទិកា បរមាយ វណ្ណាទោក្ខរតាយ
 សមញ្ញតតាតិ ។ សោ តំ សុត្វា សំសិទ្ធិ
 វិសិទ្ធិ ឧ សទ្ធព្ពតិ ឧ សន្តោតិ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ សន្តានេតុ សិទ្ធានុក្ខល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ
 បទ្ធក្លាយ ហិពាយាវត្តតំ ។ ឥធនស្ស រជ្ជត្ថស្មី ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈច័ ៥ វេទនាប្រាកដក្នុងលោក ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈទាំង ៥ ពួកនេះឯង វេទនាប្រាកដក្នុង
 លោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមាន៤ បទដូចជាយោធាជីវៈនេះ
 មាន ៥ ពួក វេទនាប្រាកដក្នុងពួកភិក្ខុ កំយ៉ាងនោះវេ ។ បុគ្គល
 ៥ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានឃើញខ្សែផង់ចូល រឹបអ ចេសំមាតុគ្រាម កំលិចចុះទៅ ក្នុង
 មិច្ឆាវិភក្តៈ ផ្សំចិត្ត មិនវិនិច្ឆ័យ មិនអច ដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈ
 បានឡើយ ប្រកាសនូវភាពវៃខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកស័ក្ត ហើយ
 ពោលលាម្សស័ក្ត វៃគ្រឿងដើម្បីគេចោកទាបវិញ ។ អ្វីជាផង់ចូល
 របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ត្រូវដំណឹងថា ស្ត្រីបុគ្គលក្នុងស្រុកឬនិគមឈ្មោះឯណោះ មានបុណ្ណ ក្នុ
 មើលមើល គួរជ្រើសជាប្រកបដោយសម្បូរល្អក្រៃពេក ។ ភិក្ខុនោះ លុះឮ
 ដំណឹងនោះហើយ កំលិចចុះទៅ ក្នុងមិច្ឆាវិភក្តៈ ផ្សំចិត្ត មិនវិនិច្ឆ័យ
 មិនអច ដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ប្រកាសនូវភាពវៃ
 ខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកស័ក្ត ហើយពោលលាម្សស័ក្ត វៃគ្រឿង
 ដើម្បីគេចោកទាបវិញ ។ នេះជាផង់ចូលរបស់បុគ្គលនោះ ។

សេយ្យងាមិ កេហ ភិក្ខុវេ យោគាដីវៈ វេជ្ជក្កញ្ញាវ
 ធិស្វា សំសិទ្ធិតិ វិសិទ្ធិតិ ឧ សន្តម្ពតិ ឧ
 សន្តោតិ សន្តាមំ ឱតវត្ថុ តដ្ឋបមាហំ ភិក្ខុវេ
 វេទំ បុគ្គលំ វនាមំ ។ ឯវុចោមិ ភិក្ខុវេ
 វេទកតោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ បមហោ
 យោគាដីវៈមហោ បុគ្គលោ សន្តា សំវិជ្ជមាណោ
 ភិក្ខុសុ ។ បុទ ចមរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមាតិ វេជ្ជ
 វេទិច ទោ វេជ្ជក្កញ្ញាវ ធិស្វា សំសិទ្ធិតិ វិសិទ្ធិតិ
 ឧ សន្តម្ពតិ ឧ សន្តោតិ ព្រាហ្មចរិយំ សន្តានេត្តុ
 សិក្ខាទុក្ខល្យំ ភាវិតតា សិក្ខុំ បច្ចក្កាយ ហិណ
 យាវត្តតំ ។ កំមស្ស វេជ្ជក្កញ្ញាវ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឧ ហោវ ទោ សុណាតិ អមុកស្មី ឆាម តាម
 វា ធិតមេ វា វេត្តិ វា កុមារី វា វេតិវុចា
 ឧស្សនិយា ចាសាធិកា បរមាយ វណ្ណោចោត្តរតាយ
 សមញ្ញកតាតិ អមិច ទោ សាមំ បស្សតិ វេត្តិ វា
 កុមារី វា អុកិរិយំ ឧស្សនិយំ ចាសាធិកំ បរមាយ
 វណ្ណោចោត្តរតាយ សមញ្ញកតំ សោ តំ ធិស្វា សំសិទ្ធិតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោគាដីវៈនោះ ក្រាន់កែបានឃើញនៅផ្ទះចូល
 ប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏ប្រញាក់ ជប់ចិត្ត មិនរើប្តឹង មិនអាចដើម្បីទំនង
 ចុះកាន់សង្រ្គាមបាន មានបេតាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតតោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានបេមយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតូចៗ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះបេតាដូចយោគាដីវៈទី ១ ក៏នឹងមាន
 ប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ
 អត់ច្រាន់ផ្ទះចូលបាន ប៉ុន្តែលុះបានឃើញនៅចុងទំនើយប៉ុណ្ណោះ
 ក៏ប្រញាក់ ជប់ចិត្ត មិនរើប្តឹង មិនអាចដើម្បីទំនងគ្រប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈ
 បានឡើយ គឺស្រាប់កែប្រែសន្ទុកាន់ខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា
 ហើយគោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ ដើម្បីកេងបោកចាបវិញ ។
 អ្វីជាទំនើយ របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ មិនបានឮដំណឹងថា ស្ត្រីឬកុមារី ក្នុងស្រុកឬទំនេម
 ឈ្មោះឯណោះ មានរូបល្អ គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ច្រកបដោយ
 សម្បុរល្អ ក្រៃពេកទេ ប៉ុន្តែបើឃើញនៅស្ត្រីឬកុមារីដែលមានរូបល្អ
 គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ច្រកបដោយសម្បុរល្អ ក្រៃពេកដោយខ្លួនឯង
 លុះភិក្ខុនោះ បានឃើញនៅស្ត្រីនោះហើយ ក៏លិចចុះទៅក្នុងមិច្ឆាវិកត្តៈ

វិសីទតិ ឧ សទ្ធម្ពតិ ឧ សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយ
 សន្តានេតុ សិក្ខានុទ្ធល្យំ អារិក្ខត្វា សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាយ
 ហិណយាវត្តតិ ។ កំមស្ស ទស្សន្តស្មី ។ សេយ្យ-
 ជាមិ សោ កិក្ខុវេ យោធានិវេ សហតិ រជត្តំ
 អមិច ខោ ទស្សន្តោ ទិស្វា សំសិទតិ វិសីទតិ
 ឧ សទ្ធម្ពតិ ឧ សក្កោតិ សង្កាមំ ទុតិវត្ថុ
 កថុបមាហំ កិក្ខុវេ ភមំ បុគ្គលំ វជាមិ ។ វិវុទ្ធជាមិ
 កិក្ខុវេ កំមស្សោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ កិក្ខុវេ
 ទុតិយោ យោធានិវេមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិទ្ធិមាហ
 កិក្ខុសុ ។ បុទ ចហំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សហតិ រជត្តំ
 សហតិ ទស្សន្តំ អមិច ខោ ទស្សន្តោ ទិស្វា
 សំសិទតិ វិសីទតិ ឧ សទ្ធម្ពតិ ឧ សក្កោតិ ព្រហ្ម-
 ចរិយ សន្តានេតុ សិក្ខានុទ្ធល្យំ អារិក្ខត្វា សិក្ខុំ
 បច្ចុក្ខាយ ហិណយាវត្តតិ ។ កំមស្ស ទស្សន្តោយ ។

ជប់ចិត្ត មិនវិនិច្ឆ័យ មិនភាពដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ
 ក៏ស្រាប់តែប្រកាសនូវភាពខ្លាំងខ្លាចខ្លាចនៃវិសីទតិ ពោលលាម្ប
 សិក្ខា វិស័យក្រឡប់ ដើម្បីគេចោកតាមវិញ ។ នេះជាការនឹងដឹង
 របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្ធាយ យោធានិវេនោះ អត់ប្រាំ
 ទ្រង់ផ្តល់បាន ប៉ុន្តែលុះបានឃើញនូវចិត្តវិនិច្ឆ័យប៉ុណ្ណោះហើយ
 ក៏ញែក ជប់ចិត្ត មិនវិនិច្ឆ័យ មិនភាពដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ឡើយ វាទទេមាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្ធាយ គង់រកៈពាល
 ខ្ញុំបុគ្គលនេះ ក៏មានទេមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្ធាយ
 បុគ្គលនោះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់កិក្ខុវេ
 និទ្ធាយ បុគ្គលនេះទេមាដូចជាយោធានិវេទី ២ តែវិនិច្ឆ័យបាន
 កិក្ខុវេនិទ្ធាយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្ធាយ មួយទៀត កិក្ខុវេនិទ្ធាយ
 អត់ប្រាំទ្រង់ផ្តល់បាន ជាអ្នកអត់ប្រាំទ្រង់ផ្តល់បាន ប៉ុន្តែលុះ
 បានឮសំឡេងហើត្រឡប់ របស់ពួកគេ មកដល់ប៉ុណ្ណោះហើយ
 ក៏ញែក ជប់ចិត្ត មិនវិនិច្ឆ័យ មិនភាពដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈ
 បានឡើយ ក៏ស្រាប់តែប្រកាសនូវភាពខ្លាំងខ្លាចខ្លាចនៃវិសីទតិ
 ពោលលាម្បសិក្ខា វិស័យក្រឡប់មក ដើម្បីគេចោក
 តាមវិញ ។ អ្វីជាសំឡេងហើត្រឡប់ របស់ពួកគេនៃបុគ្គលនោះ ។

ទុតិយបច្ឆាសោ យោធាជីវិត្ត

៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុំ អរត្តាភតំ ៧ ទុក្ខទ្វលភតំ
 ៧ សុញ្ញាភាវភតំ ៧ មាតុត្តាមោ ឧបសង្កមិក្ខា
 ឱហសតិ^(១) ទុល្លបតិ ទុដ្ឋក្សតិ^(២) ទុដ្ឋល្លោតិ ។
 សោ មាតុត្តាមេន ឱហសិយមាណោ ទុល្លបិយមាណោ
 ទុដ្ឋក្សិយមាណោ ទុដ្ឋល្លិយមាណោ សំសិទតំ វិសិទតិ
 ន សទ្ធម្ពតិ ន សក្កោតិ ត្រិហ្មបវិយំ សត្តានេតុំ
 សិក្ខាទុត្តល្យំ អវិភេត្តា សិក្ខំ បទ្ធក្កាយ យីតា-
 យាវត្តតិ ។ ននមស្ស ទុស្សាណាយ ។ សេយ្យ-
 ជាមិ សោ ភិក្ខុវេ យោធាជីវិតំ សមាតិ វជក្ខំ
 សមាតិ ជជក្ខំ អនិច ទោ ទុស្សាណាញោ សុត្តា
 សំសិទតិ វិសិទតិ ន សទ្ធម្ពតិ ន សក្កោតិ
 សង្កាមំ ឱតវតុំ ភដ្ឋបមាហំ ភិក្ខុវេ នមិ បុគ្គលំ
 វតាមិ ។ ឯវុទោមិ ភិក្ខុវេ ននេកតោ បុគ្គលោ
 ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ យោធាជីវិយមោ
 បុគ្គលោ សតោ សំវិជ្ជមាណោ ភិក្ខុសុ ។

១. ១. ទុដ្ឋក្សតិ ។

ទុតិយបច្ឆាសោ យោធាជីវិត្ត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុត្រាម បុទុល្លបេវាភិក្ខុ កុនិសាសនានេះ
 ដែលជាអ្នកកសិយទៅក្នុងព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់លើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងួតក្តី
 កំញញឹម និងយាយភេ សើចក្តាកក្តាយ ចំអតចំអន់លេង ។ ភិក្ខុនោះ
 កាលបើមាតុត្រាម ញញឹម និងយាយភេ សើចក្តាកក្តាយ ចំអក
 ចំអន់លេង កិញ្ញក ជច់ចក្ត មិនវិនិប្បិសិ មិនកាចដើម្បីមិនគ្រប់គ្រង
 ព្រហ្មចរិយាបុនាឡើយ គឺស្រាប់តែប្រកាសខ្លួនកាលវិនិច្ឆ័យនាម
 កម្លាំងជ័យមាតុត្ត ហើយគោរពលាខ្លួនមិត្តា លែងត្រឡប់មក
 ដើម្បីគេចរត់តាមវិញ ។ នេះជាសំឡេងហោតិ(ញ្ញ)វិ របស់ភ្នក
 ពលវៃបុគ្គលនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវិត្តនោះ អត់
 ប្រាំខ្លួនផងចូលិបាទ អត់ប្រាំខ្លួនចុតិខេវនជ័យបុន ប៉ុន្តែជាលុះបុន
 សំឡេងហោតិ(ញ្ញ)វិ របស់ភ្នកពលមកដល់ប៉ុណ្ណោះហើយ កិញ្ញក
 ជច់ចក្ត មិនវិនិប្បិសិ មិនកាចដើម្បីបុនកាន់សង្រួមបុនឡើយ មាន
 មហាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគតពោលខ្លួនបុគ្គលនេះ
 ក៏មានមហាយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកនេះ
 កុនិសាសនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 នេះមហាដូចជាយោធាជីវិត្ត ព្រៃវិមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

បុណ្ណ ចមរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សហតិ រជ្ជត្ថំ សហតិ ធនត្ថំ
 សហតិ ឧស្សារណំ អមិច ខោ សម្មហារេ ហត្ថាតិ
 ក្យាបដ្ឋតិ ។ កិមស្ស សម្មហារស្មី ។ ឥច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អរាត្ថាតិ ។ កុត្តម្មលតតំ វា សុត្តាភារតតំ
 វា មាតុត្តាមោ ឧបសន្តមិត្តា អភិវសិទតិ អភិវ-
 បដ្ឋតិ អរិយ្យាត្តាតិ ។ សោ មាតុត្តាមេច អភិវសិ-
 និយមាណោ អភិវបដ្ឋិយមាណោ អរិយ្យាត្តិយមាណោ
 សិក្ខុំ អប្បច្ចត្តាយ ឧត្តស្សំ អបារិកត្តា មេតុចំ ធម្មំ
 បដិសេវតិ ។ ឥននស្ស សម្មហារស្មី ។ សេយ្យថាមិ
 សោ កិក្ខុវេ យោធាជីវោ សហតិ រជ្ជត្ថំ សហតិ
 ធនត្ថំ សហតិ ឧស្សារណំ អមិច ខោ សម្មហារេ
 ហត្ថាតិ ក្យាបដ្ឋតិ តម្កមមាហំ កិក្ខុវេ ឥមំ បុត្តលំ
 វនាមិ ។ ឯវរោមិ កិក្ខុវេ ឥនេកច្ចោ បុត្តលោ ហោតិ
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្តោ យោធាជីវមោ បុត្តលោ សន្តោ
 សំវិជ្ជមាណោ កិក្ខុសុ ។ បុណ្ណ ចមរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអត់ប្រាំមួយនាក់ម្នាក់នោះ អត់ប្រាំ
 មួយនាក់នៃទង្គិយបាន អត់ប្រាំមួយនាក់ទៀតនោះ របស់ពួកពល
 បាន ទាស់គ្នានៅកាន់កាន់ស្រឡាត់កាន់ ក្នុងការប្រយុទ្ធគ្នា ។ អ្វីជា
 ការប្រយុទ្ធគ្នា របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុត្តាម
 បានចូលទៅកកកុំ ក្នុងសាសនានេះ ដែលជាអ្នកនៅអស្រ័យក្នុង
 វិញ្ញត្តិ ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ចូលទៅអង្គុយផឹក ផេកផឹក
 បរិភោគ ។ ភិក្ខុនោះភាលបើមាតុត្តាម អង្គុយផឹក ផេកផឹក ឧបរឹក
 ក៏មិនបានពាលលទ្ធផលស្តីក្តី មិនបានប្រកាសនូវភាពវិនិច្ឆ័យធម្មតា
 កម្លាំងឥរិយាបថ គឺសេពខ្លាមដុនធម្ម ។ នៅជាប់ការប្រយុទ្ធគ្នា
 របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈខោ អត់ប្រាំ
 មួយនាក់ម្នាក់នោះ អត់ប្រាំមួយនាក់នៃទង្គិយបាន អត់ប្រាំមួយនាក់
 ហោតិក្រឡា របស់ពួកពលបាន ទាស់គ្នានៅកាន់កាន់ស្រឡាត់កាន់
 ក្នុងការប្រយុទ្ធគ្នា មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក៏ជាគតពាលលទ្ធផលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកនេះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឧបមាដូចយោធាជីវៈទី៤ ក្រែងមាន
 ប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុ

សហតំ វេជ្ជំ សហតំ ជេជ្ជំ សហតំ ឧស្សាវណំ
 សហតំ សំម្បហារំ សោ តំ សង្កាមំ អភិវិជិតំ គ្រា
 វិជិតសង្កាមោ ភមេវ សង្កាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ។
 កំមស្ស សង្កាមវិជយស្មី ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អញ្ញាគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាភារគតំ វា
 ពាក្យត្តាមោ ឧបសង្កមិត្តា អភិវិសិទ្ធិតិ អភិវិច្ឆិទ្ធិតិ
 អជ្ឈាត្តាតិ ។ សោ មាក្ខត្តាមេន អភិវិសិទ្ធិយមាលោ
 អភិវិច្ឆិយមាលោ អជ្ឈាត្តាវិយមាលោ វិជិតវេទនា
 វិជិតវេទនា យេន កាមំ មគ្គមតិ ។ សោ វិវិត្តំ
 សេនាសំ កជិតិ អញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កត្តំ
 តិវុត្តំ សុសាវំ វេជ្ជំ អញ្ញាភាសំ មលាលបុញ្ញំ ។
 សោ អញ្ញាគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាភារគតោ
 វា វិសិទ្ធិតិ មស្មត្តំ អាក្ខមិត្តា ឧដ្ឋំ កាយំ មណិទាយ
 បរិមុទំ សតិ ឧបជ្ឈមេត្តា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ
 មហាយ វិភតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហារតិ អភិជ្ឈាយ
 ចិត្តំ បរិសោទេតិ ព្យាបាទប្បនោសំ មហាយ
 អព្យាបទ្ធិចិត្តោ វិហារតិ សព្វប្បណក្ខតហិ តានុកម្មី

អភិវិច្ឆិទ្ធិតិ អភិវិច្ឆិទ្ធិតិ អភិវិច្ឆិទ្ធិតិ អភិវិច្ឆិទ្ធិតិ
 ហេតិក្រិញ្ញាវ របស់ពួកពលបាទ អភិវិច្ឆិកាប្រយុទ្ធភាព ភិក្ខុ
 នោះ បានឈ្នះខ្លួនសង្រួមនោះហើយ ឈ្មោះថាអាក្ខន្ធន្តរសង្រួម
 តែឯនៅគ្រប់គ្រង នៅជាប្រធានលើកនិទ្ទេសនោះឯង ។ ក្នុងការ
 ឈ្នះសង្រួម របស់ពួកលាភោះ ។ ម្ចាស់ក្នុងចំណែក ហេតុក្រាម
 បានចូលទៅកកក្នុង ក្នុងសាលានោះ ដែលជាអ្នកកាស្រីយនៅក្នុង
 ព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងជួរស្លាប់ក្តី អន្តរាយដឹក ដេកដឹក
 បរិក ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើមាក្ខក្រាម ទៅអន្តរាយដឹក ដេកដឹក បរិក
 ក៏រៀនខ្លួនចេញបាយ ដោះខ្លួនចេញបាយ ក៏រៀនចេញទៅកាម
 ប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុនោះតែងតែបំភោសនាសខ្លះស្លាប់ ក៏ព្រៃ ម្លប់ឈើ
 ក្តី ញកក្តី ភ្នែកក្តី ព្រៃស្នូសាន ដងព្រៃ ចំរល ទឹកតែប៉ប៉ែត ។
 ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកនៅកាស្រីយក្នុងព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងជួរស្លាប់ក្តី
 អន្តរាយតែងតែតម្រង់កាយឱ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតី ឱ្យបានមុខឆ្មោះទៅក
 (កម្មជ្ជន) ។ ភិក្ខុនោះ លរបង់អភិជ្ឈា ក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចាក
 អភិជ្ឈា ដម្រះចិត្តចាកអភិជ្ឈា លរបង់ព្យាបាទដោះត្រីវិទ្ធិប្រទេស្ត មាន
 ចិត្តមិនព្យាបាទ មានសេចក្តីអន្តរក្រាសត្រូវតែត្រង់ ដោយប្រយោជន៍

សុត្តនិបិទ អង្គនាគកាយស្ស បញ្ចកថិយោ

ព្យាបាទឲ្យនោសា ចិត្តំ បរិសោធនំ ដំនមិទ្ធិ
 បហាយ វិបតថិទមិនោ វិហាតំ អាណាគសត្ថិ
 សតោ សម្បវាទោ ដំនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធនំ
 ទទ្ធចក្កត្ថំ បហាយ អនុទ្ធនោ វិហាតំ អដ្ឋត្ថំ
 វុបសន្តចិញ្ចា ទទ្ធចក្កត្ថំ ចិត្តំ បរិសោធនំ
 វិចិត្តំ បហាយ តិច្ឆាវិចិត្តោ វិហាតំ អកត្ថំ
 កតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិត្តោ ចិត្តំ
 បរិសោធនំ ។ សោ ភំមេ បញ្ច ធីវាលោ បហាយ
 ទេសសោ ទបត្តិលេស បញ្ចាយ ទុព្វលីកាវណា
 អិទ្ធព កាមេហំ ។ មេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ទប-
 សម្បទ្ធិ វិហាតំ ។ សោ វិវំ សមាហំតេ ចិត្ត
 បរិសុទ្ធិ បរិយោទាតេ អនត្តណោ វិភត្តបត្តិលេស
 មុទុក្ខតេ កត្តធិយេ មិទេ អនេញប្បត្ត
 អាសវំនំ ទយញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិទិញ្ញាមេតិ ។
 សោ ភំនំ ទុក្ខន្តំ យជាត្ថតំ បជាទាតិ
 អយំ ទុក្ខសមុទាយោតិ យជាត្ថតំ បជាទាតិ

សុត្តនិបិទ អង្គនាគកាយស្ស បញ្ចកថិយោ

ដម្រេចិត្តឲ្យស្អាតចាកក្បាបាទ ជាត្រៀងប្រឡូស្ត លរបដិប័ទមិទ្ធិ មាន
 ចិត្តប្រាសចាកប័ទមិទ្ធិ មានសេចក្តីសំគាល់ច្បាស់ក្នុងភិក្ខុ មានសភ
 មានសម្បជញ្ញា ដម្រេចិត្តចាកប័ទមិទ្ធិ លរបដិប័ទមិទ្ធិ មាន
 ចិត្តមិនរើកាយ មានចិត្តស្ងប់រង្វាប់វាងក្នុង ដម្រេចិត្តចាកទទ្ធច-
 កក្កច្ច លរបដិប័ទមិទ្ធិ មានចិត្តធូរឥតចាកវិចិត្តិយា មិនមានសេចក្តី
 ត្រៀងច្បស់ក្នុងកុសលេសមិ ដម្រេចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិត្តិយា ។ ភិក្ខុនោះ
 លរបដិប័ទមិទ្ធិ វិលវេទ បតិលេសេសចិត្ត ជាត្រៀងធ្វើ
 បញ្ញាឲ្យថយកម្លាំង ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមចំនង្វាយ ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 ដល់ខ្ញុំចក្កជ្ជាន ។ កាលបើចិត្តកាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធជ្ជាន មិនមាន
 ទិទ្ធិលោកគិកិលេស ប្រាសចាកបតិលេស មានសភាពជាចិត្តទំនំ
 គួរដល់ការតាម មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ
 នោះ ក៏ចង្អុលចិត្តទៅ ដើម្បីរកសវត្ថុយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាត្រៀងដឹង
 រូបរមិវលធ្វើខ្ញុំរកសវត្ថុសវត្ថុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់តាម
 ពិតថា នេះជាក្ខុ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ

អយំ ទុក្ខំវិភោទោតិ យថាក្ខតំ បដាទាតិ អយំ
 ទុក្ខំវិភោទតាមិដំ បដិបទាតិ យថាក្ខតំ បដា-
 ទាតិ សមេ អាសវាតិ យថាក្ខតំ បដាទាតិ
 អយំ អាសវសុទ្ធខយោតិ យថាក្ខតំ បដាទាតិ
 អយំ អាសវវិភោទោតិ យថាក្ខតំ បដាទាតិ
 អយំ អាសវវិភោទតាមិដំ បដិបទាតិ យថាក្ខតំ
 បដាទាតិ ។ ឥស្ស ឃី ជាទតោ ឃី បស្សតោ
 កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុត្តតិ កាសវាបិ ចិត្តំ
 វិមុត្តតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុត្តតិ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ
 ញាលំ ហោតិ ទីលា ជាតិ វសិតំ ត្រិយ្ហចរិយំ
 កតំ កាលាយំ ចាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាទាតិ ។
 ឥទមស្ស សង្កាមវិជយស្មី ។ សេយ្យថាបិ
 សោ ភិក្ខុវេ យោធាជីវេ សហតិ វជិត្តំ សហតិ
 ធនត្តំ សហតិ ឧស្សារាលំ សហតិ សម្បហារំ
 សោ កំ សង្កាមំ អភិវិជិត្តា វិជិតសង្កាហោ

ជីវិត្យសភាមពិកថា នេះជាទីលក់ទុក្ខ ជីវិត្យសភាមពិកថា
 នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីលក់ទុក្ខ ជីវិត្យសភាមពិកថា
 នេះជាអាសវៈ ជីវិត្យសភាមពិកថា នេះជាហេតុនាំឱ្យកើតអាសវៈ
 ជីវិត្យសភាមពិកថា នេះជាទីលក់អាសវៈ ជីវិត្យសភាមពិកថា
 នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីលក់នៃអាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ
 ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តរួចចាកកាមាសវៈផង
 ចិត្តរួចចាកកាសវៈផង ចិត្តរួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តរួចផុត
 ស្រឡះ (ចាកកាមាសវៈ ដោះដីមហើយ) សេចក្តីដឹង កំភើបភ្លើង
 ប្រាកដថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ភិក្ខុនោះជីវិត្យសភាមពិកថា ជាតិអស់ហើយ
 បន្តត្រហូចរយៈ គាត់អញ្ជូនទៅរួមហើយ លោក្យសកិច្ច កាត្តាអញ្ជូន
 បានធ្វើចរហើយ បន្តការងារកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរសាឡសកិច្ច
 នេះទៀត មិនមានឡើយ ។ នេះជាជ័យជំនះក្នុងសង្គ្រាម របស់
 បុគ្គលនោះ ។ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធក្នុងយោធាជីវៈនោះ អត់ប្រាំទ្រវិជិត
 ចូលបាន អត់ប្រាំទ្រចុកវិទងជ័យបាន អត់ប្រាំទ្រសំឡេងហើ
 កញ្ជ័រ របស់ពួកវាបាន អត់ប្រាំទ្រការប្រយុទ្ធគ្នាបាន យោធាជីវៈ
 នោះ បានឈ្នះរដូវសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្នះថាជាអ្នកឈ្នះរដូវសង្គ្រាម

តមេវ សង្កាមសីសំ អន្លាវសតំ តថ្ឋបមាហំ ភិក្ខុវេ
 វេទំ បុគ្គលំ វេទមិ ។ ឯវរុទោមិ ភិក្ខុវេ វេទេកាក្ខា
 បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចហោ យោធាជីវមមា
 បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមាទោ ភិក្ខុសុ ។ វេម
 មោ ភិក្ខុវេ បញ្ច យោធាជីវមមា បុគ្គលោ សន្តោ
 សំវិជ្ជមាទា ភិក្ខុសុតិ ។

(៧៦) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជ-
 មាទា លោកស្មី ។ តតមេ បញ្ច ។ វេទ ភិក្ខុវេ
 ឯកាក្ខា យោធាជីវោ អសីទម្ហំ តហោត្វា ធនុកលាមំ
 សន្តម្ហំត្វា វិយុទ្ធាំ សង្កាមំ ឧតរតិ ។ សោ តស្មី
 សង្កាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេទំ ឧស្សហន្តំ
 វាយមន្តំ មវ ហនន្តំ បរិយាទានន្តំ ។ ឯវរុទោមិ
 ភិក្ខុវេ វេទេកាក្ខា យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចហោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមាទោ លោកស្មី ។

តែវិវេត្រិបត្រិវិ វោជាប្រធានាលីសត្រិហោនោឯនិ មាខេមមាដូចម្តេច
 មិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរៈពាលខ្ញុំបុគ្គលៈនេះ ក៏មានមេមេយ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះមានមេមា
 ដូចជាយោធាជីវៈទី៥ តែវិមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយ មានមេមាដូចជាត្នកយោធាជីវៈ
 ទាំង៥នេះឯង តែវិមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ៥ត្នកនេះ តែវិមាន
 ប្រាកដក្នុងលោក ។ យោធាជីវៈ៥ត្នក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនិវេទល
 សៀតធនិវិច័យនិងព្រិញ្ចៈហិយ ចុះកាន់សត្រិម ដែលកំពុងប្រយុទ្ធ
 កៀកគ្នា ។ យោធាជីវៈនោះ ទំព្យាយាម ខ្លះខ្លួន ក្នុងសត្រិមនោះ
 ក្នុងយោធាជីវៈ៧០ ក៏ប្រៀបប្រៀម សង្កត់សង្កិន ខ្ញុំយោធាជីវៈនោះ
 ដែលកំពុងតែទំព្យាយាម ខ្លះខ្លួនបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី១ តែវិមានប្រាកដក្នុងលោក ។

បុរ ចប់ ភិក្ខុវេ ឥនេកាច្ចោ យោធាជីវិត អសិច្ច័
 កហេត្វា ធនុកលាបំ សន្និយ្ហិត្វា វិយុទ្ធក្រំ សង្កាមំ
 ឱករតិ ។ សោ តស្មី សង្កាមេ ឧស្សហាតិ វាយមតិ
 តមេធំ ឧស្សហាតិ វាយមតិ បរ ឧបលិក្ខតិ តមេធំ
 អបទេតិ អបទេត្វា ញាតកាធំ ទេតិ ។ សោ
 ញាតកេហិ ជ័យមាទោ អប្បត្វា ញាតកេ
 អន្តរមត្តេ កាលំ ករោតិ ។ បរិច្ចោយិ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកាច្ចោ យោធាជីវិត ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ
 ពុតិយោ យោធាជីវិត សន្តោ សំវិជ្ជមាទោ លោ-
 កាស្មី ។ បុរ ចប់ ភិក្ខុវេ ឥនេកាច្ចោ យោធាជីវិត
 អសិច្ច័ កហេត្វា ធនុកលាបំ សន្និយ្ហិត្វា វិយុទ្ធក្រំ
 សង្កាមំ ឱករតិ ។ សោ តស្មី សង្កាមេ
 ឧស្សហាតិ វាយមតិ តមេធំ ឧស្សហាតិ វាយមតិ
 បរ ឧបលិក្ខតិ តមេធំ អបទេតិ អបទេត្វា
 ញាតកាធំ ទេតិ តមេធំ ញាតកា ឧបដ្ឋហតិ
 បរិច្ចោ ។ សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមាទោ
 បរិច្ចោយមាទោ តេទេវ អាពាទេន កាលំ ករោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវិតពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 កាន់ដាវនិងវែល ស្រៀកដូនិងបំពង់ព្រួញហើយចុះកាន់សង្រ្គាម ដែល
 ប្រយុទ្ធកៀកតា ។ យោធាជីវិតនោះ ទំព្រហយាម ខ្លះខ្លះ ក្នុងសង្រ្គាម
 នោះ ពួកយោធាជីវិតដទៃ គឺចាក់នូវយោធាជីវិតនោះ ដែលកំពុងតែ
 ទំព្រហយាម ខ្លះខ្លះ ចាប់យកនូវយោធាជីវិតនោះទៅ លុះចាប់យក
 ទៅហើយ ក៏នាំយកទៅទ្រង់លក្ខណៈញាតិ ។ យោធាជីវិតនោះ
 កាលពួកញាតិដែលកំពុងនាំទៅ មិនខានដល់ដួងរបស់ខ្លួន ឬសំណាក់
 របស់ពួកញាតិ ក៏ធ្វើនូវមរណភាព ក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវទៅ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវិតពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាង
 នេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវិតទី ២ តែងមានប្រាកដ
 ក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវិតពួកខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ កាន់ដាវនិងវែល ស្រៀកដូនិងបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់
 សង្រ្គាមដែលប្រយុទ្ធកៀកតា ។ យោធាជីវិតនោះ ទំព្រហយាម ខ្លះខ្លះ
 ក្នុងសង្រ្គាមនោះ ពួកយោធាជីវិតដទៃ គឺចាក់នូវយោធាជីវិតនោះ ដែល
 កំពុងតែទំព្រហយាម ខ្លះខ្លះ ចាប់យកនូវយោធាជីវិតនោះទៅ លុះ
 ចាប់យកនូវយោធាជីវិតនោះទៅហើយ ក៏នាំយកទៅទ្រង់លក្ខណៈញាតិ ពួក
 ញាតិក៏ទំនក់បំពង់ បម្រើ ក៏ធ្វើនូវមរណភាព ដោយពាក្យនោះទៅ ។

ឯវ្យោចិ ភិក្ខុវេ ឥនេកាច្ឆា យោធាជីវេ មោតិ
 អយំ ភិក្ខុវេ ឥតិយោ យោធាជីវេ សន្តា សំវិជ្ជា
 មារោ លោកស្មី ។ មុន ចប់ ភិក្ខុវេ ឥនេកាច្ឆា
 យោធាជីវេ អសិច្ចំ កហេត្វា ធនុកាលាបំ
 សន្តម្ហិត្វា វិយុទ្ធាំ សង្កាមំ ឱកាតិ ។ សោ កស្មី
 សង្កាមេ ធនុស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ធនុស្សហតំ
 វាយមតំ មរ ធនុស្សហតំ តមេនំ អបទេតំ
 របេនត្វា ញាតកាណំ ទេតំ តមេនំ ញាតកា
 ធនុស្សហតំ បរិចារតំ ។ សោ ញាតកាណំ ធនុស្សហតំ
 យមារោ បរិចារយមារោ វុដ្ឋាតិ កត្តា អាភាតា ។
 ឯវ្យោចិ ភិក្ខុវេ ឥនេកាច្ឆា យោធាជីវេ មោតិ
 អយំ ភិក្ខុវេ ឥតុត្តា យោធាជីវេ សន្តា
 សំវិជ្ជាមារោ លោកស្មី ។ មុន ចប់ ភិក្ខុវេ
 ឥនេកាច្ឆា យោធាជីវេ អសិច្ចំ កហេត្វា
 ធនុកាលាបំ សន្តម្ហិត្វា វិយុទ្ធាំ សង្កាមំ ឱកាតិ ។
 សោ តំ សង្កាមំ អភិវិជិត្វា វិជិតសង្កាមោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៤
 តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ជាវិនិច្ឆ័យ សៀកធូលីបំពង់
 ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្រឹមដែលប្រយុទ្ធកៀកត្តា ។ យោធាជីវៈនោះ
 ទំព្យាយាម ខ្លះខ្លួន ក្នុងសង្រឹមនោះ ត្នកយោធាជីវៈដទៃ គឺចាក់ម្នា
 យោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែទំព្យាយាម ខ្លះខ្លួន បានចាប់យកម្នា
 យោធាជីវៈនោះទៅ សុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅវិវ្យាសក្នុងញាតិ
 ត្នកញាតិក៏ទំទុកបំរុង បម្រើម្នាវោធាជីវៈនោះ ។ យោធាជីវៈនោះ
 កាលបើត្នកញាតិ ទំទុកបំរុង បម្រើ គឺបានជាសះស្បើយចាកអាពាធ
 ទោរទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៤
 តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 យោធាជីវៈត្នកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ជាវិនិច្ឆ័យ សៀកធូលី
 បំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្រឹម ដែលប្រយុទ្ធកៀកត្តា ។ យោធា
 ជីវៈនោះ បានឈ្នះសង្រឹមទោរហើយ ឈ្នះថា ជាអ្នកឈ្នះសង្រឹម

តមេវ សង្កមសីសំ អន្លោវសតិ ។ ឯវុចោបិ វិត្តុវេ
 វេទកាច្ឆា យោគាដីវេ ហោតិ អយំ វិត្តុវេ
 បញ្ចមោ យោគាដីវេ សុន្តា សំវិទ្ធិមាតោ លោ-
 កស្មី ។ វេទ ចោ វិត្តុវេ បញ្ច យោគាដីវេ
 សុន្តា សំវិទ្ធិមាតា លោកស្មី ។ ឯវមេវ ចោ
 វិត្តុវេ បញ្ចមេ យោគាដីវេបមា បុគ្គលា សុន្តា
 សំវិទ្ធិមាតា វិត្តុសុ ។ តតមេ បញ្ច ។ វេទ វិត្តុវេ
 វិត្តុ អញ្ញាតំ តាមំ វា វិតមំ វា ទុបទិស្សាយ
 វិហោតិ ។ លោ បុព្វល្អាសមយំ ចិត្តិសេច្ឆា បត្តចិវា-
 មាធាយ តមេវ តាមំ វា វិតមំ វា បិណ្ឌាយ
 បរិសតិ អក្ខតិគោលេវ កាយេន អក្ខតិកាយ វាធាយ
 អក្ខតិគោ ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវិតមា
 វិត្តិយេហិ ។ លោ តត បស្សតិ មាតុក្កាមំ
 មុន្និវត្តំ វា មុច្ឆាវតំ វា តស្ស មាតុក្កាមំ ទិស្វា
 មុន្និវត្តំ វា មុច្ឆាវតំ វា វាកោ វិត្តំ អនុវិសេតិ ។
 លោ វាកាមុន្និសោ ចិត្តេន សិក្ខំ អប្បចូត្តាយ
 មុច្ឆាវតំ អចារិកត្វា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។

វេទិកានុវេទិត្រប្រឹក្សិ វេទិត្រប្រឹក្សិ វេទិត្រប្រឹក្សិ វេទិត្រប្រឹក្សិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិច្ចាយ យោគាដីវេព្រះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាង
 នេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ នេះជាយោគាដីវេទ វេទិត្រប្រឹក្សិ
 ក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ យោគាដីវេចាំនិច្ចាយនេះឯង
 វេទិត្រប្រឹក្សិក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ បុគ្គលមាន
 បមាផ្លូវជាយោគាដីវេនេះមាន ៥ ពួក វេទិត្រប្រឹក្សិ ក្នុងភិក្ខុចាំនិ-
 ច្ចាយ គឺយ៉ាងនេះដែរ ។ បុគ្គល ៥ ពួក កើតធម្មចន្ទៈ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅចំនែកភាស្រ្តិយនិក
 ស្រុកប្រមុខមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្រ្តិយនិក ប្រដាប់ប្រតិទិនិច្ចាវ
 ក្នុងបុព្វល្អាសមិយ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកប្រមុខនោះឯង ដើម្បី
 បិណ្ឌបុត មិនបានរក្សាតាយ មិនបានរក្សាវិចារ មិនបានរក្សាចិត្ត
 មិនបានដ្ឋប្បស្ថិតិ មិនសង្រួមដ្ឋិតិយ ។ ភិក្ខុនោះ ឃើញ
 មាតុត្រាម ក្នុងស្រុក ប្រមុខនោះ ដែលស្រ្តិយនិកពាក់មិនល្អ ឬដ្ឋប្ប
 មិនល្អ ពន្លឹកអុចកាលបិណ្ឌបេសភិក្ខុនោះ ព្រោះឃើញមាតុត្រាម
 ដែលស្រ្តិយនិកពាក់មិនល្អ ឬដ្ឋប្បមិនល្អ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើបានចិត្ត
 ត្រូវពន្លឹកអុចកាលហើយ គឺមិនបានកាលលាទូរស័ក្តា មិនបានប្រកាស
 នូវភាពខ្លួនជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ហើយក៏សេវាទូរមុនថយ ។

សេយ្យដាច់ សោ ភិក្ខុវេ យោពាជីវេ អសិច្ចំ
 កហោត្វា ធនុកសោមំ សន្តយ្ហិត្វា វិយុទ្ធានំ សង្កាមំ
 ឧបាសិ សោ វស្មី សង្កាមេ ទស្សហតិ វាយមតិ
 កមេធំ ទស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ហានន្តំ បរិយាចា-
 ទេន្តំ ភជ្ជមហាហំ ភិក្ខុវេ វមំ បុគ្គលំ វនាមំ ។
 ឯវុចោមំ ភិក្ខុវេ វនេកោចោ បុគ្គលោ ហោតិ
 អយំ ភិក្ខុវេ បរិមោ យោពាជីវុចោ បុគ្គលោ
 សន្តោ សំវិជ្ជាណោ ភិក្ខុសុ ។ បុន ចបរិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ តាមំ វា ធិតមំ វា
 ទមធិស្សយ វិហាតិ ។ សោ បុព្វស្សយមយំ
 ធិវាសេត្វា បន្តចរិវាវាធាយ វាមេវ តាមំ វា ធិតមំ
 វា មិណ្ឌាយ បរិសតិ អាក្ខិវេតោវ កាយេន
 អាក្ខិវេតាយ វាធាយ អាក្ខិវេតេន ចិក្ខេន អនុបដ្ឋិ-
 តាយ សតិយា អសំវុតេហំ វិនិទ្ធិយេហិ ។ សោ
 តត្ថ បស្សតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋិវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោពាជីវៈនោះ កាន់ជាវិនិច្ឆ័យ សៀវភូត្តន្តិ
 ចំពង់ត្រឡប់ហើយ បុរកាន់សង្រ្គាម ដែលប្រយុទ្ធកៀតក្លា យោពាជីវៈនោះ
 ទំព្យយាម ខ្លះខ្លះ ក្នុងសង្រ្គាមនោះ ពួកយោពាជីវៈដទៃ កំប្រៀក
 ប្រៀម ចាប់ខ្ទេចខ្ទីរយោពាជីវៈនោះ ដែលកំពុងទំព្យយាម ខ្លះខ្លះ
 មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិភោលខ្ញុំបុគ្គល
 នេះ ក៏មានឧបមាយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជាវាយោពាជីវៈ ទី ១ ក៏គឺមានប្រាណដ្ឋ ក្នុងភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចូលទៅក៏ដាក់
 កស្រីយន្តស្រុក ឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់
 បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វស្សយមយេហើយ ចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះ
 ឯង ដើម្បីចំណូកមិនបានរក្សាភាយ មិនបានរក្សាភិបា មិនបាន
 រក្សាចំក្ត មិនដម្កល់ស្មារតី មិនសង្រួមវង្សិយ ។ ភិក្ខុនោះឃើញ
 ហេតុត្រាម ក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ ដែលស្ងៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ

វាយមតិ គមេនំ ទុស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរ
 ទុបលិក្ខន្តំ គមេនំ អបនេន្តំ អបនេត្វា ញាតកានំ
 នេន្តំ សោ ញាតតេមា ធីយមាថោ អប្បត្វា
 ញាតតេ អន្តរាមត្តំ គាលំ គារោតិ គថ្វមមាមា
 ភិក្ខុវេ វេមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។ ឯវ្យោមិ ភិក្ខុវេ
 វេនេតតោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ
 យោធាជីវ្វមោ បុគ្គលោ សុត្តោ សំវិដ្ឋិមោ
 ភិក្ខុសុ ។ បុន ចចរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កត្តាភិ
 កាមំ វា ធិកមំ វា ទុបចិស្សាយ វិហាតិ ។
 សោ បុព្វន្តសមយំ ធិវិសេត្វា បុត្តចិវិមាធាយ
 តមេវ កាមំ វា ធិកមំ វា បិណ្ឌាយ បរិសតិ
 អរត្តិភេនេវ តាយេន អរត្តិភាយ វាចាយ
 អរត្តិភេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវុតេចា
 វឌ្ឍិយេមា ។ សោ តត្ថ បស្សតិ មាតុក្កាមំ ធុត្តិវត្តំ
 វា ទុប្បវុតំ វា តស្ស មាតុក្កាមំ ធុត្តិវត្តំ
 វា ទុប្បវុតំ វា វាតោ ចិត្តំ អនុត្តិសេតិ ។

ពួកយោធាជីវ្វមោ គឺជាកុមារយោធាជីវ្វមោ ដែលកំពុងកំព្យាយាម
 ខ្លះខ្លះ បានហើយ ចាប់យកគ្នាវាយយោធាជីវ្វមោទៅ លុះចាប់យកទៅ
 ហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ យោធាជីវ្វមោ កាលបើពួក
 ញាតិនាំយកទៅ មិនទាន់ដល់សំណាក់ញាតិព័ន្ធខ្យាយ ក៏ធ្វើស្តី
 បណ្តោយ ក្នុងដំណើរពាក់កណ្តាលផ្លូវទៅ មានទុបមហេស្តប្តេជ្ញា
 ម្នាក់ក្នុងព័ន្ធខ្យាយ គេបានពោលខ្លឹមស្តីនេះ ក៏មានទុបមហេស្តប្តេជ្ញា
 ដែរ ។ ម្នាក់ក្នុងព័ន្ធខ្យាយ បុគ្គលតូចៗ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព
 យ៉ាងនេះឯង ម្នាក់ក្នុងព័ន្ធខ្យាយ បុគ្គលនេះមានទុបមហេស្តប្តេជ្ញា
 ព័ន្ធខ្យាយ ៦ គេបានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ ។ ម្នាក់ក្នុងព័ន្ធខ្យាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុម្នាក់ទៅពិនិត្យពាក់អាស្រ័យខ្សែស្រុកឬមិនមែនមួយ ។
 ភិក្ខុនោះ ស្ងៀមស្ងៀមប្រាប់បាតិកានិច្ច ក្នុងបុព្វស្តីសម័យ ហើយ
 ចូលទៅកាន់ស្រុកឬមិនមែននោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត មិនបានក្បា
 ពាយ មិនបានក្បាពេល មិនបានក្បាចិត្ត មិនដល់ស្មារតី មិនសង្រួម
 អង្រើយ ។ ភិក្ខុនោះ បានឃើញមាតុក្កាម ក្នុងស្រុកឬមិនមែននោះ ដែល
 ស្ងៀមពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ រាងក៏មុតមាត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវឃើញខ្ញុំមាតុក្កាម ដែលស្ងៀមពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ ។

សោ ភតានុទ្ធីសេន ចិត្តេន បរិទយ្ហនេវ តាយេន
 បរិទយ្ហនិ ចេនសា ។ វស្ស វរំ ហោតំ យទ្ធាហំ
 អាភមំ តទ្ធា ភិក្ខុនំ អាហេយេយ្យំ ភតាយិតោភ្នំ
 អាវុសោ ភតបរោតោ ន សក្កោមំ ព្រហ្មចរិយំ
 សន្តានេតុំ សិក្ខានុទ្ធាល្យំ អាវិតត្វា សិក្ខំ បទ្ធក្លាយ
 ហិណយាវន្តិស្សនមិតំ ។ សោ អាភមំ តទ្ធា ភិក្ខុនំ
 អាហេយេនិ ភតាយិតោភ្នំ អាវុសោ ភតបរោតោ ន
 សក្កោមំ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខានុទ្ធាល្យំ
 អាវិតត្វា សិក្ខំ បទ្ធក្លាយ ហិណយាវន្តិស្សនមិតំ ។
 ធមេនំ សត្រិហ្មចារី ឱវទន្តិ អនុសាសន្តិ
 អប្បស្សនា អាវុសោ កាមា វុត្តា ភតវតា
 ពហុទុក្ខា ពហុតាយាសា អាទិនវេ វគ្គ ភិយេវ ។

ភិក្ខុនោមានចិត្តត្រូវពន្យមុចអាសវហើយ ក៏ក្រហល់ក្រហាយហើយកាយ
 ក្រហល់ក្រហាយដោយចិត្ត ។ ភិក្ខុនោមានចិត្តត្រូវដោះស្រាយនេះហើយ
 បើដូច្នោះ គួរកតតាមត្រូវទៅកាន់ភាពម ហើយគប្បីប្រាប់ (សេចក្តីនោះ)
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំកុណា ត្រូវពន្យមុចអាស
 កលហើយ ត្រូវពន្យមុចអាសហើយ មិនអាចដើម្បីនឹងទៅគ្រប់គ្រង
 ខ្ញុំព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំកុណានឹងប្រកាសខ្ញុំភាពខ្លួន ជាអ្នក
 មានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលាខ្ញុំសិក្ខា វិលត្រឡប់មក
 ដើម្បីគេទៅកតបរិញ ។ ភិក្ខុនោក៏បានទៅកាន់ភាពមហើយ
 ប្រាប់ (សេចក្តីនោះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំ
 កុណា ត្រូវពន្យមុចអាសហើយ ត្រូវពន្យមុចអាសហើយ មិន
 អាចដើម្បីនឹងទៅគ្រប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំកុណានឹងប្រកាស
 ខ្ញុំភាពខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលាខ្ញុំសិក្ខា
 វិលត្រឡប់មក ដើម្បីគេទៅកតបរិញ ។ កូនសព្វព្រហ្មចារី ក៏ខ្លួន
 ប្រើប្រាស់ភិក្ខុនោថា ម្ចាស់អាវុសោ តាមទាំងឡាយ មានសុខភាព
 មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ពោលក្នុងកាយនេះ
 មានប្រមាណច្រើនណាស់ វិលត្រឡប់មកពន្យមុចអាសហើយ ។

អង្គិកស្ត្រលូបមា^(១) កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា
 ពហូចាយាសា អាទិទេវេ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ មីសមេ-
 ស្ត្រលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូចា-
 យាសា អាទិទេវេ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ តិណ្ណក្កបមា
 កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា
 អាទិទេវេ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អង្គិកស្ត្រលូបមា កាមា
 វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា អាទិទេវេ
 ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ សុប័ណ្ណក្កបមា កាមា វុត្តា ភគវតា
 ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា អាទិទេវេ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។
 យាចិត្តក្កបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា
 ពហូចាយាសា អាទិទេវេ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ វុត្តុផ-
 លូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូចាយាសា

១ ១. អង្គិកស្ត្រលូបមា ។

កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចជាវង្សីនិ មានុក្កុច្ឆ័យ មានសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចជា
 ដុំសាច់ មានុក្កុច្ឆ័យ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាម
 នេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។
 កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចកប់ភ្នំនិរស្តវ មានុក្កុច្ឆ័យ មានសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចជា
 គំនររើតភ្នំនិ មានុក្កុច្ឆ័យ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោស
 ក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហើយ ។ កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចការយល់ស្តី មានុក្កុច្ឆ័យ
 មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើន
 ណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមខំនិទ្ធាយ មាន
 ុបមាដូចជាថេស្តិក មានុក្កុច្ឆ័យ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
 ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ហើយ ។ កាមខំនិទ្ធាយ មានុបមាដូចជាផ្លែឈើ មានុក្កុច្ឆ័យ
 មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ

អាទិណេ ឯត្ថ កិយ្យោ ។ អសិស្វន្ធចមមា កាមា
 វុត្តា កតវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទិណេ
 ឯត្ថ កិយ្យោ ។ សន្តិស្វន្ធចមមា កាមា
 វុត្តា កតវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទិណេ
 ឯត្ថ កិយ្យោ ។ សឡសិរ្សមមា កាមា វុត្តា
 កតវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទិណេ
 ឯត្ថ កិយ្យោ ។ អគិរមត្ត អាយស្មា ព្រហ្មចរិយេ មា
 អាយស្មា សិក្ខាទុក្ខល្យំ អវិកតត្វា សិក្ខំ បទ្ធក្ខាយ
 បរិបាយាវុត្តិ ។ សោ សិព្រហ្មចារិបំ ឯវំ ឧវទិ-
 យមាទោ ឯវំ អទុសាសិយមាទោ ឯវមាហុ
 កំព្វាបំ អវុសោ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា កតវតា
 ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទិណេ ឯត្ថ កិយ្យោ

វោសក្កិកាមារោ មានប្រមាណៈច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ហើយ ។ កាមវាងឡាយ មានរូបមាដូចជាតំបិតនិទិដ្ឋេញ្ច
 មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន វោសក្កិកាមារោ មាន
 ប្រមាណៈច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាម
 វាងឡាយ មានរូបមាដូចជាចុន្តិលំតែង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន វោសក្កិកាមារោ មានប្រមាណៈច្រើនណាស់
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមវាងឡាយ មានរូបមា
 ដូចជាឡាយវាស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
 វោសក្កិកាមារោ មានប្រមាណៈច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ លោកដ៏មានអាយុ ចូរត្រេកអរក្នុង
 ព្រហ្មចរិយេធម៌ចុះ លោកដ៏មានអាយុ កុំប្រកាសនូវភាពវែងឆ្ងាយ
 ជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ចាកសិក្ខា ពោលលាទូរសិក្ខា វិលត្រឡប់មក
 ដើម្បីរកទៅរកតាបឡើយ ។ ភិក្ខុនារ កាលសព្វព្រហ្មចរិយេបុគ្គលទាំង
 ឡាយ ទូន្មានយ៉ាងនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោ កាមវាងឡាយ មានសេចក្តីសុខភិច មានទុក្ខច្រើន
 មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន វោសក្កិកាមារោ មានប្រមាណ
 ច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ កំពិតមែន

អថេតោ ទេវភីហំ សុត្តានិមិត្តេ ត្រឡប់ទៅយំ សុត្តានិមិត្តេ
 សិក្ខានុត្តរ្យំ អាវិកត្តា សិក្ខំ មទ្ធក្លាយ ហិពា-
 យាវត្តិស្សនិមិត្តេ ។ សោ សិក្ខានុត្តរ្យំ អាវិកត្តា
 សិក្ខំ មទ្ធក្លាយ ហិពាយាវត្តិ ។ សេយ្យដាមិ សោ
 ភិក្ខុវេ យោធាជីវេ អសំចន្តំ គហេត្តា ធនុកលាមំ
 សន្តិយ្យត្តា វិយុទ្ធិំ សន្តិមំ ទិវាវតំ សោ គស្មី សន្តិមេ
 ទស្សហតំ វាយមតិ គមេនំ ទស្សហន្តំ វាយមន្តំ មរេ
 ទបលំក្ខន្តំ គមេនំ អមរេន្តំ អមរេត្តា ញាតតានំ
 ទេន្តិ គមេនំ ញាតតា ទមន្តហន្តំ បរិចារន្តំ សោ
 ញាតតេហំ ទមន្តហិយមាវោ បរិចារិយមាវោ គេទេវ
 អាតាទេន កាលំ កកេតិ គត្តបមាហំ ភិក្ខុវេ វេមិ
 បុគ្គលំ វោមិ ។ វិវុទ្ធដាមិ ភិក្ខុវេ វេទេកេច្ឆោ បុគ្គលា
 ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ យោធាជីវុបមោ បុគ្គលា
 សន្តោ សិវិដ្ឋិមាវោ ភិក្ខុសុ ។ មុន ចេវ ភិក្ខុវេ

កែចំ ចំកុណាមិទេវភីហំ ដើម្បីត្រប់ត្រង់ទូទៅយំ ចំកុណា
 និមិត្តេ ប្រកាសទូទៅទទួល ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោល
 លាទូទៅសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីកែទំលាក់ចាបិញ ។ ភិក្ខុនោះ
 កំពុងប្រកាសទូទៅទទួល ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ
 ពោលលាទូទៅសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីកែទំលាក់ចាបិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាំទឹកវិទល សៀតដូ
 ទីនិមិត្តេត្រឡប់ ហើយចូលកាន់សិក្ខាមវិវេលប្រយុទ្ធកិកត្តា យោធា-
 ជីវៈនោះ ទំព្យាយាម ខ្លះខ្លាំង ក្នុងសិក្ខាមនោះ ពួកយោធាជីវៈវិវ
 កំចាត់ខ្លះយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងកែទំព្យាយាម ខ្លះខ្លាំងទាន
 ចាប់យកខ្លះយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅ
 ឲ្យដល់ពួកញាតិ ញាតិទាំងឡាយក៏ទុកបំរុង បម្រើខ្លះយោធាជីវៈនោះ
 យោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិទុកបំរុង បម្រើ ក៏ធ្វើកាលកិរិយា
 ដោយសភាពនោះទៅ មានទុបមាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កថាសកេរ្តលទ្ធិបុគ្គលនេះ ក៏មានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ មានទុបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៣
 តែងមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

កិក្ខុ អញ្ញតវំ តាមំ វា ធិកមំ វា ឧបធិស្សយ
 វិហារតិ ។ សោ ធុត្តន្តសមយំ ធិកសេត្វា មត្តចិវរោ-
 នាយ តមេវ តាមំ វា ធិកមំ វា បិណ្ណាយ បវិសតិ
 វាវត្តិគេនេវ តាយេន អាត្តិតាយ វាចាយ អាត្តិគេន
 ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវុត្តហំ ឥន្ទ្រិយហំ ។
 សោ ឥត្ត បស្សតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋិវត្តំ វា ទុប្បវត្តំ វា
 តស្ស មាតុត្តាមំ ធិស្ស ទុដ្ឋិវត្តំ វា ទុប្បវត្តំ
 វា វាគោ ចិត្តំ អនុដ្ឋិសេតិ ។ សោ វាគោទុដ្ឋិ-
 សេន ចិត្តេន បវិធម្ហតេវ តាយេន បវិធម្ហតិ
 ចេតសា ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្តចាហំ អាវាមំ
 កត្តា កិក្ខុនំ អាវេចេយ្យំ វាគាយិតោម្ហិ អាវុសោ
 វាគបយេតោ ន សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុ
 សិក្ខាធុត្តស្ស អាវិកត្វា សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាយ ហិយយា-
 វត្តិស្សមិតំ ។ សោ អាវាមំ កត្តា កិក្ខុនំ អាវេចេតិ
 វាគាយិតោម្ហិ អាវុសោ វាគបយេតោ ន សក្កោមិ

កិក្ខុចូលទៅពិនិត្យកំណែស្រីយទៅ ទឹកស្រែកម្នុងអមណាមួយ ។ កិក្ខុ
 ទោរស្យៀកស្សន៍ប្រដាប់ជាគ្រឿងនិងចិវរ ក្នុងបុព្វបណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅ
 កាន់ស្រែកចុងគមៈនារង្ស ដើម្បីចិល្ហុបាត មិនបានរក្សាកាយ មិនបាន
 រក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនម្តងស្មារតី មិនបានសង្រួមអន្ទិយ ។
 គំនុះនោះបានឃើញមាតុត្រាម ក្នុងស្រែកម្នុងគមៈនារ ដែលស្យៀក
 ភាគមិនល្អ ឬផ្តល់មិនល្អ ពន្លឺអុចភាលចិត្តរបស់គិក្ខុនោះ ព្រោះ
 ឃើញខ្ញុំមាតុត្រាម ដែលស្យៀកភាគមិនល្អ ឬផ្តល់មិនល្អ ។
 គិក្ខុនោះមានចិត្តត្រូវពន្លឺអុចភាលហើយ គឺត្រូវលំបាកហាយដោយកាយ
 ត្រូវលំបាកហាយដោយចិត្ត ។ គិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយោធិនទេវា
 បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ្ជាទៅកាន់អាកម ហើយតប្បិប្រាប់ (សេចក្តីនេះ)
 ដល់កិក្ខុពាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំកុរុណាត្រូវពន្លឺអុចភាល
 ហើយ ត្រូវពន្លឺគ្របសន្តិក៏ហើយ មិនអាចដើម្បីទឹកគ្រប់គ្រង
 ខ្ញុំព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំកុរុណាទឹកប្រកាសខ្ញុំកាតវិទ្ធាន ជាអ្នកមាន
 កម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលាខ្ញុំសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បី
 រកទេវតាមាមាញ ។ គិក្ខុនោះរត់ទៅកាន់អាកមហើយប្រាប់ (សេចក្តី
 នោះ) ដល់កិក្ខុពាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោពាំងឡាយ ខ្ញុំកុរុណាត្រូវ
 ពន្លឺអុចភាលហើយ ត្រូវពន្លឺគ្របសន្តិក៏ហើយ ខ្ញុំកុរុណាមិនអាច

ត្រឡប់វិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខានុទ្ធល្យំ អារក្ខត្វា សិក្ខុំ
 បព្វត្វាយ ហិណយាវត្ថុស្សមិគិ ។ ភមេនំ សត្រឡា-
 ចារី ឱវន្តិំ អនុសាសន្តិ អប្បស្សនា អារុសោ
 កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា
 អាទិណេវ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អង្គិកុត្តល្យមមា កាមា
 វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហូបាយាសា អាទិណេវ
 ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ មំសវេស្សមមា កាមា វុត្តា ភគវតា...
 តិណ្ណក្ខមមា កាមា វុត្តា ភគវតា... អង្គិកុត្តល្យ-
 មមា កាមា វុត្តា ភគវតា... សុបិណក្ខមមា កាមា
 វុត្តា ភគវតា... យាចិកក្ខមមា កាមា វុត្តា
 ភគវតា... វុត្តនល្យមមា កាមា វុត្តា ភគវតា...

ដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងឲ្យត្រឡប់វិយៈពុទ្ធនេ ខ្ញុំកុរុណានឹងប្រកាសឲ្យភាព
 នៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ រោលលាឲ្យសិក្ខា លៃ
 គ្រឿងមក ដើម្បីក្នុងការដាក់វាបញ្ចេញ ។ សត្រឡាចារីបុគ្គលទាំងឡាយ
 ក៏ខ្លាំង ប្រៀនប្រដៅឲ្យគិតនោះថា ម្ចាស់អារុសោ តាមទាំងឡាយ
 មានសេចក្តីស្រឡាតិច មានខ្ពុត្តរច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
 ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ ។ តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ធ្លីធ្លី មានខ្ពុត្ត
 ច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណ
 ច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ តាមទាំងឡាយ
 មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ... តាម
 ទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហើយ... តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ .. តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ... តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ... តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ... តាមទាំងឡាយ មានបុគ្គលដ៏ស្រាម ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ហើយ...

ទុតិយចន្ទវគ្គសោត យោគាជីវិត្តោ

អសំសុទ្ធចមា កាមា វុត្តា កតវតា... សត្តិ
 សុល្លបមា កាមា វុត្តា កតវតា... សប្បសិទ្ធចមា
 កាមា វុត្តា កតវតា ពហុទុក្ខា ពហុនាយាសា
 អាជីវេ ឯត្ត កំយោ ។ អភិរមនុ អាយស្មា
 ត្រឡប់រិយេ មា អាយស្មា សិក្ខាទុក្ខល្យំ អាវិកត្តា
 សិក្ខំ បទុក្ខាយ ហិណយាវត្តិតំ ។ សោ សត្រញ-
 ចារិហំ ឯវំ ឱវនិយមាទោ ឯវំ អនុសាសិយមាទោ
 ឯវមាហា ឧស្សហិស្សាមិ អាវុសោ ចារិយិស្សាមិ
 អាវុសោ អភិរមិស្សាមិ អាវុសោ ធនាទាហំ អាវុសោ
 សិក្ខាទុក្ខល្យំ អាវិកត្តា សិក្ខំ បទុក្ខាយ ហិណយា-
 វត្តិស្សាមិតំ ។ សេយ្យថាបំ សោ កិក្ខុវេ យោតា-
 ជីវេ អសំចម្ពំ កហេត្វា ធនុក្ខណាបំ សន្ធិប្បិក្ខា

ទុតិយចន្ទវគ្គសោ យោគាជីវិត្តោ

កាមទាំងឡាយ មានបេតាដូចជាគំប៉កនឹងជ្រៀម ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់ហើយ .. កាមទាំងឡាយ មានបេតាដូចជាគុណសំរែង
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ.. កាមទាំងឡាយ មានបេតាដូច
 ជាក្បាលគស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន របស់
 ក្នុងកាមនេះ មានប្រមណៈច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហើយ ។ លោកដ៏មានអាយុ ចូរត្រិតអក្ខន្តត្រញប់យធម៌ចុះ លោក
 ដ៏មានអាយុ កុំប្រកាសខ្លួនភាពខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងធម៌ចាកសិក្ខា
 ហើយពោលលាខ្លួនសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីគេទៅកតាបវិញឡើយ។
 កិច្ចនោះកាលសត្រញប់បុគ្គលទាំងឡាយ ខ្លាចយ៉ាងនេះ ជ្រៀម
 ប្រដៅយ៉ាងនេះ កិរកាលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំកុណា
 នឹងព្យាយាម ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំកុណានឹងទ្រទ្រង់ ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំ
 កុណានឹងត្រិតអរ ម្ចាស់អាវុសោ វេទ្យនេះ ខ្ញុំកុណាមិនទាន់ប្រកាស
 ខ្លួនភាពខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងធម៌ចាកសិក្ខា ហើយពោលលាខ្លួនសិក្ខា
 វិលត្រឡប់មក ដើម្បីគេទៅកតាបវិញទេ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ
 យោគាជីវិត្តោនោះ កាន់ដាវនឹងទែល សៀកខ្លួននឹងបំពង់ត្រញប់ហើយ

វិយុទ្ធក្នុង សង្កាម ឧត្តរតិ សោ តស្មី សង្កាមេ ឧស្ស-
 ហតិ វាយមតិ តមេធំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរ
 ឧបសិក្ខន្តំ តមេធំ អបទេន្តំ អបទេត្វា ញាតកាធំ
 ទេន្តំ តមេធំ ញាតកា ឧបដ្ឋហន្តំ បរិចរន្តំ ។
 សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមាសោ បរិចរិយមាសោ
 វដ្ឋាតិ តត្ថា អាពាសា តថ្មបមាហំ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 ពុត្តលំ វជានិ ។ ឯវរោមិ ភិក្ខុវេ ឥនេកក្កោ
 បុត្តលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្រោ យោធាជីវ-
 រមោ បុត្តលោ សន្តោ សវិជ្ជាមាសោ ភិក្ខុសុ ។
 មុន ចបរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាតរិ តាមំ វា ធិកមំ វា
 ឧបទំស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុត្តល្ហាសមយំ
 ធិកាសេត្វា បត្តចិវរោទាយ តមេវ តាមំ វា
 ធិកមំ វា ចិណ្ហាយ បរិសតិ រត្តិកេនេវ
 កាយេន រត្តិកាយ វាទាយ រត្តិកេន ចិក្កេន
 ឧបដ្ឋិកាយ សតិយា សំវុតេហិ ឥទ្ធិយេហិ ។
 សោ ចត្តុតា រូបំ ធិស្វា ន ធិមិក្ខុត្តាហិ ហោតិ

ចូលកាន់សង្ក្រម ដែលប្រយុទ្ធក្លែកគ្នា យោធាជីវៈនោ វំព្យាយាម
 ខ្លះខ្លះ ក្នុងសង្ក្រមនោះ ពួកយោធាជីវៈជីវៈ គឺចាត់ខ្លួនយោធាជីវៈ
 នោះឯង ដែលកំពុងតែទំព្យាយាម ខ្លះខ្លះបាន គឺចាប់ខ្លួន
 យោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឱ្យផល
 ញាតិវាំងឡាយ ពួកញាតិក៏ទុកបំរុង បម្រើឱ្យយោធាជីវៈនោ
 យោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិ ទំទុកបំរុង បម្រើ ក៏បានសរ
 សើយចាកកាតាធានាទៅ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំង
 ឡាយ គង់គតពាលខ្លះបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមាយ្យដូច្នោះដែរ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព
 យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ឧបមាដូចជា
 យោធាជីវៈវិ ២ តែឯងមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុវាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំង
 ឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុចូលទៅព័ទ្ធតាក់អាស្រ័យនឹងស្រុកឬទីតម
 ណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្ងៀមស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រទឹកដ៏ធំ ក្នុងចុក្កុណ-
 សមិយ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកឬទីតមនោះ ដើម្បីចិណ្ហបាត បាន
 រក្សាភាយ រក្សាវិចារ រក្សាចិត្ត ធម្មលំស្អាតិ សង្រឹមវង្រិយ ។
 ភិក្ខុនោះ ឃើញខ្លួនដូចជាយចុក្កុហើយ តែមិនបានក្នុងការទំនៀមទំល្អ

ធានុញ្ញក្នុងក្តាហ៍ យត្វាធិការណាមេនំ ចក្កុទ្ធិយំ
 អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមទស្សា ខាបតា អកុ-
 សលា ធម្មា អន្តាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជិមជ្ជតិ
 រក្ខតិ ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុទ្ធិយេ សំវរំ អាមជ្ជតិ ។
 សោតេន សន្តំ សុត្វា... យោនេន ភន្តំ យាយត្វា...
 ជីក្កយ រសំ សាយត្វា... កាយេន ដោជ្ជតំ ធុសិត្វា..
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន ធិមិត្តក្តាហ៍ ហោតិ
 ធានុញ្ញក្នុងក្តាហ៍ យត្វាធិការណាមេនំ មជិទ្ធិយំ
 អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមទស្សា ខាបតា អកុ-
 សលា ធម្មា អន្តាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវាយ មជិមជ្ជតិ
 រក្ខតិ មជិទ្ធិយំ មជិទ្ធិយេ សំវរំ អាមជ្ជតិ ។
 សោ ចន្តានត្តំ មិទ្ធិនោតាតម្យជិក្កន្តោ វិវត្តំ សេចាសនំ
 ភជតិ អរញ្ញំ វុត្តម្មលំ មទ្ធតំ កេទុរំ ភិវត្តហំ
 សុសានំ រទមត្តំ អញ្ញោកាសំ ចលាលមុញ្ញំ ។
 សោ អរញ្ញកតោ វា វុត្តម្មលកតោ វា សុញ្ញាតា-
 កតោ វា ធិសីនតិ មល្លន្តំ អាភុជិត្វា ទុដ្ឋំ
 កាយំ ចលំនាយ មវមុទំ សតិ ធម្មជ្ជមេត្វា

មិនបានក្នុងកាន់ខ្ញុំអនុញ្ញាត៖ អភិជ្ឈានីនោមទស្ស ដែលជាអកុសល-
 ធម៌នីលាមក តែងជាប់តាមខ្ញុំបុគ្គលដែលមិនសង្រួមខ្ញុំចក្កុទ្ធិយោនា
 ព្រោះហេតុ មិនសង្រួមខ្ញុំចក្កុទ្ធិយោនា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមខ្ញុំ
 ចក្កុទ្ធិយោនា រក្សាខ្ញុំចក្កុទ្ធិយ ដល់ខ្ញុំការសង្រួមក្នុងចក្កុទ្ធិយ ។
 បានព្រមទៀតដោយត្រឡាត... បានផ្គុំគ្នាដោយច្របុះ... បាន
 ទទួលរសដោយអណ្តាត... បានកាលត្រឡប់មកដោយកាយ...
 បានដឹងព្រមទៀតដោយចិត្តហើយ តែមិនបានក្នុងកាន់ខ្ញុំ
 ធិមិត្ត មិនបានក្នុងកាន់ខ្ញុំអនុញ្ញាត៖ អភិជ្ឈានីនោមទស្ស ដែល
 ជាអកុសលធម៌ នីលាមក តែងជាប់តាមខ្ញុំបុគ្គល ដែលមិនសង្រួម
 ក្នុងចក្កុទ្ធិយោនា ព្រោះហេតុមិនសង្រួមខ្ញុំចក្កុទ្ធិយោនា ក៏ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីសង្រួមខ្ញុំចក្កុទ្ធិយោនា រក្សាខ្ញុំមជិទ្ធិយ ដល់ខ្ញុំការ
 សង្រួមក្នុងមជិទ្ធិយ ។ ភិក្ខុនាម សុត្រឡប់មកពីបណ្តាបាត
 ក្នុងវេលាព្រាយកក្កហើយ តែងនប់រកខ្ញុំសេនាសនៈដ៏ស្ងួត ក៏ព្រ
 ម្រប់លើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ ភ្នំភ្នំ ព្រៃស្មសាន ជនីព្រ ចំណល
 ទំអំនេះមិនប្តូរស្តីករឈើ ។ ភិក្ខុនាម ជាអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃក្តី
 ព្រៃម្រប់លើភ្នំ ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងួតភ្នំ ក៏អង្គុយពាក់ក្រែង កម្រិត
 កាយឱ្យត្រង់ គាំដ៏ស្មារតីឱ្យមានមុខនោះ (ទៅកាន់ព្រៃម្រប់លើ)

សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ ។ យេ ។ សោ វមេ
 វស្ស ធីវលោ បហាយ ចេតសោ ឧត្តម្ហិលសេ
 បញ្ញាយ ទុក្ខលីកវលោ វិវិច្ឆេ កាមេហំ ។ យេ ។
 ចកុត្តំ ណាធំ ឧបសម្មុដ្ឋ វិហារតំ ។ សោ ឯវ
 សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ អនត្ត-
 លោ វិតត្ថបន្តិលសេ មុទុក្ខាន កាម្មនិយេ មិតេ
 អាណេត្តេ អសភវំ ខយញ្ញាលាយ ចិត្តំ
 អភិវិជ្ជមេតំ ។ សោ វនិ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បដា-
 នាតំ ។ យេ ។ នាបរំ វន្តន្តាយតំ បដានាតំ ។ សេ-
 យ្យថាមំ សោ ភិក្ខុវេ យោធាធិវេ អសិចម្មំ កហេត្វា
 ធនុកាលាបំ សន្តម្ហិត្វា វិយ្យម្ហិត្វា សង្កាមំ ធិតាតិ សោ តំ
 សង្កាមំ អភិវិជិធិត្វា វិជិតសង្កាមោ តមេវ សង្កាមសិសំ
 អជ្ឈវសតំ តថ្ឋបមាហំ ភិក្ខុវេ វមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។
 វិវុចោមិ ភិក្ខុវេ វនិទេសាច្ឆោ បុគ្គលោ យោតិ

ភិក្ខុនារោគីលវេនិវិទូវេភិជ្ឈុ កុត្តិលោក ។ យេ ។ ភិក្ខុនារោ កិលវេនិ
 ខ្ញុំវិវលោ ចានិ វេនេ វែលវាឧបត្តិលសវនិច្ឆ កាបេដ្ឋិបញ្ញាវិទូវេ
 កម្មានិវយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាបវានិវិទូវេ ។ យេ ។ កិបាទុលកាមំ
 បកុក្ខជ្ឈាន ។ កាលវែលវិច្ឆាប្បន្ត បរិសុទ្ធផ្លូវនិ មិនមានកិលវេ
 ព្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តវនំ គួរដល់ការនាគម្ម ជាចិត្តវិជិធិ
 មិនញាប់ញ័រ យំនិទេហើយ ភិក្ខុនារោ កិបេត្តិឧបិក្ខុវេ ដើម្បី
 កាលវែលវិច្ឆា គឺព្រាងដោះស្រាយនិវិទូវេវិយាអសវេវនិកាសវៈ
 ចានិវិទូវេ ។ ភិក្ខុនារោ កិវិជិច្ឆាសវនាមវិកថា នេវាវុក្ខ ។ យេ ។
 ភិក្ខុនារោវិជិច្ឆាសវេ មន្តកាវនាគម្មវេ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាទ្យសកិច្ច
 នេវាវិកមិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចានិវិទូវេ យោធាធិវេនោ
 កាមំវាវនិវិទូវេ សៀតផ្លូវនិវិច្ឆិត្តេ ហើយចូលកាន់សង្ក្រម
 វែលវិច្ឆា យោធាធិវេនោ បានឈ្នះសង្ក្រមនោះហើយ
 កំឈ្នះថាជាអគឈ្នះសង្ក្រម នៅគ្រប់គ្រង នៅជាប្រធានលើសង្ក្រម
 នោះឯង មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុចានិវិទូវេ គេជាអគ
 កាលខ្ញុំបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមាយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចានិវិទូវេ បុគ្គលពួកនេះ កុត្តិលោកនេះ មានសភាពយំនិទេហឯង

អយំ កិក្ខុវេ បញ្ចមោ យោធានីវេមោ ឫត្តលោ
សន្តោ សំវិជ្ជមាធា កិក្ខុសុ ។ វេម ចោ កិក្ខុវេ
បញ្ច យោធានីវេមោ ឫត្តលោ សន្តោ សំវិជ្ជមាធា
កិក្ខុសុតិ ។

(៧៧) បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ អនាគតតយាធិ សម្ម-
ស្សនាធន អសមេវ អារញ្ញតេន កិក្ខុតា អប្បមត្តេន
រាតាមំនា បយំតត្តេន វិហារំតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា
អននិកតស្ស អនិកមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិ-
យាយ ។ តតមាធិ បញ្ច ។ វេម កិក្ខុវេ អារញ្ញតោ
កិក្ខុ វេតិ បដិសរិក្ខុតិ អហំ ចោ វេតហំ វេតតោ
អរញ្ញ វិហារមំ វេតតំ ចោ បន អរញ្ញ វិហារំ
អហំ វា មំ ចំសេយ្យ វិច្ឆិកា វា មំ ចំសេយ្យ
សតបដិ វា មំ ចំសេយ្យ តេន មេ អស្ស កាល-
កិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្តាហំ
វិរិយំ អារកមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
អនិកមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជា យោធានីវេ ៥ តែនិមាន
ប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុចំណីឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ បុគ្គលនេះឧបមា
ដូចជា យោធានីវេ ៥ នេះឯង តែនិមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុចំណីឡាយ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលពិចារណា
ឃើញនូវអនាគតក៏យ ៥ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកមិនប្រហែ មានព្យាយាមញ្ញក្តី
កិរិយាសឡក្តី មានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់គ្រិះនិព្វាន រឹបកាចាដើម្បីដល់នូវ
តុណ្ហិរិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានផល ដើម្បីបាននូវតុណ្ហិរិសេស
ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវតុណ្ហិរិសេស ដែលខ្លួន
មិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ក៏យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុចំណីឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញ
ដូច្នោះថា អន្តរនេះ អាក្ខរញ្ញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង រស់តប្បិចីក
អាក្ខរញ្ញក្តី ខ្លួនតប្បិចីកអាក្ខរញ្ញក្តី តែបតប្បិចីកអាក្ខរញ្ញក្តី ដែលនៅ
ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង កាលកិរិយាតប្បិមានផលអាក្ខរញ្ញដោយហេតុនោះ
អន្តរនោះ តប្បិមានផលអាក្ខរញ្ញមិនទាន់ ។ បើដូច្នោះ អាក្ខរញ្ញ
ប្រាក្ខរញ្ញសច្ច័ត្តព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវតុណ្ហិរិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់
បានផល ដើម្បីបាននូវតុណ្ហិរិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវតុណ្ហិរិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ចក្ខុវិស័យ

ឥតំ ភិក្ខុវេ មឋមំ អនាគតកម៌ សម្បត្តិសមាទេន
 អសមេវ អារក្ខៈតោន ភិក្ខុនា មច្ចុមត្តេន អនតាចំនា
 បយំតត្តេន វិហារិកុំ អប្បត្តស្ស បន្តិយា អនធិកតស្ស
 អធិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយ ។ វុទ
 ចមវំ ភិក្ខុវេ អារក្ខៈតោ ភិក្ខុ ឥតំ បដិសង្កត្តនិ
 អយំ ទោ ឯសយំ ឯតតោ អរក្ខៈ វិហារមិ ឯតតោ
 ទោ បទាហំ អរក្ខៈ វិហារន្តា វុបត្តលេន្តា វា
 បបតេយ្យំ កត្តំ វា មេ កត្តំ ត្រាបន្ទេយ្យ មិក្ខំ វា
 មេ ត្រាប្បយ្យ សេដ្ឋំ វា មេ ត្រាប្បយ្យ សត្តតា
 វា មេ វាតា ត្រាប្បយ្យំ តេន មេ អស្ស
 កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ មាត្រាចំ
 វិរិយំ អារកាមំ អប្បត្តស្ស បន្តិយា អនធិកតស្ស
 អធិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ចក្ខុវិស័យ

មូលភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុករោវិក្រ កាលបើវិចារណាយេញត្រូវ
 អនាគតកម៌វិ ទេរហើយ ជាអ្នកមិនប្រែទេ មានព្យាយាមញ្ញាត
 កិលេសឱ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនវាទៅក្រែងវាបាន ទើបកាចដើម្បី
 ដល់ខ្ញុំកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានខ្ញុំ
 កុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំ
 កុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ មូលភិក្ខុ
 ចាំឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុករោវិក្រ វិចារណាយេញដូច្នោះថា
 ឥឡូវនេះ កត្តាអញនៅ ក្នុងវិក្រម្នាក់ឯង ក៏កាលដែលកត្តា
 អញនៅ ក្នុងវិក្រម្នាក់ឯង អញ្ជើញគំរូលទៅក្តី កត្តាដែលកត្តាអញ
 បរិភោគហើយ អញ្ជើញទោសក្តី ប្រែហត់របស់កត្តាអញ អញ
 កំរើកឡើងក្តី ស្មេស្មរបស់កត្តាអញ អញកំរើកឡើងក្តី ខ្យល់ចាំឯ
 ខ្យាយ ដែលជាអមុខុម្បុកដាក់បំបែក អញកំរើកឡើងក្តី កាលកិរិយា
 អញមានដល់កត្តាអញ ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ
 អញមានដល់កត្តាអញមិនទាន់ ។ បើដូច្នោះ កត្តាអញប្រាសខ្ញុំ
 សេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់ខ្ញុំកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន
 ដល់ ដើម្បីបានខ្ញុំកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ខ្ញុំកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។

ឥតំ ភិក្ខុវេ ធុតិយំ អនាគតភយំ សម្មស្សនារោជ
 អលមេវ អារត្តានោ ភិក្ខុនា អប្បមាត្តន អាតាមិទា
 បហិតត្ថេន វិហារំភុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកវិយាយ ។ ពុទ
 ចមរំ ភិក្ខុវេ អារត្តានោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសត្តិស្តតិ
 មហំ ទោ ឯតរហំ ឯតរតោ អារត្តា វិហារនិ
 ឯតរតោ ទោ ធរយហំ អារត្តា វិហារត្ថោ វាលេហំ
 សមាគាច្ឆយ្យំ សីហោន វា ត្យត្យេន វា ធិមំជា
 វា អច្ឆន វា តរច្ឆន វា តេ មំ ធិវិតា
 វោរោមេយ្យំ តេន មេ អស្ស កាលកវិយា
 សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហត្ថាហំ វិយំ
 អាតាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកវិយាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាលើញនូវអតា-
 ភកភ័យទី២នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមា មានព្យាយាមញ្ញាំងតិលេសឱ្យ
 ក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រៃនៃព្រះ រើបំភាចដើម្បីដល់ទូកុណារិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានទូកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន
 ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ
 ពិចារណាលើញដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង
 ក៏គាល់ដល់អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ឥឡូវដូច្នោះនឹងមើល
 សាហៅទាំងឡាយ គឺ រាជសីហ៍ក្តី ទ្វាជក្តី ទ្វាជម្សនីក្តី ទ្វាយ័ក្តី
 ទ្វាគ្រីក្តី មើលសាហៅទាំងនោះ ឥឡូវដូច្នោះបង់អាត្មាអញទាន់ក៏
 កាលកិរិយា ឥឡូវមានដល់អាត្មាអញដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយ
 នោះ ឥឡូវមានដល់អាត្មាអញមិនទាន់ ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រាស
 នូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់ទូកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន
 ដល់ ដើម្បីបានទូកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ នូវកុណារិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។

នំនំ កិក្ខុវេ ភតិយំ អនាគតភយំ សម្មស្សមាទេន
 អលមេវ អារញ្ញកោន កិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិទា
 បហិតត្តេន វិហារិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយ ។ មុន
 ធម៌ កិក្ខុវេ អារញ្ញកោ កិក្ខុ ផតិ បដិសញ្ញក្ខតិ អហំ
 ទោ ឯតរហំ ឯតកោ អរញ្ញា វិហារមិ ឯតកោ ទោ
 បទាហំ អរញ្ញា វិហារញោ មាលាវេហំ សមាគន្ធយ្យំ
 កតកម្មេហំ វា អកតកម្មេហំ វា តេ មំ ជីវិតា
 ហេរោបេយ្យុំ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ
 មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្តាហំ វិរិយំ អារកាមិ
 អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស អនិកមាយ អសច្ចិ-
 កតស្ស សច្ចិកិរិយាយាតិ ។ នំនំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថំ អនា-
 តតភយំ សម្មស្សមាទេន អលមេវ អារញ្ញកោន កិក្ខុនា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញខ្ញុំ
 អនាគតភយំ ច ខេរហើយ ជាអ្នកមិនប្រថាវ មានព្យាយាម
 ញ្ញាតិកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ចូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន រើបកាច
 ដើម្បីដល់ខ្ញុំគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានខ្ញុំ
 គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំ
 គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នោះ
 អង្គុរិទៈ អត្តាអញ្ចៈនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ក៏កាលដែលអត្តាអញ
 នៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ឧប្បិដ្ឋប្រទេននិក្ខតោរ ដែលប្តីចោរកម្ម
 ហើយក្តី ដែលមិនទាន់បានធ្វើចោរកម្មក្តី ចោរទាំងនោះឧប្បិដ្ឋាច់
 បដិខ្ញុំពេក្ខុអញចាកជីវិតទៅ កាលកិរិយា ឧប្បិទានដល់អត្តាអញ
 ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ ឧប្បិទានដល់អត្តាអញនិទ
 ខាន ។ បើដូច្នោះ អត្តាអញប្រាណ្ឌនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បី
 ដល់ខ្ញុំគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានខ្ញុំគុណ-
 វិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញខ្ញុំអនាគតភយំ ២ ខេរហើយ

អប្បមត្តោ អាតាបិដា បហិតត្តោ វិហារិកុំ អប្បត្តស្ស
 បត្តិយា អនធិតតស្ស អធិតមាយ អសច្ចិកតស្ស
 សច្ចិកិរិយាយ ។ បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ អាវញ្ញកោ
 កិក្ខុ វតិ មដិសត្តិក្ខតិ អហំ ទោ ដនហំ ដនកោ
 អញ្ញោ វិហារមិ សត្តិ ទោ មនារញ្ញោ វិលា
 អមនុស្សោ តេ មំ ជីវិតា កេណេមយ្យំ តេន មេ អស្ស
 កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ពាត្វាហំ
 វិរិយំ អាវាមំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិតតស្ស
 អធិតមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយាតិ ។
 វតិ កិក្ខុវេ បក្កុមំ អនាតតកយំ សម្មស្សមារោន
 អលមេវ អាវញ្ញកោន កិក្ខុវា អប្បមត្តោ អាតា-
 បិដា បហិតត្តោ វិហារិកុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា

ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ្ជាំងកិរិយាសិទ្ធិក្តៅ មានចិត្តបញ្ចូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបកាចដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់
 បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បី
 ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាទៀត កិក្ខុអ្នកនៅវិទ្រ ពិចារណាយើញ
 ដូច្នោះ ឥច្ចុវនៈ កាត្តអញ្ញោ ក្នុងវិទ្រកែឆ្នាំកង ប្រសិនបើមាន
 អមនុស្សកំណាចនៅក្នុងវិទ្រ អមនុស្សកំណាចទាំងនោះ គប្បីផ្តាច់បង់
 នូវកាត្តអញ្ញោករិកទៅ កាលកិរិយា គប្បីមានដល់កាត្តអញ្ញោ ដោយ
 ហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ គប្បីមានដល់កាត្តអញ្ញោមិនទាន់ ។ បើ
 ដូច្នោះ កាត្តអញ្ញោប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកនៅវិទ្រ
 កាលបើពិចារណាយើញនូវអនាគតិយទី ៨ នេះហើយ ជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ មានព្យាយាមញ្ជាំងកិរិយាសិទ្ធិក្តៅ មានចិត្តបញ្ចូនទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ទើបកាចដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់

អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ អសច្ច័ត្តតស្ស សច្ច័-
 ក្រិយាយ ។ ឥតាមិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អនាគត-
 កយាមិ សម្មស្សនំនេន អលមេវ អាត្មានេន
 ភិក្ខុតា អប្បមត្តេន អាតាមិថា បយិតត្តេន
 វិហរិត្តំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ
 អសច្ច័ត្តតស្ស សច្ច័ក្រិយាយាតិ ។

(៧៨) បញ្ចមាមិ ភិក្ខុវេ អនាគតកយាមិ សម្ម-
 ស្សនានេន អលមេវ ភិក្ខុតា អប្បមត្តេន អាតាមិថា
 បយិតត្តេន វិហរិត្តំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនិច្ចតស្ស
 អនិច្ចតាយ អសច្ច័ត្តតស្ស សច្ច័ក្រិយាយា ។ តតតមាមិ
 បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចត្តតិ អមំ
 ទោ ឯតមិ ធមារោ យុវិ សុស្ស តាឡានេសោ

ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់
 នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅក្រៅ កាលបើពិចារណាលើញម្ហូរអាសាគក៍យ
 ទាំង៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ្ញាតិកិលេសឱ្យ
 ក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់នូវគុណ-
 វិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសាលពិចារណាលើញម្ហូរ
 អាសាគក៍យ៥ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ្ញាតិកិលេស
 ឱ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់នូវ
 គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួន
 មិនទាន់បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ។ អាសាគក៍យ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចនូវ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភវសាសនានេ ពិចារណាលើញដូច្នេះ
 ថា អន្សរនេ តាត្ថកញ្ញោក្តៅក្តៅ កំឡោះ ផែនី មានសក់នៅស្រែល

កង្រៃ យោគូទេន សមន្តកតោ បដមេន
 វយសា ហោតិ ទោ មន សោ សមាយោ យំ ឥមំ
 កាយំ ជក ធុសតំ ជីណ្ណាន ទោ មន ជកយ
 អភិក្ខានន ឧ សុកកំ កុទ្ធានំ សាសនំ មនសិកាតំ
 ឧ សុកកនំ អញ្ញាវនបត្តានិ បត្តានំ សេនាសនានំ
 បដិសេវិតំ ឬក មំ សោ នឌោ អនត្តតំ អនិដ្ឋោ
 អកាត្តោ អមនាថា ហត្ថាហិ បដិកត្តោ វិយំ
 លកាមំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស អនិ-
 កមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយ យេនាហំ
 នឌោ សមន្តកតោ ជីណ្ណាកោមិ ជាសុំ^(១) វិហរិស្សា-
 មិតំ ។ ឥនំ ភិក្ខុវេ បដមំ អនាគតភយំ សម្បស្ស-
 ហនេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាមិថា
 បហិតត្តេន វិហរិតំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកិរិយាយ

១ ឧ. ម. ពាល ។

ប្រកបដោយវ័យចំរើន គឺបដមវ័យទៅឡើយ សម័យដែលជកមក
 បំពេញវិញ្ញាណកាយនេះ វែងមានដោយពិត គឺកាយដែលទាស់
 ត្រាំត្រា ត្រូវជកមកគ្របសន្តិភ័យហើយ មិននាំយន្តិវិញ្ញាណក្នុងចិត្ត
 នូវការក្ស័យប្រយោជន៍ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន មិននាំយន្តិវិញ្ញាណក្នុងសេនាសនៈ
 ស្ងួត គឺជនវិទិត្យបានឡើយ គមិដែលមិនជាវិញ្ញាណ មិនជាវិ
 ក្រែកអរ មិនជាវិញ្ញាណចិត្តនោះ វែងមកដល់អត្តាអញ្ញមុន បើប្តូរ
 អត្តាអញ្ញប្រាណសច្ច័ក្សាយាមឱ្យបានមុខវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណ-
 វិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួន
 មិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ អត្តាអញ្ញ ជាអ្នកប្រកបព្រមដោយធម៌ណា
 សូម្បីខ្លួនចាស់ជរាហើយ ក៏នឹងនៅជាសុខដោយធម៌នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិច្ចាយ ភិក្ខុកាលបើពិចារណាយើងនូវអនាគតភយទី ១ នេះហើយ
 ជាអ្នកមិនប្រធាន មានព្យាយាមញ្ញាណិកវិសេសឱ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូន
 ទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើ
 ឱ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ

បុទ ចបវ៌ កិក្កុវេ កិក្កុ វតិ បដិសត្តិក្កុតិ អហំ ទោ
 ឯកវហំ អប្បកាណោ អប្បកត្តោ សមវេទានិកំធិយា
 កហណិយា សមន្តកតោ ទានិសីតាយ ទាច្ចុណ្ណាយ
 មជ្ឈិមាយ បដានក្កមាយ ហោតិ ទោ បទ សោ
 សមយោ យំ វតំ កាយំ ព្យាជំ ធុសតំ ព្យាជិតេន ទោ
 បទ ព្យាជិតោ អភិក្កតេន ន សុកវំ តុម្ពានំ សាសនំ
 បទសិកានុំ ន សុកវានិ អញ្ញវេបត្តានិ បត្តានិ
 សេនាសនានំ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ នម្មោ
 រោកច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អតិស្តោ អមថាទោ ហត្ថាហំ
 បដិកាច្ឆេវ វិរិយំ អារកាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនិ-
 កតស្ស អនិកមាយ អសន្និកតស្ស សន្និកិរិយាយ
 យេនាហំ នម្មេន សមន្តកតោ ព្យាជិតោមិ ដាសុំ
 វិហរិស្សមិតិ ។ វតំ កិក្កុវេ ធុតិយំ អនាគតកយំ
 សឿស្សមនេន អសមេវ កិក្កុចា អប្បមត្តេន
 អាតាមិថា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ សុត្តនិបាតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយរឿង ភិក្ខុវិចារណាឃើញឱ្យច្នៃថា វត្សរ៍នេះ
 អាត្មាអញមានអាណាជកិច មានទុក្ខតិច ប្រកបដោយភ្លឺនិពានុវិជលដុត
 កំដៅស្មើគ្នា មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក ជាយ៉ាងធម្មតា គួរដល់
 សេចក្តីព្យាយាម សម័យដែលព្យាជិមក ចំពោះលំន្ងូវភិកាយានេះ វេទន
 មានដោយពិត ក៏កាយដែលមានព្យាជិ ត្រូវព្យាជិមកត្របស្តីកំដៅ
 បំផុតយើងធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យតាមប្រដៅនៃ គ្រូសេដ្ឋសម្បទុបាទ មិន
 ងាយទំនឹកយំកន្លះសនាសនៈស្ងាត់ ដឹងវិទ្ធិប្រាថ្នារឿយ ធម៌ដែលមិន
 ដាច់ប្រាថ្នា មិនដាច់គ្រិកអរ មិនដាច់ពេញចិត្តនោះ វេទនបកដល់អាត្មា
 អញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញត្រឡប់សេចក្តីព្យាយាមឱ្យបានមុនវិញ
 ដើម្បីដល់ឱ្យគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានឱ្យគុណ-
 វិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ឱ្យគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ អាត្មាអញប្រកបដោយធម៌ណា
 សម្បូរមានព្យាជិកំនើតនៅជាសុខដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលបើវិចារណាឃើញឱ្យអនាគតភ័យទី ២ នេះហើយ ជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ មានព្យាយាមញ៉ាំងកិលេសរៀក មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
 គ្រូនិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់ឱ្យគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់

អនធិកតស្ស អធិកមាយ អសង្ខតាតស្ស សង្ខ-
 កាវិយាយ ។ បុន ចមរំ ភិក្ខុវេ កំត្តុ ឥតិ
 បដិសញ្ញិក្ខតិ ឯតាហិ ទោ^(១) សុសស្សំ សុលក-
 បិណ្ឌំ សុតារំ ទត្ថោន មត្តហោន យាយេតុំ ហោតិ
 ទោ បន សោ សមយោ យំ ទុត្តិក្ខំ ហោតិ
 ទុស្សស្សំ ទុល្លភបិណ្ឌំ ន សុតារំ ទត្ថោន មត្តហោន
 យាយេតុំ ទុត្តិក្ខុ ទោ បន មទុស្សន យេន សុតិក្ខំ
 តេន សង្កម្ពំ តត្ថ សង្កណិកាវិហារោ ហោតិ
 អាភិណ្ឌាវិហារោ សង្កណិកាវិហារោ ទោ បន សតិ
 អាភិណ្ឌាវិហារោ ន សុតារំ តុន្ទានំ សាសនំ មន-
 សិកានុំ ន សុតារាជំ អាញាវចមន្ទានំ បន្ទានិ
 សេនាសនាជំ បដិសេវិតុំ ធុរា មំ សោ នន្ទោ ភាកច្ឆតិ
 អនិដ្ឋោ អតាដ្ឋោ អមនាថោ ហត្ថាហំ បដិកាត្ថេវ វិរិយំ
 អាវកាមំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិកតស្ស អធិកមាយ

១ ឧ. ម. ឧតាហិ ទោ សុតិក្ខំ សុសស្សំ ។

ដើម្បីបានទូរុក្ខណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ទូរុក្ខណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំង
 ខ្សោយ មួយទៀត ក៏ក្នុងការណាមួយផ្សេងៗ វាទាំងនេះ សំខ្លួនល្អ
 បំណុលបានបាននិយ ស្រួលដើម្បីនឹងព្យាយាម ស្វែងរកមកចិញ្ចឹមជីវិត
 បាននិយ ក៏សម័យដែលមានទុរិក្ខ សំខ្លួន មិនល្អ បំណុលបាន
 បានដោយគ្រ មិននិយដើម្បីនឹងព្យាយាម ស្វែងរកមកចិញ្ចឹមជីវិតបាន
 ឡើយ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏តែងទៅកាន់ទីដែលមានកិច្ចការណ៍ ក្នុងវេលា
 ដែលស្រុកភើរមានទុរិក្ខ ការនៅច្រឡកច្រឡំ ការនៅដេរោស
 ក្នុងទីដែលមានកិច្ចការណ៍នោះ រមែងមាន ការបើការនៅច្រឡកច្រឡំ
 ការនោះជាសមាទហើយ មិននិយនឹងធ្វើក្នុងចិត្តខ្លួនពាក្យប្រៀន
 ច្រើនព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានទេ មិននិយនឹងគប់កសេនាសនៈស្ងាត់
 គឺដង្ហែត្របានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីគ្រកអរ មិនជាទី
 ពេញចិត្តនោះ រមែងមកដល់អាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញ
 ប្រាកដសេចក្តីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីផលទូរុក្ខណវិសេស ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានទូរុក្ខណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន

អសន្តិកាតស្ស សន្តិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មន
 សមញ្ញាគតោ ធុត្តិកេត្តចំ ដាសុំ វិហរិស្សមីតិ ។
 វេទំ កិក្ខុវេ តតិយំ អនាគតកយំ សម្មស្សមាលន
 អលមេវ កិក្ខុវា អប្បមត្តន អាតាបិយា បហំតត្តន
 វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិគតស្ស អនិកមាយ
 អសន្តិកាតស្ស សន្តិកិរិយាយ ។ មុន ចប់ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ វេតិ បដិសភ្នំត្តតិ ឯកហំ ទោ មនុស្ស
 សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ទំរោធកិក្ខុតា
 អញ្ញមញ្ញំ មិយទក្ខហំ សម្មស្សន្តា វិហរន្តិ ហោតិ
 ទោ បទ សោ សមយោ យំ កយំ ហោតិ អដ្ឋ-
 វិសង្ការោ ចក្កសមាទ្ធិ ជាទមនា បរិយាយន្តិ
 កយេ ទោ បទ សតិ មនុស្ស យេន ទេមំ តេន
 សង្កមន្តិ តតុ សង្កណិកាវិហារេ ហោតិ អាតិស្តាវិហារ-
 រោ សង្កណិកាវិហារេ ទោ បទ សតិ អាតិស្តាវិហារេ

ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូទៅកុណារិសស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ អាត្មាអញ្ញប្រកបដោយធម៌ណា សូម្បីក្នុងទុក្ខកិល្យសម័យ
 ក៏នឹងទៅសប្បាយដោយធម៌នោះ ។ ឆ្ងល់កិក្ខុវេតិ ឱ្យយ កិក្ខុកាល
 ពិចារណាឃើញនូវអនាគតកយំ ព្រោះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ ទាន
 ព្យាយាមញ្ញតិ កិលេសឱ្យភ្លេច មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 រើបរាជ្ជដើម្បីដល់ទូកុណារិសស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បី
 បានទូកុណារិសស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូ
 កុណារិសស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ។ ឆ្ងល់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុពិចារណាឃើញដូច្នោះហើយ ឱ្យវាទះ
 មនុស្សទាំងឡាយ ជាអ្នកត្រិមាត្រីនិព្វាន រិតយកគ្នា មិនវែងឆ្ងា
 ដូចជាទឹកដោះលាយដោយទឹក ក្រឡេកមើលគ្នានឹងគ្នា ដោយចក្ខុ
 ជាទីស្រឡាញ់ ក៏សម័យដែលមានភ័យ ពិចារណាប្រើក ក្នុងដង
 វិប្រាហ័យ ពួកអ្នកដទៃទៀត ក៏ទាំងឡាយកាន់ចក្ខុយានៈហើយបរទៅ
 (កាន់ទិសផ្សេងៗ) ក៏កាលបើភ័យទាន់ហើយ មនុស្សទាំងឡាយវិភង្គទៅ
 កាន់ទីជីវ្យមក្សន្ត ការនៅច្រឡកច្រឡំ ការនៅដេរដាស ក្នុងទីឆោរ
 វេទនិមាទ កាលបើការនៅច្រឡកច្រឡំគ្នា ការនៅដេរដាសទាន់ហើយ

ទោ បទ សោ សមយោ យំ សង្កេ កំជ្ជតិ
 សង្កេ ទោ បទ កិឡេ ទ សុត្តេ តុត្តាជំ
 សាសនំ មនសិកាតុំ ទ សុត្តេ ទ អក្កវគ្គបទ្ធាជំ
 បទ្ធាជំ សេនាសនាជំ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ
 ទន្ទោ អាតច្ឆតិ អនិទ្ទោ អតាន្ទោ អមតាចោ
 ហត្ថាហំ បដិគាត្រេ វិយំ អាវាមិ អប្បត្តស្ស
 បត្តិយា អននិកតស្ស អនិកមាយ អសច្ឆិកតស្ស
 សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ទន្ទេន សមញ្ញាតោ
 កិឡេមិ សង្កេ ជាសុំ វិហារិស្កមិតំ ។ ឥនំ កិក្កេវ
 បញ្ចមំ អនាគតកយំ សម្មស្សមាទេន អលមេវ
 ភិក្កុយា អប្បមត្តេន អាតាបិចា បហំតត្តេន
 វិហារិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អននិកតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។
 ឥមាជំ ទោ កិក្កេវ បញ្ច អនាគតកយាជំ
 សម្មស្សមាទេន អលមេវ ភិក្កុយា អប្បមត្តេន

សម័យដែលសង្ឃបែកបាក់គ្នា វេទន៍មានដោយពិត កាលបើសង្ឃបែក
 បាក់គ្នាហើយ មិនងាយនឹងធ្វើឲ្យកុណវិសេស ព្រោះប្រដៅព្រះ
 សព្ទសម្មុទ្ធាន មិនងាយនឹងរំលោភសមាសនៈស្ងាត់ គឺដងវិទ្ធិបាទ
 រឿយ ដើម្បីដែលមិនដាច់វិទ្ធិបាទ មិនដាច់វិទ្ធិកមា មិនដាច់ពេញចិត្តចំពោះ
 វេទន៍មនសីកាតុំ អក្កវគ្គបទ្ធាជំ បើដូច្នោះ កត្តាអញ្ញាប្រាសាទក្តី
 ព្យាយាមឱ្យបានដុះវិញ ដើម្បីដល់ឡូកុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់
 បានដល់ ដើម្បីបានឡូកុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាប់ឡូកុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ កត្តា
 អញ្ញាប្រាសាទដោយធម៌ណា កាលបើសង្ឃបែកបាក់គ្នាហើយ ក៏នឹងទៅ
 សប្បាយដោយធម៌នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ភិក្កុកាលពិចារណា
 ឃើញឡូអនាគតក៏យថ នេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ្ញាត
 កិលេសឱ្យក្តៅ មានចិត្តចម្រើនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់
 ឡូកុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានឡូកុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឡូកុណវិសេស ដែលខ្លួន
 មិនទាន់បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ភិក្កុកាល
 ពិចារណាឃើញឡូអនាគតក៏យ ថ យានីនេះឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ

អាតាមិចា បហិតត្ថេន វិហារិត្តំ អប្បត្តស្ស
បត្តិយា អននិកតស្ស អនិកមាយ អសច្ចិកតស្ស
សច្ចិកវិយាយាតំ ។

(៧៩) បត្តិមាជំ កំត្តុវេ អនាគតកយាជំ ឯត-
យោ អសមុប្បដ្ឋានំ អាយតិ សមុប្បដ្ឋិស្សន្តំ តាជំ
កេ បដិគុដ្ឋិតទ្វាជំ បដិគុដ្ឋិត្វា ច តេសំ បញា-
នាយ វាយមិត្តំ ។ កតមាជំ បត្តា ។ កវិស្សន្តិ
កំត្តុវេ កំត្តុ អនាគតមទ្ធាជំ អភាវិតតាយា
អភាវិតសីលា អភាវិតចិញ្ចា អភាវិតប្បញ្ញា តេ អភាវិ-
តតាយា សមាទា អភាវិតសីលា អភាវិតចិញ្ចា
អភាវិតប្បញ្ញា អញ្ញោ ទុបសម្បទេស្សន្តិ តេមិ ន
សត្តិស្សន្តិ វិនេត្តំ អនិសីលេ អនិច្ចេត្តេ អនិប្បញ្ញាយ
តេមិ កវិស្សន្តិ អភាវិតតាយា អភាវិតសីលា អភាវិ-
តចិញ្ចា អភាវិតប្បញ្ញា តេ អភាវិតតាយា សមាទា

មាតក្សយាមញ្ញាវិកិលេសទ្យក្កោ មានចិត្តបញ្ជូនវាកាន់ព្រះនិព្វាន
រើបអាចដើម្បីដល់ត្រូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនបានដល់ ដើម្បី
បានខ្ញុំគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនបានបាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំ
គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនបានបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ អនាគតក៏យនេះ មាន ៥ យ៉ាង
មិនបានកើតឡើង ក្នុងកាលវេទនានេះទេ នឹងកើតឡើងទៅ ក្នុងវាជីមុន
អ្នកវាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់ខ្ញុំអនាគតក៏យវាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់
ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ឲ្យអនាគតក៏យវាំងនោះចេញ ។ អនា-
គតក៏យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ក្នុងកាលវេ
យូរវែងទៅក្នុងអនាគត ភិក្ខុវាំងឡាយនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបាន
ចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ បើភិក្ខុវាំង
នោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិន
បានចំរើនបញ្ញាហើយ នឹងញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យរូបសម្បុរ ភិក្ខុវាំង
នោះនឹងនឹងមិនអាចដើម្បីទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនឹងអធិបញ្ញាបាន
ឡើយ ភិក្ខុវាំងនោះនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបាន
ចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា កាលបើភិក្ខុវាំងនោះមិនបានចំរើនកាយ

អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា អញ្ញោ
 ធម្មសម្មាទេស្សន្តិ តេមិ ធម្ម សត្តិស្សន្តិ វិទេតុំ
 អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិប្បញ្ញាយ តេមិ ភវិស្សន្តិ
 អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភា-
 វិតប្បញ្ញា ។ នតិ ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មសង្កាសា
 វិទយសង្កាសោ វិទយសង្កាសា ធម្មសង្កាសោ ។
 នធិ ភិក្ខុវេ បឋមំ អនាគតគយំ វេតេហិ អស-
 ម្មវ្យន្តំ អាយតី សមុប្បន្និស្សតិ តិ វោ បដិ-
 ទុដ្ឋិតតំ បដិទុដ្ឋិតា ច តស្ស បហាជាយ វាយមិ-
 តតំ ។ មុធម ធម្មំ ភិក្ខុវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខុ អនាគត-
 មន្ទានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា
 អភាវិតប្បញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមាធិ អភាវិត-
 សីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា អញ្ញោសំ ធិស្សយំ
 ធម្មស្សន្តិ តេមិ ធម្ម សត្តិស្សន្តិ វិទេតុំ អធិសីលេ
 អធិចិត្តេ អធិប្បញ្ញាយ តេមិ ភវិស្សន្តិ អភាវិតកាយា

មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយទើប
 ញ្ញាវិបុលដទៃទៀតសម្បទ ភិក្ខុវាំងនោះឯង នឹងមិនអាចដើម្បី
 ទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនឹងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុវាំងនោះ
 មុនជាទីនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត
 មិនបានចំរើនបញ្ញាដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ការទូចវិន័យ
 ព្រោះទូចធម៌ ការទូចធម៌ ព្រោះទូចវិន័យ ដោយប្រការថ្លៃថ្នូរឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាអនាគតគយ ទី ១ មិនទាន់កើតឡើង
 ក្នុងកាលវេទនាទេ នឹងកើតឡើងនៅក្នុងខាងមុខ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 ក្នុងដីច្បាស់នូវអនាគតគយនោះ កុំដឹងច្បាស់ហើយ ក្នុងព្រាយម
 ដើម្បីលរបដិទុវេអនាគតគយនោះលាវេទនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងកាលដើម្បីអវិជ្ជិវេទនា ក្នុងអនាគត ភិក្ខុវាំងឡាយ
 នឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបាន
 ចំរើនបញ្ញាទេ បើភិក្ខុវាំងនោះមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល
 មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ឲ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុវាំង
 ឡាយដទៃ ភិក្ខុវាំងនោះឯង ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងទូន្មាន ក្នុងអធិសីល
 អធិចិត្ត នឹងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុវាំងនោះនឹងមិនបានចំរើនកាយ

អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា តេ
 អភាវិតកាយា សមាទា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា
 អភាវិតប្បញ្ញា អញ្ញោសំ ធិស្សយំ ធិស្សន្តំ តេថិ ធន
 សត្តិស្សន្តំ វិនេតុំ អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិប្បញ្ញាយ
 តេថិ កវិស្សន្តំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា
 អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា ។ វេទិ ទោ កិក្ខុវេ
 ធម្មសន្តោសា វិនយសន្តោសោ វិនយសន្តោសា
 ធម្មសន្តោសោ ។ វេទិ កិក្ខុវេ ទុតិយំ អនាគត-
 កយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្តំ អាយតិ សមុប្បន្តិស្សន្តិ
 តំ រោ បដិទុដ្ឋិតតំ បដិទុដ្ឋិត្តា ច តស្ស
 បហោទាយ វាយមិតតំ ។ មុន ចបរំ កិក្ខុវេ
 កវិស្សន្តំ កិក្ខុ អនាគតមន្តានំ អភាវិតកាយា
 អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា តេ
 អភាវិតកាយា សមាទា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា
 អភាវិតប្បញ្ញា អភិធម្មកមំ វេទលុកមំ កាថេន្តា
 កណ្តំ ធម្មំ ឥត្តមមាទា ធន ត្រដ្ឋិស្សន្តិ ។

មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា កាលបើកិក្ខុ
 ទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត
 មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ឲ្យចិស្សយដល់កិក្ខុទាំងឡាយដទៃ កិក្ខុទាំង
 នោះឯង នឹងមិនអាចដើម្បីទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនិងអធិបញ្ញាបាន
 ឡើយ កិក្ខុទាំងនោះ មុនជាងនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល
 មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ការទូចរឹម ព្រោះទូចរឹម ការទូចរឹម ព្រោះទូចរឹម ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតក៏យទី ២ មិនបានរំកើរ
 ឡើង ក្នុងកាលវេទនានេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងទាំងមុន អ្នកទាំង
 ឡាយ គួរដឹងច្បាស់ទូរអនាគតក៏យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរ
 ព្យាយាមដើម្បីលះបង់ទូរអនាគតក៏យនោះចេញ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងកាលវេទនាដទៃទៅ ក្នុងអនាគត កិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបាន
 ចំរើនបញ្ញាទេ កាលបើកិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបាន
 ចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា ហើយសុំដេញទូរ
 អភិធម្មកមំ នឹងវេទលុកមំ ឈានចុះទៅកាន់ពមិទៅ ក៏មិនដឹងទូន ។

នតំ ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មសន្នាសោ វិទយសន្នាសោ
 វិទយសន្នាសោ ធម្មសន្នាសោ ។ ននំ ភិក្ខុវេ
 តតិយំ អនាគតគយំ ឯតវហំ អសមុប្បន្នំ អាយតិ
 សមុប្បន្នំស្សតិ តំ ពោ បដិគុដ្ឋិតត្វំ បដិគុដ្ឋិត្វា ច
 តស្ស មហាចាយ វាយមិតត្វំ ។ បុណ ចបរំ ភិក្ខុវេ
 អវិស្សន្តំ ភិក្ខុ អនាគតមន្ទានំ អភាវិតកាយោ
 អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា តេ
 អភាវិតកាយោ សមាទា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា
 អភាវិតប្បញ្ញា យេ តេ សុត្តន្តា តតាតតកាសិទា
 កម្ពីរា តម្ពីរត្វា លោកុត្តរា សុញ្ញតាបដិសំយុត្តា តេសុ
 កញ្ញមាទេសុ ឧ សុស្សសន្តិ ឧ សោតំ ឧ ធម៌ស្សន្តិ ឧ
 អញ្ញាចិត្តំ ឧ មជ្ឈិមេស្សន្តិ ឧ ច តេ ធម្មេ ឧ ត្តហោតត្វំ
 បរិយាបុណិតត្វំ មញ្ញស្សន្តិ យេ បណ តេ សុត្តន្តា
 កាវិតតា កាវេយ្យា ចិត្តក្ករា ចិត្តត្បញ្ញទា ពាហិវតា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូច
 វិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគត-
 គយទី៣ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវេទនានេះទេ មិនកើតឡើងពេល
 ក្នុងទាន់មុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់ខ្លះអនាគតគយនោះ លុះដឹង
 ច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ខ្លះអនាគតគយនោះចេញ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលវេទនានេះទេ ក្នុងអនាគត
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើន
 ចិត្ត មិនបានចំរើនចញ្ញាទេ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ
 មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនចញ្ញាហើយ ពួក
 ព្រះសូត្រណា ដែលជា គង្គនកកាសិក ព្រាហ្មដ្រិ (ដោយបាលី)
 ព្រាហ្មដ្រិដោយអត្ត ជាលោកុត្តរធម៌ ប្រកបដោយការសោះស្ងួត
 កាលបើព្រះសូត្រទាំងនោះ ដែលភិក្ខុកំពុងពោល (ដទៃទៀត) ក៏មិន
 ប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ មិនផ្សំនិតត្រឡប់ប្រុងស្តាប់ មិនកាន់ចិត្តដើម្បីចង់
 ដឹងសោះ ទាំងមិនសំគាល់ខ្លះដែលខ្លួនត្រូវរៀន ត្រូវទទួញយកធម៌
 នោះឡើយ បើពួកព្រះសូត្រណា ដែលករិកាតកែន ជាពាក្យកាព្យ
 ឃ្លោង មានអក្សរដ៏វិចិត្រ មានព្យញ្ជនៈដ៏វិចិត្រ ជាពាក្យទាន់ក្រៃ

សាវកភាសិតា តេសុ អញ្ញមាវេសុ សុស្ស្រសន្តិ
 សោតំ ទិណហិស្សន្តិ អញ្ញមិគ្គំ ទុបដ្ឋាបេស្សន្តិ តេ ច
 ធម្មេ ទុក្ខហេតុំ បរិយាប្បណិកតំ មញ្ញស្សន្តិ ។ ឥតិ
 ហេ ភិក្ខុវេ ធម្មសន្នោសា វិទយសន្នោសោ វិទយ-
 សន្នោសា ធម្មសន្នោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ
 អនាគតភយំ ឯតៈហិ អសមុប្បន្តំ អាយតិ សមុប្ប-
 ដ្ឋិស្សតិ តំ រា បដិពុជ្ឈិតំ បដិពុជ្ឈិតា ច តស្ស
 បណាបាយ វាយមិកតំ ។ មុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភវិស្សន្តិ
 ភិក្ខុ អនាគតមន្ទាចំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា
 អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សនាថា
 អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតប្បញ្ញា ថេរា
 ភិក្ខុ ពាហុល្លិកា ភវិស្សន្តិ សាដលិកា ទិក្ខុមាវេ
 បុព្វត្ថមា បរិវេកេ ចិត្តិត្តុទុរា ទុ វិរិយំ អារតិស្សន្តិ
 អប្បក្ខស្ស បត្តិយា អនជិតតស្ស អនិកមាយ

ជាភាសិតរបស់ហេតុវេទិតា កាលបើព្រះស្រ្តីទាំងនោះ ដែលភិក្ខុ
 កំភុសិពោល (ទើបចូកដទៃ) នឹងប្រាថ្នាចង់ស្តាប់ ផ្ទៀងគ្រឿង
 ប្រសិស្តាប់ កាន់ចិត្ត ដើម្បីចង់ដឹង ទាំងសំខាល់ខ្ញុំក្នុងវេលាខ្លួនគ្រឿង
 ត្រូវទទួញយកធម៌នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការទូចវិន័យ
 ព្រោះទូចធម៌ ការទូចធម៌ ព្រោះទូចវិន័យ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភយំ ២ មិនខានកើតឡើង ក្នុង
 កាលវេលានោះ នឹងកើតឡើងនោះទៅវាធម៌មុន អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹង
 ច្បាស់នូវអនាគតភយំនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរក្លាយជាអ្វី
 លរបង់នូវអនាគតភយំនោះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ
 ទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបាន
 ចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើន
 បញ្ញាទេ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើន
 សីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាថេរៈ នឹងមានសេចក្តីល្មោះច្រើន ជាអ្នកបង្កបង្កាយ ជា
 ប្រធាន ក្នុងការបង្កបង្កាយ ជាអ្នកលរបង់ចុះក្នុងវិវេក នឹងមិនប្រាកដ
 សេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិន
 ទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន

អសច្ច័កតស្ស សច្ច័កិរិយាយ តេសំ បច្ចិមា ននតា
 ធិដ្ឋានុតតិ អាបច្ចិស្សតិ សាមិ ភវិស្សតិ ពាហុល្លិកា
 សាមសំកា ធិក្កមិទេ បុព្វត្ថិមា បរិវេកេ ធិក្កុត្តុត្ថុក
 ន វិរិយំ អាភិស្សតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិតតស្ស
 អនិកមាយ អសច្ច័កតស្ស សច្ច័កិរិយាយ ។ នតិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មសន្តោសា វិទយសន្តោសោ វិទយ
 សន្តោសា ធម្មសន្តោសោ ។ នធិ ភិក្ខុវេ បញ្ចមំ
 អនាគតកយំ ឯតវហំ អសមុប្បន្នំ កាយតិ
 សមុប្បន្និស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតត្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ធី
 តស្ស បហាពាយ វាយនិកត្វំ ។ នមាធិ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច អនាគតកយាធិ ឯតវហំ អសមុប្បន្នាធិ

ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាប់ ប្រជុំជនដែលកើតជាភាវិក្រាយ និងដល់ខ្លួនជាខុសតិ ភាវច្បក
 កិត្តិដែលជាអករណ្តាច្រើននោះ សូម្បីប្រជុំជនដែលកើតភាវិក្រាយនោះ
 ទៀត ក៏នឹងមានសេចក្តីល្អក្រើន ជាអកបច្ចុប្បន្ន ជាប្រធាន ក្នុង
 ការបន្ទុបន្ទុយ ជាអកលបេនិប្បក្កនិវាវេក និងមិនប្រាណ្ឌេសចក្កិព្យាយាម
 ដើម្បីដល់ខ្លួនគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបានឲ្យ
 គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យគុណ-
 វិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការទូចវិន័យ ព្រោះទូចមិ ការទូចមិ ព្រោះទូចវិន័យ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតកយំ ៥ មិនទាន់កើត
 ឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ និងកើតឡើងនៅក្នុងភាវិកមុខ អ្នក
 ទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាប់ឲ្យអនាគតកយនោះ លុះដឹងច្បាប់ហើយ គួរ
 ព្យាយាមដើម្បីលបេនិប្បក្កនិវាវេកនោះចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អនាគតកយំ ៥ យ៉ាងនេះឯង មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ

អាយតី សមុប្បដ្ឋិស្សន្តិ តានិ វេ ចដិពុជ្ឈិតត្វានិ
ចដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ មហាបាយ វាយមិកត្វន្តិ ។

(៨០) បញ្ចិមាធិ កិក្ខុវេ អនាគតកយានិ វេតវហិ
អសមុប្បដ្ឋានិ អាយតី សមុប្បដ្ឋិស្សន្តិ តានិ វេ
ចដិពុជ្ឈិតត្វានិ ចដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ មហាបាយ
វាយមិកត្វន្តិ ។ កតមាធិ បក្ខុ ។ វរិស្សន្តិ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ អនាគតមន្ទានំ ចិវេ កល្យាណកាមា តេ
ចិវេ កល្យាណកាមា សមាទា វិញ្ញិស្សន្តិ
បំសុក្ខុលំកត្តំ វិញ្ញិស្សន្តិ អញ្ញវេមន្ទានំ បន្ទានិ
សេនាសនានិ កាមចំកមណជនានិសុ ឱសវិត្វា
វាសំ កម្យស្សន្តិ ចិវេហេតុ ច អនេកវិហិតំ
អនេសនំ អប្បជ្រូមំ អាមដ្ឋិស្សន្តិ ។ វេ
កិក្ខុវេ បម្រមំ អនាគតកយំ វេតវហិ អសមុប្បដ្ឋិ
អាយតី សមុប្បដ្ឋិស្សន្តិ តំ វេ ចដិពុជ្ឈិតត្វានិ

និវិកេតទៀនិវេក្ខនិវាទិមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនា-
គតក៏យទាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវ
អនាគតក៏យនោះចេញ ។

(៨០) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អនាគតក៏យនេះ មាន៥យ៉ាង
មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវេទនាទេ ដឹងកើតឡើងនៅក្នុងវាទិ
មុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតក៏យទាំងនោះ លុះដឹង
ច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតក៏យទាំងនោះចេញ ។
អនាគតក៏យ៥យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត ខឹងមានពួកកិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាល្អ
ក្នុងចិវេ កាលបើកិក្ខុទាំងនោះ ប្រាថ្នាល្អក្នុងចិវេហើយ មុនជាខឹង
លះបង់នូវបង្កក្រុលកុដុត្តិ ខឹងលះបង់នូវសនាសនៈស្លាប់ដឹងព្រៃ
ខឹងចូលទៅសម្រេចការទៅ ក្នុងស្រុក ក្នុងនិមម្បក្នុងព្រៃរាជនាមិទាំង
ឡាយ មួយយ៉ាងទៀត ខឹងដល់នូវការស្វែងរកដីមិនសមគួរ មាន
ប្រការផ្សេងៗ ព្រោះហេតុតែចិវេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
អនាគតក៏យទី ១ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវេទនាទេ ខឹងកើត
ឡើងនៅក្នុងវាទិមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតក៏យនោះ

បដិទុដ្ឋិក្ខា ច តស្ស បហានាយ វាយមិត្តំ ។
 បុណ ចបរំ ភិក្ខុវេ ករិស្សន្តិ ភិក្ខុ អនាគតមន្ទានំ
 បិណ្ឌនាតេ កល្យាណកាមា តេ បិណ្ឌនាតេ
 កល្យាណកាមា សមាទា វិញ្ញិស្សន្តិ បិណ្ឌនាតិកាត្ថំ
 វិញ្ញិស្សន្តិ អាញ្ញវេទបន្ទានិ បន្ទានិ សេនាសនានិ
 កាមនិកមរាជនាទិសុ ឱសវិក្ខា វាសំ កម្មិស្សន្តិ
 ជីវ្ហក្កនេ រសត្ថានិ បរិយេសមាទា បិណ្ឌនាតហេតុ ច
 អនេកវិហិតំ អនេសនំ អប្បជីវ្ហំ អាបន្តិស្សន្តិ ។
 ឥនំ ភិក្ខុវេ ទុតិយំ អនាគតគយំ វេសហំ អសមុប្បន្តិ
 អយតិ សុធម្មន្តិស្សនិ តំ វេ បដិទុដ្ឋិក្ខំ
 បដិទុដ្ឋិក្ខា ច តស្ស បហានាយ វាយមិត្តំ ។
 បុណ ចបរំ ភិក្ខុវេ ករិស្សន្តិ ភិក្ខុ អនាគតមន្ទានំ
 សេនាសនេ កល្យាណកាមា តេ សេនាសនេ
 កល្យាណកាមា សមាទា វិញ្ញិស្សន្តិ អាញ្ញកាត្ថំ
 វិញ្ញិស្សន្តិ អាញ្ញវេទបន្ទានិ បន្ទានិ សេនាសនានិ
 កាមនិកមរាជនាទិសុ ឱសវិក្ខា វាសំ កម្មិស្សន្តិ

លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ខ្ញុំអនាគតភ័យនោះ
 ចេញ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលជំនួយអវិជ្ជន៍ទៅ
 ក្នុងអនាគត ទ័ពិមានពួកភិក្ខុអក្រប្រាថ្នាល្អ ក្នុងបិណ្ឌបាត កាលបើ
 ភិក្ខុទាំងនោះ ប្រាថ្នាល្អក្នុងបិណ្ឌបាតហើយ មុខជាទ័ពិលះបង់បិណ្ឌបាត
 កុកក្នុង ទ័ពិលះបង់ខ្ញុំសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងវិញ្ញាណកាយចេញ ហើយ
 ទ័ពិចូលវេសវេសប្រេកាវេស ក្នុងស្រុកប្រទេសក្នុងព្រះរាជទាន់ទាំងឡាយ
 មួយយ៉ាងទៀត (ភិក្ខុទាំងនោះ) ស្វែងរកខ្ញុំសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ
 ដោយច្បងអណ្តូកហើយ ទ័ពិដល់ខ្ញុំការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ មាន
 ប្រការផ្សេងៗ ព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាត ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាអនាគតភ័យទី២ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវិញ្ញាណកាយ ទ័ពិ
 កើតឡើងក្នុងកាលវិញ្ញាណកាយ ក្នុងកាលវិញ្ញាណកាយ ក្នុងកាលវិញ្ញាណកាយ
 ភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ខ្ញុំអនាគត-
 ភ័យនោះចេញ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលជំនួយ
 អវិជ្ជន៍ទៅ ក្នុងអនាគត ទ័ពិមានពួកភិក្ខុអក្រប្រាថ្នាល្អ ក្នុងសេនាសនៈ
 កាលបើភិក្ខុទាំងនោះប្រាថ្នាល្អ ក្នុងសេនាសនៈហើយ មុខជាទ័ពិលះបង់
 ខ្ញុំសេនាសនៈកុកក្នុង ទ័ពិលះបង់ខ្ញុំសេនាសនៈស្ងាត់ដងវិញ្ញាណ ហើយទ័ពិ
 ចូលវេសវេសប្រេកាវេស ក្នុងស្រុកប្រទេសក្នុងព្រះរាជទាន់ទាំងឡាយ

សេចក្តីសង្ខេប ៦ អនេកវិហិត អនេសនំ អប្ប-
 ជ្ឈប់ អាបដ្ឋិស្សន្តំ ។ ននំ កិក្ខុវេ តតិយំ អនាគត-
 កយំ ឯតវហំ អសមុប្បន្តំ អាយតិ សមុប្បន្តិស្សតិ
 តំ វេ បដិកុដ្ឋិតតំ បដិកុដ្ឋិតតា ៦ តស្ស
 បហាបាយ វាយមិតតំ ។ មុន ចប់ កិក្ខុវេ
 កវិស្សន្តិ កិក្ខុ អនាគតមន្តានំ កិក្ខុវេសិក្ខុមាណ-
 សមណុទ្ទេសេហំ សំសម្មា វិហារិស្សន្តិ កិក្ខុវេ
 សិក្ខុមាណសមណុទ្ទេសេហំ សំសត្តេ ទោ ៦៦
 កិក្ខុវេ សតិ ឯតំ ទានិកន្តិ អនកិរតា វា ប្រឡូចវិយំ
 ចវិស្សន្តិ អញ្ញតវំ វា សន្តិសិដ្ឋំ អាបត្តិ អាបដ្ឋិស្សន្តិ
 សិក្ខុំ វា បច្ចុត្តាយ ហិណយាវត្តិស្សន្តិ ។ ននំ
 កិក្ខុវេ ចតុតំ អនាគតកយំ ឯតវហំ អសមុប្បន្តំ
 អាយតិ សមុប្បន្តិស្សតិ តំ វេ បដិកុដ្ឋិតតំ
 បដិកុដ្ឋិតតា ៦ តស្ស បហាបាយ វាយមិតតំ ។

មួយយ៉ាងទៀត ខឹងដល់ខ្ញុំការស្រឡាត់ដំបូងសមគួរ មានប្រការដូច្នោះ
 ព្រោះហេតុនៃសេចក្តីនោះ ។ ម្ចាស់កុំភ័យខ្លាច ទោះជាអនា-
 គតភ័យវិញ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវិញនោះទេ មិនកើតឡើង
 ក្នុងក្នុងខាងមុខ អ្នកភ័យខ្លាច ក្នុងដំណើរសំខ្ញុំអនាគតភ័យនោះ ពុះ
 ដំណើរសំខ្ញុំហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ខ្ញុំអនាគតភ័យនោះចេញ ។
 ម្ចាស់កុំភ័យខ្លាច មួយទៀត ក្នុងកាលដើម្បីដឹងទៅ ក្នុងអនាគត
 មិនមានពួកកុំនៅច្រឡំច្រឡំគ្នា ដោយពួកកុំខឹង សិក្ខុមាណ
 មិនសមណុទ្ទេសៈ ម្ចាស់កុំភ័យខ្លាច កាលបើការនៅច្រឡំច្រឡំ
 ដោយពួកកុំខឹង សិក្ខុមាណមិនសមណុទ្ទេសៈមានហើយ អំពើនេះ មិន
 ប្រាកដឡើយគឺថា ពួកកុំខឹងព្រឹកអនិច្ចិតិប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈផង មិន
 ត្រូវអាចគំរាមដល់សេចក្តីឯណាមួយផង មិនពោលលាខ្ញុំសំគ្រាប
 ត្រឡប់ទៅកាន់គេទេដោយគ្រប់គ្រង ។ ម្ចាស់កុំភ័យខ្លាច ទោះជា
 អនាគតភ័យវិញ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលវិញនោះទេ មិនកើតឡើង
 ក្នុងក្នុងខាងមុខ អ្នកភ័យខ្លាច ក្នុងដំណើរសំខ្ញុំអនាគតភ័យនោះ លុះ
 ដំណើរសំខ្ញុំហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់ខ្ញុំអនាគតភ័យនោះចេញ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយស្ស បញ្ចកថិយោ

បុណ្ណ ចមរំ កិក្ខុវេ កវិស្សន្តិ កិក្ខុ អនាគតមន្ទាធំ
 អាកមិកសមណុទ្ទេសេហិ សំសង្ខា វិហារិស្សន្តិ
 អាកមិកសមណុទ្ទេសេហិ សំសក្កេ ចោ បណ កិក្ខុវេ
 សតំ ឯតំ ចាដិកុដ្ឋំ អនេកវិហិតំ សង្ខំធំ តោរក-
 បរំកោតំ អនុយុត្តា វិហារិស្សន្តិ ឧទ្ធការិកំបំ ធំមត្តំ
 កវិស្សន្តិ បទវិយាមិ ហារិកក្កមំ ។ ឥតំ កិក្ខុវេ
 បញ្ចមំ អនាគតកយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតិ
 សមុប្បន្និស្សន្តិ តំ វោ បដិទុដ្ឋិតតំ បដិទុដ្ឋិតា
 ច តស្ស បហានាយ វាយមិតតត្ថំ ។ នវាដិ ចោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច អនាគតកយាដិ ឯតរហិ អសមុប្បន្នាដិ
 អាយតិ សមុប្បន្និស្សន្តិ តាដិ វោ បដិទុដ្ឋិតតាដិ
 បដិទុដ្ឋិតា ច តេសំ បហានាយ វាយមិតតត្ថំ ។

យោគីវិវេក្ខេ ភវិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ បញ្ចកថិយោ

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ មួយវិញ្ញាទៀត ក្នុងកាលនិយ្យអវិវុទ្ធិវេ ក្នុង
 អនាគត ទ័ពិមានត្រកុភិក្ខុនៅច្រកច្រកច្រក ដោយពួកពេកមិកជន
 ទ័ពិសមណុទ្ទេសៈ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលវេការៈនៅច្រកច្រកច្រក
 ដោយពួកពេកមិកជនទ័ពិសមណុទ្ទេសៈ បានហើយ កំពើទេទ័ពិព្រាម
 ឡើង គឺថា ពួកភិក្ខុនឹងប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការហើកោតនូវក្នុ
 ដែលខ្លួនសន្សំខ្លួន មានប្រការផ្សេងៗ ជាដើមនូវខ្លួនមិក្ខុ^(៦) ដ៏ព្រាក
 ជ្រាក ដោយផែនដីខ្លះ ដោយចុកស្មៅខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 នេះជាអនាគតក័យទី៨ មិនខាន់កើតឡើង ក្នុងកាលនិទ្ធាយ
 ។ ទ័ពិកើតឡើងនាវេក្នុងខាងមុខ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ក្នុងនិទ្ធាយសំរួវ
 អនាគតក័យនោះ លុះអ្វីនិទ្ធាយហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបន់នូវ
 អនាគតក័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ អនាគតក័យ ៨
 យ៉ាងនេះនឹង មិនខាន់កើតឡើង ក្នុងកាលនិទ្ធាយនេះទ ទ័ពិកើតឡើង
 នៅក្នុងខាងមុខ អ្នកចាំនិទ្ធាយ ក្នុងនិទ្ធាយសំរួវអនាគតក័យចាំនិទ្ធាយ
 លុះអ្វីនិទ្ធាយហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបន់នូវអនាគតក័យចាំនិទ្ធាយ
 ចោលចេញ ។

ចប់ យោគីវិវេក្ខ ៣

៦ ភិក្ខុនិក្ខិដោយខ្លួនឯងក្នុង ប្រើគេឲ្យដឹកក្នុង កាត់ស្មៅ ដើមឈើ ខែកឈើ ស្រែកឈើស្រស់
 ដោយខ្លួនឯងក្នុង ប្រើគេឲ្យកាត់ក្នុង នេះហៅថា ធ្វើនូវដំបូងដំប្រាកប្រាក ។ អង្គកថា ។

ទុតិយបណ្ណសារ យោគាដីវគ្គ

តស៊ូប្បាណ៍

ឧដ ១៤ លោកវិទ្យុភ្នំ(១) ៦

ទ្រេ ៦ ធម្មវិហារវិទ្យាល័យ

យោគាដីវ ៦ ទ្រេ វិទ្យាល័យ

ចន្ទារា ៦ អនាគតាភិ ១

ទុតិយបណ្ណសារ យោគាដីវគ្គ

ទុក្ខនៃយោណាដីវគ្គនោះគឺ :

និយាយអំពីរចនាវិទ្យា ២ លើក ធម្មវិហារវិទ្យាល័យ ២ លើក

ពួកយោគាដីវ: ២ លើក នឹងអនាគតភ័យ ២ លើក ។

១. ១. ១១ លោកវិទ្យុភ្នំសាលា ៦

បើកិច្ច

[៨៧] បញ្ចប់ កិច្ចការ ធម្មតា សមញ្ញតោ
ថេរោ កិច្ច សុត្តន្តបិដក អប្បយោ ៥ យោតិ
អនាថោ ៦ អតុ ៧ អភារិយោ ៨ ។ តតមេហិ
បញ្ចប់ ។ ជនិយ រដ្ឋតិ ទុសនិយ ទុស្សតិ មោហា-
និយ មុយ្ហតិ កុបនិយ កុប្បតិ មននិយ មន្តតិ ។
វាយតិ ថោ កិច្ចការ បញ្ចប់ ធម្មតា សមញ្ញតោ
ថេរោ កិច្ច សុត្តន្តបិដក អប្បយោ ៥ យោតិ
អនាថោ ៦ អតុ ៧ អភារិយោ ៨ ។ បញ្ចប់
កិច្ចការ ធម្មតា សមញ្ញតោ ថេរោ កិច្ច
សុត្តន្តបិដក បិយោ ៥ យោតិ មនាថោ ៦ កុ
៧ ភារិយោ ៨ ។ តតមេហិ បញ្ចប់ ។
ជនិយ ៨ រដ្ឋតិ ទុសនិយ ៩ ទុស្សតិ
មោហនិយ ១០ មុយ្ហតិ កុបនិយ ១១ កុប្បតិ

បើកិច្ច

(៨១) ខ្លួនកុំចាំនិទ្ធាយ កុំកុំជាថេរ ដែលប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង វេទនិមិទនិវិស្សឡញ្ចំ មិទនិវិទេញចិត្ត មិទនិវិទោត
មិទនិវិសារសិ របស់សុត្រប្បចារិកនិទ្ធាយេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកុំកុំត្រេកអរ ក្នុងការម្នាក់ជាវិទ្រេកអរ ១ ប្រឡូស្តក្នុង
ការម្នាក់ជាវិប្រឡូស្ត ១ ភីន្ត វេន្តិ ក្នុងការម្នាក់ជាវិភីន្ត វេន្តិ ១ ញាប់
ញា ក្នុងការម្នាក់ជាវិញាប់ញា ១ ស្រវឹង ក្នុងការម្នាក់ជាវិស្រវឹង ។
ខ្លួនកុំចាំនិទ្ធាយ កុំកុំជាថេរ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ១១ ឯង
វេទនិមិទនិវិស្សឡញ្ចំ មិទនិវិទេញចិត្ត មិទនិវិទោត មិទនិវិ
សារសិ របស់សុត្រប្បចារិកនិទ្ធាយេវ្យេយ ។ ខ្លួនកុំចាំនិទ្ធាយ
កុំកុំជាថេរ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង វេទនិមិទនិវិស្សឡញ្ចំ
ពេញចិត្ត ជាវិទោត ជាវិសារសិ របស់សុត្រប្បចារិកនិទ្ធាយ ។
ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកុំកុំត្រេកអរ ក្នុងការម្នាក់ជាវិ
ត្រេកអរ ១ មិទប្រឡូស្ត ក្នុងការម្នាក់ជាវិប្រឡូស្ត ១ មិទភីន្ត វេន្តិ ក្នុង
ការម្នាក់ជាវិភីន្ត វេន្តិ ១ មិទញាប់ញា ក្នុងការម្នាក់ជាវិញាប់ញា ១

មនុស្ស ឬ មនុស្ស ។ ឥតយោ ទេ កិច្ចការ
បញ្ចប់ ធម្មតា សម្មាសម្ពុទ្ធិ ថេរវគ្គ កិច្ច
សុត្របញ្ចប់ ចំណែក ច យោគី មនុស្ស ច កុ
ច ការវិធាន គាតិ ។

[៨២] បញ្ចប់ កិច្ចការ ធម្មតា សម្មាសម្ពុទ្ធិ
ថេរវគ្គ កិច្ចការ សុត្របញ្ចប់ អប្បយោ ច យោគី
អមនុស្ស ច អតុ ច អការវិធាន ច ។ ឥត-
មេហំ បញ្ចប់ ។ អវិគរោ យោគី អវិគរោសា
យោគី អវិគរោសា យោគី មនុស្ស ច បណ្ណសិ ច ។
ឥតយោ ទេ កិច្ចការ បញ្ចប់ ធម្មតា សម្មាសម្ពុទ្ធិ
ថេរវគ្គ កិច្ចការ សុត្របញ្ចប់ អប្បយោ ច យោគី
អមនុស្ស ច អតុ ច អការវិធាន ច ។ បញ្ចប់
កិច្ចការ ធម្មតា សម្មាសម្ពុទ្ធិ ថេរវគ្គ កិច្ច
សុត្របញ្ចប់ ចំណែក ច យោគី មនុស្ស ច កុ
ច ការវិធាន ច ។ ឥតមេហំ បញ្ចប់ ។ វិគរោ
យោគី វិគរោសា យោគី វិគរោសា យោគី
អមនុស្ស ច អបណ្ណសិ ច ។ ឥតយោ ទេ ។ បេ ។

មិនស្រី ក្នុងការម្នាក់ជាទីស្រី ។ ម្នាក់ក្នុងកំណត់ខ្យល់ ក្នុង
ថេរវគ្គ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង វាមិនជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
ពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សត្រូវបញ្ចប់កំណត់ខ្យល់ ។
(៨២) ម្នាក់ក្នុងកំណត់ខ្យល់ ក្នុងថេរវគ្គ ប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង វាមិនមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទី
គោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សត្រូវបញ្ចប់កំណត់ខ្យល់ ។
ធម៌ ៥ យ៉ាង គេអីខ្លះ ។ ក៏ក្នុងអង្គប្រាសចាកភ្នំ ១
មិនបាត់ប្រាសចាកភ្នំ ១ មិនបាត់ប្រាសចាកមាហា ១ ជាអង្គ
លុបបំបាត់ ១ ប្រកាន់ប្រវែងកំណត់ ១ ។ ម្នាក់ក្នុងកំណត់ខ្យល់
ក្នុងថេរវគ្គ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង វាមិនមិនជាទី
ស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់
សត្រូវបញ្ចប់កំណត់ខ្យល់ឡើយ ។ ម្នាក់ក្នុងកំណត់ខ្យល់ ក្នុងថេរវគ្គ
ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង វាមិនមិនជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សត្រូវបញ្ចប់កំណត់ខ្យល់ ។ ធម៌
៥ យ៉ាង គេអីខ្លះ ។ ក៏ក្នុងអង្គប្រាសចាកភ្នំ ១ ប្រាសចាក
ភ្នំ ១ ប្រាសចាកមាហា ១ មិនលុបបំបាត់ ១ មិនប្រកាន់
ប្រវែងកំណត់ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(៨៣) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ថេវេ
 ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីធំ អប្បយោ ច ហោតិ អមនាទោ
 ច អកុ ច អភាវធិយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
 កុហរកោ ច ហោតិ លមកោ ច ធិមិភ្នំកោ
 ច ធិប្បេសិកោ ច លាកេន លាភំ ធិដ្ឋិកិសីតា
 ច ។ វមេហិ ទោ ។ បេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ថេវេ ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីធំ
 មិយោ ច ហោតិ មនាទោ ច កុ ច ភាវធិយោ
 ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ច ច កុហរកោ
 ហោតិ ច ច លមកោ ច ច ធិមិភ្នំកោ ច ច
 ធិប្បេសិកោ ច ច លាកេន លាភំ ធិដ្ឋិកិសីតា ។
 វមេហិ ទោ ។ បេ ។

(៨៤) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ
 ថេវេ ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីធំ អប្បយោ ច ហោតិ
 អមនាទោ ច អកុ ច អភាវធិយោ ច ។ កតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ អស្សន្តោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ

(៨៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 វែងមិនជាច្រើន មិនជាចំរេញចិត្ត មិនជាចំរេញពេល មិនជា
 ចំរេញសេវា របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។
 គឺជាអ្នកប្រតិបត្តិយាប័ក្ខខ្លះ ជាអ្នកស្រវឹងខ្លះ ជាអ្នកនិយាយឱ្យខ្លះខ្លះ
 ជាអ្នកមានកលល្បិចខ្លះ ជាអ្នកស្វែងលាភដោយលាភខ្លះ ។ ធម៌
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែល
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង វែងមិនជាច្រើន មិនជាចំរេញចិត្ត មិនជា
 ចំរេញពេល មិនជាចំរេញសេវា របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង
 គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិយាប័ក្ខខ្លះ ជាអ្នកមិនស្រវឹងខ្លះ ជាអ្នក
 មិននិយាយឱ្យខ្លះខ្លះ ជាអ្នកមិនមានកលល្បិចខ្លះ ជាអ្នកមិនស្វែងលាភ
 ដោយលាភខ្លះ ។ ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(៨៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យ៉ាង វែងមិនជាច្រើន មិនជាចំរេញចិត្ត មិនជាចំ
 រេញពេល មិនជាចំរេញសេវា របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយទេ ។
 ធម៌៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនជឿកម្មនឹងផលខ្លះ មិនខ្មាសបាបខ្លះ

អនាគតប្បវិ ហោតិ កុសីនោ ហោតិ ធុឡ្យញ្ញោ
 ហោតិ ។ នមេហិ ទោ ។ បេ ។ បញ្ចហិ កិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមន្តានតោ ថេរោ កិក្ខុ សុត្រញ្ញូចារិធំ
 វិយោ ច ហោតិ មនាទោ ច កុ ច ភាវិយោ
 ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សន្តោ ហោតិ
 ហិវិហា ហោតិ ធុឡ្យញ្ញោ ហោតិ អារទ្ធវិយោ ហោតិ
 បញ្ចហិ ហោតិ ។ នមេហិ ទោ ។ បេ ។

[៨៤] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តានតោ
 ថេរោ កិក្ខុ សុត្រញ្ញូចារិធំ អធិយោ ច ហោតិ
 អមនាទោ ច អកុ ច អភាវិយោ ច ។ កត
 មេហិ បញ្ចហិ ។ អក្កមោ ហោតិ រូនាធំ អក្កមោ
 សន្តាធំ អក្កមោ កន្តាធំ អក្កមោ រសាធំ អក្កមោ
 ដោធិញ្ញាធំ ។ នមេហិ ទោ ។ បេ ។ បញ្ចហិ កិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមន្តានតោ ថេរោ កិក្ខុ សុត្រញ្ញូចារិធំ
 វិយោ ច ហោតិ មនាទោ ច កុ ច ភាវិយោ
 ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ទនោ ហោតិ រូនាធំ

មិនបាប ។ ខ្ញុំលច្ឆិមុស ។ អំប្បវេក្រាញ ។ ។ ធម៌
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវេហៈប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាង វែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីគោរព
 ជាទីសរសើរ របស់សុត្រញ្ញូចារិទាំងឡាយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ភិក្ខុរូះ ។
 គឺភិក្ខុជាអ្នកជឿកម្មវេស ។ ខ្មួលបាប ។ ខ្មួលបាប ។ ប្រុសព្យាយាម ។
 មានប្រាជ្ញា ។ ។ ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវេហៈប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 វែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទី
 សរសើរ របស់សុត្រញ្ញូចារិទាំងឡាយទេ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ភិក្ខុរូះ ។
 គឺជាអ្នកមិនអត់ធន់ទីវិបូ ។ មិនអត់ធន់ទីវិស្សន្ត ។ មិនអត់ធន់ទីវិក្ខុខ ។
 មិនអត់ធន់ទីវិរស ។ មិនអត់ធន់ទីវិដ្ឋក្ខុះ ។ ។ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវេហៈប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 វែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់
 សុត្រញ្ញូចារិទាំងឡាយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ភិក្ខុរូះ ។ គឺជាអ្នកអត់ទ្រាំទីវិបូ ។

ទមោ សន្តានំ ទមោ កន្តានំ ទមោ រសានំ ទមោ យោជ្ជន្តានំ ។ ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។

(៨៦) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តកតោ វេរោ ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីនំ មិយោ ច ហោតិ មនាថោ ច កុ ច ការិយោ ច ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ អត្ថប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ ធម្មប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ ធម្មត្តិប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ មជ្ជិកាលាប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ យានិ កានិ សុត្រិយ្ហចារីនំ ឡោវចានំ កីករាលិយានិ ភត្ត ធម្មោ ហោតិ អលលសោ តត្រិចាយាយ វិមសាយ សមន្តកតោ អលំ កានុំ អលំ សិវិទានុំ ។ ឥមេហំ ទោ ។ បេ ។

(៨៧) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តកតោ វេរោ ភិក្ខុ សុត្រិយ្ហចារីនំ មិយោ ច ហោតិ មនាថោ ច កុ ច ការិយោ ច ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ សីលវា ហោតិ ពាតិមោក្ខសំវិសំវុតោ វិហារិ អាចារកោចរសម្បន្នោ អណ្តមត្តេសុ វេជ្ជេសុ កយធស្សវី សមាទាយ សិក្ខានិ សិក្ខាបទេសុ

អត់ត្រានិសំប្បេតិ ។ អត់ត្រានិភិក្ខុន ។ អត់ត្រានិវិសេ ។ អត់ត្រានិវិ ដោជ្ជត្ថៈ ។ ។ ធម៌ថយ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(៨៦) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវេរៈ ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង វេរិយដាច់ស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់ សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ថយ៉ាង ភិក្ខុវ្រះ ។ នីជាអ្នកបាន អត្ថប្បជិសម្ពិទា ។ បានធម្មប្បជិសម្ពិទា ។ បានធម្មត្តិប្បជិសម្ពិទា ។ បានមជ្ជិកាលាប្បជិសម្ពិទា ។ ជាអ្នកស្ស្សាហ៍មិនខ្ជិល ក្នុងកិច្ចវិជ្ជាសុត្រិយ្ហ ធ្វើវិវា ទោបិក្ខុចជំ របស់ពួកសុត្រិយ្ហចារី ទាំងនិប្រកបដោយប្រាជ្ញា ល្អាសវី ក្នុងកិច្ចការនានាល្មមធ្វើបាន ពាក់វិចិត្តបាន ។ ធម៌ថយ៉ាង នេះឯង ។ បេ ។

(៨៧) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវេរៈ ប្រកបដោយ ធម៌ថយ៉ាង វេរិយដាច់ស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សុត្រិយ្ហចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ថយ៉ាង ភិក្ខុ វ្រះ ។ នីភិក្ខុមានសីល ជាអ្នកសង្រួមដោយការសង្រួម ក្នុង បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយអាចារៈនីវិគោចរៈ វិគីរិយេញ្ញតិយ ក្នុងវិទាន ទាំងឡាយ ទោបិក្ខុចជំ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។

ពហុស្ត្រោ ហោតិ សុតទេវេ សុតសន្តិទយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈកកល្យាណា
 បរិយោសាទកកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍនំ តថាវចាស្ស
 ធម្មា ពហុស្ត្រោ ហោតិ ធម្មា វចសា បរិចិត-
 មទសាទុបេត្តិកា និដ្ឋយា សុប្បដិវត្តា កកល្យាណ-
 វាចោ ហោតិ កកល្យាណវត្តរណោ តោវយា
 វាចាយ សមញ្ញាតតោ វិស្សដ្ឋាយ អទេលកណ្ណាយ
 អត្តស្ស វិញ្ញាបនិយា ធម្មន្តំ ឈានាទំ អាតិចេត-
 សិកានំ និដ្ឋធម្មសុទិវហារាទំ វិគាមលាភិ ហោតិ
 អកំច្ចលាភិ អកសិវលាភិ អាសវាទំ ទយា
 អនាសវំ ចេតោវម្មត្តិ បញ្ញាវម្មត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ទបសម្បដ្ឋំ វិហារតិ ។
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញ-
 កតោ ថេវេ ភិក្ខុ សព្វព្រហ្មចរិយំ ចិយោ ធម-
 ហោតិ មនាថោ ធម កុ ធម កាវធិយោ ចាតិ ។

ជាអ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរបស់ដែលស្តាប់ហើយ ចេះចាំដែលក្នុង ខ្លួន
 របស់ដែលស្តាប់ហើយ ពួកធម៌ណា មានលំអ្នកគ្រប់គ្រាន់ដើម មាន
 លំអ្នកគ្រប់គ្រាន់ណា មានលំអ្នកគ្រប់គ្រាន់ចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយា
 ព្រមព្រៀង ព្រមព្រៀង បរិបូណ៌គ្រប់គ្រាន់ ដ៏បរិសុទ្ធ ភិក្ខុមានបាន
 ស្តាប់ដើម មានសភាពយ៉ាងនោះច្រើន ជាអ្នកស្តាប់គ្រប់គ្រាន់ ទឹកឃើញ
 ដោយចិត្តបាន ចាក់ផ្ទះល្អដោយប្រាជ្ញាបាន ១ ជាអ្នកមានលំដាប់
 គិតកល្យ ប្រកបដោយសំនើអ្នកគ្រប់ ហូរមិនខាក់ មិនខុស ច្បាស់ ១០
 សេចក្តី ១ ជាអ្នកបានកាមប្រាជ្ញា បានមិនលំបាក បានទូលាយទូរលាម
 ព្រមព្រៀង ២ ជាឈានកសិយទូរចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាត្រៀមនៅជាសុខក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរចេតោវម្មត្តិ ទីនិចញ្ញាវម្មត្តិ ដែលមិន
 មានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈព្រមព្រៀង ដោយប្រាជ្ញាដ៏ត្រឹមត្រូវ
 ទូរមិនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុព្រមព្រៀង ភិក្ខុជាថេរ ដែល
 ប្រកបដោយធម៌ព្រមព្រៀង ៥ យ៉ាងនេះឯង វេទនាដ៏ស្រឡាញ់ ជាទីពេញ
 ចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្វព្រហ្មចរិយាព្រមព្រៀង ។

[៨៨] បញ្ចមិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌកោ
 ដេវេ ភិក្ខុ ពហុជណាហិតាយ បដិមន្នោ ហោតិ
 ពហុជណសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្តាយ
 អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កកមេហិ
 បញ្ចមិ ។ ដេវេ ហោតិ រត្តញ្ញំ ចិរប្បព្វដិគោ
 ញាតោ ហោតិ យសស្សី សត្តហដ្ឋប្បព្វដិគានំ
 ពហុជនបរិវារេ លាភិ ហោតិ ចិវមណ្ឌិតា-
 សេនាសនតិលានប្បព្វយកេសដ្ឋបរិក្ការានំ ពហុស្សុតោ
 ហោតិ សុតនោ សុតសន្និចយោ ។ មេ ។ ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិកនស្សនោ សោ
 ពហុជនំ សត្តម្ហា វុដ្ឋាបេត្វា អស្សន្ធខ្មេ បតិដ្ឋាបេតិ
 ដេវេ ភិក្ខុ រត្តញ្ញំ ចិរប្បព្វដិគោ ឥតិមិស្ស ទិដ្ឋាទុក្ខតិ
 អាបដ្ឋន្តិ ញាតោ ដេវេ ភិក្ខុ យសស្សី សត្តហដ្ឋប្បព្វដិ-
 គានំ ពហុជនបរិវារេ ឥតិមិស្ស ទិដ្ឋាទុក្ខតិ អាបដ្ឋន្តិ
 លាភិ ដេវេ ភិក្ខុ ចិវមណ្ឌិតាសេនាសនតិលានប្ប-
 ព្វយកេសដ្ឋបរិក្ការានំ ឥតិមិស្ស ទិដ្ឋាទុក្ខតិ អាបដ្ឋន្តិ

[៨៨] ខ្មាលភិក្ខុទាំងពួកយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រកបភ្នំ មិនបានជានុណ ដល់ជនច្រើន
 មិនបានសុខដល់ជនច្រើន មិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន មិនជាកុណ
 ជាកុក្ខដល់ទៅភានិធម៌មនុស្សទាំងពួកយ ។ ធម៌៥ យ៉ាង កើតឡើង ។
 គឺភិក្ខុជាថេរៈ ដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យ ។ មានឈ្មោះស្សីស្សុញ្ញ មានយស
 មានបរិវារច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិតៗ សម្បូណិដោយចិវ
 មណ្ឌិតាសេនាសនៈ ទាំងគិលានប្បព្វយកេសដ្ឋបរិក្ការ ។ ជាអ្នក
 ដឹងគ្មានច្រើន ចាំរបស់ដែលព្យាបាយ ចាំវិលនិក្ខេបខ្លះរបស់ដែលព្យ
 ហើយ ។ មេ ។ ចាក់ចុះឈ្មោះដោយប្រាថ្នា ១ កែដាម៉្នាក់ទិដ្ឋិ មានសេចក្តី
 យល់ដឹងវិបរិក ១ ភិក្ខុនោះញ៉ាំងជនច្រើន ឲ្យឃ្លាតចាកព្រះសង្ឃ
 ឲ្យដម្កល់នៅក្នុងអស្សន្ធខ្មេ ភិក្ខុដទៃដល់ទូទៅដ្ឋានុកតិ(១) របស់ភិក្ខុនោះថា
 ភិក្ខុនោះជាថេរៈ ដឹងព្រឹត្តិ ឬសយ្យខ្លះ ដក់ទូទៅដ្ឋានុកតិ របស់ភិក្ខុ
 នោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ គេដឹងស្គាល់ច្រើន ជាអ្នកមានយស មានបរិវារ
 ច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិតខ្លះ ដល់ទូទៅដ្ឋានុកតិ របស់ភិក្ខុ
 នោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ សម្បូណិដោយចិវ មណ្ឌិតាសេនាសនៈ
 ទាំងគិលានប្បព្វយកេសដ្ឋបរិក្ការខ្លះ ដល់ទូទៅដ្ឋានុកតិ របស់ភិក្ខុនោះថា

១ យកគម្រាប់កាម ។

តហុស្សុតោ ថេរោ ភិក្ខុ សុតនេហ សុតសន្និចយោ
 វតំបិស្ស និដ្ឋានុកតិ អាចន្តន្តំ ។ វមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ សមញ្ញកតោ ថេរោ ភិក្ខុ
 តហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ តហុជនា-
 សុខាយ តហុតោ ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ
 សមញ្ញកតោ ថេរោ ភិក្ខុ តហុជនហិតាយ បដិ-
 បន្នោ ហោតិ តហុជនសុខាយ តហុតោ ជនស្ស
 អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កត-
 មេហំ បញ្ចហំ ។ ថេរោ ហោតិ វត្តញ្ញំ ចិវ្យត្វជិតោ
 ញាតោ ហោតិ យសស្សី សក្កហដ្ឋប្បត្វជិតានំ
 តហុជនបរិវារោ លាភិ ហោតិ ចិវ្យមិណ្ឌោចាតសេនាស-
 នគិណនប្បត្វយកេសន្និបរិក្ការានំ តហុស្សុតោ ហោតិ
 សុតនេហ សុតសន្និចយោ ។ មេ ។ និដ្ឋយា សុប្ប-
 ដិវត្តា សម្មានិដ្ឋិតោ ហោតិ អរិយវតនស្សនោ សោ-
 តហុជនំ អស្សន្តម្មា វុដ្ឋាមេត្តា សទុខេ បតិដ្ឋារេតិ

ភិក្ខុនោះជាថេរ ជាអ្នកដឹងពុទ្ធវិច្ចិ ចាំរបស់ដែលពួកហើយ ចាំលែង
 ក្មេចនូវរបស់ដែលពួកហើយខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរ
 ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនៃឯង រល្មោះជាប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនបានជូ
 កុណាដល់ជនច្រើន មិនបានសុខដល់ជនច្រើន មិនប្រយោជន៍ដល់ជន
 ច្រើន មិនមែនជាកុណាទេ ជាកុណាដល់ទៅគាត់នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរ ដែលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ជាអ្នក
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាកុណាដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
 ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីកុណានឹងសេចក្តីសុខដល់ទៅគា
 ត់នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ នីភិក្ខុជាថេរ ដឹងព្រឹ
 បូសយូរ ១ មានរល្មោះល្បីល្បាញ មានយស មានជនជាបរិវារច្រើន
 ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបញ្ចជិត ១ ជាអ្នកសម្បូណ៌ដោយចីវរ ចំណូល
 សេនាសនៈ នឹងគិណនប្បត្វយកេសន្និបរិក្ការ ១ ជាអ្នកដឹងពុទ្ធវិច្ចិ
 ចាំរបស់ដែលពួកហើយ ចាំលែងក្មេចនូវរបស់ដែលពួកហើយ ។ បេ ២
 ចាក់ដុះ ដោយព្រាជ្ញា ១ ជាសម្មាសម្ពុទ្ធិ មានសេចក្តីយល់មិនខុស ១
 ភិក្ខុនោះញ៉ាំងជនច្រើនឱ្យឃ្លាតចាកអស្សន្តម្ម ឱ្យដម្តល់នៅក្នុងព្រះសង្គម

ថេរោ ភិក្ខុ វត្តញ្ញ ចិវប្បត្ថដិសោ វតិចិស្ស ធិដ្ឋានុគតិ
 អាមជ្ជន្តិ ញាតោ ថេរោ ភិក្ខុ យសស្សី សត្តហា-
 ជ្ជប្បត្ថដិសានំ តហុជនបរិករោ វតិចិស្ស ធិដ្ឋានុគតិ
 អាមជ្ជន្តិ ណភី ថេរោ ភិក្ខុ ចិវបិណ្ណចាកសេនាសន-
 តិណានប្បត្តយកសន្តិបរិក្ខារានំ វតិចិស្ស ធិដ្ឋានុគតិ
 អាមជ្ជន្តិ តហុស្សុតោ ថេរោ ភិក្ខុ សុតនេក
 សុតសន្តិបយោ វតិចិស្ស ធិដ្ឋានុគតិ អាមជ្ជន្តិ
 នមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ នម្មហិ សមណ្ឌកតោ
 ថេរោ ភិក្ខុ តហុជនបរិសាយ បដិបទ្ធា យោវិ
 តហុជនសុទាយ តហុចោ ជនស្ស អន្តាយ ហិសាយ
 សុទាយ វេរមនុស្សានន្តិ ។

(៧៧) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ នម្មា សេត្តស្ស
 ភិក្ខុចោ បរិហានាយ សុវន្តន្តិ ។ តតមេ បញ្ច ។
 កត្តារមតា កស្សារមតា ធិដ្ឋារមតា សន្តិណិ-
 ការមតា យដាវមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ចវេក្ខតិ ។

ពួកភិក្ខុដទៃដល់ខ្ញុំជាទុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ ដឹកគ្រី
 ចូលយូរខ្លះ ដល់ខ្ញុំជាទុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈគេដឹក
 ស្គាល់ច្រើន មានយស មានជនជាប់រើច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំង
 ចត្វជីវត្ថុ ដល់ខ្ញុំជាទុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ សម្បូណិ
 ដោយចិវ បិណ្ណបាត សេនាសនៈ ដឹកគំរោច្បច្បយកសន្តិ-
 បរិក្ខារខ្លះ ដល់ខ្ញុំជាទុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ ជាអ្នក
 ដឹកគ្រីច្រើន ចាំរបស់ដែលគួរហើយ ចាំលែងគួរខ្ញុំរបស់ដែលគួរហើយ
 ខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ
 ៤៧ ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
 ដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីគុណ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ទេវតាដឹកមនុស្សទាំងឡាយ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ ច្រើនត្រូវដើម្បី
 សេចក្តីសាចស្ត្រ ដល់ភិក្ខុជាសក្កៈ ។ ធម៌៧យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 ត្រេកអរនឹងការងារ១ សេចក្តីត្រេកអរនឹងការងារ១ សេចក្តី
 ត្រេកអរនឹងការិយាជេសក៍១ សេចក្តីត្រេកអរនឹងការច្រឡំច្រឡំដោយ
 ពួក១ ទិដ្ឋភិបារណាចិត្តដែលផុត (ចាកពីលេស) យ៉ាងណា ។

វិមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ
 បរិហានាយ សំវត្តន្តំ ។ បញ្ចវេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តំ ។
 កតមេ បញ្ច ។ ន កម្មាភមតា ន កស្សាភមត ន
 ជំន្មាភមតា ន សន្តណិកាភមតា យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ
 បញ្ចវេត្តតិ ។ វិមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សេត្តស្ស
 ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តំ ។

(៧០) បញ្ចវេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សេត្តស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តំ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ន ន ភិក្ខុវេ សេត្តា ភិក្ខុ ពហុតិច្ឆា ហោតិ
 ពហុតរណីយោ អព្យត្តា កីតរណីយេសុ វិញ្ញតិ
 បដិសល្លាជំ ធានុយុញ្ញតិ អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ អយំ
 ភិក្ខុវេ បរិហោ ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហា-
 នាយ សំវត្តតិ ។ បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ សេត្តា
 ភិក្ខុ អប្បមត្តកេន កាម្មន ជិវសំ អតំធាបេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 សាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ធម៌៥ យ៉ាង
 គីរិទ្ធិៈ ។ គឺសេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងការងារ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរ
 នឹងនិរោធកថា ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងកិរិយាដកសេតំ ១ សេចក្តី
 មិនត្រេកអរនឹងការនៅច្បូកច្បងដោយពួក ១ ពិចារណាចក្ខុវេលកុត
 (ចាកតំលេស) យ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាង
 នេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ធម៌៥ យ៉ាង គីរិទ្ធិៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅជាសេត្តៈ តែហេតុដូ
 ច្រើន មានការងារច្រើន មិនឃ្លាស់វៃ ក្នុងកិច្ចដែលត្រូវធ្វើវិញ
 រៀនការងារសម្តែងកម្មដ្ឋាន មិនប្រកបដោយរោគាសមថៈ (សេចក្តី
 ម្សប់ចិត្ត) នាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌៥ ១ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាសេត្តៈ ញ៉ាំងវិថុន្យក្នុងទៅដោយការងារបន្តិចបន្តួច

វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ ចាធុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោ-
 សមមំ អយំ កិក្ខុវេ ធុតិយោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស
 កិក្ខុវេ បរិហោធាយ សំវត្តតិ ។ បុណ ចបរំ
 កិក្ខុវេ សេត្តោ កិក្ខុ សំសង្ខារោ វិហារតិ សន្តមាដ្ឋ-
 ប្បទ្ធាតេវា អនុណាមិកេន ភិហិសំសក្កេន វិញ្ញាតិ
 បដិសល្លាធំ ចាធុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមមំ អយំ
 កិក្ខុវេ ធុតិយោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស កិក្ខុវេ បរិហា-
 ធាយ សំវត្តតិ ។ បុណ ចបរំ កិក្ខុវេ សេត្តោ កិក្ខុ
 អត់តាលេន កាមំ បរិសាតំ អតិទិវា បដិក្កមតិ
 វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ ចាធុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមមំ
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្តោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស កិក្ខុវេ
 បរិហោធាយ សំវត្តតិ ។ បុណ ចបរំ កិក្ខុវេ
 សេត្តោ កិក្ខុ យាយំ កាមា អតិសល្យទិកា
 ចេតោវិវាណាសប្បាយោ សេយ្យដំនំ អប្បិច្ឆកាថា
 សន្តដ្ឋិកាថា បរិវេតកាថា អសំសន្តកាថា វិហារ-
 វដ្តកាថា សីលកាថា សមាទិកាថា បញ្ញាកាថា

បោះបង់ការព្រួសម្តុក្តីកម្មដ្ឋាន មិនប្រកបចោរភាសម្រះខាងក្នុង ម្ចាស់
 ភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី២ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ
 ដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ មួយខ្សែ ភិក្ខុនៅជាសេត្តៈ
 ហើយច្រឡកច្រឡំ ដោយទ្រហស្តខ័នីបត្តដឹក ដោយការជាប់ចំពាក់
 ខ័នីទ្រហស្ត ដ៏មិនសមគួរ បោះបង់ការព្រួសម្តុក្តីកម្មដ្ឋាន មិនប្រកប
 ចោរភាសម្រះខាងក្នុង ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៣ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 មួយខ្សែ ភិក្ខុជាសេត្តៈ ចូលទៅកាន់ស្រុកគិរីតោត ។ ចេញ
 មកវិញថ្ងៃពោក បោះបង់ការព្រួសម្តុក្តីកម្មដ្ឋាន មិនប្រកបចោរភា-
 សម្រះខាងក្នុង ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៤ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
 មួយខ្សែខ្សែ ភិក្ខុជាសេត្តៈ មិនបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បាន
 លំបាក បានដោយគ្រឡង់វិចារវេលាជានិមិត្តមុនខាត់កិលេស ជាទី
 សប្បាយដល់ទមិ ជានិមិត្តមុនខាត់កិលេស ដ៏វាចានាំឱ្យកើតសេចក្តីប្រាថ្នា
 ភិច វាចានាំឱ្យកើតសម្ពោស វាចានាំឱ្យស្ងប់ស្ងាត់ វាចាមិននាំឱ្យ
 ច្រឡកច្រឡំ (ដោយពួកគណៈ) វាចានាំឱ្យប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម
 វាចានាំឱ្យកើតសីល វាចានាំឱ្យកើតសមាធិ វាចានាំឱ្យកើតបញ្ញា

វិមុត្តិកា ជា វិមុត្តិកាណាណស្សន កាថា ឯវិមុត្តិកា
 កាថាយ ១ ជិកាមណី ហោតិ កំច្ឆណាភិ
 កាសិណាភិ វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ
 អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ
 ធម្មោ សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហារនាយ សំវត្តតិ
 វេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សេត្តស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហារនាយ សំវត្តនំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហារនាយ សំវត្តនំ ។
 កេតមេ បញ្ច ។ វេទ ភិក្ខុវេ សេត្តោ ភិក្ខុ ១
 ពហុកិច្ចោ ហោតិ ១ ពហុករណីយោ ឡត្តោ
 កេតករណីយេសុ ១ វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ
 អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខុវេ បរមោ ធម្មោ
 សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហារនាយ សំវត្តតិ ។
 បទ ចមរំ ភិក្ខុវេ សេត្តោ ភិក្ខុ ១ អប្បមត្ត-
 កោណ កម្មោ ជិវសំ អតិណមេតិ ១ វិញ្ញាតិ
 បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ

វិមុត្តិកា ជា វិមុត្តិកាណាណស្សន កាថា ឯវិមុត្តិកា
 កាថាយ ១ ជិកាមណី ហោតិ កំច្ឆណាភិ
 កាសិណាភិ វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ
 អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ
 ធម្មោ សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហារនាយ សំវត្តតិ
 វេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សេត្តស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហារនាយ សំវត្តនំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ
 ធម្មា សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហារនាយ សំវត្តនំ ។
 កេតមេ បញ្ច ។ វេទ ភិក្ខុវេ សេត្តោ ភិក្ខុ ១
 ពហុកិច្ចោ ហោតិ ១ ពហុករណីយោ ឡត្តោ
 កេតករណីយេសុ ១ វិញ្ញាតិ បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ
 អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខុវេ បរមោ ធម្មោ
 សេត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហារនាយ សំវត្តតិ ។
 បទ ចមរំ ភិក្ខុវេ សេត្តោ ភិក្ខុ ១ អប្បមត្ត-
 កោណ កម្មោ ជិវសំ អតិណមេតិ ១ វិញ្ញាតិ
 បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ អដ្ឋង្គំ ចេតោសមថំ

អយំ ភិក្ខុវេ ធុតំយោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស ភិក្ខុវោ
 អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ ឬន ចយំ ភិក្ខុវេ សេក្ខោ
 ភិក្ខុ អសំសង្ខោ វិហារតិ សក្កហដ្ឋឃ្យឡនិគេហិ អនុ-
 លោមិភោន តិហិសំសង្កេន ន វិញ្ញតិ បដិសល្លាធំ
 អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខុវេ
 ធុតំយោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស ភិក្ខុវោ អបរិហានាយ
 សំវត្តតិ ។ ឬន ចយំ ភិក្ខុវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ ន
 អតិការលេន តាមំ បរិសតិ ធាតិធិវា បដិក្កមតិ ន
 វិញ្ញតិ បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ
 អយំ ភិក្ខុវេ ចក្ខុត្តោ ធម្មោ សេក្ខុស្ស ភិក្ខុវោ
 អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ ឬន ចយំ ភិក្ខុវេ
 សេក្ខោ ភិក្ខុ យាយំ កកា អភិសល្លេទិកា
 ចេតោវិវារណសប្បយោ សេយ្យមីធំ អប្បិទ្ធកកា
 សន្តិកកា បរិវេកកកា អសំសក្កកកា វិយារម្ពកកា
 សីលកកា សមាទិកកា បញ្ញកកា វិមុត្តិកកា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាប
 សូន្យដល់ភិក្ខុជាសេត្វៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 សេត្វៈ មិនទៅច្រឡំច្រឡំ ដោយពួកត្រហស្ថនីវប្បដិព ដោយការ
 ជាប់ជំពាក់នឹងត្រហស្ថដ៏មិនសមគួរ មិនបោះបង់ការព្រួនសម្លំ ក្នុង
 កម្មដ្ឋាន តែងប្រកបសេចក្តីស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេត្វៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេត្វៈ មិនចូលទៅកាន់ស្រុក
 ដីព្រៃគោរ មិនចេញមកញែញែក មិនបោះបង់វារព្រួនសម្លំ ក្នុង
 កម្មដ្ឋាន តែងប្រកបសេចក្តីស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាធម៌ទី ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជា
 សេត្វៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេត្វៈ បានពាម
 សេចក្តីប្រាថ្នា មិនបានលំបាក បានទូលាយខ្លាចវា ជាគ្រឿងមុស
 ខាត់កិលេស ជាទីសប្បាយដល់ធម៌ ជាគ្រឿងបើកចិត្ត ធិរាជានាំឱ្យ
 មានប្រាថ្នាគឺថ វាចានាំឱ្យសន្តោស វាចានាំឱ្យស្ងប់ស្ងួត វាចាមិននាំ
 ឱ្យច្រឡំច្រឡំដោយពួក វាចានាំឱ្យប្រាជ្ញាព្រួយាម វាចានាំឱ្យកើត
 សីល វាចានាំឱ្យកើតសមាធិ វាចានាំឱ្យកើតបញ្ញា វាចានាំឱ្យកើតវិមុត្តិ

ទុតិយបណ្ណសម ថេរវគ្គោ

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនតតថា វដ្ឋវិយោ តតថាយ ធិតាម-
ណតិ ហោតិ អតនិច្ឆលាភី អតតសិវលាភី ឧ វិញ្ញតិ
បដិសល្លាធំ អនុយុញ្ញតិ អជ្ឈត្តំ ទេតោសមដំ អយំ
ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ ធម្មោ សេត្តស្ស ភិក្ខុវោ អបរិហា-
នាយ សំវត្តតំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា
សេត្តស្ស ភិក្ខុវោ អបរិហានាយ សំវត្តត្ថិតិ ។

ថេរវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សទានំ

រជនិយំ វិគរតោ
ត្យហតោ សទ្ធអត្តមោ
បដិសម្ពិទា ច សីលេឧ
ថេរោ សេទាបម ទុវេតំ ។

ទុតិយបណ្ណសម ថេរវគ្គោ

វិចារាម្យកើតវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនលរបង់ការព្រួន
សម្បត្តិកម្មដ៏ខ្ពស់ តែងប្រកបសេចក្តីស្របចិត្តទានិក្ខន្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
នេះជាធម៌ច្រើនត្រូវទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាចស្បូន្យផលភិក្ខុជាសេត្តៈ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ច្រើនត្រូវទៅ ដើម្បីសេចក្តី
មិនសាចស្បូន្យផលភិក្ខុជាសេត្តៈ ។

ចប់ ថេរវគ្គ ទី ២ ។

ឧទាននៃបើរវិគ្គនោះ ពី

ខំយាយពីការម្ស្ប ជាទីរីករាយ ១ ពីភិក្ខុប្រាសាទភាគៈ ១
ពីភិក្ខុប្រិភិយាប័ត្ត ១ ពីភិក្ខុវៀកម្មផល ១ ពីភិក្ខុមិនអត់
ធន ១ ពីបដិសម្ពិទា ១ ពីសីល ១ ពីភិក្ខុជាបេរៈ ១ ទីនី
ភិក្ខុជាសេត្តៈ ៧១ ពីលើកទៀត ។

កក្កដា

(៧១) បញ្ចមា កិក្ខុវេ សម្បទា ។ កក្កដា
បញ្ច ។ សទ្ធាសម្បទា សីលសម្បទា សុភសម្បទា
ពាកសម្បទា បញ្ញាសម្បទា ។ ឥមា ទោ កិក្ខុវេ
បញ្ច សម្បទានិ ។

(៧២) បញ្ចមា កិក្ខុវេ សម្បទា ។ កក្កដា
បញ្ច ។ សីលសម្បទា សមាធិសម្បទា បញ្ញាសម្បទា
វិមុត្តិសម្បទា វិមុត្តិញ្ញាណសម្បទាសម្បទា ។ ឥមា
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច សម្បទានិ ។

(៧៣) បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ អញ្ញាព្យាគារណាធិ ។
កក្កដាធិ បញ្ច ។ មន្តស្តា មោឡស្តា អញ្ញា
ព្យាគារោតិ ហិមាធិ ឥន្ទ្របក្កោ អញ្ញា ព្យាគារោតិ
ធម្មាធិ ចិត្តក្កោ អញ្ញា ព្យាគារោតិ អធិមាធិ
អញ្ញា ព្យាគារោតិ សម្មាធិ អញ្ញា ព្យាគារោតិ ។
ឥមាធិ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អញ្ញាព្យាគារណាធិនិ ។

កក្កដា

(៧៤) ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ សម្បទានេះ មាន៥យ៉ាង ។
សម្បទា៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសព្វសម្បទា ១ សីលសម្បទា ១
សុភសម្បទា ១ ពាកសម្បទា ១ បញ្ញាសម្បទា ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ
នេះឯងហៅថា សម្បទា៥យ៉ាង ។

(៧៥) ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ សម្បទានេះមាន៥យ៉ាង ។ សម្បទា
៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសីលសម្បទា ១ សមាធិសម្បទា ១ បញ្ញាសម្បទា ១
វិមុត្តិសម្បទា ១ វិមុត្តិញ្ញាណសម្បទាសម្បទា ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ
នេះឯងហៅថា សម្បទា៥យ៉ាង ។

(៧៦) ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ ការព្យាគារណ៍ (អ្នក) អហោត្តផល
នេះមាន៥យ៉ាង ។ ៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្ខុព្យាគារអហោត្តផល ព្រោះ
តែខ្លួនល្ងង់ វៃភ្លឺ ១ កិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភាគីក្រីក្រ លុះក្នុងអំណាច
សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយព្យាគារអហោត្តផល ១ កិក្ខុព្យាគារអហោត្តផល
ព្រោះតែធូត ព្រោះចិត្តវៃវាយ ១ កិក្ខុព្យាគារអហោត្តផល ដោយ
សំគាល់ច្រើនខ្លះ ១ កិក្ខុព្យាគារអហោត្តផល តាមគ្រិស្ត្រវែម ១ ។
ម្ចាស់កិក្ខុវេសម្បទាយ នេះឯងហៅថា ការព្យាគារណ៍អហោត្តផល៥យ៉ាង ។

[៧៤] បញ្ចមេ គិក្ខុវេ ជាសុវិហារា ។ កតមេ
 បញ្ច ។ ឥធម គិក្ខុវេ កិក្ខុ កិក្ខុវេ កាមេហិ ។ បេ ។
 បវមំ ឈានំ ទមសម្បជ្ជំ វិហារតិ វិកត្តវិចារាធនំ
 វុបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ទមសម្បជ្ជំ វិហារតិ
 បីតិយា ច វិភាសា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ទមសម្បជ្ជំ
 វិហារតិ សុទស្ស ច បហាទា ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ
 ទមសម្បជ្ជំ វិហារតិ អាសវាទញ្ច ទយា អនាសវំ
 ចេកោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ចន្ទ្រ សយំ អតិញ្ញា
 សម្មិតត្វា ទមសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ ឥមេ ទោ គិក្ខុវេ
 បញ្ច ជាសុវិហារាធនំ ។

[៧៥] បញ្ចហិ គិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគនោ
 កិក្ខុ ធម្មេស្សេវ អកុប្បំ បដិវជ្ឈតិ ។ កតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ ឥធម គិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្ថប្បជិសម្ពិទា-
 បត្តោ ហោតិ ធម្មប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ
 ចិត្តប្បជិសម្ពិទាបត្តោ ហោតិ បដិកាលាប្បជិសម្ពិ-
 ទាបត្តោ ហោតិ យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចុវេក្ខតិ ។

[៧៦] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ កិក្ខុមានការនៅសប្បាយនេះ មាន
 ៥ ពួក ។ កិក្ខុនៅសប្បាយ៥ ពួក គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ
 កិក្ខុគុណសាសនានេះ ស្ងប់ចាកកាយចាំនិទ្ធកាយ ។ បេ ។ បានដល់
 បឋមជ្ឈាន ១ ព្រោះម្លប់វិកត្តវិចារ ។ បេ ។ បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ១
 ព្រោះប្រាសចាកបីតិ ។ បេ ។ បានដល់តតិយជ្ឈាន ១ ព្រោះលះបង់
 សុខផង ។ បេ ។ បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន ១ បានសម្រេចចេះភាវិមុត្តិ គឺ
 បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈចាំនិទ្ធកាយ ធ្វើឲ្យ
 ច្បាស់លាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងខ្លាំងក្លាបច្ចុប្បន្ន ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ នេះឯងហៅថា កិក្ខុមានការនៅសប្បាយ៥ ពួក ។

[៧៧] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង រវែង
 ក្រាស់ដ៏ទូលំទូលាយមិនកម្រិត (អរហន្ត) យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ធម៌
 ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធកាយ កិក្ខុគុណសាសនានេះ ជាអ្នក
 បានដល់អត្ថប្បជិសម្ពិទា ១ ធម្មប្បជិសម្ពិទា ១ ចិត្តប្បជិសម្ពិទា ១
 បដិកាលាប្បជិសម្ពិទា ១ តិចារណាចិត្តវិជ្ជាផុតហើយយ៉ាងណា ។ ។

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាភោ
ភិក្ខុ ធម៌សេដ្ឋេ អកុប្បំ បដិវដ្ឋតិ ។

(៧៦) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាភោ
ភិក្ខុ អាណាណស្សតិ អាសេវន្តោ ធម៌សេដ្ឋេ
អកុប្បំ បដិវដ្ឋតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥឧ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋោ ហោតិ អប្បកំព្វោ សុគហ
សុសន្តោសោ ជីវិតបរិក្ការេសុ អប្បហារោ ហោតិ
អចេតិកត្តំ អនុយុត្តោ អប្បមិទ្ធោ ហោតិ ជានវយំ
អនុយុត្តោ តហុស្សតោ ហោតិ សុគហោ សុត្ត
សង្ខំធម្មោ យេ តេ ធម្មា អាទិកស្សាណា
មន្ទ្រេកស្សាណា បរិយោសានកស្សាណា សាគ្គំ
សព្វញ្ញំ កោលបរិមុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
អភិវធន្តំ តដារុយស្ស ធម្មា តហុស្សតោ ហោតិ
ធម្មា វចសា បរិចិត្តា មនសាទុបេត្តិតា ធិដ្ឋិយា
សុប្បដិវត្តា យដាវិទុត្តំ ចិត្តំ បច្ឆវេក្ខតិ ។ ឥមេហិ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាភោ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ វេទនា
ព្រាសវដ្តិធម៌មិនកម្រើក យ៉ាងជាប់រហ័ស ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង កាល
បើធ្វើទិវច្ឆិក បានចំរើននូវភាពស្ងប់ស្ងួត វេទនាព្រាសវដ្តិធម៌
មិនកម្រើក យ៉ាងជាប់រហ័ស ។ ធម៌៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយតិច មានភិក្ខុតិច
គេចំរើនឱ្យវាយ សន្តោសល្អ ក្នុងបរិក្ការជាត្រៀមចំរើនជីវិតវាំងឡាយ ១
ជាអ្នកមានហោរាតិច ប្រកបរឿយៗ នូវភាពជាអ្នកមានហោរាតិចក្នុង
នោះ (មិនល្អាតវិភស្តី) ១ ជាអ្នកដែលតិច ប្រកបការត្រាស់រើក ១ ជា
អ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរបស់ដែលព្រួយហើយ ចាំមិនភ្លេចនូវរបស់ដែលព្រួយហើយ
ក្នុងធម៌ណា មានលំអ្រគ្រង់ខាងដើម មានលំអ្រគ្រង់កណ្តាល មានលំអ
គ្រង់ខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចារ្យ ព្រមទាំងអង្គ ទាំងព្យញ្ជនៈ បរិសុទ្ធ
គេញលេញអស់ជើង ធម៌មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានស្តាប់ធម៌មាន
សភាពយ៉ាងនោះច្រើន ចាំស្តាប់ រកមាត់ យល់ច្បាស់ដោយចិត្ត ចាត់ផ្ទុះ
ល្អដោយប្រាជ្ញា ១ បានពិចារណាចិត្ត ដែលផុតស្រែវ្យាហើយយ៉ាង
ណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ

អាណាចក្រស្ម័គ្រ អាស៊ាន ឧបទ្វីបស្ម័គ្រ អន្តរជាតិ ។

[៧៧] បញ្ចប់ កិច្ចការ ធម្មបទ សមញ្ញតនោ កិច្ច អាណាចក្រស្ម័គ្រ អាស៊ាន ឧបទ្វីបស្ម័គ្រ អន្តរជាតិ ។ កតមេហិ បញ្ចប់ ៗ ៧៧ កិច្ចការ កិច្ចការ បញ្ញត្តិ ហោតិ អប្បកិច្ចា សុករោ សុសន្តោសោ យិវិកបរិក្ខារសុ អប្បហារោ ហោតិ អនោធិវិកត្តំ រោទុយុត្តោ អប្បមិទ្ធា ហោតិ ជានិយំ អនុយុត្តោ យាយំ កថា អភិសល្លេទិកា ចេតោវិវេណសប្បយា សេយ្យដំនំ អប្បិច្ឆកថា សន្តិច្ឆកថា បរិវេកកថា អសំសក្កកថា វិយាម្ពកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិជ្ជាបិយា កថាយ វិកាមលាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចុវេក្ខតិ ។

កាលបើធ្វើឱ្យប្តីកន្លះអាណាចក្រស្ម័គ្រ រវេនគ្រាសំដីនិទ្ទេសមិ មិន កម្រឹក យ៉ាងធាបរហ័ស ។

[៧៨] ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ កិច្ចប្រកបដោយធម៌ យ៉ាង កាលបើ ធ្វើឱ្យប្តីកន្លះអាណាចក្រស្ម័គ្រ រវេនគ្រាសំដីនិទ្ទេសមិ មិនកម្រឹក យ៉ាងធាបរ ហ័ស ។ ធម៌ យ៉ាង គឺ ក្នុង ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ កិច្ចក្នុងសាសនា នេះ ជាអ្នកខ្ពស់ខ្ពស់ មានកិច្ចការ គេចិញ្ចឹមនិយ មានសុខសាល្ល ក្នុងបរិក្ខារគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត ១ ជាអ្នកមានសាហារភិច ប្រកបរឿយៗ ខ្លួន គាត់ជាអ្នកមានសាហារភិច ក្នុងការៈ ១ ជាអ្នកដេកលក់ភិច ប្រកបរឿយៗ ខ្លួន លេចក្នុងភាសិត ១ បានសាសនក្រិច្ចា បានមិនលំបាក បាន ទូលាយខ្លួនវា ដែលជាគ្រឿងដុសភាគកិលសដ៏ច្រើន ជាវិសប្បាយ ដល់ធម៌គ្រឿងបើកក្នុង គឺវាចាខ្លួនប្រាថ្នាភិច វាចាខ្លួនសុត្តាន វាចាខ្លួនសុវដ្ឋក វាចាមិនខ្លួនប្រក្រតិច្យុតដោយពួក (គណៈ) វាចា ខ្លួនប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាម វាចាខ្លួនកើតសីល វាចាខ្លួនកើតសមាធិ វាចាខ្លួនកើតបញ្ញា វាចាខ្លួនកើតវិមុត្តិ វាចាខ្លួនកើតវិមុត្តិញ្ញាណ- ទស្សនៈ មានសភាពដូច្នោះ ១ ពិចារណាខ្លួនវិញដែលដុកស្រឡាយហើយ យ៉ាងណា ១ ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ កិច្ចប្រកបដោយធម៌ យ៉ាងរោង

នំមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
ភិក្ខុ អាណាថាណស្សតិ ភារវេន្តោ ធមិវស្សវ អកុប្បំ
បដិវជ្ឈតិ ។

(៧៨) បព្វហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
ភិក្ខុ អាណាថាណស្សតិ តហលីករោន្តោ ធមិវស្សវ
អកុប្បំ បដិវជ្ឈតិ ។ កាតមេហំ បព្វហំ ។ នធន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បវដ្ឋា ហោតិ អប្បតិទ្ធា សុគរោ
សុសន្តោសោ ជីវិតបរិក្ខារោសុ អប្បហារោ ហោតិ
អនោនិកត្តំ អនុយុត្តោ អប្បមិទ្ធា ហោតិ ជាតវិយំ
អនុយុត្តោ អាត្មកោ ហោតិ បន្តសេនាសនោ
យថាវិឃ្គុតំ ចិត្តំ បច្ចវេត្តតិ ។ នំមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
បព្វហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អាណាថាណស្សតិ
តហលីករោន្តោ ធមិវស្សវ អកុប្បំ បដិវជ្ឈតិ ។

(៧៩) សំហោ ភិក្ខុវេ មិករោជា សាយន្តា
សមយំ អាសយា និក្ខមតិ អាសយា និក្ខមិក្ខា
វិជម្ពតិ វិជម្ពិក្ខា សមត្តា ចក្កន្ទិសា អនុវិលាតោតិ

កាលបើធ្វើឱ្យប្រឹក្សាអាណាថាណស្សតិ វេមនិបាទត្រាស់ដឹងឱ្យធម៌ មិន
កម្រិក យ៉ាងឆាប់ហើស ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង កាល
បើបានធ្វើអាណាថាណស្សតិឱ្យច្រើន វេមនិបាទត្រាស់ដឹងធម៌ មិនកម្រិក
យ៉ាងឆាប់ហើស ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាលានោះ ជាអ្នកទូលំទូលាយគឺច មានកិច្ចកិច គេចិញ្ចឹមនិយាយ មាន
សន្តោសឃ្ល ក្នុងបរិក្ខារគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត ១ ជាអ្នកមានអាហារគឺច
ប្រកបរឿយ ១ ខ្លួនតែជាអ្នកមានអាហារគឺចក្នុងពោះ ១ ជាអ្នកដេកលក់គឺច
ប្រកបរឿយ ១ ខ្លួនសេចក្តីភ្ញាក់លឺក ១ ជាអ្នកនៅក្នុងវិទ្រ មានសេនាសនៈ
ដ៏ស្ងួត ១ គឺចារណា ចិត្តវិជ្ជាវិជ្ជាស្រឡះហើយយ៉ាងណា ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង កាលបើបានធ្វើ
អាណាថាណស្សតិឱ្យច្រើន វេមនិបាទត្រាស់ដឹងធម៌ មិនកម្រិក យ៉ាង
ឆាប់ហើស ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វសំហោះជាស្តេចម្រឹក កែងចេញ
អំពីទីកស្រីយ ក្នុងសម័យវស្សិល លុះចេញពីទីកស្រីយហើយក៏មិន
ពន់ខ្លួន លុះមកពន់ខ្លួនចេញហើយ ក៏ត្រឡប់ម្រិកវិលមើលទំលាប់ ២ ជុំវិញ

ទុតិយបណ្ណសក ពុទ្ធសូត

សមណ្ឌ ចតុត្ថិសា អនិវលោកេត្តា តំក្ខត្តំ សីហនាធំ
 ឧទតំ តំក្ខត្តំ សីហនាធំ ឧទិតា តោចាយ
 បក្កមតិ ។ សោ ហត្ថិស្ស ទេមិ បហាវំ ទេតិ
 សក្កត្តញ្ញាវ បហាវំ ទេតិ ទោ អសក្កត្តំ មហិសស្ស
 ទេមិ បហាវំ ទេតិ សក្កត្តញ្ញាវ បហាវំ ទេតិ ទោ
 អសក្កត្តំ កវិស្ស ទេមិ បហាវំ ទេតិ សក្កត្តញ្ញាវ
 បហាវំ ទេតិ ទោ អសក្កត្តំ ធិមិស្ស ទេមិ បហាវំ
 ទេតិ សក្កត្តញ្ញាវ បហាវំ ទេតិ ទោ អសក្កត្តំ
 ទុទ្ធតោទញ្ជមិ ចាលារាធំ បហាវំ ទេតិ អន្តមសោ
 សសវំណ្យារាធំមិ សក្កត្តញ្ញាវ បហាវំ ទេតិ ទោ
 អសក្កត្តំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ មា មេ យោត្ត-
 បដោ ឧស្សតិ ។ សីហោតិ ទោ កិក្ខវេ តថា-
 កតស្សេតំ អនិវចំ អវាតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។
 យំ ទោ កិក្ខវេ តថាតោ បរិសាយ ធម្មំ
 ទេសេតិ ឥធមស្ស ហោតិ សីហនាធស្មិ កិក្ខវេញ្ជមិ
 កិក្ខវេ តថាតោ ធម្មំ ទេសេតិ សក្កត្តញ្ញាវ

ទុតិយបណ្ណសក ពុទ្ធសូត

លុះត្រូវរៀនមើលទៅសំគាល់ ២ ដុំវិញខ្លះហើយ ក៏បន្តិសីហនា
 ៣ ដង លុះបន្តិសីហនា ១ ៣ ដងហើយ ក៏ដើរចេញទៅស្វែង
 រកចំណី ។ សត្វសីហនាទាំង ៣ គ្រាន់បីប្រហារបើ ក៏ប្រហារ
 យ៉ាងប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារខ្លាំងទេ បើប្រហារត្រឹម ក៏ប្រហារ
 យ៉ាងប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារខ្លាំងទេ បើប្រហារតា ក៏ប្រហារយ៉ាង
 ប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារខ្លាំងទេ បើប្រហារខ្លាដង្កូវ ក៏ប្រហារយ៉ាង
 ប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារខ្លាំងទេ បើប្រហារក្នុងសត្វក្នុង ដូចខ្សោយ
 ទឹកនាងទឹកជុក ក៏ប្រហារយ៉ាងប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារខ្លាំងទេ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះសត្វសីហនាគិតថា អ្វីក្បាលម
 របស់អញចូរកុំឱ្យស្លាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ពាក្យថា សត្វ
 សីហនា ជាឈ្មោះរបស់ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រះតថាគតសំដែងធម៌ព្រះបរិសទ្ធជាពាក្យណា នេះ
 ជាសីហនាទេរបស់ព្រះតថាគតនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើគេជាគត
 សំដែងធម៌ព្រះតថាគត គេជាគត តែសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់

តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ ទោ អសន្តត្ថំ ភិក្ខុវង្សំ
 ធម្មំ ទេសេតិ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ សន្តា-
 ត្ថានំ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ ទោ អសន្តត្ថំ
 ឧបាសិកាធម្មំ ភិក្ខុវង្សំ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ
 សន្តាត្ថានំ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ ទោ
 អសន្តត្ថំ ឧបាសិកាធម្មំ ភិក្ខុវង្សំ តថាគតោ ធម្មំ
 ទេសេតិ សន្តាត្ថានំ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ
 ទោ អសន្តត្ថំ ឧប្បដ្ឋនាធម្មំ ភិក្ខុវង្សំ តថាគតោ
 ធម្មំ ទេសេតិ អន្តរាសោ អន្តរាសោ ធម្មំ
 សន្តាត្ថានំ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ ទោ
 អសន្តត្ថំ ។ តំ ភិក្ខុវង្សំ ទោ ។ ធម្មត្ថំ ភិក្ខុវង្សំ
 តថាគតោ ធម្មត្ថារវេតិ ។

[១០០] ឯតំ សមយំ កតកំ (កាសន្តិយំ
 វិហារតិ យោសិកាភមេ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន កតកុដោ យម កោត្យយបុត្តោ
 អាយស្មតោ មហានោត្តល្លានស្ស ឧបដ្ឋានោ អនុបា
 កាលតតោ អញ្ញារំ មនោមយំ កាយំ ឧបបដ្ឋោ

មិនមែនសំដែងទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកថាគត សំដែង
 ធម៌ចំពោះពួកភិក្ខុ ក៏គឺថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់
 មិនមែនសំដែងទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកថាគត សំដែង
 ធម៌ចំពោះពួកឧបាសក ក៏គឺថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់
 មិនមែនសំដែងទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកថាគត សំដែង
 ធម៌ចំពោះពួកឧបាសិកា ក៏គឺថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់
 មិនមែនសំដែងទាំងឡាយទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកថាគត សំដែង
 ធម៌ចំពោះពួកបុព្វជ្ជន ដោយហោចរាវ សូម្បីពួកអ្នកនាំបាយទំនីពួកអ្នក
 ទេសា ក៏គឺថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់ មិនមែនសំដែង
 ទាំងឡាយទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះភាពមានធម៌ជាទីគោរព ជាអ្នកគោរពធម៌ ។

[១០០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងនៅក្នុងយោសិកាភម
 ជិតគ្រិស្ណិតាសម្ព័ន្ធ ។ សម័យនោះឯង កូនអ្នកស្រុកកោត្យយៈម្នាក់
 ឈ្មោះកុកុរៈ ជាធម្មតាបស់ព្រះមហានោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ទើបនឹង
 ស្លាប់ភ្លាម បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតាមួយរូប ដែលសម្រេចដោយចិត្ត

តស្ស ឯវុទ្ធា អត្តកាវច្យដិលាកោ ហោតំ សេយ្យ
 ជាបំ នាម ទ្វេ វា តិណំ វា មាតុកាខំ(២)
 តាមត្ថេត្តាខំ ។ សោ តេន អត្តកាវច្យដិលាកេន
 ទេវ អត្តាខំ ព្យាតានេតិ ទោ បរំ ព្យាតានេតិ ។
 អថទោ តត្ថុទោ ទេវបុត្តោ យេនាយស្នា មហា-
 មោត្តល្លាទោ តេនុបស្ព័ន្ធមិ ទុបស្ព័ន្ធមិត្វា អាយស្ព័ន្ធំ
 មហាមោត្តល្លាខំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។
 ឯកមន្តំ មីនោ ទោ តត្ថុទោ ទេវបុត្តោ
 អាយស្ព័ន្ធំ មហាមោត្តល្លាខំ ឯតនកេច ទេវទត្តស្ស
 កន្តេ ឯវុទ្ធវំ វត្តាតតំ ទុប្បដ្ឋិ អហំ ភិក្ខុសម្មិ
 បរិហារិស្សាមីតិ សមា ចិត្តប្បាណា ច កន្តេ ទេវទត្តោ
 តស្ស វទ្ធិយា បរិហិទោតំ វទមកេច តត្ថុទោ
 ទេវបុត្តោ វទំ វត្វា អាយស្ព័ន្ធំ មហាមោត្តល្លាខំ
 អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ តត្វា តត្ថេវន្តោនាយិ ។ អថទោ
 អាយស្នា មហាមោត្តល្លាទោ យេន កតវា តេនុបស្ព័ន្ធមិ
 ទុបស្ព័ន្ធមិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធំសីទិ ។

១. ២. ពានិកនិ ។

ទេវបុត្តោនាបានអត្តភាព មានសភាវយ៉ាងនេះ ប្រើហេតុប៉ុន្មានតាមក្នុង
 បេសំអ្នកស្រែកមគធព្រឹក្ស ។ ទេវបុត្តោនោះ មិនទើសខ្លួនឯង មិន
 ទើសអ្នកដទៃ ព្រៃដំកកាបានអត្តភាពនោះឡើយ ។ គ្រានោះ កុដុ-
 វេវបុត្ត ចូលទៅក្រែមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ហើយលាភក្ខីវិ
 សមគួរ ។ លុះកុដុវេវបុត្ត លាភក្ខីវិសមគួរហើយ បានចូលព្រះមហា-
 មោត្តល្លានដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ ទេវវត្តក៏តិចិត្ត
 លុះកុដុសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាវយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងកិត្តសង្ឃ
 ដូច្នោះ បតិគ្រលោកម្ចាស់ ទេវវត្តក៏សាបសូន្យចាកប្បវិទានោះ ដំណាល
 គ្នានឹងចិត្តវេលាកើតឡើង ។ កុដុវេវបុត្ត បានវិច្ឆិកាក្យនេះ លុះវិច្ឆិ-
 កាក្យនេះហើយ ក៏ត្រាចថ្វាយបង្គំលាព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុធ្វើ
 ប្រាស្រ្តណាហើយ ក៏បាត់ក្ខត្តិវិទានឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហា-
 មោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅដល់ព្រៃដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ត្រាចថ្វាយបង្គំព្រៃដំមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។

ឯកមន្តំ ជិសិដ្ឋោ ។ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ ថា
 កក្កដំ ឯកទរោច កក្កដោ ឆាម កន្ត កោឡិយ-
 បុត្តោ មំ ឧបដ្ឋានោ អបុត្តោ កាលករោ អញ្ញាតិ
 មនោមយំ កាយំ ឧបបដ្ឋោ តស្ស ឯវុទោ អន្ត-
 កាវប្បដិលោកោ សេយ្យថាមិ ឆាម ទ្វេ វា តិលំ
 វា មាតទតោ ឆាមក្កេត្តា មិ ។ សោ ទេវ
 អន្តកាវប្បដិលោកោ ទេវ អន្តាមំ ព្យាគារទេតិ ទោ
 មំ ព្យាគារទេតិ ។ អថទោ កន្ត កក្កដោ
 ទេវបុត្តោ យេនាហំ កេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ មំ
 អភំកំទេត្តា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិសា
 ។ កន្ត កក្កដោ ទេវបុត្តោ មំ ឯកទរោច
 ទេវទត្តស្ស កន្ត ឯវុទំ ឥច្ឆាតតំ ឧប្បដ្ឋិ អហំ
 កំត្តុសដ្ឋំ បរិហរិស្សាមិ តំ សហ ចិត្តប្បាទា ច
 កន្ត ទេវទត្តោ តស្សា ឥន្ទិយា បរិហិទោតិ
 ឥទមរោច កន្ត កក្កដោ ទេវបុត្តោ ឥនំ វត្តា មំ
 អភំកំទេត្តា បទត្តិលំ កក្កដោ កក្កដោ ឆាយិ មិ ។

លុះព្រះមហាមោក្ខណ្ឌោនឹងមានកាយ អង្គុយក្នុងវិជីសមគ្គុហើយ ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះវិមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានកូន
 អ្នកស្រុកកោឡិយៈ ម្ចាស់ឈ្មោះកក្កដៈ ជាឧបដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គ ទើបនឹង
 ស្លាប់ថ្មីៗ បានទៅកើតក្នុងពួកវេរតាមួយរូប ដែលសម្រេចជាយចិត្ត
 ទៅបុត្តនោះបានអង្គការយ៉ាងនេះ ប្រហែលប៉ុនភាមកក្នុងរបស់អ្នកស្រុក
 មគនៈពីរប្រាំ ។ ទៅបុត្តនោះ មិនទើបខ្លួនឯង នឹងទើបអង្គការ
 ព្រះភាគបានអង្គការនោះទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ
 កក្កដាទៅបុត្ត ចូលមកក្នុងព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 រួចឈរក្នុងវិជីសមគ្គុ ។ លុះកក្កដាទៅបុត្តនោះ ឈរក្នុងវិជីសមគ្គុ
 ហើយ បានថ្លែងពាក្យនេះ ទ្រង់ព្រះអង្គថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្ត
 កើតចិត្ត លុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់
 គ្រងកិច្ចសង្ឃដូច្នោះ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តសាបសូន្យចាក
 ច្បងនោះ ដំណាលគ្នានឹងចិត្តដែលកើតឡើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កក្កដាទៅបុត្ត បានថ្លែងពាក្យនេះ លុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំលាព្រះអង្គ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ក៏បាត់ក្នុងវិទ្យានេតិ ។

ក៏ បទ តេ មោក្ខល្លាន កកុដោ ទេវបុត្តោ
 ទេតសា ទេតោ បរិច្ច វិនិគោ យំ កិញ្ចិ កកុដោ
 ទេវបុត្តោ កាសតិ សត្វន្តំ តថេវ ហោតិ ទោ
 អញ្ញាជាតិ ។ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច វិនិគោ មេ
 កន្តេ កកុដោ ទេវបុត្តោ យំ កិញ្ចិ កកុដោ
 ទេវបុត្តោ កាសតិ សត្វន្តំ តថេវ ហោតិ ទោ
 អញ្ញាជាតិ ។ វត្តស្មេតិ មោក្ខល្លាន វចំ ឥនាធិ
 សោ មោយបុរិសា អត្តនាវ អត្តនំ ចាតុកកិស្សតិ ។
 បញ្ចមេ មោក្ខល្លាន សន្តារោ សន្តោ សំវិដ្ឋមាតា
 លោកស្មី ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥធិ មោក្ខល្លាន
 ឯកទ្វោ សន្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមាទោ បរិ
 សុទ្ធសីលោម្ពិទ្ធិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ មេ សីលំ
 បរិយោទាតំ អសន្តិលំដ្ឋន្តិ ។ តមេធំ សាវកា
 ឯវំ ជាទន្តិ អយំ ទោ កវំ សន្តា អបរិសុទ្ធ-
 សីលោ សមាទោ បរិសុទ្ធសីលោម្ពិទ្ធិ បដិជាតាតិ
 បរិសុទ្ធិ មេ សីលំ បរិយោទាតំ អសន្តិលំដ្ឋន្តិ
 បយញ្ជេវ ទោ បទ កិច្ចំ អាណេចស្សនម(១)

១ ឧ. ម. អាណេចស្សន ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាន អ្នកជាប់កំណត់ដឹងច្បាស់នូវ
 ចិត្តរបស់កុមារវេបុត្ត ដោយវិគ្គុះហើយថា កុមារវេបុត្ត និយាយពាក្យ
 ណាមួយ ពាក្យគាំទ្រនោះជាពាក្យពិត មិនមែនផ្ដេសផ្ដាសបរិវេជ្ជេ ។
 ព្រះមហាមោក្ខល្លានក្រាបបង្គំទូលថា បរិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឡុំព្រះអង្គ
 កំណត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តច្បាស់ថា កុមារវេបុត្ត និយាយពាក្យណាមួយ
 ពាក្យគាំទ្រនោះជាពាក្យពិត មិនមែនផ្ដេសផ្ដាសទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ចូរអ្នករក្សាទុកនូវសីលនេះ ដ្បិតឥឡូវនេះ មោយបុរស
 នោះ ធ្វើខ្លួនឲ្យល្បីដោយខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ត្រឡប់លោកនេះ
 មានឥត្តក ។ គ្រឿងត្តក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់មោក្ខល្លាន គ្រឿង
 អួយ ក្នុងលោកនេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធទេ តែប្តេជ្ញាថា អញមាន
 សីលបរិសុទ្ធ សីលរបស់អញបរិសុទ្ធ ផ្សេងទៀត មិនសៅហ្មងទេ ។
 សាកែទាំងឡាយ តែដឹងត្រឡប់នោះយើងនេះថា គ្រឿងដ៏ចម្រើននេះ មានសីល
 មិនបរិសុទ្ធទេ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធ សីលរបស់អញបរិសុទ្ធ
 ផ្សេងទៀត មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នោះ តែថាបើយើងត្រូវបដិសេធក្រិហស្ត

នាស្សស្ស មនាមំ យំ ទោ បទស្ស អមនាមំ កតំ
 នុ មយំ ភេទ សមុទាចវយ្យាម សម្មន្តតំ ទោ បទ
 ចិវមិណ្ឌុចាតសេនាសនតិលានប្បទូយគេសន្តិបិក្ខា-
 វេន យំ តុមា កាវិស្សតំ តុមាវ ភេទ បញ្ញាយិ-
 ស្សតំ ។ ឯវុចំ ទោ មោក្ខល្លាន សន្តាវ សាវតា
 សិលតោ វត្តន្តិ ឯវុចោ ច បទ សន្តា សាវតេហិ
 សិលតោ វត្តំ បច្ចាសិសតំ ។ ធុន ចេវ
 មោក្ខល្លាន វិទេកតោ សន្តា អបិសុត្តាដិកេ សមាទោ
 បិសុត្តាដិកេម្ពិកំ បដិជាតាតំ បិសុត្តា មេ អាដិកេ
 បិយោនាតោ អសង្កិលំដ្ឋាតំ ។ តមេធំ សាវតា
 ហិ ជានន្តិ មយំ ទោ កាវិ សន្តា អបិសុត្តាដិកេ
 សមាទោ បិសុត្តាដិកេម្ពិកំ បដិជាតាតំ បិសុត្តា មេ
 អាដិកេ បិយោនាតោ អសង្កិលំដ្ឋាតំ មយេត្តាវ
 ទោ បទ កិហំ អាភោចយ្យាម នាស្សស្ស មនាមំ
 យំ ទោ បទស្ស អមនាមំ កតំ នុ មយំ
 ភេទ សមុទាចវយ្យាម សម្មន្តតំ ទោ បទ
 ចិវមិណ្ឌុចាតសេនាសនតិលានប្បទូយគេសន្តិបិក្ខាវេន

កតំលោកមិនជាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណា មិនជាប់ចិត្តដល់លោក វេលក្តី
 យើងនឹងសិររឿងទោះ ព្រោះលោកកំពុងតែខំទុកបំរុង - ដោយចិវ
 ចិណ្ឌុចាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បទូយគេសន្តិបិក្ខា លោក
 នឹងធ្វើកម្មណា លោកនឹងខឹងធ្ងន់ខ្លាញ ព្រោះវេកម្មនោះមិនទាន់ ។
 ម្ចាស់មោក្ខល្លាន សាវតាវិទ្យាយ តែនិក្សេទុកស្តីត្រូវបែបនេះ ដោយ
 សិល ឯត្រៃកន្លែងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា និកសន្សឹមខ្សែការក្សេ
 អំពីទុកសាវត ដោយសិល ។ ម្ចាស់មោក្ខល្លាន មួយទៀត
 ត្រៃកុម្មុយ ក្នុងលោកនេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញ
 មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ អាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ដូចនឹង មិនសៅហ្មង ។
 ពួកលោក នឹងត្រៃខាងយ៉ាងនេះថា គ្រឿងដំបើង មានអាជីវៈមិន
 បរិសុទ្ធទេ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ អាជីវៈរបស់អញ
 បរិសុទ្ធ ដូចនឹង មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ដល់ពួក
 គ្រហស្ថនិវលោកមិនជាប់ចិត្តទេ បើរឿងណា មិនជាប់ចិត្តដល់លោក
 វេលក្តី យើងនឹងសិររឿងទោះ ព្រោះលោកកំពុងតែកប់កាន់
 ដោយចិវ ចិណ្ឌុចាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បទូយគេសន្តិបិក្ខា

យំ តុមោ កកិស្សតិ តុមោវ ភេន បញ្ញាយិស្សតិ ។
 វិវុចំ ទោ មោក្កល្លាន សត្តា សាវកា អាជីវោ
 រក្ខតិ វិវុចោ ធម្មំ បទ សត្តា សាវកោ
 អាជីវោ រក្ខតិ បទ្ធាសីសតិ ។ បុន ចបំ មោក្កល្លាន
 កំណេកេត្តា សត្តា អបិសុទ្ធនធម្មទេសនោ សមាណ
 បិសុទ្ធនធម្មទេសនោភ្នំតិ ចជិជាតាតិ បិសុទ្ធា មេ
 ធម្មទេសនា បរិយោនាតា អសន្តិលីដ្ឋាតិ ។ តមេ
 សាវកា វិវុ ជាតិ អយំ ទោ កកិ សត្តា
 អបិសុទ្ធនធម្មទេសនោ សមាណ បិសុទ្ធនធម្មទេស
 នោភ្នំតិ ចជិជាតាតិ បិសុទ្ធា មេ ធម្មទេសនា
 បរិយោនាតា អសន្តិលីដ្ឋាតិ មយភោវ ទោ បទ
 តិហំ អាណិយោម ធាស្សស្ស មនាមំ យំ ទោ
 បទស្ស អមនាមំ កកិ ទុ មយំ ភេន សមុ
 ធានេយ្យម សម្មតិ ទោ បទ ចិវិវុចំណាតា
 សេនាសននិលានេយ្យច្ចយភេសន្តិបិក្ការេន យំ តុមោ
 កកិស្សតិ តុមោវ ភេន បញ្ញាយិស្សតិ ។

លោកទំនំធ្វើកម្មណា គងំលោកទំនំពុទ្ធជាយ ព្រោះតែកម្មនោះមិនខាន ។
 ម្ចាស់មោក្កល្លាន សាវកទាំងឡាយ វិនិក្ខេបទុកឲ្យត្រឡប់មេនោះ ដោយ
 ការដឹះ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ទិត្យសន្ធិមន្ទិការក្សេ អំពី
 ពួកសាវកដោយការដឹះ ។ ម្ចាស់មោក្កល្លាន មួយទៀត គ្រូកម្មមួយ ក្នុង
 លោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្រដាប់ អញមានធម្មទេសនា
 បរិសុទ្ធ ធម្មទេសនាបេសំអញបរិសុទ្ធ ថ្មីផង មិនសៅហ្មងទេ ។ ពួក
 សាវកកែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដំបែងនេះ មានធម្មទេសនា មិន
 បរិសុទ្ធ តែប្រដាប់ អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនាបេសំអញ
 បរិសុទ្ធ ថ្មីផង មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នោះ តែថាបើយើងប្រាប់ដល់ពួក
 គ្រូហេតុ គងំលោកមិនគាប់ចិត្ត បើរឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក
 វេលាអ្វី យើងនឹងសើរឿងនោះ ព្រោះលោកកំពុងកាប់អានយើង ដោយ
 ចិវិ ចំណុចត សេនាសនៈ ទំនំលោកប្រចូលភេសដ្ឋបិក្ការ លោកទំនំ
 ធ្វើកម្មណា គងំលោកទំនំពុទ្ធជាយ ព្រោះតែកម្មនោះមិនខានទេ ។

ឯវ្យាប័ ទោ មោក្ខណ្ណោ សត្តារំ សាវកា ធម្មនេសនៈតា
 រក្ខត្តំ ឯវ្យាប័ ច បទ សត្តា សាវកោ ធម្មនេសនៈតា
 រក្ខត្តំ បច្ចាសីសតំ ។ មុន ចបរំ មោក្ខណ្ណោ ធម្មនេសនៈ
 សត្តា អបរិសុទ្ធវេយ្យការណោ សមាទោ បរិសុទ្ធវេ-
 យ្យការណោម្ពិនំ បដិជានាតំ បរិសុទ្ធិ មេ វេយ្យការណំ
 បរិយោជានំ អសម្ព័លំដ្ឋង្គំ តមេធំ សាវកា ឯវ័
 ជានត្តំ អយំ ទោ កវំ សត្តា អបរិសុទ្ធវេយ្យការណោ
 សមាទោ បរិសុទ្ធវេយ្យការណោម្ពិនំ បដិជានាតំ
 បរិសុទ្ធិ មេ វេយ្យការណំ បរិយោជានំ អសម្ព័លំដ្ឋង្គំ
 បយក្សោ ទោ បទ តិបិណំ អាភេទេយ្យម ធាស្សស្ស
 មធាបំ យំ ទោ បទស្ស អមធាបំ កតំ ទុ មយំ
 តេន សមុទាចវេយ្យម សម្មន្តតំ ទោ បទ ចំវាបំណ្ហា-
 ចាតសេនាសទតិលាទឡទ្ធកយកេសដ្ឋបរិក្ការេន យំ
 តុមោ កាវិស្សតំ តុមោវ តេន បញ្ញាយិស្ស-
 តីតិ ។ ឯវ្យាប័ ទោ មោក្ខណ្ណោ សត្តារំ សាវកា
 វេយ្យការណោតោ រក្ខត្តំ ឯវ្យាប័ ច បទ សត្តា
 សាវកោ វេយ្យការណោតោ រក្ខត្តំ បច្ចាសីសតំ ។

ម្ចាស់មោក្ខណ្ណោ ពួកសាវកវិនិក្សេត្តិក្រិបបរោ ដោយធម្ម-
 នេសនា ឯក្រិបបរោសាត ឈ្មោះថា មិកសន្តិមន្តការក្សតិក្សត
 សាវកដោយធម្មនេសនា ។ ម្ចាស់មោក្ខណ្ណោ មួយទៀត ក្រិក្ខម្យ
 ក្រិលោកនោ មានវេយ្យការណំ មិនបរិសុទ្ធ តែប្តូរថា អញ
 មានវេយ្យការណំបរិសុទ្ធ វេយ្យការណំរបស់អញបរិសុទ្ធ ដូរផង មិន
 សៅហ្មងទេ ។ ពួកសាវកវិនិក្រិក្ខេនាយោនីទេថា ក្រិក្ខិចំរិទ
 នោ មានវេយ្យការណំ មិនបរិសុទ្ធ តែប្តូរថា អញមានវេយ្យ-
 ការណំបរិសុទ្ធ វេយ្យការណំរបស់អញបរិសុទ្ធ ដូរផង មិនសៅហ្មង
 ដូរដូរ ចើយើងប្រាប់ដល់គ្រូហេតុ គង់លោកមិនតាមចិត្តខ្លួន ចើ
 រឿងណា មិនតាមចិត្តដល់លោក វេលាអ្វី យើងនឹងសិរិរឿងនោះ
 ព្រោះលោកកំពុងកប់លេន (យើង) ដោយចីរ ចំល្អុទុក សេនាសនៈ
 នឹងតិលានប្បទូយភស្តុបិក្ខោ លោកធ្វើអំពើលា គង់គេងទ្វ
 រឿងលោកនោះមិនខានឡើយ ។ ម្ចាស់មោក្ខណ្ណោ ពួកសាវកវិនិក្សេត្តិ
 ក្រិបបរោ ដោយវេយ្យការណំ ចំណែកក្រិមាទសភាពយោនីនោះ
 ឈ្មោះថា មិកសន្តិមន្តការក្សតិក្សត ដោយវេយ្យការណំ ។

បុគ្គល ធម៌ មោក្ខណ្ណ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ
 អបរិសុទ្ធក្រិយាណាមស្សនោ សមាទោ បរិសុទ្ធក្រិយា-
 ណាមស្សនោម្ពិទ្ធិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណា-
 នស្សនំ បរិយោទាតំ អសន្តិលំដ្ឋន្តំ ។ កមេនំ
 សាវកា ឯវំ ជាតន្តំ អយំ ទោ កវំ សន្តា អប-
 រិសុទ្ធក្រិយាណាមស្សនោ សមាទោ បរិសុទ្ធក្រិយាណាមស្ស-
 នោម្ពិទ្ធិ បដិជាតាតិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណាមស្សនំ
 បរិយោទាតំ អសន្តិលំដ្ឋន្តំ មយេត្ថេវ ទោ បទ
 តិហំនំ ការោធម្មេយ្យម ជាស្សស្ស មនាបំ យំ ទោ
 បទស្ស អមនាបំ កាតំ នុ មយំ តេន សមុតា-
 ចរេយ្យម សម្មន្តតិ ទោ បទ ចីវរចំលូតាត-
 សេតាសំនតំលាទធម្មត្ថយកេសដ្ឋបរិក្ខារេន យំ គុមោ
 ការិស្សតិ គុមោវ តេន បញ្ញាយិស្សតីតំ ។
 ឯវរូបំ ទោ មោក្ខណ្ណ ឥន្ទ្រ ឥន្ទ្រ សាវកា
 ញាណាមស្សនោ រក្ខន្តិ ឯវរូទោ ច បទ សន្តា
 សាវកេហិ ញាណាមស្សនោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

ម្ចាស់មោក្ខណ្ណ មួយទៀត គ្រូពួកមួយ គ្នាដែលកន្លះ មាន
 ញាណាមស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណាមស្សនៈ
 បរិសុទ្ធ ញាណាមស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនសៅហ្មង ។
 តួកសាវក តែងដឹងគ្រូនោះ យ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចម្រើននេះ មានញាណា-
 មស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណាមស្សនៈបរិសុទ្ធ
 ញាណាមស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនសៅហ្មង ផ្លូវ
 បើយើងប្រាប់ដល់ពួកគ្រូហេតុ គង់លោកមិនភាវចិត្តទេ បើរឿងណា
 មិនភាវចិត្តដល់លោក វេលាអ្វី យើងនឹងសើរឿងនោះ ព្រោះលោក
 កំភូតរាប់អាន (យើង) ដោយចីវរ បំណុល លេនាសនៈ នឹង
 គំលាទប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខារ លោកអ្វីអំពើណា គង់លោកពូល្យ
 ព្រោះអំពើនោះមិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់មោក្ខណ្ណ តួកសាវកតែង
 គ្រូពួកមួយទៀតនេះ ដោយញាណាមស្សនៈ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថា នឹកសន្សឹមទូកាគ្រូពួកសាវក ដោយញាណាមស្សនៈ ។

នមេ ទោ មោក្ខល្លាន បញ្ច សុត្តារោ សុត្តា
 សំវិជ្ជាមាណា លោកស្មី ។ អហំ ទោ មោក្ខល្លាន
 បរិសុទ្ធសីលោ សមាធា បរិសុទ្ធសីលោម្ពិទ្ធិ បដិជា-
 ទាមិ បរិសុទ្ធិ មេ សីលំ បរិយោទាតិ អសង្កិលំដ្ឋានិ ។
 ន ច មំ សាវតា សីលតោ រក្ខន្ធិ ន ចាហំ
 សាវតេហិ សីលតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ បរិ-
 សុទ្ធាដិវេ សមាធា បរិសុទ្ធាដិវេម្ពិទ្ធិ បដិជាទាមិ
 បរិសុទ្ធា មេ អាដិវេ បរិយោទាតា អសង្កិលំដ្ឋានិ ។
 ន ច មំ សាវតា អាដិវេតា រក្ខន្ធិ ន ចាហំ
 សាវតេហិ អាដិវេតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។
 បរិសុទ្ធនធម្មទេសនោ សមាធា បរិសុទ្ធនធម្មទេសនោម្ពិទ្ធិ
 បដិជាទាមិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មទេសនា បរិយោទាតា
 អសង្កិលំដ្ឋានិ ។ ន ច មំ សាវតា ធម្មទេសនតោ
 រក្ខន្ធិ ន ចាហំ សាវតេហិ ធម្មទេសនតោ រក្ខំ
 បច្ចាសីសាមិ ។ បរិសុទ្ធវេយ្យករណោ សមាធា
 បរិសុទ្ធវេយ្យករណោម្ពិទ្ធិ បដិជាទាមិ បរិសុទ្ធិ មេ
 វេយ្យករណំ បរិយោទាតិ អសង្កិលំដ្ឋានិ ។

ម្ចាស់មោក្ខល្លាន (និមិត្ត ពួកខេងនី តែនីមានក្នុងលោក ។ ម្ចាស់
 មោក្ខល្លាន ចំណែកគង់គង ជាបុគ្គលមានសីលបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា
 គង់គងមានសីលបរិសុទ្ធ សីលាចស័កថាគងបរិសុទ្ធ ផ្លូវផ្គង់ មិន
 សៅហ្មង ។ ពួកសាវក មិនបាច់ក្បែរគង់គង ដោយសីល ។
 គង់គងលោក ក៏មិនបាច់សន្សឹមការក្បែរគង់គងសាវក ដោយសីល ។
 គង់គង ជាបុគ្គលមានអាដិវេបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា គង់គងមានអាដិវេ
 បរិសុទ្ធ អាដិវេចស័កថាគងបរិសុទ្ធ ផ្លូវផ្គង់ មិនសៅហ្មង ។
 ពួកសាវក មិនបាច់ក្បែរគង់គងដោយអាដិវេ គង់គងលោក ក៏មិន
 បាច់សន្សឹមការក្បែរគង់គងសាវក ដោយអាដិវេ ។ គង់គង ជា
 បុគ្គលមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា គង់គងមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ
 ធម្មទេសនាចស័កថាគងបរិសុទ្ធ ផ្លូវផ្គង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក
 មិនបាច់ក្បែរគង់គង ដោយធម្មទេសនាឡើយ គង់គងលោក ក៏មិន
 បាច់សន្សឹមការក្បែរគង់គងសាវក ដោយធម្មទេសនា ។ គង់គង ជា
 បុគ្គលមានវេយ្យករណ៍បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា គង់គងមានវេយ្យករណ៍
 បរិសុទ្ធ វេយ្យករណ៍ចស័កថាគងបរិសុទ្ធ ផ្លូវផ្គង់ មិនសៅហ្មង ។

ន ច មំ សាវតា វេយ្យាករណតោ រក្ខត្តំ ន ចាហំ
 សាវតេហំ វេយ្យាករណតោ រក្ខត្តំ បច្ចាសីសាមិ ។
 បរិសុទ្ធត្រាណទស្សនោ សមាទោ បរិសុទ្ធត្រាណ-
 ទស្សនោម្ពិតិ បដិជាតមិ បរិសុទ្ធិ មេ ញាណទស្សនំ
 បរិយោនាតំ អសន្តិលិដ្ឋត្តំ ។ ន ច មំ សាវតា
 ញាណទស្សនតោ រក្ខត្តំ ន ចាហំ សាវតេហំ
 ញាណទស្សនតោ រក្ខត្តំ បច្ចាសីសាមិតិ ។

កុរុវង្ស បក្ខមោ ។

តស្សប្ប្នាសំ

ទ្វេ សម្បទា ត្យាករណំ
 ជាសុត្តយេន បញ្ចមំ
 សុតំ កថេត្ត អរញ្ញំ
 សីហនកកុរុនន តេ ទសាតិ ។

ទុតិយោ បច្ឆាសព សមញ្ញ ។

ពួកសាវត មិនបាច់ក្បែរគង ដោយវេយ្យាករណ៍ឡើយ គងគរ
 សោត ក៏មិនបាច់សន្សឹមការក្បែរក៏ពួកសាវត ដោយវេយ្យាករណ៍ខេ ។
 គងគរ ជាបុគ្គលមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា គងគរមាន
 ញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ញាណទស្សនៈរបស់គងគរបរិសុទ្ធ ដូច្នោះ
 មិនសូវហ្មឺន ។ ពួកសាវត មិនបាច់ក្បែរគង ដោយញាណ-
 ទស្សនៈឡើយ គងគរសោត ក៏មិនបាច់សន្សឹមការក្បែរក៏ពួកសាវត
 ដោយញាណទស្សនៈខេ ។

ចប់ កុរុវង្ស ទី ៥ ។

ទុទ្ធានៃកុរុវង្សគ្រោះ ពី

សម្បទា ២ លើក ការព្យាករណ៍អរហត្តជស ១ ការទៅ
 សប្បាយ ១ ជាគំរប់ ៥ នឹងអកុប្បធម៌ រឿងកុកុបាទ
 ស្តាប់ច្រើន ១ កថាវត្ថុ ១ កិក្ខុទៅព្រៃ ១ សក្ខុសីហា ១
 ជាគំរប់ ១០ នឹងរឿងកុកុរុទៅបុគ្គ ។

ចប់ បច្ឆាសព ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក
អង្គការិយស្ស បញ្ចកនិបាត
បញ្ចមោ ភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា		ទំព័រ
បឋមបណ្ណាសក	សេតុនិកាយ បឋមោ	១
	គលេន្តា ទុតិយោ	១៨
	បញ្ចនិកាយ ភតិយោ	២៨
	សុមនកថា ចកុន្តា	៦៣
	មុណាភជិកថា បញ្ចមោ	៨៧
ទុតិយបណ្ណាសក	និរណវគ្គ បឋមោ	១៣០
	សញ្ញាគ្គ ទុតិយោ	១៦២
	ហេតុនិកាយ ភតិយោ	១៧២
	ថេរវគ្គ ចកុន្តា	២៣២
	កកុន្តា បញ្ចមោ	២៤៦

សុត្តន្តបិដក
អង្គការិយស្ស បញ្ចកនិបាត
បញ្ចមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា		លេខទំព័រ
បឋមបណ្ណាសក	សេតុនិកាយ ទី ០	០
	គលេន្តា ទី ២	១៨
	បញ្ចនិកាយ ទី ៣	២៨
	សុមនវគ្គ ទី ៤	៦៣
	មុណាភជិកថា ទី ៥	៨៧
ទុតិយបណ្ណាសក	និរណវគ្គ ទី ១	១៣០
	សញ្ញាគ្គ ទី ២	១៦២
	ហេតុនិកាយ ទី ៣	១៧២
	ថេរវគ្គ ទី ៤	២៣២
	កកុន្តា ទី ៥	២៤៦